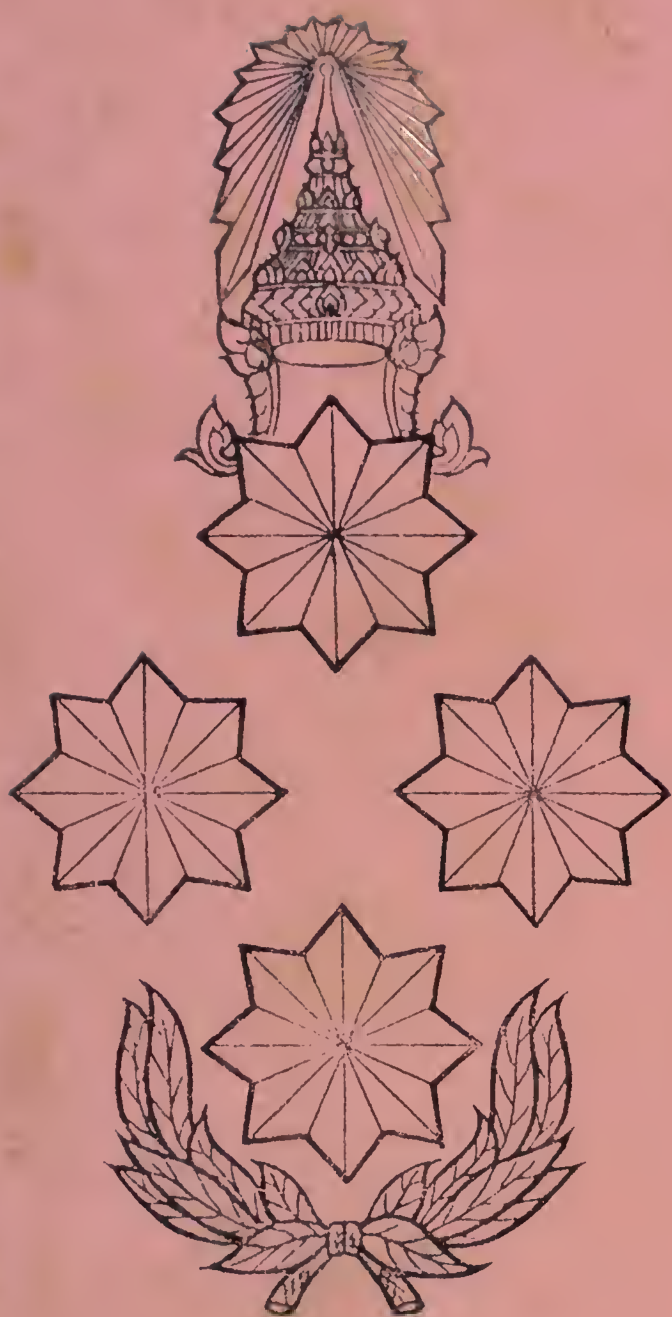
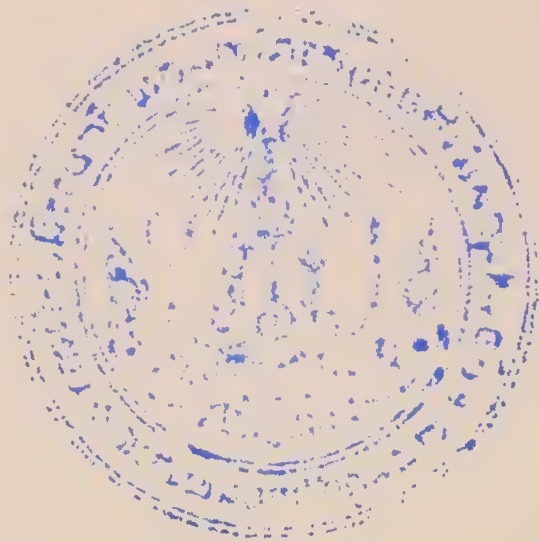

อนุสรณ์
พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต

พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ

พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต

ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

๒๐ มีนาคม ๒๕๑๘

(แบบ ข.)

หมายรับสั่งที่ ๑๗๒

สำนักพระราชวัง

๑๔ มีนาคม ๒๕๑๘

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ไปพระราชทานเพลิงศพ พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต ป.ช.,ป.ม.,ท.จ. ที่เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๑๘ เวลา ๑๗.๐๐ น. เสด็จพระราชดำเนินขึ้นสู่พลับพลาอิศริยาภรณ์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานผ้าไตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๕ ไตร และของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ๕ ไตร ให้ทายาทนำไปทอดที่โกศศพ พระสงฆ์ ๑๐ รูปบังสุกุลเสร็จแล้ว ทรงจุดฝักแคพระราชทานเพลิง สมควรแก่เวลาเสด็จพระราชดำเนินกลับ

แต่งกายเครื่องแบบปรกติขาว ไว้ทุกข์.

สฤษดิ์เดช/พิมพ์/ /ทาน.

วัน	หน้าที่ พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต เพื่อทราบ.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

(แบบ ข.)

หมายรับสั่งที่ ๑๗๔๗

สำนักพระราชวัง

๑๔ มีนาคม ๒๕๑๘

พระราชทานเพลิงศพ พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต ป.ช.,ป.ม.,ท.จ.
ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพมหานคร

วันอังคาร ที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๑๘ เวลา ๑๔.๐๐ น. เจ้าพนักงานจัดการเปลื้องเครื่องสุกำศพ ที่ศาลาศวงษ์ วิเศษศุภวัตร วัดธาตุทอง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานโกศแปดเหลี่ยมประกอบศพ แล้วเชิญบุพโพไปเผาที่เมรุวัดธาตุทอง

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๑๘ เวลา ๑๔.๐๐ น. เชิญโกศศพขึ้นรถวอประเทียบจากวัดธาตุทอง ไปยังเมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส ตั้งกระบวนแห่ศพเวียนเมรุ แล้วเชิญขึ้นตั้งบนจิตกาธาน

เวลา ๑๗.๐๐ น. ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ไปพระราชทานเพลิง

วันศุกร์ ที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๑๘ เวลา ๗.๐๐ น. เก็บอัฐิ.

บุญสม/พิมพ์/ /ทาน.

วัน	หน้าที่ พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต เพื่อทราบ เครื่องประกอบเกียรติยศที่พระราชทานมานี้ และเจ้าพนักงานที่มาปฏิบัติ เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ

พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต ได้ถึงแก่มรณกรรม เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๗ ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานน้ำอาบศพ พระราชทานโกศแปดเหลี่ยมประกอบศพ พร้อมด้วยฉัตรเบ็ญจาตั้งประดับตามเกียรติยศ พระราชทานพระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม ๓ คืน ทั้งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ท่านเลขาธิการพระราชวัง เชิญพวงมาลาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถไปวางพระราชทานที่หน้าโกศศพ พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต ณ ศาลาศวงษ์ วัดธาตุทอง ทั้งยังได้ทรงพระมหากรุณาธิคุณ เสด็จพระราชดำเนินมาพระราชทานเพลิงศพ ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

ข้าพระพุทธเจ้า ภริยา และบุตรธิดา รู้สึกซาบซึ้ง และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อมอย่างหาที่สุดมิได้ และขอถวายความจงรักภักดีต่อเบื้องพระยุคลบาท ไปจนตราบชีวิตจะหาไม่

รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ

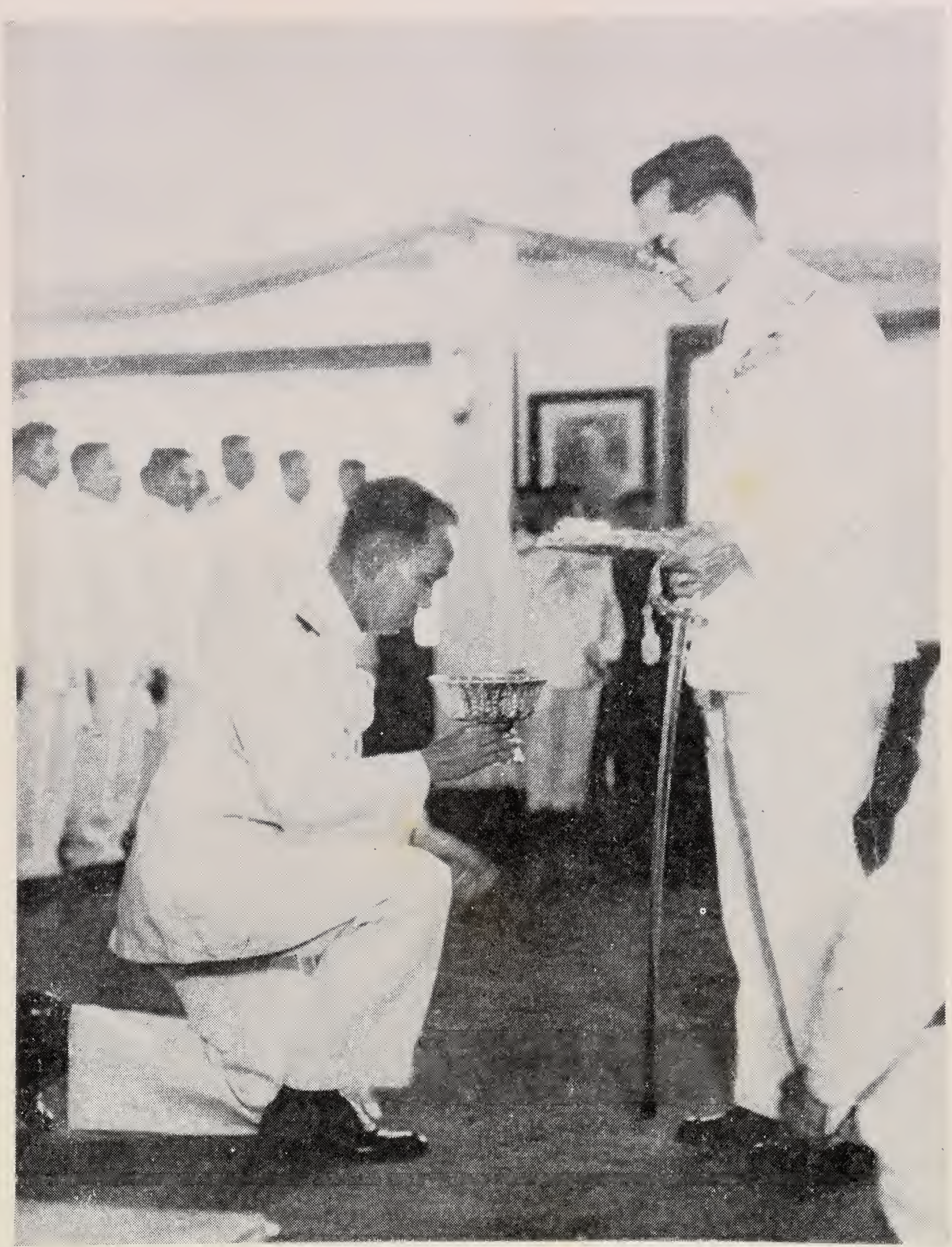
พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต ได้ถึงแก่มรณกรรม เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๗ ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หม่อมเจ้าการวิก และหม่อมเจ้าหญิงผ่องผัสมณี จักรพันธ์ ราชเลขาประจำพระองค์ เชิญพวงมาลาไปวางพระราชทานที่หน้าโกศศพ ณ ศาลาศวงษ์ วัดธาตุทอง

ข้าพระพุทธเจ้า ภริยา และบุตรธิดา รู้สึกซาบซึ้ง และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อมอย่างหาที่สุดมิได้

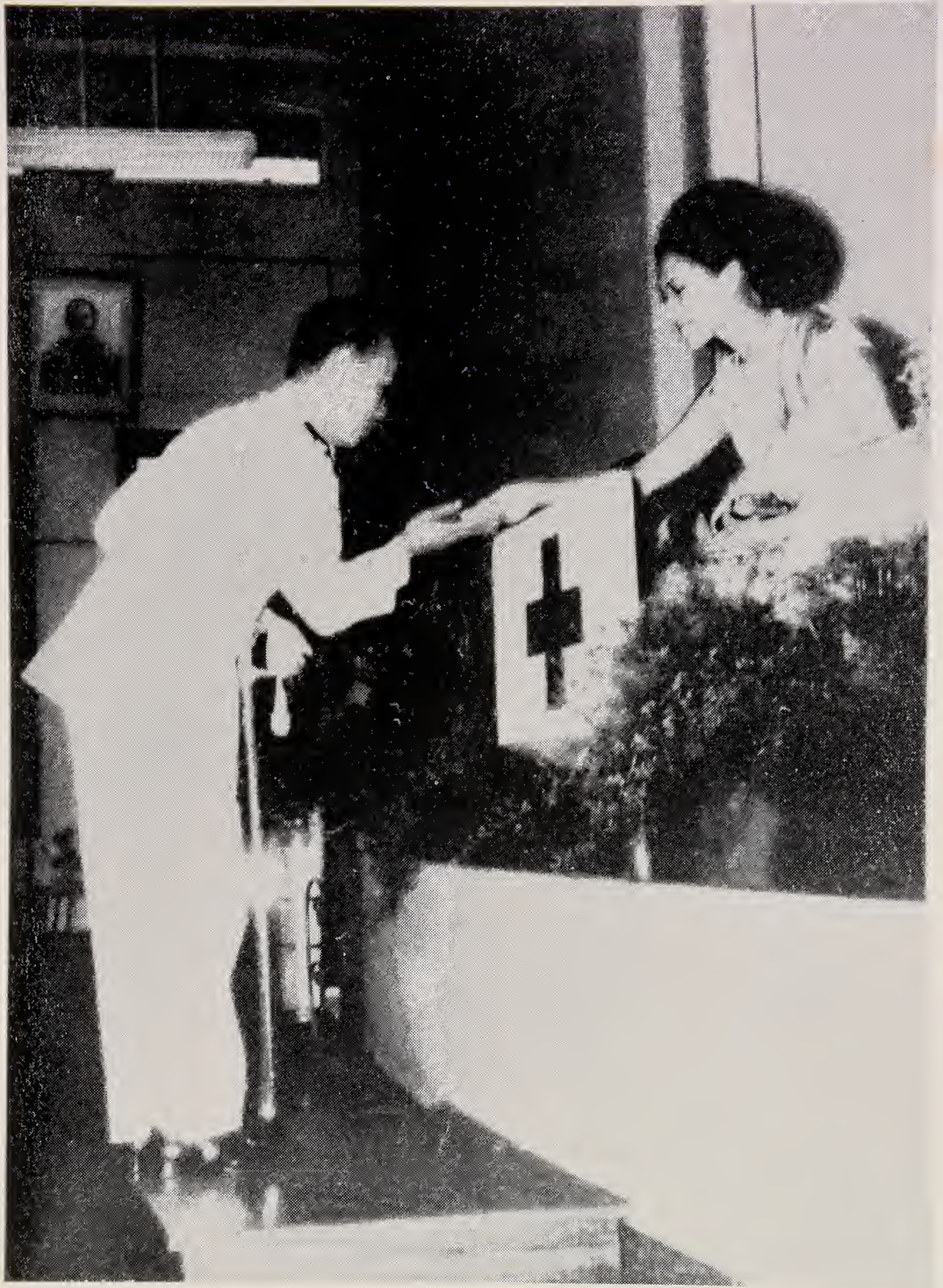

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานยศ พลตำรวจเอก
แก่ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต

ทูลเกล้าถวายของที่ระลึก เนื่องในการเสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานกระบี่
แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจที่จบการศึกษา ณ กรมตำรวจ

รับพระราชทานเหรียญกาชาด จากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ตามเสด็จ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗

ประวัติ

พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต เป็นบุตรของร้อยตำรวจเอกหลวงศรีเวชกรรม (ยิ้ม ประภาวัต) และนางเลี่ยม ประภาวัต เกิดเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๕ ที่จังหวัดนครปฐม

ได้สมรสกับคุณมาลี ประภาวัต (บุตรนายผ่อง สุวรรณเวช และ ม.ล. ล้อมวงศ์ ปาลกะวงศ์) มีบุตร ๒ คน คือ พ.ต.ท. เกียรติศักดิ์ ประภาวัต และนายมงคลมาลย์ ประภาวัต

ต่อมาได้สมรสกับคุณหญิง วไลทิพย์ ประภาวัต (บุตรนายผ่อง สุ-วรรณเวช และ ม.ล. ล้อมวงศ์ ปาลกะวงศ์) มีธิดา ๒ คน คือ น.ส. ปิยวดี ประภาวัต และ น.ส. วัณณิยพร ประภาวัต

อุปสมบท ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต มีพี่น้องรวมทั้งสิ้น ๙ คน คือ

๑. พันตำรวจเอก ยุทธ ประภาวัต
๒. พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต
๓. พันเอก เลิศ ประภาวัต
๔. นางเยาวลักษณ์ ประภาวัต
๕ ร้อยตำรวจเอก ชลอ ประภาวัต
๖. นาง สมจิตร ลีตระกูล
๗. นาง สมเจตน์ บุญเลี่ยม
๘. น.ส. สมศรี ประภาวัต
๙. น.ส. สายสุนีย์ ประภาวัต

การศึกษา

พ.ศ. ๒๔๖๓ ศึกษาที่โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ประจำจังหวัด

นครปฐม จำนวน ๙ ปี สอบไล่ชั้นมัธยมปีที่ ๖ ได้

พ.ศ. ๒๔๗๔ ศึกษาที่โรงเรียนมัธยมวัดปทุมคงคา จำนวน ๑ ปี สอบไล่ชั้นมัธยมปีที่ ๗ ได้

พ.ศ. ๒๔๗๕ ศึกษาที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ จำนวน ๓ ปี สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของโรงเรียน

ความรู้พิเศษ

พ.ศ. ๒๕๐๔ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสมบูรณ์ของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ได้รับปริญญาบัตร เมื่อ ๒๒ ก.พ. ๒๕๐๔

การรับราชการ

๑ พ.ค. ๒๔๗๕ นักเรียนนายร้อยตำรวจ กองโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อัตราเงินเดือน รับจริง ๒๐ บาท

๑ เม.ย. ๒๔๗๘ นักเรียนทำการนายร้อยตำรวจ รองสารวัตรสถานีตำรวจนครบาลบางกอกใหญ่ อัตรา ร.ต.ต. รับจริง ๘๐ บาท

๑ เม.ย. ๒๔๗๙ รองสารวัตรสถานีตำรวจนครบาลบางกอกใหญ่อัตรา ร.ต.ต. รับจริง ๙๐ บาท

๑ เม.ย. ๒๔๘๐ เลื่อนเงินเดือน อัตรา ร.ต.ต. รับจริง ๑๐๐ บาท

๑ เม.ย. ๒๔๘๑ เลื่อนเงินเดือน อัตรา ร.ต.ท. รับจริง ๑๑๐ บาท

๔ มิ.ย. ๒๔๘๑ รองสารวัตรสถานีตำรวจนครบาลสามแยก อัตรา ร.ต.ท. รับจริง ๑๑๐ บาท

๑ เม.ย. ๒๔๘๒ รองสารวัตรสถานีตำรวจนครบาลสามแยก อัตรา ร.ต.ท. รับจริง ๑๒๐ บาท

๑ เม.ย. ๒๔๘๓ รองสารวัตรสถานีตำรวจนครบาลสามแยก อัตรา ร.ต.ท. รับจริง ๑๓๐ บาท

๑๑ ก.พ. ๒๔๘๔ ผู้รักษาการในตำแหน่ง สารวัตรสถานีตำรวจนครบาลพระโขนง อัตรา ร.ต.ท. รับจริง ๑๓๐ บาท

๑ มิ.ย. ๒๔๘๔ ผู้รักษาการในตำแหน่ง สารวัตรสถานีตำรวจนครบาลพระโขนง อัตรา ร.ต.อ. รับจริง ๑๔๐ บาท

๑๕ ธ.ค. ๒๔๘๔ สารวัตรสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน อัตรา ร.ต.อ. รับจริง ๑๔๐ บาท

๑ ก.ค. ๒๔๘๕ สารวัตรสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน อัตรา ร.ต.อ. รับจริง ๑๕๐ บาท

๑ ก.ค. ๒๔๘๖ สารวัตรสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน อัตรา ร.ต.อ. รับจริง ๑๗๐ บาท

๑ ก.ค. ๒๔๘๗ เลื่อนเงินเดือน อัตรา ร.ต.อ. รับจริง ๑๘๐ บาท

๑ เม.ย. ๒๔๘๘ เลื่อนเงินเดือน อัตรา ร.ต.อ. รับจริง ๑๙๐ บาท

๑๒ ก.ย. ๒๔๘๘ ผู้กำกับการกองตรวจตำรวจนครบาล รับจริง ๑๙๐ บาท

๑ ม.ค. ๒๔๘๙ เลื่อนเงินเดือน อัตรา พ.ต.ต. รับจริง ๒๒๐ บาท

๑ ม.ค. ๒๔๙๐ เลื่อนเงินเดือน อัตรา พ.ต.ต. รับจริง ๒๖๐ บาท

๒๘ พ.ย. ๒๔๙๐ ประจำกองบังคับการตำรวจภูธร เขต ๗ อัตรา พ.ต.ต. รับจริง ๒๖๐ บาท

๒๘ พ.ค. ๒๔๙๑ ประจำกองบังคับการกองตำรวจสอบสวนกลาง อัตรา พ.ต.ต. รับจริง ๒๖๐ บาท

๑๔ ก.ย. ๒๔๙๑ ผู้กำกับการตำรวจ กองกำกับการ ๕ กองปราบปราม อัตรา พ.ต.ต. รับจริง ๒๖๐ บาท

๑	ม.ค.	๒๔๙๑	เลื่อนเงินเดือน อัตรา พ.ต.ต. รับจริง ๒๘๐ บาท
๓๐	ก.ย.	๒๔๙๑	ประจำกองบังคับการตำรวจสันติบาลอีกตำแหน่งหนึ่ง อัตรา พ.ต.ต. รับจริง ๒๘๐ บาท
๓	พ.ย.	๒๔๙๑	ผู้กำกับการตำรวจกองตรวจ กองบัญชาการตำรวจนครบาล อัตรา พ.ต.ต. รับจริง ๒๘๐ บาท
๑๗	พ.ค.	๒๔๙๒	ประจำกองบัญชาการตำรวจนครบาล อัตรา พ.ต.ต รับจริง ๒๘๐ บาท
๑	ม.ค.	๒๔๙๒	เลื่อนเงินเดือน อัตรา พ.ต.ท. รับจริง ๓๕๐ บาท
๒๙	พ.ย.	๒๔๙๒	ผู้กำกับการกองตรวจ กองบัญชาการตำรวจนครบาล อัตรา พ.ต.ท. รับจริง ๓๕๐ บาท
๑๔	มิ.ย.	๒๔๙๓	ผู้กำกับการ ๓ กองบังคับการกองตรวจ กองบัญชาการตำรวจนครบาล อัตรา พ.ต.ท. รับจริง ๓๕๐ บาท
๑	ม.ค.	๒๔๙๓	เลื่อนเงินเดือน อัตรา พ.ต.ท. รับจริง ๔๕๐ บาท
๒	มี.ค.	๒๔๙๔	ประจำกรมตำรวจ อัตรา พ.ต.ท. รับจริง ๔๕๐ บาท
๑	ธ.ค.	๒๔๙๔	เลื่อนเงินเดือน อัตรา พ.ต.อ. รับจริง ๕๐๐ บาท
๑๒	ธ.ค.	๒๔๙๔	รองผู้บังคับการตำรวจ กองปราบปราม อัตรา พ.ต.อ. รับจริง ๕๐๐ บาท
๒๗	พ.ค.	๒๔๙๕	รองผู้บังคับการตำรวจ กองปราบปราม และรักษาการในตำแหน่ง หัวหน้ากองพิเศษ อีกตำแหน่งหนึ่ง อัตรา พ.ต.อ. รับจริง ๕๐๐ บาท
๗	เม.ย.	๒๔๙๖	หัวหน้ากองวิทยาการ อัตรา พ.ต.อ. รับจริง ๕๐๐ บาท
๑	ม.ค.	๒๔๙๖	เลื่อนเงินเดือน อัตรา พ.ต.อ. รับจริง ๖๐๐ บาท
๒๒	ส.ค.	๒๔๙๗	ผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง อีกตำแหน่งหนึ่ง อัตรา พ.ต.อ.

รับจริง ๖๐๐ บาท

๑ ม.ค. ๒๔๙๗ เลื่อนเงินเดือน อัตรา พล.ต.จ. รับจริง ๗๐๐ บาท

๑ ม.ค. ๒๔๙๘ รองผู้อำนวยการโรงเรียนสืบสวน อีกตำแหน่งหนึ่ง อัตรา พล.ต.จ. รับจริง ๗๐๐ บาท

๑ ม.ค. ๒๔๙๘ ได้รับเงินเพิ่มพิเศษรายเดือน ประจำตำแหน่งผู้ทำหน้าที่ปกครองโรงเรียน เดือนละ ๑๕๐ บาท

๑ ม.ค. ๒๔๙๘ รองผู้อำนวยการโรงเรียนสืบสวน อีกตำแหน่งหนึ่ง อัตรา พล.ต.จ. รับจริง ๗๕๐ บาท

๑๖ ก.ย ๒๔๙๘ หัวหน้ากองศูนย์การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอีกตำแหน่งหนึ่ง อัตรา พล.ต.จ. รับจริง ๗๕๐ บาท

๔ ก.พ. ๒๔๙๙ พ้นจากตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนสืบสวน คงให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองวิทยาการและหัวหน้ากองศูนย์การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม กับผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง อัตรา พล.ต.จ. รับจริง ๗๕๐ บาท

๑ มี.ค. ๒๔๙๙ เลื่อนขั้นเงินเดือน อัตรา พล.ต.จ. รับจริง ๘๐๐ บาท

๑๙ พ.ย. ๒๔๙๙ แต่งตั้งเป็นผู้ว่าคดีศาลแขวง ในจังหวัดพระนครและธนบุรีอีกตำแหน่ง อัตรา พล.ต.จ. รับจริง ๘๐๐ บาท

๕ เม.ย. ๒๕๐๐ พ้นจากตำแหน่ง หัวหน้ากองวิทยาการ คงดำรงตำแหน่งผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง และ หัวหน้ากองศูนย์การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอีกตำแหน่งหนึ่ง อัตรา พล.ต.จ. รับจริง ๘๐๐ บาท

๑ พ.ค. ๒๕๐๐ เลื่อนขั้นเงินเดือน อัตรา พล.ต.ต. รับจริง ๙๐๐ บาท

๖ ก.ค. ๒๕๐๒ รองผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง รับจริง ๙๐๐ บาท

๒๑ ส.ค. ๒๕๐๒ ผู้รักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากองศูนย์การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม อีกตำแหน่งหนึ่ง รับจริง ๙๐๐ บาท

๑ ม.ค. ๒๕๐๒ เลื่อนขั้นเงินเดือน อัตรา พล.ต.ต. รับจริง ๑,๑๐๐ บาท

๑ พ.ย. ๒๕๐๒ แก้ไขอัตราเงินเดือน ข้าราชการตำรวจ อัตรา พล.ต.ต. รับจริง ๖,๗๐๐ บาท

๑๕ ก.พ. ๒๕๐๓ ผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้บังคับการกองปราบปราม อีกตำแหน่งหนึ่ง อัตรา พล.ต.ต. รับจริง ๖,๗๐๐ บาท

๑ ต.ค. ๒๕๐๔ เลื่อนขั้นเงินเดือน อัตรา พล.ต.ท. รับจริง ๗,๒๐๐ บาท

๙ พ.ย. ๒๕๐๔ ผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้บัญชาการศึกษา อีกตำแหน่งหนึ่ง อัตรา พล.ต.ท. รับจริง ๗,๒๐๐ บาท

๑ ก.พ. ๒๕๐๕ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการศึกษา กรมตำรวจ อัตรา พล.ต.ท. รับจริง ๗,๒๐๐ บาท

๑ ต.ค. ๒๕๐๕ เลื่อนขั้นเงินเดือน อัตรา พล.ต.ท. รับจริง ๗,๖๐๐ บาท

๑ ต.ค. ๒๕๐๖ เลื่อนขั้นเงินเดือน อัตรา พล.ต.ท. รับจริง ๘,๐๐๐ บาท

๑๑ พ.ย. ๒๕๐๘ ผู้รักษาการในตำแหน่ง จเรตำรวจ อัตรา พล.ต.ท. รับจริง ๘,๐๐๐ บาท

๑๒ ม.ค. ๒๕๐๙	มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ดำรงตำแหน่งจเรตำรวจ รับจริง ๘,๐๐๐ บาท
๑ ต.ค. ๒๕๑๐	ผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ รับจริง ๘,๐๐๐ บาท
๑ ต.ค. ๒๕๑๐	ปรับอัตราเงินเดือน อัตรา พล.ต.ท. รับจริง ๘,๒๐๐ บาท
๒๙ ธ.ค. ๒๕๑๐	ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ อัตรา พล.ต.ท. รับจริง ๘,๒๐๐ บาท
๑ ต.ค. ๒๕๑๑	เลื่อนเงินเดือนประจำปี อัตรา พล.ต.ท. รับจริง ๘,๖๐๐ บาท (อันดับ ๒)
๑ ต.ค. ๒๕๑๓	รักษาการในตำแหน่ง รองอธิบดีกรมตำรวจ อัตรา พล.ต.ท. รับจริง ๘,๖๐๐ บาท (อันดับ ๒)
๓ ธ.ค. ๒๕๑๓	รองอธิบดีกรมตำรวจ รับจริง ๘,๖๐๐ บาท(อันดับ๒)
๑๔ ส.ค. ๒๕๑๖	มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ พระราชทานยศเป็น พล.ต.อ. (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๙๐ ตอน ๑๐๗ ลง ๒๓ ส.ค. ๑๖)

ได้รับพระราชทานยศ

๑๒ ต.ค. ๒๔๗๘	เป็น	ร้อยตำรวจตรี
๘ มิ.ย. ๒๔๘๑	เป็น	ร้อยตำรวจโท
๗ ก.ค. ๒๔๘๔	เป็น	ร้อยตำรวจเอก
๕ พ.ย. ๒๔๘๙	เป็น	พันตำรวจตรี
๒๗ ก.ค. ๒๔๙๒	เป็น	พันตำรวจโท
๑ ธ.ค. ๒๔๙๔	เป็น	ว่าที่ พันตำรวจเอก

๒๙ ก.ย. ๒๔๙๕ เป็น พันตำรวจเอก
๔ ต.ค. ๒๔๙๗ เป็น พลตำรวจจัตวา
๑ ม.ค. ๒๕๐๐ เป็น พลตำรวจตรี
๑ ต.ค. ๒๕๐๔ เป็น พลตำรวจโท
๑๔ ส.ค. ๒๕๑๖ เป็น พลตำรวจเอก

ตำแหน่งพิเศษ

๑๒ พ.ย. ๒๔๙๕ เป็นนายตำรวจราชสำนักเวร

๑๒ พ.ย. ๒๔๙๘ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้รับราชการสนองพระเดชพระคุณในตำแหน่ง นายตำรวจราชสำนักเวรสืบต่อไป

๒๖ ส.ค. ๒๕๐๑ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานยศกองอาสารักษาดินแดนให้เป็นนายกองเอก

๑๒ พ.ย. ๒๕๐๑ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้เป็นนายตำรวจราชสำนักเวรสืบต่อไป

๓ ก.พ. ๒๕๐๒ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

๒๐ ต.ค. ๒๕๐๑ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ร่วมอำนวยการ และ ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของกองบัญชาการพิเศษ ฝ่ายตำรวจ เพื่อทำหน้าที่ปฏิบัติงาน และ ประสานงานกับกองบัญชาการคณะปฏิวัติของฝ่ายทหาร

๑๓ พ.ย. ๒๕๐๔ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้คงเป็นนายตำรวจราชสำนักเวรรับราชการสนองพระเดชพระคุณสืบต่อไป

๑๒ พ.ย. ๒๕๐๗ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งให้เป็นนายตำรวจราชสำนักพิเศษ รับราชการสนองพระเดชพระคุณสืบต่อไป

๒๕ พ.ค. ๒๕๐๙ ตร. อนุมัติให้มีสิทธิ ประดับเครื่องหมาย นักโดดร่มชั้นที่ ๑

๔ ก.ค. ๒๕๑๑ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภา

๑๗ พ.ย. ๒๕๑๔ เป็นผู้ช่วย ผู้อำนวยการกองอำนวยการฝ่ายพลเรือน กองบัญชาการคณะปฏิวัติ

๙ ธ.ค. ๒๕๑๔ เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ในฝ่ายรักษาความมั่นคงแห่งชาติ

๒๗ ธ.ค. ๒๕๑๔ ทำหน้าที่รอง ผบ. ศูนย์อำนวยการรักษาความสงบในศูนย์อำนวยการรักษาความสงบ ฝ่ายรักษาความมั่นคงแห่งชาติ

๑ ม.ค. ๒๕๑๕ เป็นที่ปรึกษาฝ่ายแผนงานและประสานงาน ในคณะที่ปรึกษาในฝ่ายอำนวยการศึกษาและสาธารณสุข

๑๖ ธ.ค. ๒๕๑๕ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒๒ มี.ค. ๒๕๑๖ เป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมปรึกษาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒๐ ก.ค. ๒๕๑๖ เป็นกรรมาธิการเกษตรและสหกรณ์ประจำสภา ฯ

ราชการพิเศษ

๓ ส.ค. ๒๔๘๕ เป็นกรรมการสอบคัดเลือกพลตำรวจ เพื่อเลื่อนฐานะ

ขึ้นเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในพ.ศ. ๒๔๘๕

๒๐ ม.ค. ๒๔๙๗	เป็นกรรมการทำการสอบวิชาวิทยาการตำรวจแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ ๓ ประจำปีการศึกษา พ.ศ. ๒๔๙๖–๙๗
๑๐ พ.ค. ๒๔๙๗	เป็นกรรมการ ทำการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจในปี พ ศ. ๒๔๙๗
๖ ก.ย. ถึง ๔ ธ.ค. ๒๔๙๗	ไปประชุมองค์การตำรวจสากล และดูงานในประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมันนี (ตะวันตก) สวิสเซอร์-แลนด์ อิตาลี สหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่น
๔ เม.ย. ถึง ๒๘ เม.ย. ๒๔๙๘	เป็นรองประธานกรรมการดำเนินการสอบไล่, รองประธานกรรมการสอบสัมภาษณ์, กรรมการประจำวิชาหลักการสืบสวนทั่วไป และกรรมการประจำวิชาวิทยาการช่วยในการสืบสวนและเป็นอาจารย์ประจำวิชาหลักการสืบสวนทั่วไป, วิชาวิทยาการช่วยในการสืบสวนดำเนินการสอบไล่ผู้เข้ารับการอบรมใน ร.ร. สืบสวน รุ่นที่ ๖ ประจำปี ๒๔๙๘
๑๗ พ.ค. ถึง ๓๐ พ.ค. ๒๔๙๘	เป็นกรรมการดำเนินการสอบข้อเขียน และ สัมภาษณ์คัดเลือกบุคคลเข้าเป็น นักเรียน นายร้อยตำรวจ พ.ศ. ๒๔๙๘
๘ ก.ค. ๒๔๙๘	เป็นรองประธานกรรมการ และ อาจารย์ประจำวิชาหลักการสืบสวนทั่วไป วิทยาการช่วยในการสืบสวน, กรรมการสอบสัมภาษณ์ในโรงเรียนสืบสวน ดำเนินการสอบไล่ผู้เข้ารับการอบรมใน รร. สืบสวน รุ่นที่ ๗ ประจำปี ๒๔๙๘

๓๐ ม.ค. ๒๔๙๙ เป็นอาจารย์ และ ครูทำการสอนวิชาหลักการสืบสวนทั่วไป วิทยาการช่วยในการสืบสวน และการสถิติคดีอาญาแก่ผู้เข้ารับการอบรมใน รร. สืบสวนรุ่นที่ ๘ ประจำปี ๒๔๙๙

๑๐ ก.ค. ๒๔๙๙ เป็นอาจารย์และครูทำการสอนและกรรมการดำเนินการสอบไล่ วิชาหลักการสืบสวน, เป็นรองประธานกรรมการสอบสัมภาษณ์ แก่ผู้เข้ารับการอบรมใน รร. สืบสวน รุ่นที่ ๙ พ.ศ. ๒๔๙๙

๑๐ ม.ค. ๒๕๐๐ เป็นอาจารย์ และ ครูทำการสอนวิชา หลักการสืบสวนและวิธีการสืบสวนทั่วไป, สถิติคดีอาญา, วิทยาการช่วยในการสืบสวนแก่ผู้เข้ารับการอบรมใน รร. สืบ-สวน รุ่นที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๐๐

๒๒ ก.ค. ๒๕๐๐ และ ๑๒ ธ.ค. ๒๕๐๐ เป็นอาจารย์ทำการสอน และเป็นกรรมการสอบไล่วิชาหลักและวิชาการสืบสวนทั่วไป, สถิติคดีอาญา, วิทยาการช่วยในการสืบสวน และเป็นประธานกรรมการสอบสัมภาษณ์แก่ผู้เข้ารับการอบรมใน รร. สืบ-สวน รุ่นที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๐๐

๑๑ พ.ย. ๒๕๐๑ เป็นกรรมการตอบกระทู้ถามของ สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร

๒๘ ต.ค. ๒๕๐๑ เป็นอาจารย์สอนวิชาวิทยาการ ช่วยในการสืบสวนประชาสัมพันธ์ตำรวจ และเป็นกรรมการออกข้อสอบและตรวจข้อสอบแก่ จ.ส.ต. เพื่อพิจารณาบรรจุเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร รุ่นที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๐๑

๙ พ.ค. ๒๕๐๑ เป็นอาจารย์และกรรมการสอบไล่วิชาหลัก และวิชา

และ	การสืบสวนทั่วไป, สถิติคดีอาญา, วิทยาการช่วยใน
๒๖ ส.ค. ๒๕๐๑	การสืบสวนแก่ผู้เข้ารับการอบรมใน รร. สืบสวน รุ่นที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๐๑
๑๙ ส.ค. ๒๕๐๒	เป็นอาจารย์และกรรมการสอบไล่วิชาประชาสัมพันธ์ตำรวจ ในการอบรม จ.ส.ต. เป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร รุ่นที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๐๒
๔ ก.ย. ๒๕๐๒	เป็น อาจารย์ และ กรรมการ สอบไล่วิชาการประชาสัมพันธ์ตำรวจ แก่ จ.ส.ต. ที่เข้ารับการอบรม เพื่อบรรจุ เป็น นายตำรวจ ชั้น สัญญาบัตร รุ่นที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๐๒
๘ ธ.ค. ๒๕๐๒	ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้เป็นผู้แทนไปร่วมประชุมสมัชชาองค์การตำรวจสากล ครั้งที่ ๒๘ ณ กรุงปารีส และดูงานตำรวจในประเทศต่าง ๆ ของยุโรป
๑๘ ม.ค. ๒๕๐๓	ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้เป็นผู้แทนไปร่วมประชุมว่าด้วยยาเสพติดให้โทษในภาคพื้นเอเซีย-อาคเณย์ ณ เมืองลาฮอร์ ประเทศปากีสถาน ตั้งแต่ ๑๘ ม.ค. ๒๕๐๓ ถึง ๒๓ ม.ค. ๒๕๐๓
๒๐ ก.ค. ๒๕๐๘	เป็นรองผู้อำนวยการอบรม เป็นรองประธานกรรมการสอบความรู้และเป็นอาจารย์บรรยายพิเศษแก่ผู้
และ	
๑๕ ต.ค. ๒๕๐๘	เข้ารับการอบรมหลักสูตรส่งเสริมสมรรถภาพพนักงานสอบสวนส่วนภูมิภาค รุ่นที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๐๘
๓๐ ธ.ค. ๒๕๐๙	เป็นกรรมการฝ่ายอำนวยการกรมตำรวจ
๑๕ พ.ย. ๒๕๑๐	เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการวางโครงการ

พัฒนากิจการตำรวจ

๘ ก.พ. ๒๕๑๑ เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการพิจารณาแก้ไขปัญหาการจราจรและอุบัติเหตุจากยวดยาน

๑๖ ก.พ. ๒๕๑๑ เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองในภาวะที่มิใช่ปกติ

๒๙ มิ.ย. ๒๕๑๒ เป็นกรรมการควบคุมการผลิตและค้าน้ำแข็ง

๑๙ ส.ค. ๒๕๑๒ เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการจัดสร้างหอพักบุตรธิดาข้าราชการตำรวจ

๑๒ ก.ย. ๒๕๑๒ เป็นกรรมการที่ปรึกษามูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์

๒๙ ก.ย. ๒๕๑๒ เป็นผู้แทนไปร่วมประชุมสมัชชาใหญ่องค์การตำรวจสากล ครั้งที่ ๓๘ ซึ่งมีขึ้น ณ กรุงเม็กซิโกซิตี้ ประเทศเม็กซิโก ตั้งแต่วันที่ ๑๓–๑๘ ต.ค. ๒๕๑๒ พร้อมทั้งให้เข้าร่วมประชุมสมาคมหัวหน้านายตำรวจดับเพลิงนานาชาติ ณ นครชิคาโก สหรัฐอเมริกา ตั้งแต่วันที่ ๑๙–๒๓ ต.ค. ๒๕๑๒ และดูงานตำรวจในยุโรป สหรัฐอเมริกา อเมริกาใต้ และออสเตรเลีย

๒๐ ต.ค. ๒๕๑๒ เป็นรองประธานกรรมการในคณะกรรมการศูนย์การป้องกันอาชญากรรม

๔ ธ.ค. ๒๕๑๒ เป็นรองประธานกรรมการในคณะกรรมการอำนวยการและเป็นกรรมการกลางในคณะกรรมการกลางแพทย์อาสาสมเด็จพระราชชนนี

๒๗ ม.ค. ๒๕๑๓ เป็นกรรมการในคณะกรรมการป้องกันและปราบ-

ปรามอาชญากรรม

๑๑ ก.ค. ๒๕๑๓ เป็นหัวหน้าฝ่ายอำนวยการในกองบัญชาการฝ่ายตำรวจ

๓ ส.ค. ๒๕๑๓ เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการพิจารณาหาทางขจัดปัญหาในการจัดสรรที่ดินของกรมตำรวจบริเวณถนนรามอินทรา

๗ ส.ค. ๒๕๑๓ เป็นรองประธานกรรมการในคณะกรรมการพิจารณาวางมาตรการในการป้องกัน และปราบปรามธนบัตรปลอม

๑๕ ก.ย. ๒๕๑๓ เป็นกรรมการในคณะกรรมการอำนวยการสืบสวนปราบปรามและเป็นประธานกรรมการในคณะกรรม-การสอบสวนเกี่ยวกับคดีธนบัตรรัฐบาลไทยปลอมอากรแสตมป์ปลอมและธนบัตรดอลล่าร์ปลอม

๑๘ พ.ย. ๒๕๑๓ เป็นรองผู้อำนวยการในคณะกรรมการที่ปรึกษาและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานหนังสือพิมพ์ตำรวจ

๒๙ พ.ย. ๒๕๑๓ เป็นกรรมการในคณะกรรมการเพื่อดำเนินกิจการกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

๑๓ ม.ค. ๒๕๑๔ เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการพิจารณาจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่เร็วโดยใช้รถจักรยานยนต์

๔ ก.พ. ๒๕๑๔ เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการพิจารณาระ-เบียบปฏิบัติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๔ (พ.ศ. ๒๕๑๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๔๗๓

๔ มี.ค. ๒๕๑๔ เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการพิจารณา

วางมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบมีและค้าอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนหรือวัตถุระเบิด ที่สำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงคราม

๒๒ เม.ย. ๒๕๑๔ เป็นประธานกรรมการคณะกรรมการอำนวยการสืบสวนปราบปรามผู้ต้องหากระทำผิดในคดีลักลอบมีและค้าอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนหรือวัตถุระเบิด ที่สำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงคราม และกระทำความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในและภายนอกราชอาณาจักรและมีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์

๓ มิ.ย. ๒๕๑๔ เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม สอบสวนดำเนินคดีเกี่ยวกับกรณีที่คนต่างด้าวหลบหนีเข้ามาในราชอาณาจักร

๒๐ ส.ค. ๒๕๑๔ เป็นรองผู้อำนวยการ ๒ ตามแผนรักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตจังหวัดพระนครแทนตำแหน่งที่ว่าง

๒๔ ส.ค. ๒๕๑๔ เป็นผู้แทนไปร่วมประชุมสมัชชาใหญ่องค์การตำรวจสากล ครั้งที่ ๔๐ ณ กรุงออตตาวา ประเทศแคนาดา ตั้งแต่ ๖–๑๑ ก.ย. ๒๕๑๔ และไปร่วมประชุมหัวหน้านายตำรวจดับเพลิงนานาชาติ ครั้งที่ ๙๘ ณ เมืองเซ็นต์หลุยส์ มลรัฐมิสซูรี่ สหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ ๑๙–๒๓ ก.ย. ๒๕๑๔ และดูงานตำรวจในยุโรป อเมริกา และเอเซีย

ต.ค. ๒๕๑๔ เป็นกรรมการในคณะกรรมการร้อยกรองงานในสภา-ความมั่นคงแห่งชาติ

๒๗ ต.ค. ๒๕๑๔ เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการกลางบริหารการกีฬาตำรวจ

๒๖ พ.ย. ๒๕๑๔ เป็นรอง เสธ. ปค. ฝ่ายตำรวจ ในกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์

๑๐ ธ.ค. ๒๕๑๔ เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการฝ่ายตำรวจ

๓๐ ธ.ค. ๒๕๑๔ เป็นรองประธานคณะกรรมการ และเป็นผู้อำนวยการรักษาความปลอดภัยฝ่ายตำรวจ ในการรักษาความปลอดภัยถวายความอารักขาสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ ๒ และคณะ ในโอกาสที่เสด็จมาเยือนประเทศไทย

๙ พ.ค. ๒๕๑๕ เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามโจรกรรมรถยนต์

๑๓ มิ.ย. ๒๕๑๕ เป็นกรรมการผสมฝ่ายไทย ในคณะกรรมการผสมไทย–เขมร ว่าด้วยความมั่นคงและระบอบชายแดน

๑๓ มิ.ย. ๒๕๑๕ เป็นประธานกรรมการใน คณะกรรมการพิจารณาข้อขัดข้องในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

๒๐ มิ.ย. ๒๕๑๕ เป็นผู้แทนกรมตำรวจในคณะกรรมการร่วม เพื่อการควบคุมญวนอพยพ

๒๘ มิ.ย. ๒๕๑๕ เป็นรองผู้อำนวยการ (คนที่หนึ่ง) ในคณะกรรมการที่ปรึกษาและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานหนังสือพิมพ์ตำรวจ

๖ ก.ค. ๒๕๑๕ เป็นกรรมการสอบสวนค้นคว้า หาข้อเท็จจริงกรณีเครื่องบินโดยสาร ของ สายการบิน ซี.พี.เอ. ตกที่สาธารณรัฐเวียตนามใต้ และต่อมาได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นประธานกรรมการสอบสวนดำเนินคดี ฯ

๑๒ ก.ค. ๒๕๑๕ เป็นที่ปรึกษาฝ่ายนโยบายและแผนกลาโหม

๑๐ ส.ค. ๒๕๑๕ เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน สอบสวนผู้ต้องหาคดีร่วมกันมีการกระทำอันเป็น คอมมิวนิสต์ และ กระทำผิดต่อความมั่นคง ของรัฐภายใน และ ภายนอกราชอาณาจักร

๘ ก.ย. ๒๕๑๕ เป็นหัวหน้าคณะไปประชุมสมัชชาใหญ่องค์การตำรวจสากล ครั้งที่ ๔๑ ที่เมือง แฟรงเฟอร์ท ประเทศเยอรมันนี ตั้งแต่ ๘–๑๕ ก.ย. ๒๕๑๕

๑๗ ม.ค. ๒๕๑๖ เป็นประธานกรรมการ และ ผู้อำนวยการรักษาความปลอดภัยฝ่ายตำรวจในการรักษาความปลอดภัยถวายความอารักขา สมเด็จพระราชาธิบดีและสมเด็จพระราชินี แห่งประเทศมาเลเซีย ในโอกาสมาเยือนประเทศไทย

– บรรยายพิเศษเป็นครั้งคราวแก่ส่วนราชการอื่นที่เชิญมา เช่น บรรยายพิเศษแก่ผู้เข้ารับการอบรมในโรงเรียนสงครามจิตวิทยาของทหาร บรรยายพิเศษแก่ผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรผู้ช่วยผู้พิพากษาและอื่น ๆ

– เป็นอาจารย์บรรยายพิเศษในหัวข้อ "ประสบการณ์ในด้านการสืบสวนสอบสวน" แก่นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรสารวัตร และผู้บังคับกองทุกรุ่น

เครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญ

๑๓	ก.ย.	๒๔๗๙	เหรียญพิทักษ์รัฐธรรมนูญ
๑๙	ก.ย.	๒๔๘๔	จตุรถาภรณ์มงกุฎไทย
๑๘	ก.ย.	๒๔๘๕	จตุรถาภรณ์ช้างเผือก
๑๔	ก.ค.	๒๔๘๖	เหรียญช่วยราชการเขตภายใน
๑	เม.ย.	๒๔๘๙	ตริตาภรณ์มงกุฎไทย
๔	ธ.ค.	๒๔๙๒	ตริตาภรณ์ช้างเผือก
๕	พ.ค.	๒๔๙๓	เหรียญเงินบรมราชาภิเศก
๕	ธ.ค.	๒๔๙๘	ทวิติยาภรณ์มงกุฎไทย
๑๐	ธ.ค.	๒๔๙๘	เหรียญจักรมาลา
๘	มี.ค.	๒๔๙๘	เหรียญรัตนาภรณ์
๕	ธ.ค.	๒๕๐๐	ทวิติยาภรณ์ช้างเผือก
๕	ธ.ค.	๒๕๐๕	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย
๕	พ.ค.	๒๕๐๖	ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ
๒๒	ต.ค.	๒๕๐๘	เหรียญชัยสมรภูมิสงครามมหาเอเซียบูรพา
๕	ธ.ค.	๒๕๐๙	ประถมาภรณ์ช้างเผือก
๕	พ.ค.	๒๕๑๑	ทุติยจุลจอมเกล้า
๕	ธ.ค.	๒๕๑๒	มหาวชิรมงกุฎ
๑๓	พ.ค.	๒๕๑๓	ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ
๒๕	ต.ค.	๒๕๑๕	เหรียญราชการชายแดน

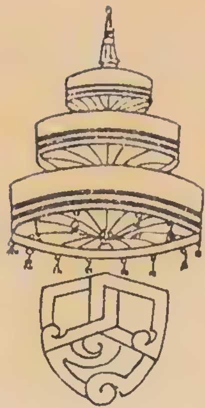
ญาณวฑฺฒโนภิกขุ (เยื้อน ประภาวัต)

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อุฏฐายีมหาเถระ)
สมเด็จพระสังฆราชวัดมกุฎกษัตริยาราม ทรงเป็นพระอุปัชฌาย์
แก่ ญาณวฑฺฒโนภิกขุ (เยื้อน ประภาวัต)

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสนมหาเถระ)
สมเด็จพระสังฆราชวัดราชบพิธฯ สมัยดำรงสมณศักดิ์ที่
สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ทรงเป็นพระกรรมวาจาจารย์
แก่ ญาณวฑฺฒโนภิกขุ (เยื้อน ประภาวัต)

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
กรุงเทพมหานคร

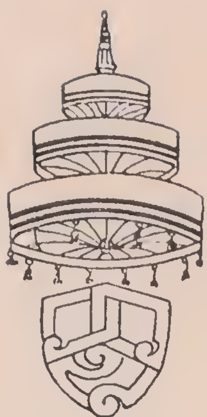
อนุสรณ์

พลตำรวจเอกเฮื้อน ประภาวัต ได้ดำเนินชีวิตอยู่ในวงการตำรวจตามบุรพชน ใช้ความอุสาหะบากบั่นปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต จงรักภักดี ได้ผลดีเป็นคุณประโยชน์แก่ทางราชการมาตามลำดับ จนได้รับพระราชทานยศสูงชั้นพลตำรวจเอก ปรากฏเกียรติคุณความสามารถว่าเป็นมือหนึ่ง ในการสืบสวน สอบสวน ของวงการตำรวจไทย.

พลตำรวจเอกเฮื้อน ประภาวัต ได้ดำเนินชีวิตเต็มด้วยเกียรติคุณสำหรับตนและวงศ์ตระกูลเพียงไรก็ตาม ก็ยังเชื่อว่าต้องดำเนินตามสภาพของชีวิตทั่วไป คือมีการเกิดขึ้นในเบื้องต้น แปรเปลี่ยนในระยะท่ามกลาง และแตกดับสลายในที่สุด แม้นเหมือนบุรพชนที่ล่วงลับไปแล้ว ไม่แปรผันผิดกันเลย.

ส่วนที่จะนำให้ปิยชนทั้งหลาย มีภรรยา บุตรธิดา และญาติมิตรอบอุ่นใจ คลายความอาลัยได้บ้าง ก็ด้วยเกียรติยศ คุณความดี ทั้งส่วนตนและหน้าที่ราชการ ล้วนมีแต่เป็นเกียรติประวัติสูงเด่น ปรากฏแก่ญาติมิตร และผู้เคารพนับถือ ไว้ให้ชมแทนชีวิตซึ่งตายเท่านั้น.

ยิ่งเมื่อได้อุปสมบทที่สำนักวัดราชบพิธ ซึ่งมีองค์สมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถร) เป็นพระอุปัชฌาย์ ยิ่งชวนให้สำรวมระวังตน ทั้งกิจกรรมส่วนตัว และหน้าที่ราชการกวดขันยิ่งขึ้น เพื่อเป็นสัทธิวิหาริกสนองพระเกียรติแห่งเสด็จพระอุปัชฌาย์ให้สูงส่งตลอดไป.

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
กรุงเทพมหานคร

เมื่อชีวิตในปัจจุบัน กอบแต่คุณความดี เป็นศักดิ์ศรีแก่ตนตลอดครอบครัว ไม่ดำเนินชีวิตให้เป็นภัยหวาดเกรงแก่ผู้อื่น ย่อมชื่อว่า ผู้ได้กระทำบุญสมหน้าที่ของพุทธศาสนิกชน นับเป็นข้าราชการตำรวจที่เปี่ยมด้วยเกียรติยศศักดิ์ศรี, เป็นสามีแก้วสามีขวัญ, เป็นพ่อแก้วพ่อขวัญ, และเป็นญาติมิตรแก้วญาติมิตรขวัญ, ที่ควรยกย่องนับถือ.

ผู้มีชีวิตมากด้วยบุญความดีงามในภพปัจจุบัน เมื่อทำลายขันธ์สู่ปรโลก บุญย่อมตามส่งเสริมให้ประสพผลคือความผาสุกสวัสดีตลอดไป เหมือนได้อาบน้ำชำระกายสะอาดหมดจด ย่อมชวนให้หลับสนิทสบาย คลายกังวลใจฉะนั้น.

ขออำนาจแห่งบุญกุศล ที่ญาติชนทั้งหลาย ได้บำเพ็ญด้วยความเคารพอาลัยรักมาตามลำดับกาล จงดลบันดาลสัมฤทธิ์สุขสวัสดี เกษมศรีในสิ่งอันพึงปรารถนา แก่พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต ในสัมปรายภพ สมเจตนาปรารภอุทิศส่งทุกประการ เทอญ.

สมเด็จพระญาณสังวร

วัดราชบพิธ สถิตมหาสีมาราม
เสาร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๑๙

คำรำลึก

การจากไปของผู้ที่เป็นที่รัก ย่อมเป็นที่อาลัยรำลึกถึงของญาติมิตรและผู้ที่เกี่ยวข้องและถ้าผู้ที่เป็นที่รักนั้นเป็นผู้ที่ได้บำเพ็ญประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนไว้มาก ก็ย่อมจะเป็นที่อาลัยรำลึกถึงของประชาชนอีกด้วย แต่การจากไป กล่าวคือการตายนั้น เป็นสิ่งที่ไม่อาจจะมีใครห้ามหรือป้องกันไว้ได้ แม้ญาติมิตรจะรักและหวงแหนสักเพียงใด แม้ประชาชนจะอาลัยและต้องการให้ดำรงอยู่เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติต่อไปอีกสักเพียงใดก็ตาม ก็ไม่อาจจะห้ามและป้องกันมิให้มัจจุราชคือความตายมาคร่าเอาชีวิตของผู้นั้นไปได้ เพราะการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป นั้น เป็นธรรมดาของชีวิตทั้งปวง

การเกิดขึ้นของชีวิตนั้นไม่ใช่ของแปลก เพราะเมื่อส่วนประกอบตามธรรมชาติมาผสมกันได้ส่วนที่เหมาะสม ก็เกิดเป็นชีวิตขึ้น และการดับไปของชีวิตก็ไม่ใช่ของแปลกเช่นเดียวกัน เพราะเมื่อส่วนประกอบตามธรรมชาติที่มาผสมกันให้เกิดเป็นชีวิตขึ้นนั้นเสื่อมไปหรือหมดไป ชีวิตก็ดับไปตามกระบวนการของ-ธรรมชาติ ฉะนั้น จุดสำคัญของชีวิตจึงอยู่ที่ การตั้งอยู่ กล่าวคือ ตั้งอยู่ด้วยความชั่ว ซึ่งเรียกว่า ทุชีวิต หรือ ตั้งอยู่ด้วยความดี ซึ่งเรียกว่า สุชีวิต ถ้าการตั้งอยู่ของชีวิต เป็นการตั้งอยู่ด้วยความชั่ว การเกิดขึ้นของชีวิตนั้น หรือบุคคลนั้นก็ชื่อว่า เกิดมาเพื่อความชั่ว และจากไปด้วยความชั่ว ถ้าการตั้งอยู่ของชีวิตเป็นการตั้งอยู่ด้วยความดี การเกิดขึ้นของชีวิตนั้นหรือบุคคลนั้น ก็ชื่อว่า เกิดมาเพื่อความดีและจากไปด้วยความดี ชีวิตที่ตั้งอยู่ด้วยความชั่วนั้น ชื่อว่าชีวิตที่ล้มเหลว เมื่อจากไปก็ชื่อว่าจากไปด้วยความขาดทุน ส่วนชีวิตที่ตั้งอยู่ด้วยความดีนั้น ชื่อว่าชีวิตที่ประสบความสำเร็จ และเมื่อจากไปก็ชื่อว่าจากไปด้วยความมีกำไร

ฉะนั้น ทุกคนจึงควรทำชีวิตของตนให้เป็นชีวิตที่ประสบความสำเร็จและเป็นชีวิตที่มีกำไร ซึ่งเรียกว่า สุชีวิต คือชีวิตดี ซึ่งตามทางพระพุทธศาสนานั้น

หมายถึง ความดีที่อาศัยชีวิตทำขึ้น ชีวิตของผู้ทำดีจึงเรียกว่า ชีวิตดี เมื่อทำดีมากชีวิตก็สูงขึ้นมาก ทำดีที่สุด ชีวิตก็สูงที่สุด ซึ่งเรียกว่า ชีวิตอุดม องค์ประกอบของสิ่งที่เรียกว่าความดีในชีวิตนั้นมี ๔ ประการ คือ กรรม วิชา ศีล และธรรม กรรมก็คือ การงานที่ทำ หมายถึงการงานที่เป็นประโยชน์ต่าง ๆ วิชาคือ ความรู้ในศิลปวิทยา ศีล คือความประพฤติที่ดีงาม ธรรม คือคุณสมบัติที่ดีในจิตใจ

พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต นั้น กล่าวได้ว่า เป็นผู้มีชีวิตที่ประสบความสำเร็จและมีกำไร เพราะตามประวัตินั้น ปรากฏว่า เป็นผู้ประกอบด้วยองค์-ประกอบของสุชีวิตทั้ง ๔ ประการ กล่าวคือ เป็นผู้มีกรรม คือการงานดี ได้บำเพ็ญประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและประเทศชาติมาด้วยดีโดยตลอด เป็นผู้มีวิชา คือความรู้ความสามารถในวิทยาการเป็นเหตุให้สามารถประกอบกรรมอันเป็น ประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและประเทศชาติมามาด้วยดีโดยตลอด เป็นผู้มีวิชา คือความรู้ความสามารถในวิทยาการเป็นเหตุให้สามารถประกอบกรรมอันเป็นประโยชน์ได้มากดังที่ปรากฏแล้ว เป็นผู้มีศีล คือความประพฤติดีงามเป็นที่เชื่อถือของผู้รู้จักเกี่ยวข้องและผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทั่วไป เป็นผู้มีธรรม คือคุณธรรมในจิตใจ ฉะนั้น เมื่อจากไป จึงเป็นที่อาลัยรำลึกถึงของบรรดาญาติมิตรและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง

ขออำนาจบุญกุศลที่บรรดาญาติมิตร และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งปวงได้บำเพ็ญมาตั้งแต่ต้น ตั้งใจอุทิศนั้น จงสัมฤทธิสุขสมบัติอิฐวิบุลมนุญผลแก่ พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต ตามสมควรแก่คตินิยม.

สมเด็จพระญาณสังวร

(สุวฑฺฒโน)

วัดบวรนิเวศวิหาร

มกราคม ๒๕๑๘

วัดราชบพิธ ฯ

วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๑๘

เจริญพร คุณหญิงวไลทิพย์ ประภาวัต

ทราบว่าคุณหญิงต้องการถ้อยคำแสดงความระลึกถึง พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต เพื่อรวบรวมพิมพ์ในหนังสืองานพระราชทานเพลิงศพ ขอแสดงข้อเตือนใจและความระลึกถึงไว้ดังนี้

๑. ชีวิตของทุกคนย่อมเกิดมาเพื่อแก้ทุกข์หรือเปลื้องทุกข์ ในระหว่างที่ยังมีชีวิตอยู่ย่อมประสบสิ่งไม่ชอบใจบ้าง ย่อมพลัดพรากจากสิ่งที่ชอบใจบ้าง อยากได้อยากเป็นอะไรแล้วไม่ได้ไม่เป็นสมใจบ้าง มีทุกข์มากมีสุขน้อย และสุขนั้นก็เกิดเพราะขจัดทุกข์หรือเปลื้องทุกข์ให้สงบไปหายไปเพียงชั่วครู่ชั่วขณะ แล้วเราก็สำคัญว่า "นั่นแหละสุข" ที่แท้หาใช่สุขแท้จริงไม่ เพราะไม่เพียงไม่ยั่งยืนอยู่ได้นานและมิใช่เป็นสมบัติของตนจริงจังอะไร จะอ้อนวอนขอร้องอย่างไร ก็ไม่เป็นไปตามใจหวัง เหมือนพื้นผ้ามากดอกน้อย และดอกก็เกิดมีในพื้นผ้านั้นเอง

๒. ฉะนั้นทุก ๆ คนจึงควรเกิดมาเพื่อละความชั่วทำแต่ความดีไว้มาก ทั้งที่เป็นประโยชน์ตน ทั้งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น จนกว่าจะตายไปชาติหนึ่ง พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต เกิดมาดี มีชีวิตอยู่ก็ประกอบกระทำแต่กรรมดี ตั้งแต่เป็นผู้น้อยจนเป็นผู้ใหญ่ เจริญในหน้าที่การงาน มีลาภยศ สรรเสริญ สุขยิ่งกว่าสกุลวงศ์ เป็นอภิชาติบุตรคนหนึ่งที่หาได้ยาก เป็นพ่อดี เป็นสามีดี เป็นบุตรดี เป็นเพื่อนดีมิตรสหายดี เป็นญาติดี เป็นพลเมืองดี เป็นตำรวจดี เป็นข้าราชการดี เป็นนายที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชาตามที่มีผู้กล่าวขวัญถึงและสรรเสริญยกย่องในสังคมทุกชั้น แม้อาตมาผู้คุ้นเคยสนิทสนมดุจญาติก็รู้สึกเช่นนั้น เคยสรรเสริญเขาทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๓. เมื่อ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ทำแต่ความดี ความชั่วไม่ปรากฏ

เมื่อตายไปจึงหวังสุคติโลกสวรรค์ได้ เพราะสุคติสวรรค์เป็นที่รองรับสำหรับคนทำดีเท่านั้น คงทิ้งไว้แต่ความดีให้คนภายหลังระลึกถึงด้วยความรักความเสียดายอาลัยถึง ตรงกันข้ามกับคนชั่วที่เกิดมารกโลกหรือทำโลกคือตนและคนอื่นให้เจริญไม่ได้ มีแต่เกิดมาทำลายตนและทำลายประโยชน์ของคนอื่น เมื่อมีชีวิตอยู่ก็มีแต่คนสาปแช่งนินทา ตายไปแล้วไม่มีคนเสียดายอาลัยถึง มีแต่สมน้ำหน้าหรือดีใจในการจากไปของคนชั่วคนเลวเช่นนั้น

๔. คุณหญิงและบรรดาบุตรชายหญิงของ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ควรถือเอาสาระแก่นสารหรือประวัติชีวิตของสามีและบิดาเป็นบทเรียน เป็นอนุสสติ ปลงให้เห็นกฎของธรรมดาที่ทุก ๆ คนเกิดมาแล้ว ต้องแก่ ต้องเจ็บต้องตายไปในที่สุด ต่างกันเพียงเร็วบ้างช้าบ้าง แม้ตัวเราก็จักเป็นเช่นนี้ ไม่ล่วงความเป็นอย่างนี้ไปได้ สิ่งใดเป็นความชั่วต้องอย่าทำ ถ้าทำแล้วต้องเข็ดหลาบอย่าทำเช่นนั้นต่อไป จงเลิกละให้เด็ดขาด สิ่งใดเป็นความดียังไม่เคยทำต้องรีบทำ และต้องรักษาความดีไว้ไม่ให้เสื่อมหายหมดไป และจงทำดีบ่อย ๆ ทำดีให้มาก เพราะความดีเป็น "ปารมีธรรม" ที่จะพัดผันนำไปสู่ความประสงค์หรือความมุ่งหมายให้สำเร็จได้วันหนึ่งโดยไม่ต้องสงสัย

๕. ขอให้เอาใจใส่อบรมแนะนำตักเตือนบรรดาบุตรธิดาให้มาก ให้ทำตนเป็นอภิชาติบุตร ถ้าไม่สามารถก็เพียงรักษาตนรักษาความดีของคุณพ่อไว้เพียงอนุชาติบุตรก็ยังดี อย่าทำตนเป็นคนเลวชนิดเป็นอวชาติบุตร ที่ทุกคนรวมทั้งคุณแม่คุณพ่อไม่ต้องการบุตรเช่นนั้น และให้ดำเนินปฏิปทาเยี่ยงคุณพ่อ จักเป็นที่สรรเสริญยกย่องของบรรดาญาติและอาตมา ตลอดถึงเพื่อน ๆ ของคุณพ่อรวมทั้งคุณพ่อด้วย เพราะทำอย่างถูกใจถูกกับความประสงค์ของคุณพ่อคุณแม่แล้ว

๖. เมื่อครั้งคุณพ่อยังมีชีวิตอยู่ บรรดาบุตรชายหญิงเคยรักกัน ระลึกถึงกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันสามัคคีกัน ปรองดองเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันอย่างไร เมื่อหมดคุณพ่อหรือขาดคุณพ่อแล้ว ต้องรักกัน ระลึกถึงกัน ช่วยเหลือเกื้อกูล

กัน สามัคคีกัน ให้มากเสมือนคุณพ่อของเรายังมีชีวิตอยู่ เช่นนี้จักถูกใจคุณพ่อ คุณพ่อรู้ได้ด้วยอาการอย่างไรจักอนุโมทนาสาธุการ และจักปกปักรักษาบรรดาผู้เป็นบุตรให้เจริญด้วยลาภยศสรรเสริญสุขไม่เสื่อมทราม นี้เป็นกตัญญูกตเวทีที่ดีกว่าอย่างอื่นอีกมากนัก

๗. คุณหญิงคงระลึกได้ว่า บิดามารดาของคุณหญิงเคยร่วมรับราชการอยู่กับบิดามารดาของอาตมาเป็นเวลานาน ความคุ้นเคยสนิทสนมกันแม้มิใช่ญาติก็เป็นดุจญาติหรือยิ่งกว่าญาติ แม้ต่อมาบรรดาเราผู้เป็นชั้นบุตรก็คงมีความคุ้นเคยสนิทสนมเช่นนั้นทั่วทุก ๆ คนทั้งบรรดาพี่หญิงพี่ชายของคุณหญิง ต่อมาเมื่อ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต มาอุปสมบทอยู่ ณ วัดราชบพิธ ฯ ขอให้อาตมาเป็นพระอนุสาวนาจารย์ ก็ยิ่งก่อให้เกิดความคุ้นเคยสนิทสนมยิ่งขึ้น แม้ลาสิกขาไปแล้วก็ระลึกถึงกันไม่จืดจาง สมกับพระพุทธภาษิตข้อว่า "วิสฺสาสา ปรมาญาติ" "ความคุ้นเคยสนิทสนมกันเป็นเหมือนญาติ" ขอให้คุณหญิงและบรรดาบุตรชายหญิงทุกคนให้ถือเสมอว่าอาตมาเป็นดุจญาติด้วยผู้หนึ่งเช่นเดียวกับอาตมาที่นับถือคุณหญิงและบุตรชายหญิงทุกคนของคุณหญิงว่าเป็นดุจญาติเสมอไปไม่ลืมเลือน

ขอได้รับความระลึกถึงเสมอ

(*พระพุทธพจนวราภรณ์*)

๕๖๖ ถนนเพชรบุรี พระนคร

วันที่ เมษายน ๒๕๑๗

คุณวไลทิพย์

ฉันและครอบครัวขอถามข่าวในวิปปโยคทุกข์ครั้งนี้ เสียใจที่กำลังวุ่นวายทางบ้านด้วยเรื่องเจ็บไม่สามารถจะมาช่วยงานศพได้เท่าที่ควรจะได้ช่วย อย่างไรก็ดีฉันรู้สึกอยู่เสมอถึงความเอื้อเฟื้อของคุณเยื้อนและเธอเองที่ได้แสดงตลอดมาจะไม่รู้ลืมบุญคุณนี้เลย

ธานีนิวัต

กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร

คำไว้อาลัย

คุณหญิงวไลทิพย์ ประภาวัต ได้กรุณาแจ้งมาให้ข้าพเจ้าทราบว่าจะกำหนดการรับพระราชทานเพลิงศพ พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ และขอให้เขียนคำไว้อาลัยสำหรับพิมพ์ลงในหนังสืออนุสรณ์ในงานนั้นซึ่งข้าพเจ้ายินดีทำให้โดยเต็มใจ

พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต เป็นผู้ที่ข้าพเจ้ามีโอกาสรู้จักคุ้นเคยและร่วมงานด้วยในสมัยที่ท่านเป็นนายตำรวจราชสำนักเวร ระหว่างที่ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งสมุหราชองครักษ์อยู่ ท่านเป็นผู้ที่เอาใจใส่ปฏิบัติราชการในหน้าที่ทุกอย่าง อย่างเรียบร้อย มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความจงรักภักดี ต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างยิ่ง นับได้ว่า เป็นข้าราชการที่พึงยึดถือเป็นแบบฉบับได้ และน่าเสียดายที่ต้องมาล่วงลับ ข้าพเจ้าขอตั้งใจปรารถนาให้พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต แม้อยู่ในคติภพใด ๆ ได้มีความสุขความสงบจงทุกเมื่อ

พลเอก [signature]

(*หลวงสุรณรงค์*)

คำไว้อาลัย

ข้าพเจ้า ขอกล่าวคำไว้อาลัยแก่ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ซึ่งข้าพเจ้ารู้จักมาเป็นเวลาหลายสิบปี ท่านผู้นี้รับราชการตั้งแต่ผู้น้อยเป็นลำดับมาจนได้รับยศสูงสุดของตำรวจซึ่งเป็นอาชีพของท่าน ทั้งนี้ก็เพราะมีอุดมการณ์และแนวทางปฏิบัติอย่างเป็นระเบียบอันเรียกได้ว่าพอเหมาะพอดี และเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยเหมาะสมกับหน้าที่ ท่านเป็นตัวอย่างแก่ข้าราชการที่รักษาวินัยดี ประกอบด้วยศีลธรรมสมควรแก่ตำแหน่งที่รับผิดชอบในราชการชั้นสูง

ความสิ้นสุดแห่งชีวิตเป็นเรื่องธรรมดาซึ่งจะต้องมาถึงแก่ทุก ๆ คน และนำความเศร้าโศกมาสู่ญาติ มิตรสหาย และผู้คุ้นเคย อย่างไรก็ดีคุณความดีที่ประกอบไว้เมื่อมีชีวิตอยู่คงจะนำดวงวิญญาณของท่าน ไปสู่สุคติในสัมปรายภพ.

(พจน์ สารสิน)

คำไว้อาลัย

พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต เป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่รักใคร่ชอบพอคุ้นเคยกับผมมาก ถึงแม้ว่าพลตำรวจเอก เยื้อนฯ กับผมจะปฏิบัติราชการกันคนละหน้าที่ก็ตาม แต่ผมกับพลตำรวจเอก เยื้อน ฯ ก็ได้เคยร่วมงานกันทั้งทางราชการและในงานสังคมต่าง ๆ อยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลตำรวจเอกเยื้อน ฯ ได้เข้ารับการศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๓ ร่วมกันกับผมอีกครั้งหนึ่ง ตลอดเวลารับราชการ เกียรติประวัติในการทำงานของพลตำรวจเอก เยื้อน ฯ เป็นที่ยกย่องสรรเสริญและยอมรับนับถือจากประชาชนโดยทั่วไป รวมทั้งภายในวงการของกรมตำรวจก็เป็นที่กล่าวขวัญถึงว่า พลตำรวจเอก เยื้อนฯ ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านความรู้ความสามารถ มีความซื่อสัตย์สุจริต รักความยุติธรรม มีน้ำใจโอบอ้อมอารี เป็นที่รักใคร่ชอบพอของประชาชนโดยทั่วไปและผู้ใต้บังคับบัญชาในด้านส่วนตัวเป็นอย่างดี ชีวิตทางด้านครอบครัวของพลตำรวจเอก เยื้อน ฯ ก็ราบรื่นเป็นที่ชื่นชมยินดีแก่ผู้ที่ได้พบเห็นตลอดเวลา สรุปแล้ว พลตำรวจเอก เยื้อน ฯ เป็นคนดีในทุก ๆ ด้าน ด้วยคุณสมบัติอันประเสริฐของพลตำรวจเอก เยื้อนฯ ดังกล่าว เมื่อพลตำรวจเอก เยื้อน ฯ ต้องมาจากไปในวัยที่ยังไม่สมควรเช่นนี้ จึงเป็นที่อาลัยรักและเสียดายแก่ทุกคนเป็นอย่างยิ่ง

ขออำนาจด้วยคุณงามความดีที่ พลตำรวจเอก เยื้อน ฯ ได้บำเพ็ญไว้ด้วยดีในชาตินี้ จงเป็นกุศลส่งให้ดวงวิญญาณของพลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต จงไปสู่สุคติสัมปรายภพด้วยเทอญ.

พลเอก

(*กฤษณ์ สีวะรา*)
ผู้บัญชาการทหารบก

แด่ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต

โดย

นายพ่วง สุวรรณรัฐ

คนไทยรุ่นอายุราว ๔๐ – ๖๐ ปี ส่วนใหญ่จะรู้จักนายตำรวจในนามเยื้อน ประภาวัตมาเป็นเวลาอย่างน้อย ๓๐ ปี ทั้งนี้เพราะนายตำรวจผู้นี้ปฏิบัติหน้าที่ทั้งในส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง แม้ส่วนใหญ่จะมีผู้รู้จักมากในนครบาลและส่วนกลางก็จริง

คดีสำคัญ ๆ ในอดีต พล ต.อ. เยื้อน ฯ ได้รับมอบให้ดำเนินการทั้งในการสืบสวนและสอบสวน ต่อมาเมื่ออยู่ในตำแหน่งผู้บัญชาการ หรือตำแหน่งรองอธิบดีกรมตำรวจ นับเป็นผู้หนึ่งที่เป็นหลักของกรมตำรวจ และของกระทรวง-มหาดไทย ในบั้นปลายของชีวิตราชการงานในตำแหน่งผู้ใหญ่เป็นเวลา ๑๔–๑๕ ปี นิสสัยใจคอและพฤติการณ์ต่าง ๆ อยู่ในฐานะที่นับได้ว่า เป็นตำรวจที่มีชีวิตเป็นตำรวจของประชาชนอย่างแท้จริงยิ่งผู้หนึ่ง ไม่ปรากฏผลงานที่มีท่าทีไปในทางการเมือง จึงย่อมเป็นที่พึ่งของตำรวจและข้าราชการ ตลอดถึงประชาชนเป็นลำดับมา

ชีวิตราชการและชีวิตส่วนตัวของ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต จึงมักมีผู้กล่าวขวัญสรรเสริญไปในทางดีงาม อันเป็นตัวอย่างที่ควรแก่การถือเป็นเยี่ยงอย่าง

ข้าพเจ้าผู้เขียนได้รู้จักผลงานของนายตำรวจผู้นี้มาตั้งแต่รับราชการอยู่ตามหัวเมือง ซึ่งขณะนั้นยังไม่ได้รู้จักตัว แม้เมื่อมารับราชการอยู่ในกรุงเทพ ฯ แล้วเป็นเวลานานจึงได้รู้จักตัว คือ เมื่อประมาณ ๑๔–๑๕ ปีมานี้ คือเมื่อข้าพเจ้ารับราชการอยู่ในกรมมหาดไทย หรือกรมการปกครองปัจจุบัน และในกระทรวงมหาดไทย ได้มีโอกาสติดต่อประสานงานในระดับผู้บังคับบัญชากันใกล้ชิดจึง

สามารถทราบถึงความรู้ความสามารถและความเป็นข้าราชการที่ดีของท่านผู้นี้ด้วยตนเองและโดยทางเพื่อนฝูงอื่นอีกด้วย

การผ่านกรรมอันดีในชีวิตของ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ไปสู่สุขคติในวัยที่อยู่ในระยะพักผ่อนจากงานหนักมาตลอดชีวิตราชการเช่นนี้ จึงย่อมเป็นที่เศร้าโศกของครอบครัวอย่างยิ่ง อย่างไรก็ดี ผู้ที่เป็นบุตรภริยาของครอบครัวและสกุลนี้ย่อมจะเชิดชูบูชาดวงวิญญาณของ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ไปชั่วกาลนาน

□

ไว้อาลัย

แด่

พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต

คุณหญิงวไลทิพย์ ประภาวัต ได้ขอให้ข้าพเจ้าเขียนคำไว้อาลัย เพื่อลงพิมพ์ในหนังสืออนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ซึ่งข้าพเจ้าขอแสดงความเสียใจต่อครอบครัวของ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต เป็นนายตำรวจที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่เคร่งครัดต่อระเบียบวินัย และขยันขันแข็งต่อหน้าที่การงานเป็นอย่างดียิ่ง เป็นนายตำรวจที่มีประวัติในการจับกุมและปราบปรามโจรผู้ร้ายในเขตท้องที่ตำรวจนครบาลที่ดีเด่น จนได้รับความดีความชอบจากกรมตำรวจในสมัยนั้น ทั้งในด้านการปกครองก็เป็นที่เคารพรักใคร่ของผู้ร่วมงานโดยทั่วกัน

ในการจากไปของ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต นี้ ข้าพเจ้าได้สูญเสียเพื่อนนายตำรวจที่เคารพรักไปอีกคนหนึ่ง ขอให้ดวงวิญญาณของ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต จงไปสู่สุคติในสัมปรายภพ ตลอดกาลนิรันดร เทอญ.

พล.ต.อ. [signature]

(หลวงชาติตระการโกศล)

๔ ก.พ. ๒๕๑๘

คำไว้อาลัย

พลตำรวจเอกเยื้อน ประภาวัต อดีตรองอธิบดีกรมตำรวจ เป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รักนับถือของบรรดาข้าราชการตำรวจ และเป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป เมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่ในราชการ ได้ประกอบคุณงามความดีแสดงความรู้ความสามารถปฏิบัติราชการให้บังเกิดผลดีอย่างน่าสรรเสริญผู้หนึ่ง ชีวิตราชการของพลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต นั้น นับตั้งแต่สำเร็จจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรแล้ว ก็มีความเจริญก้าวหน้ามาโดยลำดับ เริ่มแต่เป็นรองสารวัตรสถานีตำรวจนครบาลบางกอกใหญ่แล้ว ได้รับการเลื่อนยศ เงินเดือน และเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นเป็นลำดับ ครั้งสุดท้ายได้รับแต่งตั้งเลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นรองอธิบดีกรมตำรวจ และได้รับพระราชทานยศเป็นพลตำรวจเอก ตลอดเวลาที่รับราชการ ได้ชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเรียบร้อยมีผลงานดีเด่น ในด้านส่วนตัวก็เป็นผู้ที่โอบอ้อมอารี เป็นที่รักใคร่ของผู้บังคับบัญชา และเป็นผู้ที่ได้รับความนิยมเลื่อมใสนับถือจากผู้ใต้บังคับบัญชาและข้าราชการตำรวจทั่วไป นับว่าท่านผู้นี้ได้กระทำตนเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ สังคมและประเทศชาติตลอดชีวิตราชการ เป็นแบบอย่างที่ดีของข้าราชการทั่วไป เกียรติยศชื่อเสียงและคุณงามความดีที่ได้กระทำไว้ แม้ตัวจะล่วงลับไปก็หาได้สูญสิ้นไปไม่ ยังคงอยู่ในความทรงจำของญาติมิตรสหายและผู้เกี่ยวข้อง ชวนให้ระลึกถึงด้วยความอาลัย ซึ่งจะเป็นเกียรติของครอบครัวและสกุลวงศ์สืบไปชั่วกาลนาน

ขอให้กุศลบุญราศีและคุณงามความดีที่ได้กระทำไว้แล้วในโลกนี้ จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของพลตำรวจเอกเยื้อน ประภาวัต ผู้จากโลกนี้ไปแล้วเข้าสู่สุคติภพ ได้ประสบแต่ความสุขเกษมสำราญชั่วกาลนิรันดร.

พลตำรวจเอก

(ประจวบ สุนทรางกูร)

๒๓ มกราคม ๒๕๑๘

คำไว้อาลัย

คุณหญิง วไลทิพย์ ประภาวัต ภรรยา พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ได้มาบอกผมว่า ได้กราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานเพลิงศพ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ในเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ และเห็นว่า ผมกับ พล.ต.อ. เยื้อน ฯ รักใคร่นับถือกันมาก จึงขอให้ผมเขียนคำไว้อาลัยให้ ความดีของพล.ต.อ. เยื้อน ฯ ซึ่งมีต่อผมตอนผมเกษียณอายุ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๔ ผมยังไม่ได้ตอบแทนเลย คือ เมื่อใกล้ผมจะหมดอายุรับราชการ พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ก็มาคุยขอประวัติผม เพราะเป็นที่ทราบกันเป็นที่แน่นอนแล้วว่า รัฐบาลได้ขอพระราชทานยศ พล.ต.อ. ให้ผมเป็นพิเศษ อันเป็นเกียรติประวัติแก่วงศ์ตระกูลและตัวผมอย่างมาก พล.ต.อ. เยื้อน ฯ กล่าวว่า ผมมีประวัติพิศดารกว่านายตำรวจอื่นมาก รัฐบาลเคยให้ไปเป็นเอกอัครราชทูตก็เป็นได้และกลับมาแล้วก็มารับราชการตำรวจต่อมาจนได้รับพระราชทานยศสูงสุดของตำรวจ อยากจะให้นายตำรวจรุ่นหลังได้ศึกษาและยึดเป็นแนวทางปฏิบัติตนต่อไป ผมถูกหว่านล้อมเช่นนี้ก็ต้องยอม แต่ที่ได้เล่าให้ไปนั้นก็จากความทรงจำ และเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ลำดับได้ เป็นการเล่าสู่กันฟัง สิ่งใดเห็นว่าดีจะนำไปปฏิบัติบ้างก็ไม่ห้ามไม่หวง สิ่งที่ไม่ดีก็เป็นการเตือนสติว่าอย่าได้ประพฤติเลย ซึ่งอาจเกิดจากวัยหนุ่มคึกคนอง ปราศจากความยั้งคิดบ้าง เกิดจากโง่เขลาเบาปัญญาบ้าง เป็นต้น

ที่ผมเล่ามานี้ ก็เห็นความดีของ พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ซึ่งมีต่อผมอย่างหนึ่งว่าคนที่กำลังจะเกษียณอายุราชการอย่างผมนี้ให้คุณให้โทษใครก็ไม่ได้แล้ว พล.ต.อ. เยื้อน ฯ กลับมาสนใจกับชีวิตของผม เป็นคุณสมบัติของกัลยาณมิตรได้อย่างหนึ่ง

ความจริง ถ้าพูดถึงรุ่นนักเรียนนายร้อยตำรวจแล้ว ผมแก่กว่ารุ่น พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ห่างกันถึง ๔ รุ่น ไม่ได้มีโอกาสพบกันในโรงเรียนนายร้อย

ตำรวจเลย รุ่น พล.ต.อ. เยื้อน ฯ เป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจรุ่นสุดท้ายของโรงเรียนนายร้อยตำรวจที่ ตำบลห้วยจรเข้ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม แต่ผมได้พบกับคนในสกุลของท่านก่อนจะ พบ พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ถึง ๒ คน ท่านแรกก็คือ ร.ต.อ. หลวงศรีเวชกรรม ผู้เป็นบิดา ท่านเป็นนายแพทย์ตำรวจ มณฑลนครชัยศรี และเป็นอาจารย์สอนวิชาปฐมพยาบาลแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจด้วย คนที่สอง ก็คือ พ.ต.อ. ยุทธ ประภาวัต เป็นพี่ชาย ซึ่งอยู่เหนือผม ๑ ปี สำหรับ ร.ต.อ. หลวงศรีเวชกรรมนั้น ผมเป็นศิษย์ที่สนิทสนมกับท่านมาก เพราะท่านให้ผมแปลวิธีใช้ยาแบบใหม่ ๆ ให้ท่านฟังอยู่บ่อย ๆ ท่านเป็นผู้ที่นักเรียนรักใคร่นับถือมาก เรียกท่านว่า คุณป๋า

สำหรับตัว พล.ต.อ. เยื้อน ฯ นั้น มาสนิทสนมกับผมเมื่อเกิดสงครามในแปซิฟิค ทหารญี่ปุ่นเข้ามาอยู่ในบ้านเมืองของเราแล้ว พล.ต.อ. เยื้อนฯ เป็น ร.ต.อ. เป็นสารวัตรตำรวจนครบาลปทุมวัน ส่วนผมเป็น พ.ต.ต. เป็น รองผู้กำกับการ กอง ๑ ตำรวจสันติบาล ตอนนี้มีงานที่เราต้องทำร่วมกันบ้างหลายเรื่อง เกิดรักใคร่นิสสัยใจคอซึ่งกันและกัน จึงไปมาหาสู่กันมากขึ้น เกือบจะเรียกได้ว่าพบและรับประทานอาหารร่วมกันเกือบทุกวัน บางทีก็ไปพบกันแถวรองเมือง ซึ่งเรามีเพื่อนเป็นชาวกวางตุ้งเกิดในประเทศไทย มีอาชีพและกว้างขวางในหมู่จีนกวางตุ้ง ซึ่งมีอาชีพในทางช่างต่าง ๆ เราจึงรู้อะไรกว้างขวางออกไปอีกมาก พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ขณะนั้นเป็นมือปราบสำคัญมีชื่อเสียงของตำรวจนครบาลแล้ว และเริ่มต้นที่สถานีตำรวจนครบาลปทุมวันนี่เองเคยชวนผมไปร่วมการจับกุมนายบึ่ง ซึ่งมีชื่อฉายาว่า "เสือขาว" ซึ่งยิงนายเหียกวงเอี่ยม พ่อค้าคนสำคัญตายที่ถนนเยาวราช ถูกจับ ศาลตัดสินจำคุก แล้ว ต่อมาหลบหนีเรือนจำออกมา เราวางแผนและติดตามอยู่หลายวัน และจับได้ที่โรงแรมสุริยานนท์ ถนนราชดำเนิน การยิงนายเหียกวงเอี่ยม มีมูลกรณีมาหลายอย่าง ข้าพเจ้าก็ได้ทราบจากนายบึ่งพอสมควร

ต่อมาวันหนึ่ง พล.ต.อ. เยื้อน ฯ มาปฤกษาข้าพเจ้าว่า ไปจับคนร้ายประเภทงัดแงะมาได้ก๊กหนึ่ง ๔ คน เป็นพี่น้องกัน มาจากจังหวัดสุพรรณ พวกนี้สารภาพว่าหากินทางนี้จริง แต่ไม่แตะต้องคนไทยเลย งัดแงะแต่ของ ๆ ทหารญี่ปุ่นเท่านั้น ทางตำรวจก็ไม่มีหลักฐานจะฟ้องร้อง จะทำอย่างไรดี ให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ ตอนนั้น พล.ต.อ. อดุล อดุลเดชจรัส อธิบดีกรมตำรวจร่วมงานเสรีไทยแล้ว และผมก็มีบทบาทที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการอยู่ส่วนหนึ่ง จึงตกลงกับ พล.ต.อ. เยื้อน ฯ เลี้ยงคนร้ายงัดแงะก๊กนี้ไว้ใช้ แต่เราได้เรียกเงื่อนไขหลายประการ ซึ่งพวกนี้ก็ยินยอมและถือเป็นสัจจะต่อเราทั้งสองคนจนเสร็จสิ้นสงคราม ข้าพเจ้าและ พล.ต.อ. เยื้อน ฯ เรียนรู้วิชาขะโมยจากพวก ๔ คนนี้หลายอย่าง

เมื่อสงครามสงบลงแล้ว แต่การเมืองภายในของเราก็เกิด ยุ่งยากขึ้นเริ่มแต่กรณีสวรรคตของรัชกาลที่ ๘ โจรผู้ร้ายชุกชุม ปล้นกันแทบทุกวันตามกุดังที่เก็บของที่ยึดจากญี่ปุ่นให้สหประชาชาติ และมีการปล้นกันทั่วไป จอมพล ป. พิบูลสงครามทำการปฏิวัติกลับเข้ามา ส่ง พ.อ. เผ่า ศรียานนท์ มาเป็น รองอธิบดีกรมตำรวจ ข้าพเจ้ามีความคุ้นเคยอยู่บ้าง เพราะเมื่อ พล.ต.อ. อดุล อดุลเดชจรัส ให้ข้าพเจ้านำเรื่องสำคัญไปมอบให้ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็ต้องผ่าน พ.อ. เผ่า ศรียานนท์ ซึ่งเป็นนายทหารคนสนิทอยู่มานานแล้ว ตอนนี้ข้าพเจ้าเป็น พ.ต.ท. และเป็น รองผู้บังคับการ ตำรวจสันติบาลแล้ว พ.อ. เผ่าฯ (ซึ่งต่อมาได้เลื่อนยศตามลำดับ เป็น พล.ต.อ. และดำรงตำแหน่ง อธิบดีกรมตำรวจ) ให้ข้าพเจ้าจัดห้องให้นั่งทำงานที่กองตำรวจสันติบาล จะอย่างไรกันก็ไม่ทราบ พล.ต.อ. เยื้อนฯ ซึ่งขณะนั้นดูเหมือนเป็น พ.ต.ต. และไปเป็นผู้กำกับการ กองตรวจนครบาลแล้ว ถูกย้ายไปอยู่จังหวัดนครปฐม ลูกน้องก็ถูกย้ายกระจายไปที่อื่น ไปได้หลายเดือน ต่อมา พล.ต.อ. เผ่า ฯ ได้เรียกข้าพเจ้าไปปฤกษาว่า โจรผู้ร้ายในพระนครมากมายผิดปกติ ทำอย่างไรจะปราบปรามให้เรียบร้อยได้ นาย

ตำรวจผู้ใดที่มีฝีมือทางปราบปราม จะมอบหมายให้ทำงานได้บ้าง ผมก็เรียนท่านว่า มีอยู่ แต่ถูกย้ายไปต่างจังหวัดเสียแล้ว ไม่ทราบว่าเรื่องอะไร เมื่อผมเอ่ยชื่อ พล.ต.อ. เยื้อน ฯ กับ พล.ต.อ. เผ่า ฯ ๆ นิ่งแล้วบอกผมว่า คุณเยื้อน ฯ มีเรื่องเกี่ยวกับการเมือง ผมฟังเรื่องที่ท่านเล่าให้ฟังแล้ว ก็ยืนยันกับท่านว่า ไม่เป็นความจริง ผมเที่ยวอยู่ด้วยกัน รู้นิสสัยดี พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ไม่เคยฝักใฝ่ทางการเมือง มุ่งแต่ทำงานทางด้านตำรวจเท่านั้น ใครมาเป็นผู้บังคับบัญชา ใช้เขาได้ทั้งนั้น ได้พูดกันอยู่ ๒-๓ ครั้ง ในที่สุด พล.ต.อ. เผ่า ฯ ก็ย้าย พล.ต.อ. เยื้อน ฯ กลับมาพระนคร เริ่มงานปราบปรามควบคู่ไปกับตำรวจท้องที่พักเดียวเหตุการณ์ก็เรียบร้อยไปได้

พล.ต.อ. เยื้อน ฯ เป็นคนรักงาน ลงทำแล้วต้องทำให้เสร็จ เรียกว่าทำกันอย่างหามรุ่งหามค่ำ ข้าวปลาแทบไม่ต้องรับประทาน นอนก็แทบไม่ต้องนอนมีนิสสัยอย่างนี้มานานแล้ว เมื่อเป็นรอง อตร. ตามผมขึ้นมา ผมก็เคยเตือนเพราะนายแพทย์ผู้หนึ่งมาบอกผมว่า ความดันโลหิตของ พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ขึ้นๆ ลง ๆ รวดเร็ว อาจเป็นอันตรายได้ง่าย ให้ผมช่วยเตือนด้วย ผมก็เตือน และก็แนะว่า ไม้ก๊อล์ฟก็ซื้อมาแล้ว เอาไปเป็นสมาชิกสปอร์ตคลับ ก็ได้เป็นแล้ว ที่ฝึกเล่นก็มี และสโมสรก็อยู่ใกล้ที่ทำงาน ถือไม้ไปให้โปรเขาสอนพลางก็ได้ออกกำลังไปพลางด้วย พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ก็บ่นกับผมว่างานเรื่องนั้นก็ยังไม่เสร็จ เรื่องนี้ก็ยังไม่เสร็จ ผมเลยพูดไปว่า "ตายแล้วทำงานอีกไม่ได้ แม้จะรักงานเพียงใด พักผ่อนออกกำลังบ้าง เราก็มีแรงทำงานได้อีกต่อไป สุขภาพดีความคิดก็ปลอดโปร่ง" พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ก็รับปากกับผม สังเกตุว่าพักมากขึ้น แต่การเล่นก๊อล์ฟยังไม่ยอมเริ่มต้น เป็นที่ห่วงใยอิดหนาระอาใจกับคุณหญิง วไลทิพย์ ฯ มาก เคยปรารภกับผมว่า ผมแบ่งเวลาได้ ทำงานก็ทำงาน ถึงเวลาพักผ่อนก็พัก มีเวลาออกกำลังเล่นกีฬาที่แน่นอน ถึงเวลาก็รับประทาน แต่ พล.ต.อ. เยื้อน ฯ แบ่งอย่างผมไม่ได้ ผมก็สอนให้ว่า ค่อย ๆ ดึง ค่อย ๆ ชวนมาเล่นกีฬากับผมก็ได้ แต่ไม่สำเร็จ

จวบจนเกษียณราชการตามผมมาภายหลัง ๒ ปี ก็เริ่มมาหัดตีก๊อล์ฟที่ ราชกรีฑาสโมสร (สปอร์ตคลับ) ผมเห็นเข้าก็ดีใจ ตอนนี้ได้ไปช่วยดูโปรสอนให้ บางคราวก็มีเวลาว่างก็เคยเดินตามดูผมกับเพื่อนเล่นสัก ๓-๔ หลุม และได้บอกกับผมว่าขอเวลาสัก ๑ เดือน จะมาเดินตีกับผมด้วย แต่แล้วต่อมาเกิดต้องไปผ่าต้อที่ตารอให้ตาหายดีก่อนจึงมาฝึกซ้อมตีใหม่ ผมก็นึกว่าคงไม่ช้านัก คงได้เล่นด้วยกันแต่บังเอิญระยะนั้นผมไปธุระที่ฮ่องกง คืนวันหนึ่งน้องภรรยาผมโทรศัพท์ไปบอกผมที่โรงแรมซึ่งผมพักว่า พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ถึงแก่กรรมเสียแล้ว ผมฟังแล้วใจหายไปหมด เพราะออกจากราชการมายังไม่ทันถึงปีเลย ผมกลับมาทันจัดการสวดอภิธรรมร่วมกับ พล.อ. กฤษณ์ สีวะรา และ พล.ต.ท. ชุมพล โลหะชาละให้ ๑ คืน

พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ไม่เคยไปเล่าเรียนในต่างประเทศ ไม่เคยได้ปริญญาจากมหาวิทยาลัย นอกจากจะไปดูงานในต่างประเทศในระยะเวลาอันสั้น ๆ เท่านั้น แต่มีความสังเกตุ ความจดจำดีมาก มาขอคำอธิบายรายละเอียดจากการไปประสบมาจากผมอยู่บ่อย ฯ บางทีผมต้องเปิดตำรามาอธิบาย และได้ไต่เต้ามาจนได้เป็น พล.ต.อ. อันเป็นยศสูงสุดของตำรวจนั้น จึงเป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ง่ายนัก

เกษียณอายุราชการ หลังจากที่ทำงานมานานปี ก็หวังว่าจะได้พักผ่อนมีความสุขกายสบายใจในบั้นปลายของชีวิตบ้าง แต่อนิจจังไม่เที่ยง พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ก็จากไปหลังจากเกษียณอายุราชการมาไม่กี่เดือน ก็เป็นที่เสียดาย เสียใจแก่ ภรรยา บุตร ญาติมิตร เป็นธรรมดา ขอให้กรรมดีทั้งหลายที่ พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ประกอบไว้ในโลกนี้ จงดลบรรดาลให้ได้ประสบสุขในสัมปรายภพนั้นด้วยเทอญ.

พล.ต.อ. [signature]

(จำรัส มัณฑุกานนท์)

เพชรน้ำหนึ่งของกรมตำรวจ

....ชายรูปร่างสูงใหญ่และแข็งแรง ย่อมเป็น "บุรุษผู้ทรงพลัง" ในสายตาของคนทั่วไป...แต่ชายร่างเล็ก เอวบางร่างน้อย และกิริยามารยาทละมุนละไม ก็เป็น "บุรุษผู้ทรงพลัง" ได้ ถ้าในสมองของชายผู้นั้น เต็มไปด้วยพลังแห่งความรอบรู้วิทยาการ ความคิดริเริ่ม สุขุมคัมภีรภาพ ตัดสินใจได้รวดเร็วเด็ดขาด และเพียบพร้อมด้วยศิลปะของการเป็นผู้นำ... บุรุษนั้นก็เป็น "บุรุษผู้ทรงพลัง" ได้เช่นเดียวกัน....

ข่าวมรณกรรมของ พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต แพร่สะพัดไปพร้อมกับความตกอกตกใจของมวลญาติพี่น้อง และทุกคนในครอบครัว เพราะเป็นเรื่องกระทันหัน และทุกคนไม่นึกว่าจะรวดเร็วถึงเพียงนั้น เมื่อข่าวแพร่ไปในหมู่เพื่อนฝูงและผู้ซึ่งเคยร่วมงานกันมาทั้งในฐานะผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ทุกคนตกใจ รวมทั้งตัวผมด้วย เพราะผมไม่ได้ข่าวการเจ็บไข้ได้ป่วยหนักหนามาก่อน ประกอบกับการได้พบปะกันอยู่บ่อย ๆ ในงานสังคม การจากไปจึงเป็นเรื่องที่ไม่มีผู้ใดคาดคิดเลย

จริงอยู่ การเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นเรื่องของวัฏสงสาร เป็นเรื่องที่ทุกคนหนีไม่พ้น แต่ความจริงแล้ว พลตำรวจเอก เยื้อนฯ ยังไม่แก่เกินไปที่จะอยู่ทำประโยชน์ให้กับชาติบ้านเมือง และเป็นมิ่งขวัญของครอบครัวบุตรหลาน ความเศร้าโศกเสียใจและความอาลัยอาวรณ์จึงย่อมมีอยู่ในกลุ่มครอบครัว และญาติตลอดจนมิตรสหายทั่วไปเป็นอย่างมาก

ผมกับ พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต ได้รับราชการร่วมกันมาเป็น

เวลาช้านาน ผมจึงขอเรียก พลตำรวจเอก เยื้อน ฯ เป็น คุณเยื้อน ฯ ซึ่งเป็นการเรียกชื่อที่เคยเรียกติดปากตลอดมา และรู้สึกสนิทใจสมกับที่คุ้นเคยกันมาเป็นอย่างดีในอดีต

ชีวะประวัติของคุณเยื้อน ฯ ตั้งแต่ถือกำเนิดมา รวมทั้งการใช้ชีวิตในปฐมวัย มัชฉิมวัย และปัจฉิมวัย หรือในด้านการศึกษาขั้นต้นขั้นสูง ตลอดจนประวัติการรับราชการในกรมตำรวจทุกระยะ ย่อมมีปรากฏเป็นบันทึกอยู่ในเรื่องราวต่าง ๆ ที่ท่านเจ้าภาพรวบรวมตีพิมพ์ไว้ในสิ่งพิมพ์เล่มนี้อย่างสมบูรณ์แล้ว ผมจึงไม่จำเป็นต้องนำมากล่าวซ้ำอีก แต่ในฐานะที่คุณเยื้อน ฯ กับผมรับราชการในกรมตำรวจร่วมกันอย่างใกล้ชิดมาตั้งแต่เริ่มชีวิตของการทำงาน จวบจนต่างคนต่างเกษียณอายุไปด้วยกัน ผมจึงขอกล่าวถึงเรื่องราวโดยสังเขปของคุณเยื้อน ฯ เฉพาะในเรื่องที่ผมเชื่อว่าอาจจะไม่มีผู้ใดได้ทราบหรือไม่มีผู้ใดกล่าวถึง คือ แบบฉบับการทำงานและผลงานของคุณเยื้อน ฯ ที่ถือได้ว่าเป็นลักษณะของ "เพชรน้ำหนึ่งของกรมตำรวจ"

ข้าราชการตำรวจทุกนาย ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่และชั้นผู้น้อย ย่อมประจักษ์ในผลงานต่าง ๆ ที่คุณเยื้อน ฯ ได้ทำไว้แล้วเป็นอย่างดี จนอาจจะกล่าวได้ว่า โครงสร้างส่วนหนึ่งของกรมตำรวจในอดีตเป็นโครงสร้างที่เกิดจากน้ำมือของคุณเยื้อน ฯ ที่ได้ริเริ่มเป็นคนแรก หรือได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น และในปัจจุบัน โครงสร้างส่วนนั้นก็ยังใช้เป็นหลักตลอดมาจนถึงในปัจจุบัน มีอาทิ กองตรวจพิเศษ กองวิทยาการ กองวิจัยและวางแผน กองบัญชาการศึกษา ฯลฯ

คุณเยื้อน ฯ ได้ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว เกิดขึ้นด้วยความริเริ่มของคุณเยื้อน ฯ เอง หรือมิฉะนั้นก็ได้ปรับปรุงหน่วยงานบางหน่วยที่ล้าสมัยให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ทันสมัยขึ้น เท่าเทียมกับมาตรฐานสากล ซึ่งแม้จะมีอุปสรรคอันเกิดจากการขัดขวางบ้าง การกีดกันที่เกิดจากการริษยาจนเข้าลักษณะมุ่ง

ที่จะทำลายกันเป็นการส่วนตัว หรือมีปัญหาที่เกิดจากการไม่เห็นการณ์ไกลของบุคคลบางคนก็ตาม แต่คุณเยื้อน ฯ ก็อดทนและมุ่งหน้าฟันฝ่า เพื่อให้ความคิดริเริ่มของตน และการเปลี่ยนแปลงตามความคิดของตน เกิดเป็นผลเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมทั้งกรมตำรวจและชาติบ้านเมือง ด้วยความมุมานะที่จะใช้วิชาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมนี่เอง ในบางตอนของวิถีชีวิตในการรับราชการของคุณเยื้อน ฯ จึงต้องสะดุดหยุดลง ไม่ก้าวหน้าดังที่ควรจะเป็น ยิ่งกว่านั้น ในบางขณะก็ถูกกีดกันให้ไปอยู่ในหน่วยงานที่ไม่มีความสำคัญอะไรเลย ซึ่งคุณเยื้อน ฯ ก็มิได้อิดเอื้อนหรือท้อถอย แต่ชั่วระยะเวลาไม่นานหน่วยงานที่เข้าใจกันว่าไม่มีความสำคัญนั้น กลับมีความสำคัญขึ้นอย่างเกินความคาดหมาย และกลับเป็นผลให้วิถีชีวิตของคุณเยื้อน ฯ เปลี่ยนแปลงไปในทางดีและก้าวหน้าติดต่อกันมาตามลำดับ จนที่สุดแห่งชีวิตของการเป็นตำรวจ คุณเยื้อน ฯ ก้าวไปจนถึงขั้นรองอธิบดี ฯ ซึ่งเป็นตำแหน่งงานที่มีความสำคัญมากน้อยเพียงใด ทุกท่านย่อมทราบดี

ความสำเร็จในชีวิตของการรับราชการของคุณเยื้อน ฯ เกิดขึ้นจาก "พลัง" และ คุณเยื้อน ฯ ใช้ "พลัง" ที่มีอยู่ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้หน่วยงานที่ไม่มีความสำคัญ เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญขึ้นได้อย่างไม่น่าเชื่อ จนเป็นที่ทราบกันดีในกรมตำรวจว่า คุณเยื้อน ฯ สุภาพบุรุษร่างเล็กและเอวบางร่างน้อยผู้นี้ได้ใช้

พลังแห่งความคิดริเริ่ม
พลังของความรอบรู้วิทยาการและงานในหน้าที่
พลังของความสุขุมคัมภีรภาพ
พลังของการตัดสินใจรวดเร็วเด็ดขาด และ
พลังของการใช้ศิลปของการเป็นผู้นำ

ในการปฏิบัติหน้าที่การงานทั้งงานใหญ่งานน้อย เป็นที่ประจักษ์กันดีอยู่ในปัจจุบัน

จนได้รับสมญานามว่าเป็น "บุรุษผู้ทรงพลัง" บ้าง เป็น "เพชรน้ำหนึ่งของกรมตำรวจ" บ้าง

การจากไปของคุณเยื้อน ฯ ซึ่งแม้จะพ้นหน้าที่ราชการไปแล้ว ก็ยังเป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งในกลุ่มของผู้ที่เคยเห็นผลงานของคุณเยื้อน ฯ มาแล้ว และผมเชื่อว่าแม้คุณเยื้อนจะต้องดับขันธ์ไปตามกฎแห่งกรรม คุณงามความดีของคุณเยื้อน ฯ ก็ยังจะเป็นที่จดจำของผู้อยู่ข้างหลังสืบต่อไปอีกนานเท่านาน สมดังที่ท่านกวีเอกสุนทรภู่ได้กล่าวไว้ว่า

"อันดีชั่วตัวตายเมื่อภายหลัง
ชื่อก็ยังยืนอยู่ไม่รู้หาย ฯ"

พลตำรวจเอก

(พิชัย กุลละวณิชย์)

บ้านซอยแจ่มจันทร์
ถนนเอกมัย
๓๐ มกราคม ๒๕๑๘

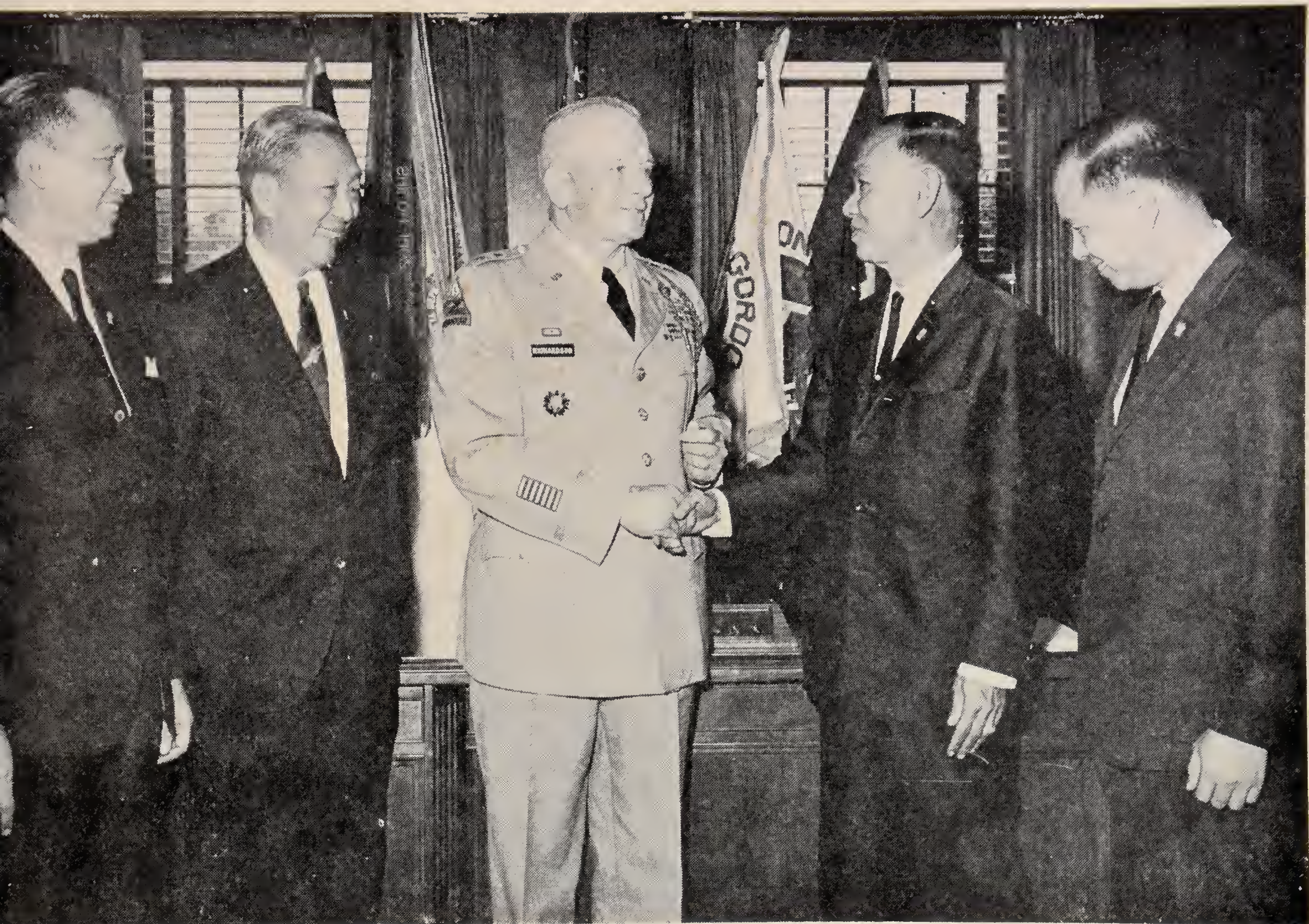
คำไว้อาลัย

เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๖ มีนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ของกรมตำรวจคนหนึ่งครบเกษียนอายุของทางราชการไม่ต้องมาปฏิบัติราชการต่อไปอีกตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๖ นายตำรวจท่านนี้ คือ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต อดีตรองอธิบดีกรมตำรวจฝ่ายปราบปราม

ชีวิตราชการของนายตำรวจท่านนี้ เป็นอีกผู้หนึ่งซึ่งกรมตำรวจจะต้องจดจารึกไว้ใน ประวัติศาสตร์ ของกรมตำรวจ ชั่วกาลนาน ในฐานะที่ได้รับใช้ราชการ ปฏิบัติงานให้แก่กรมตำรวจเป็นระยะเวลาอันยาวนานจนครบเกษียณอายุ ภารกิจที่ท่านปฏิบัติให้แก่กรมตำรวจนั้น มีมากมายมหาศาล ยากที่จะบรรยายให้หมดได้ในระยะเวลาอันสั้น ท่านเริ่มชีวิตราชการด้วยการเป็นนายตำรวจชั้นผู้น้อยและได้รับการแต่งตั้งโยกย้ายไปในที่หลายแห่งตามคำสั่งของกรมตำรวจ ในระยะแรก ๆ ที่ท่านยังเป็นนายตำรวจชั้นผู้น้อยอยู่นั้น ชื่อเสียงของท่านผู้นี้โด่งดังมาก คนรุ่นก่อนเมื่อสมัยประมาณ ๓๐ ปีมาแล้วได้ยินชื่อเสียงของท่านก่อนที่จะได้พบปะรู้จักตัวจริงมีอยู่จำนวนมากมาย เพราะท่านได้ชื่อว่าเป็นนายตำรวจมือปราบได้ผจญกับพวกเหล่าร้ายโสณทุจริตมิจฉาชีพมาอย่างโชกโชน ปรากฏเป็นข่าวให้ได้ยินกันอยู่เสมอในสมัยนั้น ท่านได้รับความเจริญในชีวิตราชการ เลื่อนยศตำแหน่งสูงขึ้นเรื่อย ๆ ภารกิจในความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ซึ่งได้รับมอบหมายในฐานะเป็นหัวหน้าส่วนราชการนั้น ๆ ประกอบกับได้รับพระราชทานยศ เป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ขึ้น เรื่องการปราบปรามโจรผู้ร้ายจึงเพลามือลง ท่านหันมาทางทุ่มเทสติปัญญาอุทิศเวลาให้แก่งานด้านสร้างสรรค์ค้นคว้า และ ปรับปรุงกิจการในหน่วยงานที่ท่านรับผิดชอบอย่างจริงจังเต็มกำลังความสามารถด้วยการวางแผนที่จะแก้ไขปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้า และการวางโครงการระยะยาวไว้ล่วงหน้าเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของหน่วยงานนั้น ๆ เป็นผลให้หน่วยงานนั้นได้รับการปรับ

ปรุงมีความคล่องตัวขึ้น ทั้งตัวคนที่จะปฏิบัติงานและแผนงานที่ได้วางไว้อย่างรัดกุมด้วยการค้นคว้าทั้งทางวิชาการ และการดูแบบอย่างจากต่างประเทศ เท่าที่จะนำมาปรับปรุงใช้ให้เหมาะสมได้ในบ้านเมืองของเรา ซึ่งผลจากการที่ท่านได้ดำเนินการนั้น ปรากฏให้เห็นเป็นพยานอยู่ในเวลานี้หลายหน่วย เช่น งานกองพิสูจน์หลักฐาน กองวิทยาการ สำนักงานจเรตำรวจ เป็นต้น แม้แต่หลักการและโครงการที่ทำไว้สำหรับกองปราบปราม ซึ่งครั้งหนึ่งข้าพเจ้าเคยดำรงตำแหน่งผู้บังคับการอยู่หลายปี ก็ได้อาศัยหลักและโครงการที่ท่านได้วางไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และ บริหารงานในฐานะ เป็นหัวหน้าส่วนราชการ ของกองปราบปรามตลอดมาจนพ้นตำแหน่งดังกล่าวแล้ว

ในทางส่วนตัว วงจรชีวิตในราชการตำรวจไม่อำนวยให้ข้าพเจ้าได้รับราชการใกล้ชิดกับท่านโดยตรง แต่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของท่านข้าพเจ้าได้รู้เห็นและประจักษ์แก่ใจของข้าพเจ้ามาโดยตลอด จนเมื่อท่านได้เลื่อนตำแหน่งขึ้นเป็นผู้ช่วย ฯ และรองอธิบดี ฯ ท่านจึงนับเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าพเจ้าโดยตรง มีงานบางเรื่องซึ่งจำต้องติดต่อกับท่านอย่างใกล้ชิด มีการปรึกษาหารือก่อนที่จะวินิจฉัยหรือนำเสนอท่านอธิบดีกรมตำรวจสั่งการดำเนินการต่อไป อัจฉริยะของท่านก็ยิ่งแสดงให้ปรากฏยิ่งขึ้น แสดงว่าท่านมีความรอบรู้ลึกซึ้งอย่างกว้างขวางในกิจการของกรมตำรวจแทบทุกแขนงงานทั้งที่บางเรื่อง ข้าพเจ้าเองก็ยังนึกไม่ถึง จึงเป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งแทนกรมตำรวจ ที่ต้องเสียนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ อย่างท่านไปในคราวครบเกษียณอายุพ้นจากราชการ แม้กระนั้น ทางราชการก็ยังเห็นคุณความดีและความสามารถของท่านโดยแต่งตั้ง ให้ท่านดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาสำนักงานกองตรวจ และ ติดตามผลการปฏิบัติราชการ (ก.ต.ป.) สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี ซึ่งท่านได้ ไปดำรงตำแหน่งอยู่ระยะหนึ่ง จนถึงเวลาที่เกิดความเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากวิกฤตการณ์ ทางการเมืองดังเป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว ท่านจึงพ้นตำแหน่งกลับไปใช้ชีวิตพักผ่อนอยู่เงียบ ๆ ที่บ้านพักส่วนตัว

เยี่ยมผู้บังคับการฟอร์ดกอร์ดอน สหรัฐอเมริกา

ดูงานโรงเรียนสารวัตรทหาร ที่ฟอร์ดกอร์ดอน สหรัฐอเมริกา

โดยอัธยาศัยส่วนตัวปรากฏว่าท่านเป็นผู้มีบุคคลิคลักษณะนุ่มนวลอ่อนโยนต่อบุคคลทุกคน มีความเมตตากรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกชั้นตลอดจนบุคคลอื่นที่ได้รับความเดือดร้อนมาขอความช่วยเหลือจากท่านในทุกทาง และท่านเป็นผู้มีความเสียสละอย่างสูงกล้าได้กล้าเสีย เคยปรากฏว่าระหว่างท่านเป็นหัวหน้าหน่วยงานบางหน่วย เมื่องานที่ท่านได้ตกลงใจจะดำเนินการโดยเล็งเห็นแล้วว่าจะเกิดผลแก่ราชการ แม้งานนั้นจะขัดข้องด้วยการต้องรอเงินงบประมาณจากทางราชการ ท่านก็เสียสละใช้เงินส่วนตัวออกไปก่อน เพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปโดยเร็วไม่ต้องชะงักชักช้าอยู่ ด้วยเหตุนี้จึงปรากฏว่าในทางส่วนตัวแล้วท่านไม่ใช่คนมั่งมีหรือร่ำรวย เพราะไม่ได้แสวงหาโอกาสกอบโกยและสะสมไว้ในระหว่างรับราชการ แต่คุณความดีและความเคารพนับถือที่บุคคลทั้งหลายได้ให้แก่ท่านมีอยู่มากมาย จึงถึงแม้ว่าเมื่อท่านพ้นจากราชการกลับไปอยู่บ้าน ก็ยังมีผู้ใต้บังคับบัญชาญาติมิตรติดตามไปเยี่ยนเยียนปรึกษาหารือ ขอคำแนะนำบางประการอยู่อย่างไม่ขาดสาย แม้ใกล้วาระสุดท้ายแห่งชีวิตของท่านไม่ถึง ๗ วัน ในคืนวันบำเพ็ญกุศลศพมารดาของข้าพเจ้าที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ท่านก็ยังอุตส่าห์สอบถามภาระกิจของกรมตำรวจกับข้าพเจ้าด้วยความห่วงใย และแนะนำแนวทางการปฏิบัติ การแก้ปัญหาในบางสิ่งบางประการให้ พร้อมทั้งฝากฝังให้ช่วยรักษาชื่อเสียงกรมตำรวจให้มั่นคง การจากไปของท่านจึงเป็นการจากไปท่ามกลางความเสียดาย, โศกสลดและอาลัยอย่างสุดซึ้งของผู้คนเป็นจำนวนมาก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับข้าพเจ้า การจากไปของท่านเสมือนหนึ่งผู้บังคับบัญชาที่เคารพรักและญาติสนิทต้องจากไป พระคุณและน้ำใจของท่านตลอดจนความห่วงใยที่ท่านมีต่อกรมตำรวจจะอยู่ในความทรงจำของข้าพเจ้า และจะขอยึดมั่นเป็นแนวทางปฏิบัติตลอดไป

ด้วยอานุภาพของคุณพระศรีรัตนตรัยอันศักดิ์สิทธิ์และกุศลกรรมที่ท่าน

ได้บำเพ็ญไว้ในระหว่างมีชีวิต กับที่ได้รับอุทิศจากญาติมิตรวิสสาสิกชนที่บำเพ็ญส่งไปให้ในภายหลัง จงร่วมกันเป็นพลังส่งให้วิญญาณอันบริสุทธิ ของท่าน พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ล่องลอยสู่สรวงสวรรค์สุคติภพตลอดกาลนาน เสวยสุขสำราญควรแก่คติวิสัยในสัมปรายภพนั้น ๆ เทอญ.

พลตำรวจโท

(ชุมพล โลหะชาละ)
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
และรองอธิบดีกรมตำรวจฝ่ายกิจการพิเศษ

คำไว้อาลัย

แด่

ท่าน พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต

ผู้วายชนม์

เนื่องจากท่าน พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต เคยดำรงตำแหน่ง รองอธิบดีกรมตำรวจ (ฝ่ายป้องกันและปราบปราม) ก่อนที่จะครบเกษียณอายุราชการ เมื่อ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๖ พวกข้าราชการตำรวจจึงเรียกท่านว่า "ท่านรองเยื้อน" จนติดปากกันมาจนทุกวันนี้

ผมทราบข่าวด้วยความเศร้าสลดใจเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านรองเยื้อน ได้ถึงแก่กรรม เมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๑๗ ด้วยโรคหัวใจวาย หลังจากครบเกษียณอายุราชการมาได้เพียง ๖ เดือนครึ่งเท่านั้นเอง ความจริง ท่านควรจะได้มีโอกาสพักผ่อนต่อมาอีกเป็นเวลานาน เพราะระหว่างเวลาที่ท่านรับราชการมานั้น ท่านต้องปฏิบัติราชการมาด้วยความเข้มแข็ง ตรากตรำและเหน็ดเหนื่อยเป็นอย่างยิ่ง แต่เวลาที่ท่านควรจะได้พักผ่อนกลับสั้นเกินไป

ผมได้มีโอกาสมาร่วมรับราชการกับท่าน เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๔ ขณะนั้น ท่านรองเยื้อน ดำรงตำแหน่ง ผู้บัญชาการศึกษา กรมตำรวจ ส่วนผมเป็นหัวหน้ากองอำนวยการศึกษา ในกองบัญชาการศึกษา ระหว่างที่ท่านเป็นผู้บังคับบัญชาของพวกผมนั้น ท่านได้ปกครองข้าราชการตำรวจในสังกัดด้วยความเป็นธรรม และให้ความเมตตากรุณาโดยทั่วหน้ากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับตัวผมนั้นท่านได้ให้ความเมตตา และกรุณาสั่งสอนผมประดุจน้องชายของท่านคนหนึ่งตลอดมา ยิ่งกว่านั้นท่านยังให้ความไว้วางใจต่อผม และได้ให้โอกาสผมได้ปรึกษาหารือข้อราชการต่างๆอยู่เสมอ ซึ่งได้ทำให้ผมได้ข้อคิดในการปฏิบัติราชการตลอดมาจนทุกวันนี้

ท่านรองเยื้อน เป็นนายตำรวจตัวอย่างในรุ่นของท่าน (รุ่นนักเรียนนายร้อยตำรวจห้วยจรเข้) ที่ได้สร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับตัวของท่านเองและกรมตำรวจอยู่ตลอดมา โดยใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติราชการ เริ่มตั้งแต่เป็น ร.ต.ต. นายตำรวจชั้นผู้น้อย จนกระทั่งเป็น พล.ต.อ. นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ในระดับรองอธิบดีกรมตำรวจ ซึ่งเป็นเกียรติประวัติอย่างสูงของข้าราชการตำรวจอย่างหนึ่งในกรมตำรวจ ที่น้อยคนนักจะได้มีเกียรติและมีโชคอย่างท่าน

บัดนี้ ร่างของท่านจะได้รับพระราชทานเพลิงศพ เป็นครั้งสุดท้ายตามธรรมเนียมประเพณีแล้ว จะคงเหลืออยู่แต่ชื่อเสียงที่ประทับในความทรงจำของบรรดาญาติมิตร เพื่อนฝูง และบรรดาข้าราชการตำรวจ ตลอดไปชั่วกาลนาน

ด้วยเดชะกุศลผลบุญที่ท่านรองเยื้อน และบรรดาญาติมิตร เพื่อนฝูงได้บำเพ็ญมาแล้วนั้น จงเป็นพลวปัจจัยเสริมส่งให้ดวงวิญญาณของท่านไปสู่สุคติภพในทิพยสถาน ชั่วนิจนิรันดร์.

พล.ต.ท. [signature]

(ศรีสุข มหินทรเทพ)

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ในพิธีแจกประกาศนียบัตรแก่นักเรียนพลตำรวจ
ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนตำรวจนครบาล บางเขน
เมื่อเป็นผู้บัญชาการศึกษา

ใครจะเป็นคนที่หก

เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๑๗ ข้าพเจ้าไปในงานพิธีพระราชทานเพลิงศพ นรต. เพื่อนเก่าของเราคนหนึ่ง ซึ่งเป็นศิษย์เก่าจาก รร. นายร้อยตำรวจห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐมมาด้วยกัน คือ ร้อยตำรวจเอกประเสริฐ สิงหานนท์ ซึ่งบุตรภรรยาได้ประกอบพิธี ณ ฌาปนสถานวัดตรีทศเทพ ได้มีเพื่อนร่วมรุ่นและเพื่อนรุ่นพี่จากห้วยจรเข้ไปร่วมพิธีไว้อาลัยด้วยเป็นอันมาก รวมทั้งพลตำรวจเอกเยื้อน ประภาวัต ซึ่งเป็นท่านหนึ่งในรุ่นเดียวกับ ประเสริฐด้วย

ประเสริฐ เป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจห้วยจรเข้รุ่นสุดท้าย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งมีรวมทั้งสิ้น ๒๑ นาย คือ ประจวบ, เยื้อน, สมคิด, บรรพต, เล็ก, บุญชัย, อรุณ, จำรัส, ชอบ, เฉลิม, ชยานันทน์, สมนึก, สนั่น, เลื่อน, สมาน, สรพล, ชิโนรส, ประเสริฐ, ชวรวย, สืบ และ ศุภสิษฐ์ ในจำนวนนี้ได้ถึงแก่กรรมไปตามกาลเวลาแห่งสังขารทีละนาย ๆ

คนที่หนึ่ง คือ นรต. สืบ แก้วสีปลาด ขณะถึงแก่กรรมเป็นร้อยตำรวจเอก

คนที่สอง คือ นรต. บรรพต บุณยประสพ ขณะถึงแก่กรรมเป็นพันตำรวจตรี

คนที่สาม คือ นรต. สมนึก สุนทรรัตน์ ขณะถึงแก่กรรมเป็นพันตำรวจเอก

คนที่สี่ คือ นรต. ประจวบ กีรติบุตร ขณะถึงแก่กรรมเป็น พลตำรวจโท

ร.ต.อ. ประเสริฐ สิงหานนท์ เป็นคนที่ ๕

ในโอกาสที่เพื่อนเก่าร่วมรุ่นได้มาพบกัน แม้จะเป็นงานเศร้าโศกก็ตาม แต่ก็อดที่จะสัพยอกหยอกเย้ากันเสียมิได้ ด้วยอัธยาศัยแห่งบรรยากาศดั้งเดิมสมัยร่วมกินร่วมนอนอยู่ในสถานศึกษาเดียวกันมาเป็นเวลาตั้ง ๓ ปี แม้เวลาจะล่วงเลย

มา ๔๐ ปีเศษแล้วก็ตาม พอพบกันเข้าเทีไร ทำให้รำลึกถึงสภาพเป็นนักเรียนในเครื่องแบบที่ร่วมฝึกร่วมอบรมในสมัยโน้น ไม่เคยลืมสักที ซึ่งมีทั้งสนุกระคนลำบากตรากตรำคละกันไป คนที่ไม่เคยสนุกโปกฮาก็กลายเป็นคนตลกไปกับเพื่อน ๆ ได้เหมือนกัน เพราะสถานที่ของ ร.ร. นายร้อยตำรวจห้วยจรเข้สมัยนั้นมีทางคมนาคมจากกรุงเทพที่สะดวกอยู่ทางเดียว คือทางรถไฟจากบางกอกน้อยไปลงนครปฐมเท่านั้น และทางการอนุญาตให้กลับบ้านได้ปีละ ๒ ครั้งเท่านั้น คือตอนหยุดภาคกลางปี และปลายปี คือ ๖ เดือนได้กลับกรุงเทพ ฯ ครั้งหนึ่ง ซึ่งพวกเราต่างก็มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพ ฯ กันทั้งสิ้น เวลาเย็นเลิกฝึกอบรมและรับประทานอาหารเย็นแล้วต่างก็เดินเลาะรั้วโรงเรียนบ้าง ยืนเหม่อมองชาวบ้าน ชาวไร่ ชาวนา ที่จูงวัวจูงควายกลับจากไปไร่ไปนา ผ่านไปอย่างใจลอยกันบ้างด้วยความคิดถึงบ้านเป็นที่สุด พวกที่มีลักษณะคิดถึงบ้านเหล่านี้ จึงทำให้เป็นที่ยั่วเย้ากระเซ้าแหย่ของเพื่อน ๆ กันอย่างสนุกสนาน จนทำให้เลิกและลืมคิดถึงบ้านไปได้โดยไม่รู้สึกตัว

ในวันพระราชทานเพลิงศพประเสริฐนี้ ก็เช่นกัน มีการปรารภขึ้นว่า นี่ประเสริฐจากพวกเราไปเป็นคนที่ ๕ แล้วนะ ใครจะเป็นคนที่ ๖ ล่ะ ปรากฏว่ามีคนรับอาสากันอยู่หลายคนที่อยากจะได้รับตำแหน่งที่ ๖ เห็นจะเป็นด้วยเหตุการณ์ของโลกและบ้านเมืองในปัจจุบันนี้ วุ่นวายสับสนอลเวงหาความสงบค่อนข้างน้อยเต็มที จึงใคร่จะไปหาปรโลกอันเป็นสถานที่สงบในภพหน้าสำหรับอยู่อาศัย ดังคำพระท่านว่า "นตฺถิ สนฺติ ปรํ สุขํ" ขณะที่ปรารภกันอยู่นี้ ท่านพลตำรวจเอกเยื้อน ประภาวัต นั่งอยู่ท่ามกลางเพื่อนเราและอยู่หน้าสุดในฐานะเพื่อนผู้อาวุโสใครคนหนึ่ง กล่าวขึ้นมาจากทางหลังว่า อย่าแย่งกันซี ไม่ต้องแย่งกันก็ต้องได้ไปอยู่วันยังค่ำเมื่อถึงกาลเวลาแห่งอายุขัย แล้วก็มีเสียงพูดกันต่อไปว่า พวกเราที่มานี่ใครสังเกตบ้างไหมว่า วันนี้ท่าน รอง อ.ตร. (หมายถึง พล.ต.อ. เยื้อน) มีสง่าราศรี ใบหน้าอิ่มเอิบเต็มไปด้วยเลือดฝาดผุดผ่อง และแถมยังมีลักษณะใบหูยาวใหญ่ต้องตามตำหรับลักษณะผู้มีบุญวาสนาเหลือเกิน ท่านคงจะไม่จากพวกเราไป

เร็วเป็นคนที่ ๖ แน่ ๆ อย่างน้อยก็คงจะมีอายุยืนไม่น้อยกว่าคุณพ่อของท่าน คือ ร.ต.อ. หลวงศรีเวชกรรม นายแพทย์ประจำ รร. นรต. และเป็นอาจารย์สอนวิชาปฐมพยาบาล ในสมัยเราเป็น นรต. ด้วย เพราะท่านอาจารย์หลวงศรีเวชกรรมได้ถึงแก่กรรมเมื่ออายุเกือบ ๙๐ ปี นี่คือตอนหนึ่งของการพบปะระหว่างเพื่อนเก่าและเพื่อนร่วมรุ่นที่ไปร่วมพิธีพระราชทานเพลิงศพ ร.ต.อ. ประเสริฐ สิงหานนท์ ครั้นเสร็จพิธีแล้วต่างก็ร่ำลากันตามธรรมเนียม และแยกย้ายกันกลับ

พวกเราเพื่อนร่วมรุ่นต่างพากันรู้สึกพากพูมใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อได้ทราบว่าท่านรอง ฯ เยื้อน ที่เคารพรักของเราได้รับพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้า ฯ พระราชทานยศเป็น พลตำรวจเอก ก่อนครบเกษียณอายุราชการ โดยเฉพาะข้าพเจ้ายังจำวันที่ท่านรอง ฯ ได้รับพระราชทานยศอย่างประทับใจไม่มีวันลืม วันนั้นคือ ๑๗ กันยายน ๒๕๑๖ เวลา ๑๑.๐๐ น. ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เพราะ บังเอิญข้าพเจ้าได้ รับเกียรติ ที่กรมตำรวจได้ มี บัญชาให้ข้าพเจ้าใน ฐานะผู้บัญชาการศึกษาเป็นผู้เข้าเฝ้าทำหน้าที่กราบบังคมทูลเบิกตัวท่านรอง ฯ เยื้อน เข้ารับพระราชทานยศในครั้งนั้นด้วย นับเป็น พล.ต.อ. คนที่ ๓ ในจำนวน ๔ ท่านของ นรต. ห้วยจรเข้ คนที่ ๑ คือ พล.ต.อ. กระเษียร ศรุตานนท์, คนที่ ๒ คือ พล.ต.อ. จำรัส มัณฑุกานนท์, คนที่ ๓ คือ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต และ คนที่ ๔ คือ พล.ต.อ. พิชัย กุลละวณิชย์

ต่อมาเมื่อ ๑๕ เมษายน ๒๕๑๗ เวลา ๑๔.๒๐ น. คุณจรุง สุทธิยาลัย นักข่าว นสพ. ไทยรัฐ ได้โทรศัพท์ไปถามข้าพเจ้าว่า ทราบแล้วหรือยังว่า ท่านรอง ฯ เยื้อน ถึงแก่อนิจจกรรมแล้วเมื่อคืนนี้ (คืนวันที่ ๑๔ ต่อเนื่องกับวันที่ ๑๕ เม.ย. ๑๗) ข้าพเจ้าเกือบไม่เชื่อหูตัวเองว่าได้ยินเสียงเอ่ยชื่อเช่นนั้น จึงย้อนถามไปว่าใครนะถึงแก่กรรม และ รองอะไร ผู้ที่แจ้งข่าวก็เลยบอกว่า ท่านพลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต อดีตรองอธิบดีกรมตำรวจ ทำเอาข้าพเจ้าใจหายและอ้ำอึ้งไปครู่หนึ่งด้วยความเศร้าสลดหดหู่ใจอย่างกระทันหัน จนกระทั่งผู้แจ้งข่าวได้ส่งเสียงถามมาอีกว่า ท่านเป็น นรต. รุ่นเดียวกับท่านรอง ฯ เยื้อน ใช่ไหม ข้าพเจ้า

ยังไม่ตอบแต่ได้ย้อนคำถามไปอีกว่า คุณเป็นใคร ถามเพื่ออะไรไม่ทราบ? เพราะข้าพเจ้ายังไม่เคยรู้จักคุณจรุงผู้นี้มาก่อน ก็ได้รับคำตอบว่าชื่อ จรุง สุทธิยาลัย ดังกล่าวแล้วพร้อมกับแจ้งว่า เป็นนักข่าว นสพ. ไทยรัฐ ต้องการทราบประวัติในการปฏิบัติราชการของท่านรอง ฯ เยื้อน เพื่อเสนอข่าวให้ประชาชนทราบ โดยเคยทราบว่าเป็นผู้มีฝีมือในเชิงปราบปรามโจรผู้ร้ายสำคัญ ๆ ในอดีตมามากต่อมาก ข้าพเจ้าได้ตอบไปว่า ถ้าจะให้กล่าวประวัติราชการของท่านทางโทรศัพท์ละก็พูดกันทั้งวันก็บรรยายไม่หมด คุณจรุงบอกว่าเอาเพียงย่อ ๆ ก็ได้ เพราะได้โทรศัพท์ไปสัมภาษณ์นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่หลายท่านแล้ว แต่เนื่องด้วยเป็นวันหยุดสงกรานต์ไม่มีใครอยู่ อาทิเช่น พล ต.ท. สมาน ธุปคุปต์, พล.ต.ท. สนั่น นรินทรสรศักดิ์, พล.ต.ท. เลื่อน บัณฑรนนทกะ และ พล.ต.ต. ชอบ สุนทรพิพิธ เป็นต้น ในที่สุดมีผู้แนะนำให้โทรศัพท์ไปหาข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงได้แจ้งไปให้ทราบเท่าที่พอจะระลึกได้ในระยะเวลาอันฉุกละหุกและกระทบกระเทือนใจต่อมรณะกรรมของผู้ที่เป็นทั้งเพื่อนและผู้บังคับบัญชาชั้นผู้ใหญ่ที่เคารพรัก ซึ่งเคยมีอุปการะคุณอย่างสูงเช่นนั้น

ท่านรอง ฯ เยื้อน สมัยเป็น นรต. เป็นผู้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง เป็นสง่า เพราะเป็นนักกีฬาทั้งแบ็ดมินตัน บาสเก็ตบอลล์ และฟุตบอลล์ เคยได้ทั้งถ้วยรางวัลและเสื้อสามารถในกีฬาทุกประเภทที่กล่าวมาแล้ว นอกจากเป็นเอกในทางกีฬาแล้ว ในด้านการเรียนก็ยังเป็นเลิศอีกด้วย ครั้นสำเร็จออกมารับราชการเป็นนายตำรวจแล้ว ก็ยังมีฝีมือในการปราบปรามอาชญากรรมตั้งแต่สมัยที่เป็นนายร้อยจนถึงนายพลตำรวจ จนได้รับสมญาว่าสุภาพบุรุษมือปราบ นอกจากราชการด้านปราบปรามแล้ว ยังมีความสามารถในด้านการวางแผน การริเริ่มปฏิรูปสร้างสรรค์ และพัฒนากิจการตำรวจไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง และมีประสิทธิภาพในทุกกองบัญชาการที่ท่านบังคับบัญชาอยู่ ดังปรากฏเป็นหลักฐานอยู่ในกรมตำรวจจนปัจจุบันนี้

คุณงามความดีของท่านรอง ฯ เยื้อน ยังมีอีกมากกว่านี้มากมายนัก ดัง

นรต. เยื้อน ประภาวัต (ลูกศรชี้) กับเพื่อน ๆ ที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ตำบลห้วยจรเข้ จังหวัดนครปฐม

ปรากฏในคำไว้อาลัยของกรมตำรวจและหน่วยราชการ ตลอดจนผู้ใหญ่และญาติสนิทมิตรสหายในหนังสืออนุสรณ์นี้แล้ว ท่านพึ่งจะครบเกษียณในเดือนตุลาคม ๒๕๑๖ พร้อม ๆ กับเพื่อนรุ่นเราอีกหลายคน เราได้มีโอกาสพบปะสังสรรกันเดือนละครั้งเสมอ ซึ่งดูท่านก็ยังมีสุขภาพสมบูรณ์ดี ไม่มีร่องรอยว่าจะต้องพรากจากพวกเราไปในเวลาอันไม่ควรจะรวดเร็วเช่นนี้เลย แม้ว่าท่านจะออกจากราชการมารับบำเหน็จบำนาญแล้วท่านก็ยังจะเป็นประโยชน์แก่ชาติได้อีกมาก ท่านเคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติมาแล้วถึง ๒ สมัย ในด้านการงานตำรวจก็ได้เป็นที่ปรึกษาให้ความคิดความเห็น และคำแนะนำแก่ผู้เคยอยู่ใต้บังคับบัญชา ที่มีปัญหาขัดข้องไปขอรับความคิดเห็นจากท่านในบางกรณี ซึ่งยังประโยชน์ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความกระจ่างในปัญหาเหล่านั้นเป็นอันดี

แม้เราจะอาลัยอาวรณ์สักเพียงไร เราก็ไม่มีทางที่จะทำให้ท่านคืนชีพมาอีกแล้ว เพราะชีวิตเป็นสังขารที่เป็นอนิจจัง ทั้งเป็นอนัตตาอีกด้วย จึงได้แต่ปลงใจเสียว่า เป็นวาสนาของท่านแล้วที่มีบุญได้จากพวกเราไปสู่สวรรค์เป็นคนที่หก ก่อนใคร ๆ ที่ได้ไปร่วมพิธีพระราชทานเพลิงศพของ ร.ต.อ. ประเสริฐฯ ส่วนพวกเราที่อยู่ข้างหลังก็ต้องผจญต่อสู้กับเหตุการณ์กันต่อไป ซึ่งใครจะเป็นคนที่เจ็ดก็ยังไม่ทราบ

ขอเดชะผลานิสงฆ์ผลบุญแห่งศรัทธาปสาทะ ที่พวกเราได้มาร่วมบำเพ็ญพร้อมกันในพิธีพระราชทานเพลิงของท่านรอง ฯ เยื้อน ตลอดจนบรรดาท่านเจ้าภาพและผู้มีเกียรติ ที่ได้ร่วมกันบำเพ็ญกุศลกรรมในวันนี้ จงเป็นพลวปัจจัยน้อมนำให้ดวงวิญญาณของท่านรอง ฯ เยื้อน ที่เคารพรัก ไปสู่สุคติโลกสวรรค์ในสัมปรายภพทุกประการด้วยเถิด.

พลตำรวจโท สรพล มัลลิกะมาลย์

(สรพล มัลลิกะมาลย์)

คำไว้อาลัย

พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต

พลตำรวจเอก เยื้อน กับข้าพเจ้าเริ่มรู้จักกันตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ เนื่องจากเป็น น.ร.ต. อยู่ด้วยกันที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ห้วยจรเข้ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จากการที่กินข้าวกะทะเดียวกันมาและการเห็นหน้าวิสาสะกันอยู่ทุก ๆ วัน วันละหลาย ๆ ครั้งเป็นเวลาถึง ๒ ปี จึงทำให้เราสนิทสนมชอบพอเห็นอกเห็นใจกันเป็นอย่างดีตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

เมื่อเรียนสำเร็จออกมารับราชการ ต่างคนต่างก็แยกกันไปทำให้เหินห่างกันบ้างก็เพียงชั่วเวลาเล็กน้อย ผลที่สุดเพราะความสามารถและความเป็นคนดีของ พล.ต.อ. เยื้อน ทำให้ได้รับตำแหน่งอันสูงส่งเป็นถึงรอง อตร. ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของข้าพเจ้า ในเวลาราชการก็เป็นนายเป็นบ่าวกันตามธรรมเนียม ข้าพเจ้าเองก็ให้การเคารพนับถือเป็นอย่างสูงด้วยความจริงใจ พอหมดเรื่องราชการแล้ว เราก็มีสภาพเป็นเพื่อนรักกันตามเดิม

ข้าพเจ้าทราบจากเพื่อน น.ร.ต. ที่สนิทกัน คนหนึ่งว่า เมื่อคราวที่ พล.ต.อ. เยื้อน ไปราชการที่จังหวัดเชียงราย พล.ต.อ. เยื้อน ได้ปรารภ แสดงความหนักใจกับเพื่อนคนนั้นว่า มีเพื่อนนายตำรวจนอกราชการคนหนึ่งเล่นการพนันเป็นประจำ ชนิดติดบ่อนทีเดียว ครั้นจะจับเข้าก็จะเดือดร้อนได้รับโทษทุกข์ ครั้นไม่จับก็จะเสียหายต่าง ๆ นา ๆ คนเขาก็จะว่า จะร้องเอา จึงทำให้หนักใจมาก ท่านคิดว่าระหว่างเพื่อน และการเสียหายเป็นส่วนตัวอย่างนี้ พล.ต.อ. เยื้อน จะเลือกเอาข้างไหน ผลที่สุด พล.ต.อ. เยื้อน ยอมให้เขาด่าว่ายอมรับความเสียหายเป็นส่วนตัวไม่กล้าทำเพื่อนด้วยตนเอง เพราะมีใจเมตตาสงสาร และเห็นแก่เพื่อน น.ร.ต. เป็นใหญ่กว่าอื่นใด นี่เป็นการแสดงน้ำใจของเพื่อนรักอย่างแท้จริงเพียงส่วนน้อยเท่านั้น

ถึงแม้ พล.ต.อ. เยื้อน จะเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นสูงสุดของพวกเพื่อนๆ รุ่นเดียวกันและรุ่นพี่ ๆ ก็ตาม พล.ต.อ. เยื้อน ก็ไม่เคยลืมตัว ผู้ใดมีธุระปะปั๋งติดต่อได้เสมอ ไม่เคยขัดข้องทั้งในที่ทำงานและที่บ้าน และงานของเพื่อนถ้าไม่เจ็บป่วยหรือไม่ติดราชการอันจำเป็นจริง ๆ แล้ว พล.ต.อ. เยื้อน ต้องไปเสมอ การเป็นเพื่อนรักอย่างเสมอต้นเสมอปรายของ พลตำรวจเอก เยื้อนผู้นี้ย่อมเป็นที่เลื่องลือและรู้จักกันดีในระหว่างเพื่อนฝูงทุกคน ไม่ว่าผู้ใดมีเรื่องเดือดร้อนหรือต้องการความช่วยเหลือแล้ว พล.ต.อ. เยื้อน จะยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือเสมอตามความเหมาะสมแก่เหตุการณ์ไม่เคยปฏิเสธให้เพื่อนต้องเสียน้ำใจเลย ถึงแม้ในการประชุมทางราชการ หรือถ้าผู้บังคับบัญชาเหนือชั้นไปแล้ว ถ้ามีโอกาส พล.ต.อ. เยื้อน จะสนับสนุน และยกย่อง เพื่อนฝูง ทั้ง ๆ ที่เป็นการกระทำลับหลัง ไม่ได้หวังผลตอบแทนใด ๆ เลยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไม่ว่างานใดถ้าเป็นไปในนามของ น.ร.ต. แล้ว พล.ต.อ. เยื้อน จะต้องไปร่วมด้วยเสมอ

ในงานพระราชทานเพลิงศพ ร.ต.อ. ประเสริฐ สิงหานนท์ ที่วัดตรีทศเทพฯ ซึ่งเป็นเพื่อน น.ร.ต. ร่วมชั้นกันมา พล.ต.อ. เยื้อน ได้ไปในงานและก็ถือได้ว่าเป็นประธานของพวกเพื่อนนายตำรวจ (น.ร.ต.) เพราะมียศสูงกว่าคนอื่น ๆ อย่างไม่มีใครคิดฝัน พล.ต.อ. เยื้อน ได้ถามต่อหน้าเพื่อนฝูง น.ร.ต. ที่ไปประชุมกันต่อหน้าศพเป็นเชิงล้อเล่นว่า ต่อไปนี้จะเป็นเวรใคร ซึ่งหมายความว่าในบรรดาเพื่อนฝูงพวกเรานี้ ใครจะตายเป็นคนต่อไป ซึ่งความจริง ก็คือตัว พล.ต.อ. เยื้อน หรือผู้ถามนั่นเอง ที่เป็นคนต้องตายต่อไป เพราะต่อจากนั้นมาอีกประมาณไม่ถึง ๑ เดือน พล.ต.อ. เยื้อน ก็ต้องจากพวกเราไปอย่างกระทันหันโดยไม่มีใครคาดฝันมาแต่ก่อนเลย เมื่อได้ข่าวทุกคนตกใจ และแปลกใจมาก เพราะมองดูภายนอกแล้วเห็นว่ายังแข็งแรง และมีสุขภาพดี ไม่มีโรคภัยอะไรมาเบียดเบียนพออยู่ก่อนเลย ทั้งไม่มีอาการหรือสาเหตุใด ๆ เลย ที่แสดงว่าเขาใกล้จะตายยังพูดจาล้อเลียนเล่นหัวกับเพื่อนฝูงอย่างสนุกสนาน แต่แล้วเขาก็ต้องจากไปจนได้

สมดังคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ ที่ว่า "ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ล้วนแต่เป็น อนิจจํ ทุกขํ อนตฺตา" ไม่มีอะไรเที่ยงแท้แน่นอนสักอย่าง การตายของสัตว์ย่อมไม่มีนิมิต ไม่มีสัญญาณแจ้งให้ทราบล่วงหน้า อาจตายเมื่อไรที่ไหนก็ได้ ตายโดยวิธีไหนก็ได้ทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าเองเมื่อได้ทราบข่าวมรณกรรมของ พล.ต.อ. เยื้อน ครั้งแรก นอกจากจะตกใจแล้วยังไม่ใคร่จะเชื่ออีกด้วย ได้สอบถามไปยังเพื่อนฝูงหลาย ๆ คนจึงปักใจเชื่อ เหตุที่ไม่เชื่อในตอนแรกนั้น เพราะว่าหลังจากที่ พล.ต.อ. เยื้อน ได้พ้นหน้าที่ราชการ ๑ ต.ค. ๒๕๑๖ นั้น ข้าพเจ้าได้พบ พล.ต.อ. เยื้อนไปฝึกซ้อมเล่นกอล์ฟ ที่สนามราชกรีฑาในตอนเช้าเสมอ ๆ ดูรูปร่างก็ยังแข็งแรงดีอยู่ พล.ต.อ. เยื้อนผู้นี้เป็นที่รักใคร่นับถือของผู้ใต้บังคับบัญชาเกือบ จะเรียกว่าทั้ง กรมตำรวจเลยก็ว่าได้ ดังจะเห็นได้จากงานสวดอภิธรรมศพของท่าน ผู้ที่ไปพบเห็นมาด้วยตนเองย่อมทราบดีว่า เพื่อนฝูงและผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เคารพนับถือท่านแค่ไหน จึงเป็นที่หวังได้แน่ว่า ความเมตตาปราณีต่อเพื่อนมนุษย์และบุญกุศล ความดีต่าง ๆ ที่ได้กระทำไว้เมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่ คงจะเป็นกุศลผลบุญหรือกรรมดีที่จะส่งผลให้ท่าน พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ไปสู่สุคติ ในสัมปรายภพ อย่างแน่นอน

พล.ต.ต. ธีรบุล จัตตารีส์
๕๑ ซอยแสงเงิน แยกทองหล่อ
คลองตัน พระโขนง กรุงเทพ ฯ

เพชรน้ำหนึ่ง

พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต เป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่คนหนึ่ง ซึ่งพวกเรากล้ายืนยันได้ว่า ได้ดีมาด้วยลำแข้งของตนเอง ทั้งนี้ก็โดยทำงานอย่างมุมานะเอาจริงเอาจังไม่ย่อท้อ

นอกจากจะมีความขยันหมั่นเพียรอย่างยวดยิ่งแล้ว พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ยังเป็นคนที่ฉลาดเฉียบแหลม มีหัวดีทั้งในด้านการปรับปรุงงานและการริเริ่มงานใหม่ ๆ แผนงานของท่านผู้นี้อยู่ในสมองตลอดเวลา และแผนงานแต่ละแผนก็ล้วนแล้วแต่มีจุดประสงค์ที่จะสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่กรมตำรวจทั้งสิ้น

ผลงานสร้างสรรค์ที่ พล.ต.อ. เยื้อน ฯ กระทำไว้ในสมัยที่ท่านยังรับราชการอยู่ในกรมตำรวจนั้นมากมายจนไม่สามารถจะจดจำนำรายละเอียดต่าง ๆ มาบรรยายได้ จะยกตัวอย่างมาให้เห็นเพียงส่วนน้อยอาทิเช่น.—

การปรับปรุงงานโดยการแยก กองพิสูจน์หลักฐาน และกองทะเบียนประวัติอาชญากร ออกมาจากกองวิทยาการ กรมตำรวจเดิม โดยที่ได้พิจารณาเห็นว่าหน่วยงานใหม่ทั้งสองกองนี้ เป็นงานเทคนิคที่จะต้องดำเนินการโดยผู้มีความรู้ความชำนาญในกิจการของหน่วยงานแต่ละแขนงโดยเฉพาะ จึงควรแยกงานออกเป็นสัดเป็นส่วนไม่ปะปนกัน เพื่อให้ผู้ชำนาญงานแต่ละฝ่าย ได้ดำเนินงานไปตามความสามารถของตน เพื่อให้ได้ผลงานอันมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ยังได้ริเริ่มวางโครงการและดำเนินการจัดตั้ง "ศูนย์การป้องกันอาชญากรรม" ขึ้นใหม่ในกรมตำรวจอีกกองหนึ่ง ขณะนี้กองนี้ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น "กองวิจัยและวางแผน" มีหน้าที่โดยตรงในการรวมสถิติอาชญากรรมต่าง ๆ รวบรวมข้อมูล หรือสาเหตุของอาชญากรรมแต่ละประเภทขึ้นไว้โดยละเอียดถี่ถ้วนเท่าที่สามารถจะรวบรวมได้ ทั้งนี้ก็เพื่อจะได้นำสถิติและ

ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านั้นไปศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ และวิจัย เพื่อพิจารณาหาแนวทางในการวางแผนป้องกันอาญชากรรมต่าง ๆ ต่อไปตามควรแก่กรณี

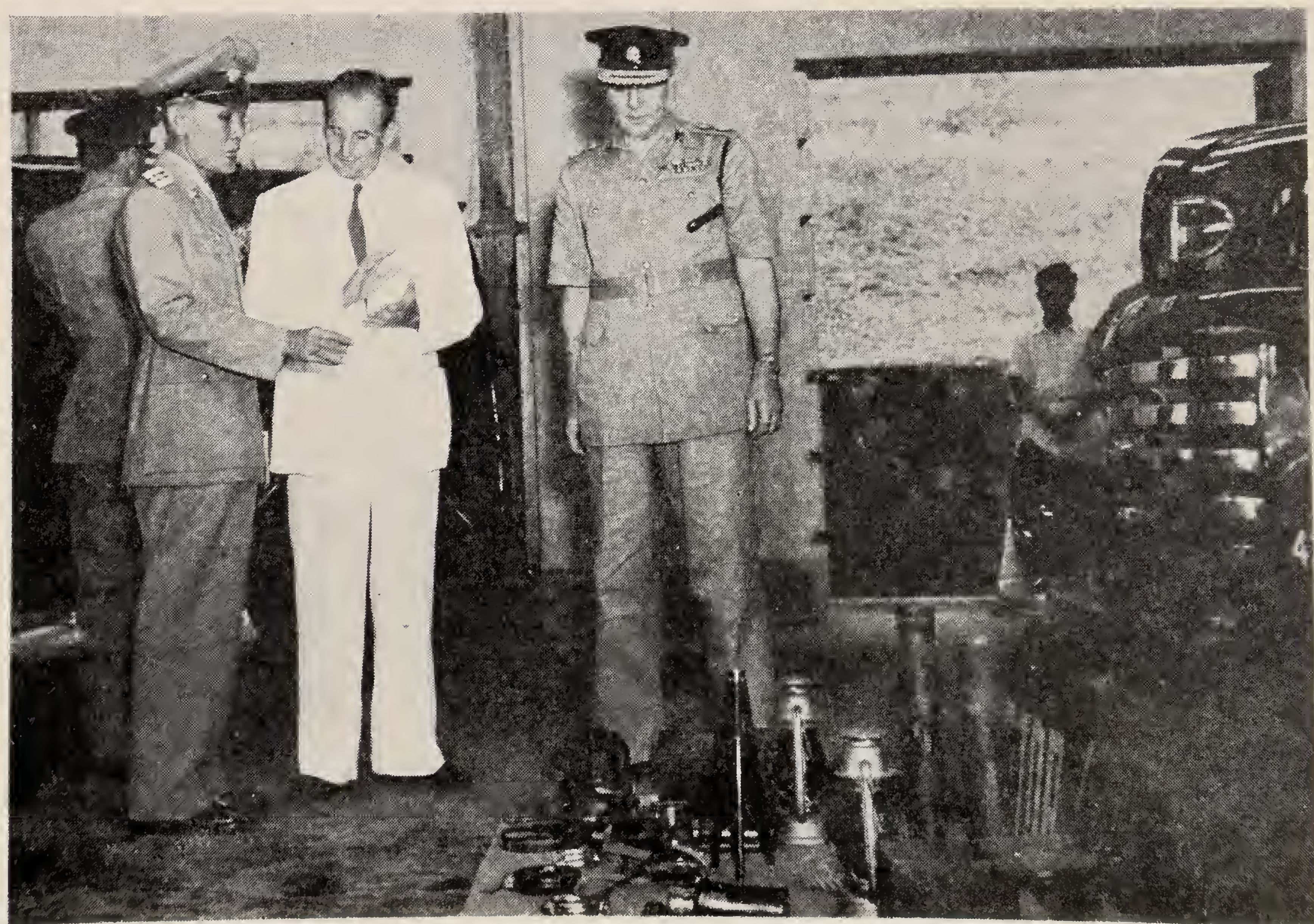
ที่กล่าวมาแล้วนั้นเป็นผลงานสร้างสรรค์เป็นส่วนน้อยของ พล.ต.อ. เยื้อน ฯ ที่ผมขอนำมาอ้างถึง และต้องขอประทานโทษที่จะต้องพูดรุนแรงอย่างจริงใจว่า ในชีวิตราชการตำรวจของผมนั้น ไม่เคยพบเห็นมาก่อนเลยว่า จะมีนายตำรวจคนใดทำงานแบบทุ่มเทชีวิตจิตใจ เอาจริง – เอาจังอย่างคลุ้มคลั่งเหมือน พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อตั้งหน่วยงานใดขึ้นสำเร็จตามแผนแล้ว พล.ต.อ. เยื้อน ฯ จะต้องไปควบคุมการดำเนินงานในหน่วยงานนั้น ๆ ก่อน ว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ จะคุมงานนั้น ๆ อยู่จนเย็น – จนค่ำ เป็นเดือน ๆ จนกว่างานจะเดินไปตามแผนที่กำหนดไว้ จนกว่างานจะเข้ารูปเข้ารอยแล้วจึงจะมอบหมายให้ผู้ที่รู้งานดีมาแต่ต้นและไว้ใจได้เข้าควบคุมการดำเนินงานต่อไปแทน ส่วน พล.ต.อ. เยื้อน ฯ จะถอยห่างออกไปคุมเชิงอยู่อีกระยะหนึ่ง โดยยังไม่ยอมวางมือเสียทีเดียว เมื่อแน่ใจว่างานดำเนินไปตามแผนพอจะวางใจได้แล้ว พล.ต.อ. เยื้อน ฯ จึงจะปล่อยมือ แล้วก็ผละไปเริ่มดำเนินการปรับปรุง – ริเริ่มงานอื่น ๆ ของกรมตำรวจต่อไปอีกโดยไม่หยุดยั้ง

แผนงานและผลงานต่าง ๆ ของ พล.ต.อ. เยื้อน ฯ นั้นส่วนใหญ่เป็นที่ยอมรับนับถือของท่านผู้ใหญ่ในกรมตำรวจมาหลายยุคหลายสมัย จนกระทั่งท่านได้เกษียณอายุพ้นจากหน้าที่ราชการไป

ฉะนั้นการที่จะยกย่องเชิดชู พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ว่าเป็น "เพชรน้ำหนึ่ง" กรมตำรวจ จึงไม่ใช่การเทอดทูนหรือการยกยอปอปั้นที่เกินไปกว่าความเป็นจริงเป็นแน่

พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต เป็นนักเรียนนายตำรวจรุ่นเดียวกันกับผม เราเป็นทั้งเพื่อนร่วมรุ่น และเคยร่วมงานกันมาหลายสมัย ในที่สุดท่านก็ได้มาเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผม จนกระทั่งท่านเกษียณอายุพ้นจากหน้าที่ราชการไป

ไปดูงานตำรวจที่สิงคโปร์

พร้อม ๆ กัน เราจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดสนิทสนมทั้งในหน้าที่ราชการและส่วนตัวตลอดระยะเวลาอันยาวนานถึง ๔๒ ปี

พล.ต.อ. เยือน ประภาวัต เป็น น.ร.ต. รุ่นสุดท้ายของโรงเรียนนายตำรวจ ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลห้วยจรเข้ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม เพื่อน น.ร.ต. รุ่นเดียวกันนี้มีอยู่ทั้งหมด ๒๑ นาย ถึงแก่อนิจกรรมและถึงแก่กรรมไปแล้วรวม ๖ นาย ยังมีชีวิตอยู่ในปัจจุบันนี้อีก ๑๕ นาย ดังมีรายชื่อทั้งหมดดังนี้.–

๑. **พล.ต.อ. เยือน ประภาวัต** อดีตรองอธิบดีกรมตำรวจ ปลดเกษียณอายุไป เมื่อ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๖ และ ถึง อนิจกรรม เมื่อ วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๑๗

ท่านผู้นี้เมื่อยังมีชีวิตอยู่ ได้กระทำตนเป็นร่มโพธิ์ – ร่มไทร และหลักชัยของพรรคพวกเพื่อนฝูงมาตลอดเวลา การถึงแก่อนิจกรรมโดยกระทันหันของท่านผู้นี้ ได้นำความเศร้าสลดใจมาสู่บุตร ภรรยา ญาติมิตร ตลอดจนพรรคพวกเพื่อนฝูงเป็นอย่างมาก

๒. **พล.ต.ท. ประจวบ กีร์ติบุตร** อดีตผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ ถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๐ ณ โรงพยาบาลเม็มโมเรียล กรุงนิวยอร์ค สหรัฐอเมริกา ในขณะนั้นยังดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิบดีอยู่

ท่านผู้นี้เป็นผู้หลักผู้ใหญ่ และเป็นคนสุภาพเรียบร้อยที่สุดในรุ่นของเรา พวกเราเกือบทุกคนเรียกว่า "เฮียจวบ" เมื่อสำเร็จการศึกษาออกมารับราชการแล้วไม่นานก็ได้เป็นผู้หนึ่ง ที่สอบคัดเลือกไปศึกษา วิชาการตำรวจที่ ประเทศญี่ปุ่นได้ และเมื่อกลับมารับราชการในกรมตำรวจ ก็ปรากฏว่าท่านเป็นคนเอางาน–เอาการรับราชการมาด้วยความเข้มแข็ง ซื่อสัตย์สุจริต และเป็นคนมีเหตุ มีผล มีจิตใจเมตตากรุณา ในขณะที่ท่านยังรับราชการอยู่นั้น ท่านเป็นผู้นำในรุ่นของเรา

๓. **พ.ต.อ. สม สุนทรรัตน** อดีตหัวหน้ากองการต่างประเทศ กรม

ตำรวจ และเป็นหัวหน้ากองในกรมตำรวจผู้เดียวที่อาภัพที่สุด เพราะไม่ได้เป็น พล.ต.ต. ทั้ง ๆ ที่สมควรจะได้เป็น และได้ถึงแก่กรรมไปหลายปีแล้ว

ท่านผู้นี้เป็นคนตั้งใจทำงาน และรับราชการมาด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และ ขอโทษ ทั้งชื่อและที่อเป็นเรือเกลือ ในชีวิตของผู้นี้ดูเหมือนจะไม่รู้จักคำว่า "ทุจริต" ในสมัยสงครามเอเชียบูรพา เคยได้รับเกียรติให้ไปดำรงตำแหน่งกงสุลแห่งรัฐฉาน หรือชานเสตทแห่งสหรัฐไทยใหญ่ในประเทศพม่า ต้องไปผจญชีวิตอย่างลำบากตรากตรำจนกระทั่งป่วย เมื่อกลับมาดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองการต่างประเทศ อยู่ไม่นานนัก ก็เลยถึงแก่กรรมลง

๔. **พ.ต.ต. บรรพต บุญยประสพ** อดีตผู้กำกับการ โรงเรียนพลตำรวจนครบาลปทุมวัน ถึงแก่กรรมไปหลายปีแล้ว

ผู้นี้เป็นคนมีอัธยาศัยดี มีฝีมือในทางเล่นไวโอลิน และมีฝีมือในทางมวยไทยเป็นเยี่ยมในรุ่นทราบว่าเป็นลูกศิษย์ครูกิมเส็ง แต่เป็นคนซ่อนคมไม่ค่อยแสดงให้พรรคพวกเห็น

เคยสอบคัดเลือกได้ไปศึกษาวิชาการตำรวจที่ประเทศญี่ปุ่นในรุ่นเดียวกันกับ พล.ต.ท. ประจวบ ฯ จึงนับได้ว่าเป็นผู้ที่เคยทำชื่อเสียงและคุณงามความดีให้แก่รุ่นผู้หนึ่ง

๕. **ร.ต.อ. ต้ม หรือ สืบ แก้วสีประหลาด** อดีตสารวัตร สถานีตำรวจนครบาลบางยี่เรือถึงแก่กรรมไปเมื่อประมาณ ๓๐ กว่าปีมาแล้ว

เพื่อนของผมคนนี้เขาแปลกทั้งชื่อ นามสกุล และรูปร่างหน้าตา เขาเป็นคนผิวคล้ำค่อนข้างดำ ร่างเล็ก หน้าตาคมคายแต่ดูค่อนข้างจะตลกนิดหน่อย เขาเป็นทั้งโจ๊กและจอมยวนของรุ่น แต่เอาตัวรอดได้เพราะเป็นคนสนุกสนานไม่เป็นพิษเป็นภัยแก่เพื่อนฝูง เพื่อนฝูงบางคนเรียกเขาว่าคุณอาว์ เพราะเขาเป็นอาว์ของ "คุณสุพัตรา แก้วสีประหลาด" อดีตรองนางสาวไทยเมื่อประมาณ ๓๐ กว่าปีก่อนโน้น

๖. ร.ต.อ. ประเสริฐ สิงหานนท์ อดีตรองผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี ซึ่งได้ลาออกจากราชการไปเมื่อประมาณ ๓๐ กว่าปีมาแล้ว ต่อมาได้ถึงแก่กรรมลงเมื่อประมาณปลายปี พ.ศ. ๒๕๑๖ นี้เอง และพระราชทานเพลิงศพไปเรียบร้อยแล้ว

เมื่อวันพระราชทานเพลิงศพเพื่อนคนนี้ ที่วัดตรีทศเทพเมื่อเร็ว ๆ นี้ เพื่อน ๆ ที่ไปในงานยังถามกันว่า "คนต่อไปจะเป็นใคร" นิ่งกันไปหมดไม่มีใครตอบ เข้าใจว่าไม่ใช่กลัวตาย แต่คงเป็นเรื่องไม่อยากตายมากกว่า ในที่สุดจำได้ว่า พล.ต.ท. สรพล มัลลิกะมาลย์ ซึ่งสุขภาพไม่ค่อยจะดีนัก ได้ตอบขึ้นมาเบา ๆ ว่า "น่ากลัวจะเป็นอั๊ว" แต่แล้วก็ไม่ใช่ กลายเป็น พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัตอดีตรองอธิบดีกรมตำรวจไป

ร.ต.อ. ประเสริฐ สิงหานนท์ เป็นคนรูปร่างเล็กแกร็นเหมือน ร.ต.อ. ต้ม ๆ และเป็นเพื่อนคู่รักคู่แค้นกับ ร.ต.อ. ต้ม ๆ เพื่อน ๆ เรียกเขาว่า "อ้ายโค้ง" เพราะเวลาเขาเดินนั้นมีท่าทางเป็นนักเลงโดยเดินตัวส่ายไปส่ายมา และแข้งทั้ง ๒ โค้งเข้าหากัน เหมือนยังกับพระเอกคาวบอยที่นั่งอยู่บนหลังม้าตลอดเวลาเมื่อลงมาจากหลังม้า แข้งจึงโค้งไปตามรูปตัวม้า

ขณะนี้ น.ร.ต. ในรุ่นนี้ยังมีชีวิตอยู่อีก ๑๕ นาย คือ –

๑. พล.ต.ท. สมาน ธูปะคุปต์ อดีตผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ เกษียณอายุราชการไปเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ พร้อม ๆ กับ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต และเพื่อนร่วมรุ่นอีกหลายคน ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองผู้ว่าราชการกรุงเทพ-มหานคร และผู้อำนวยการโรงพิมพ์ตำรวจ

ท่านผู้นี้ยังมีสุขภาพแข็งแรงดีมาก เป็นคนทำงานตรงไปตรงมาเป็นนิสสัย พูดเสียงดังฟังชัด และด่าสะบัด ถ้าพบว่าลูกน้องคนใดทำงานไม่ถูก ไม่ควร จะเรียกตัวมาดุด่าว่ากล่าว ต่อหน้าไม่รอช้า ดุไป – ด่าไป เสร็จแล้วก็แล้วกันไปไม่เคยจดจำ หรืออาฆาต – โกรธเคืองผู้ใดเป็นส่วนตัว เป็นคนทำงาน

แบบใจซื่อ มือสะอาดแท้ ๆ หาไม่แล้วคงจะไม่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งงานที่สำคัญ ๆ ถึง ๒ ตำแหน่งดังกล่าวแล้วข้างต้นเป็นแน่ ทั้ง ๆ ที่ท่านเกษียณอายุไปแล้ว

๒. พล.ต.ต. เลื่อน บัณฑระนนทกะ อดีตจเรตำรวจ เพิ่งเกษียณอายุเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๗ นี้เอง

ท่านผู้นี้ดูรูปร่างก็ยังทะมัดทะแมงดีอยู่ แต่ทราบว่าสุขภาพไม่ค่อยจะดีนัก

๓. พล.ต.ท. สรพล มัลลิกะมาลย์ อดีตผู้บัญชาการศึกษา เกษียณอายุแล้วเมื่อปี ๒๕๑๖

ท่านผู้นี้สุขภาพไม่สู้จะดี เพราะเมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง ท่านได้ถูกหมอเฉือน "ดี" ออกไปเสียชิ้นหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากลักษณะของท่านไม่ใช่คนอายุสั้น ประกอบด้วยเป็นคนไม่เที่ยวกลางคืน ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ และมีเพื่อนคู่ชีวิตเอาใจใส่ดี จึงน่าจะมีอายุยืนยาวต่อไปอีกนาน

๔. พล.ต.ท. สนั่น นรินทร์สรศักดิ์ ขณะนี้ยังดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจภูธรอยู่ เป็นน้องสุดท้องของ น.ร.ต. รุ่นนี้ จะเกษียณอายุเป็นคนสุดท้ายของรุ่นในปี พ.ศ. ๒๕๑๘

ท่านผู้นี้เป็นคนสุภาพเรียบร้อยทั้งกิริยาและวาจา อัธยาศัยใจคอดี อารมณ์เยือกเย็นเป็นคนเสมอต้นเสมอปลายไม่ลืมตัว เอาใจใส่ต่อการงานดี และเป็นนักเขียนมีชื่อผู้หนึ่งในวงการตำรวจ

๕. พล.ต.ต. ชอบ สุนทรพิพิธ อดีตรองจเรตำรวจ เกษียณอายุเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ พร้อมๆ กับ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต พล.ต.ท. สมาน ธูปะคุปต์ พล.ต.ต. สรพล มัลลิกะมาลย์ พล.ต.ต. สมคิด ศารทูลสิงห์ และ พล.ต.ต. ชวรวย ปริยานนท์

ผู้นี้เมื่อครั้งเป็น น.ร.ต. มีนิสสัยเกเรนิดหน่อย ชอบเอาชนะเพื่อน เมื่อ

ออกรับราชการเป็นนายตำรวจใหม่ๆ ก็เคยรังแกผู้ต้องหาที่หัวหมอบ้างตามสมควร แต่ไม่ถึงขนาดซ้อมหรือซ่อม แต่ทุกครั้งที่รังแกคนอื่น มักจะได้รับผลตอบแทนทันตาเห็น แบบให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว เช่นตั้งใจจะตบหน้าผู้ต้องหาซึ่งพูดจายียวน แต่ผู้ต้องหาหลบเลยไปตบเอาเสาซิเม็นต์เข้ามือบวมไปหลายวัน ฯลฯ แต่เมื่ออายุสูงขึ้น ได้บวชได้เรียนเข้า ก็เลยปลงตกกลายเป็นคนแก่ไป พวกลูกน้องแอบเรียกลับหลังว่า "หลวงตา" ขณะนี้ทำงานในหน้าที่รองผู้อำนวยการโรงพิมพ์ตำรวจ เป็นลูกน้องพี่หมานเขานั่นแหละ ทั้งสองคนนี้เขาทำงานร่วมกันได้ เพราะคนหนึ่งใจร้อนเป็นไฟ แต่อีกคนหนึ่งใจเย็นเป็นน้ำ

๖. พล.ต.ต. สมคิด ศารทูลสิงห์ อดีตผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง เกษียณอายุเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ พร้อม ๆ กับเพื่อนร่วมรุ่นอีกหลายคนด้วยกัน ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

เพื่อนคนนี้เป็นคนมีความรู้สูง เพราะทั้ง ๆ ที่เป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่แล้ว ก็ยังอุตส่าห์ไปศึกษาเล่าเรียนต่อในต่างประเทศด้วยทุนทรัพย์ส่วนตัว จนสำเร็จได้ปริญญาโท ในด้านการเมือง (ถ้าความจำของผมไม่ผิด) มาจากมหาวิทยาลัยอินเดียนา สหรัฐอเมริกา

เพื่อนเป็นคนคงแก่เรียน เป็นที่ปรึกษาในด้านวิชาการต่าง ๆ ของพรรคพวกเพื่อนฝูง เป็นครูบาอาจารย์ในสถาบันการศึกษาที่สำคัญ ๆ ในมหาวิทยาลัยและในวิทยาลัยต่าง ๆ หลายแห่ง ๆ ละหลายปี แต่ก็ไม่ได้รับเกียรติ และไม่ได้รับการยกย่องสนับสนุนเท่าที่ควรจะได้

เพื่อนคนนี้มาตกอับเมื่อแก่ ความรู้ท่วมหัวแต่เกือบเอาตัวไม่รอด ทำงานอยู่ดี ๆ พอสิ้นบุญเจ้านายก็เลยถูกแต่งตั้งให้ไปประจำกรมตำรวจเสียเฉยๆ โดยไม่ปรากฏว่าได้กระทำผิดคิดร้ายอะไร ประจำกรมตำรวจอยู่ตั้ง ๗ – ๘ ปี จนกระทั่งเกษียณอายุ ไม่ทราบว่าเจ้านายท่านคิดอย่างไร จึงได้แกล้งแช่เย็นมนุษย์

คนนี้เอาไว้ ไม่ได้กินได้อยู่ ไม่ได้ใช้ได้สอย งานการก็ไม่ยอมให้แสดงฝีไม้ลายมืออะไร แช่เย็นไว้เฉย ๆ ในที่สุดก็เลยเซ็งไปเอง

๗. พล.ต.ต. ชวรวย ปริยานนท์ อดีตผู้บังคับการตำรวจภูธรเขต ๕ เกษียณอายุไปแล้วเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖

เพื่อนคนนี้เป็นนักฟุตบอลมีชื่อของ ร.ร. สวนกุหลาบวิทยาลัยมาแต่เดิม เมื่อมาเป็น น.ร.ต. ก็ได้มาทำชื่อเสียงให้แก่โรงเรียนนายร้อยตำรวจอีก ขณะนี้ใช้ชีวิตอยู่อย่างเงียบ ๆ ที่บ้านในเขตท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

๘. พล.ต.ต. บุญชัย เหราบัตย์ อดีตผู้บังคับการตำรวจภูธรเขต ๕ ลาออกจากราชการไปก่อนที่จะปลดเกษียณ

๙. พล.ต.ต. ม.ร.ว. ชยานันท์ ลดาวัลย์ อดีตผู้ช่วยจเรตำรวจ เกษียณอายุไปแล้วเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕

๑๐. พ.ต.อ. เล็ก ฟอร์ตี้ อดีตผู้ช่วยจเรตำรวจ เกษียณอายุไปแล้วเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๔

เพื่อนของเราคนนี้เป็นน้องชายฝาแฝดของ พล.ต.ต. ธีรบุล จัดตารีส์ อดีตรองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งเป็น น.ร.ต. รุ่นพี่ของพวกเรา

ขณะนี้ พ.ต.อ. เล็ก ฟอร์ตี้ หายหน้าไปจากกรุงเทพมหานคร บางเสียงก็ว่าไปพักผ่อนอยู่ที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี บางเสียงก็ว่าไปทำไร่อยู่ที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แต่บางเสียงก็ว่าอาจจะไปควบคุมดูแลการทำนาอยู่ที่อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราก็ได้ ที่ว่ากันหลายเสียงนั้นก็เพราะพี่เล็กของเรามีทั้งบ้านพักตากอากาศ มีทั้งไร่และมีทั้งนาอยู่หลายแห่ง หลายจังหวัดด้วยกัน จึงเอาเป็นยุติไม่ได้ว่าหลบมุมไปตั้งภูมิลำเนาใหม่อยู่ที่ไหนกันแน่

๑๑. พ.ต.อ. จำรัส ฟอลเล็ต อดีตผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ชำนาญการพิเศษในด้านการพิสูจน์หลักฐานของกรมตำรวจ โดยได้รับการจดทะเบียนเป็นผู้ชำนาญการพิเศษของกระทรวงยุติธรรมด้วย เกษียณอายุไปแล้วเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕

ได้ทราบว่าขณะนี้เพื่อนคนนี้กำลังเพาะกล้วยไม้เป็นการใหญ่ ไม่ทราบว่าจะทำเพื่อแจกเพื่อนฝูง หรือเพื่อจำหน่าย หรือเพื่ออะไรกันแน่

๑๒ พ.ต.อ. ศุภศิษฏ์ ศรีสุรสงคราม อดีตผู้กำกับการกองวิทยาการเขต ๑ เกษียณอายุไปแล้วเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕

เพื่อนคนนี้เดิมชื่อบุญลือ กมลดิลก ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น บรรลือ-กมลดิลก แล้วเปลี่ยนเป็น "บุญฤทธิ์ กมลดิลก" เข้าใจว่าเพื่อนคงจะเปลี่ยนชื่อไปตามดวง ตามคำแนะนำของเกจิอาจารย์บางท่าน แต่ที่น่ามหัศจรรย์อย่างยวดยิ่งขึ้นไปกว่านั้นก็คือ ครั้งหลังสุดเพื่อนเกลอของเราได้เปลี่ยนทั้งชื่อและนามสกุลเลย คือเปลี่ยนชื่อเป็น "ศุภศิษฏ์" และเปลี่ยนนามสกุลเป็น "ศรีสุรสงคราม"

ที่เปลี่ยนนามสกุลเป็น "ศรีสุรสงคราม" นั้น เพื่อนเราไม่ได้เล่าแจ้งแถลงไขอะไรให้พรรคพวกทราบทั้งนั้น แต่พรรคพวกหลายคนก็บังอาจสันนิษฐานเอาเองว่า คงจะเนื่องมาจากพันเอกพระยาศรีสุรสงคราม ท่านเจ้าคุณพ่อตาของเพื่อนเรามีแต่เพียงบุตรีคนเดียวเท่านั้น ไม่มีบุตรชายที่จะสืบสกุลศรีสุรสงครามแม้แต่ผู้เดียว ดังนั้น พ.ต.อ. ศุภศิษฏ์ เพื่อนผู้กตัญญูรู้คุณของเราจึงยอมรับตำแหน่งทั้งลูกเขย และลูกชายของท่านเจ้าคุณศรี ฯ เพื่อสืบสกุล "ศรีสุรสงคราม" ต่อไป

๑๓. พ.ต.อ. เฉลิม ร่าเริงใจ อดีตผู้ตรวจราชการ สำนักงานจเรตำรวจ เพิ่งเกษียณอายุเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗ นี้เอง

เมื่อหนุ่ม ๆ เพื่อนคนนี้เป็นนักเล่นกล้าม มีร่างกายสูงใหญ่แข็งแรงหน้าตาท่าทางสม๊าร์ท แต่ขณะนี้ระยะเวลาแห่งความเป็นหนุ่มมันล่วงเลยมาหลายสิบปีแล้ว วัยไม่ให้ สังขารไม่ให้ แม้ร่างกายจะยังคงสูงใหญ่อยู่ แต่ก็ดูจะไม่ขึงขังแข็งแรงเหมือนเดิม

๑๔. พ.ต.ต. อรุณ จันทนมัฏฐะ อดีตผู้กำกับการตำรวจภูธร จังหวัดอุดรธานี ลาออกจากราชการไป ๒๐ กว่าปีแล้ว ก่อนที่จะปลดเกษียณ

เพื่อนของเราคนนี้เป็นคนเอาการเอางาน ซื่อ ตรงไปตรงมา พวกเราส่วนมากเรียกว่า "พี่รุณ" เพราะแกวางตัวเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ชวนให้นับถือ เมื่อลาออกจากราชการใหม่ ๆ พี่รุณก็ยังเคยแวะเวียนไปเยี่ยมเยียนเพื่อนฝูงบางคนที่สนิทสนมกัน ไปในสภาพการแต่งกายแบบสมถะปอน ๆ แต่ไม่เคยไปรบกวนเบียดเบียนเพื่อนฝูงคนใดเลย และเป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่หลังจากนั้นมาอีกประมาณ ๑ – ๒ ปี พี่รุณก็หายเงียบไปเฉย ๆ โดยไม่บอกเล่าเก้าสิบให้ใครรู้ ไม่ทราบว่าขณะนี้ พี่รุณไปตั้งหลักแหล่งหรือภูมิลำเนาใหม่อยู่ ณ แห่งหนตำบลใด มีข่าวที่ไม่มีการยืนยันบอกเล่ากันต่อ ๆ มาว่า พี่รุณเป็นโรคเทพจรลงเท้า ได้เดินทางบุกป่าฝ่าเขาไปทางภาคอิสาณ เพื่อทำการเยียวยารักษาชาวบ้าน – ชาวป่าที่เจ็บไข้ได้ป่วยโดยไม่คิดมูลค่าหรือสิ่งตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น พี่รุณแกคงจะเดินธุดงค์ทั้ง ๆ ที่เป็นฆาราวาส ข่าวนั้นมีมูลน่าเชื่อ เพราะเคยทราบมาว่าพี่รุณเคยมีประสพการในด้านแพทย์แผนโบราณถึงขนาดที่เคยทำคลอดให้ภรรยาด้วยตนเองอย่างปลอดภัย

พวกเราทุกคนที่ยังมีชีวิตอยู่คิดถึงพี่รุณเพื่อนผู้สมถะของเรา ถ้าเผอิญท่านผู้ใดได้มีโอกาสไปพบปะพี่รุณ ณ แห่งหนตำบลใดก็ตาม ขอได้โปรดกรุณาส่งข่าวให้พวกเราทราบด้วย และได้โปรดกรุณาแจ้งให้พี่รุณทราบด้วยว่า "คุณเยื้อน" เพื่อนที่พี่รุณรักและนับถือได้ถึงแก่อนิจกรรมเสียแล้ว และได้พระราชทานเพลิงไปแล้ว พวกเรา น.ร.ต. ที่ห้วยจรเข้รุ่นสุดท้ายทุกคนที่ยังมีชีวิตอยู่ยังระลึกถึงพี่รุณอยู่เสมอ ขอให้มาพบปะพวกเราบ้าง

๑๕. ร.ต.อ. ชิโนรส นาคะสิงห์ อดีตรองผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดตาก ลาออกจากราชการไป ๒๐ กว่าปีแล้ว

ต่อมาได้มาทำงานอยู่ที่บริษัทเดินอากาศไทย ตำแหน่งหลังสุดเป็นหัวหน้าแผนกทางฝ่ายพัสดุ และเพิ่งปลดเกษียณจากงานไปเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗ นี้เอง

การที่ผมนำชื่อ น.ร.ต. ร่วมรุ่นกับ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต มากล่าวอ้างไว้ในเรื่องนี้ ก็เพื่อเป็นการทบทวนความจำของพวกเราทุกคน ว่าพวกเรายัง

มีความระลึกถึงซึ่งกันและกันอยู่ และเพื่อเป็นการยืนยันด้วยใจจริงของพวกเราว่า พวกเราทุกคนที่ยังมีชีวิตอยู่ ยังระลึกถึงคุณงามความดีของ พล.ต.อ. เยื้อน ฯ อยู่เสมอ และจะระลึกถึงตลอดไป

บัดนี้ ในวันนี้ ร่างอันปราศจากชีวิตของ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ซึ่งได้ต่อสู้มาอย่างทรหด ด้วยความจริงใจและเคร่งเครียดต่อหน้าที่การงาน ก็จะได้แปรสภาพเป็นเถ้าธุลีไป จะคงเหลืออยู่ก็แต่เพียงเกียรติยศ ชื่อเสียง และคุณลักษณะอันดีเด่นหลายประการ เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ข้าราชการตำรวจรุ่นหลัง พวกเราทุกคนมั่นใจว่าคุณงามความดีต่าง ๆ ที่ พล.ต.อ. เยื้อนฯ ได้ประกอบไว้ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่นั้น จะดลบรรดาลให้ดวงวิญญาณของ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ไปสู่สุคติในสัมปรายภพโดยเที่ยงแท้ – แน่นอน.

พล.ต.ต. [signature]

(ขอบ สุนทรพิพิธ)

ในนาม น.ร.ต. รุ่น ๒๔๗๕ – ๒๔๗๘

แด่ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต

งานและบุคคลิกภาพที่ข้าพเจ้ามองเห็น

โบราณท่านว่าไว้ คนเราเวลามีชีวิตอยู่ คนอื่นมักมองไม่เห็นค่าตัว ต่อเมื่อสิ้นชีวิตแล้ว เราจึงจะรู้สึกว่าบุคคลคนนั้น มีความสำคัญมากน้อยเพียงไร

แต่ท่าน พล ต.อ. เยื้อน สำหรับตัวข้าพเจ้าย่อมต่างกว่าบุคคลอื่น ทั้งเวลาเป็นและเวลาตาย ทั้งในทางส่วนตัวและราชการ

ในทางส่วนตัวนั้น ท่านกับข้าพเจ้าเป็นลูกตำรวจด้วยกันเป็นเพื่อนเล่นเพื่อนเรียนกันมาแต่เด็ก ยังมาเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจรุ่นเดียวกัน และในชีวิตราชการของเราทั้งสอง ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของท่านเป็นส่วนใหญ่

ในทางราชการ ข้าพเจ้าคิดว่า กรมตำรวจได้สูญเสียข้าราชการผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่งไป ท่านเคยทำงานให้กรมตำรวจมามากมาย ซึ่งเป็นราชการสำคัญและยังประโยชน์ ถ้าหากยังมีชีวิตอยู่ ก็คงมีโอกาสใช้สติปัญญาช่วยชาติบ้านเมืองได้อีกมากเพราะท่านเป็นบุคคลที่ไม่ยอมหยุดนิ่ง เตรียมตัวพร้อมอยู่เสมอในการทำงาน คำผู้ใหญ่ท่านจึงกล่าวว่า คนเรานั้นเคล็ดลับในความสำเร็จของชีวิตก็อยู่ที่การเตรียมพร้อมที่จะทำงานได้เสมอเมื่อโอกาสมาถึง ไม่แต่เท่านั้น ลงได้ทำอะไรแล้ว ท่านติดตามงานของท่านไม่ขาดสาย แม้จะเป็นเวลาล้มหมอนนอนเสื่อก็ไม่ท้อถอย

อุปนิสสัยใจคอและบุคคลิกภาพของท่าน ถ้าจะให้ข้าพเจ้าพูดถึงข้าพเจ้าเห็นว่า ท่านเป็นทั้งนักปฏิบัติการไม่หยุดนิ่ง (man of action) และเป็นคนเจ้าความคิด (man of vision) มีภาวะจิตใจความคิดไปในทางสร้างสรร (Creative mind) อยู่ทุกลมหายใจเข้าออก บุคคลบางคนเป็นได้แต่เพียงนักปฏิบัติเท่านั้น

คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต มักจะเป็นคนที่มีคุณสมบัติทั้งสองประการนี้ สังเกตดูคนที่พูดเก่งๆ ก็ได้ บางคนมักจะทำอะไรไม่เป็น ทำอะไรไม่ใคร่สำเร็จ จะเป็นเหตุนี้กระมัง ปราชญ์ เบอร์นาร์ด ชอว์ถึงได้กล่าวว่า "คนที่ทำได้ก็ทำไป คนที่ทำไม่ได้ก็พูดไปสอนไปตำหนิไป"

นักประวัติศาสตร์บางท่านเดินเลยไปยิ่งกว่านั้น โดยมีความเห็นว่า ที่มหาอาณาจักรก็ดี จักรวรรดิ์ก็ดี หรือประเทศชาติต่างๆ ต้องล่มจมไป พวกนักพูดมีส่วนทำให้เป็นไปเช่นนั้นเป็นอันมาก ทำให้คิดเลยไปถึงว่า โลกเราจะมีคนเพียง ๒ แบบ คือคนที่ลงมือทำจริงๆ เหน็ดเหนื่อยและอาบเหงื่อต่างน้ำ กับคนที่ไม่ได้ทำอะไร คอยแต่รับชอบและได้หน้า พล.ต.อ. เยื้อน เป็นบุคคลที่อยู่ในประเภทแรก ท่านว่าระหว่างคนสองประเภทนี้ ในประเภทแรก มีการแก่งแย่งแข่งขันชิงดีกันแต่น้อยไม่มากมายเหมือนประเภทหลัง

พล.ต.อ. เยื้อน กับข้าพเจ้ามีแนวความคิดเหมือนกันอยู่อย่างหนึ่ง คือ เราทั้งสองอยากเห็นงานตำรวจเป็นงานอาชีพอันแท้จริงของบุคคล (profession) ไม่ใช่งานที่ใครจะมาเสี่ยงโชคแสวงประโยชน์ และอยากเห็นกรมตำรวจเป็นของประชาชนโดยแท้จริง. ถ้าตำรวจทุกนายได้สำนึกในงานว่าเป็นสัมมาอาชีวะ เขาจะเกิดความรู้สึกรับผิดชอบรู้จักใช้อำนาจในขอบเขต มิใช่เห็นตัวเองเป็นกฎหมาย หรือเห็นอาชีพของตนเป็นแหล่งเสี่ยงโชคแสวงประโยชน์ เราทั้งสองจึงได้ร่วมมือกัน ผิดกันแต่ในวิธีการเท่านั้น ท่านเป็นผู้บังคับบัญชา มีคุณสมบัติในการอำนวยการ รวบรวมความคิดเห็นและเหตุผล ทางวิชาการ นำไปใช้เป็นผลดีแก่ราชการ ข้าพเจ้าเป็นแต่เพียงลูกมือที่ต้องพยายามค้นคว้าศึกษาเปรียบเทียบ จากการงานของประเทศต่างๆ และสภาพการณ์ของประเทศไทย ประกอบประสบการณ์ในชีวิต หาหลักการและเหตุผลที่ดีที่สุด ให้ท่านได้ประกอบการตัดสินตกลงใจ เลือกคัดดัดแปลง นำไปใช้ให้เป็นผลดีแก่ราชการ เราทั้งสองได้ทำงานเป็นผลดีมาแล้วในยุคของท่านอธิบดี พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์

พล.ต.อ. เยื้อน กับข้าพเจ้ามีโอกาสได้ร่วมงานกัน เมื่อท่านย้ายจากกองปราบปรามสามยอด มาอยู่กองพิเศษ (กองวิทยาการเดิม) ท่านอธิบดีกรมตำรวจ เผ่า ศรียานนท์ เข้ามาเป็นอธิบดี เริ่มปรับปรุงงานตำรวจขนานใหญ่ ทุกแขนง รวมทั้งงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้กรมตำรวจก้าวหน้าทันกับเหตุการณ์ไม่ว่าในด้านตัวบุคคล เครื่องมือเครื่องใช้ สถานที่ วิชาการและเทคนิคต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ต้องการ ๆ ศึกษาเพิ่มเติมจากต่างประเทศว่า มีความก้าวหน้าไปอย่างไร เพราะสภาวะในขณะนั้น การตำรวจของเรายังมีแนวความคิดตามแบบที่ได้กระทำมาดั้งเดิม ต่างคนต่างทำ จำเป็นต้องจัดระเบียบ รวบรวมอำนวยการให้เกิดสมรรถภาพยิ่งขึ้น ท่านจึงส่งนายตำรวจไปศึกษาเพิ่มเติมในแขนงต่าง ๆ จัดตั้งโรงเรียนสืบสวนขึ้นตามแบบของโรงเรียนเฮนดอน (Hendon) ประเทศอังกฤษ เพิ่มพูนความรู้สมรรถภาพในการสืบสวนสอบสวน ขยายงานทางวิทยาการตำรวจ เผยแพร่วิชาการและจัดการอบรม นายตำรวจทั่วประเทศเพื่อการสร้างสปิริตและการประสานงาน ได้ผลสมความมุ่งหมายทุกประการ สมัยนั้นโรงเรียนสืบสวนของกรมตำรวจขึ้นชื่อมาก ช่วยสร้างสปิริตตำรวจทุกเหล่าให้สำนึกในวิชาชีพของตน ในการรักษากฎหมายคุ้มครองผู้สุจริต และปราบปรามผู้กระทำผิด ฯลฯ ในครั้งนั้น ท่านอธิบดีได้มีบัญชาให้ พล.ต.อ. เยื้อนและข้าพเจ้าร่วมมือกันสร้าง "คู่มือตำรวจตามโครงการแผนใหม่" ขึ้นใช้ชั่วคราว โดยอาศัยแนวการตำรวจของอเมริกาและอังกฤษเป็นพื้นฐาน

ในปี ๒๔๙๓ ท่านบัญชาให้พล.ต.อ. เยื้อนและข้าพเจ้าไปดูงานตำรวจรอบโลก (ญี่ปุ่น อเมริกา อังกฤษ และยุโรป) ในการเดินทางครั้งนี้เราพยายามดูงานตำรวจทุกด้าน ไม่ว่าวิทยาการ ตำรวจนครบาล, ตำรวจน้ำ, จราจร, การศาล เอฟบีไอ ฯลฯ เฉพาะกองวิทยาการมีปัญหารออยู่ข้างหน้าเป็นอันมาก แต่เดิมงานแขนงนี้อยู่ในขอบเขตจำกัดให้บริการแก่ตำรวจนครบาลเท่านั้น งานที่สำคัญๆ ต้องอาศัย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์กระทรวงสาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์

ดูงานตำรวจนครบาลญี่ปุ่น กรุงโตเกียว พ.ศ. ๒๔๙๖

ดูงานตำรวจน้ำญี่ปุ่น กรุงโตเกียว พ.ศ. ๒๔๙๖

(ศาลาแยกธาตุเดิม) กระทรวงอุตสาหกรรม และ สำนักงานนิติเวช โรงพยาบาลศิริราช งานวิทยาการของไทยควรจะขยายในรูปใด หลังการดูงานเราพบว่าบรรดาหอวิทยาการทั้งหลายในอเมริกาก็ดี อังกฤษและยุโรปก็ดี มีลักษณะต่างกันเป็น ๔ ประเภท

๑. ในอังกฤษและยุโรป มีหอวิทยาการตำรวจ (Scientific Police-Laboratory) เรียกย่อว่า S.P.L. อยู่ในกองตำรวจโดยทั่วไป เช่นที่สก๊อตแลนด์ยาร์ดและในปารีส

๒. มีสถาบันทางนิติเวช (Medico-Legal Institute) เรียกย่อว่า M-L.I. ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐต่าง ๆ คอยทำงานช่วยเหลือกองตำรวจต่าง ๆ อีกในกิจการสำคัญ พิสดาร และเป็นวิทยาศาสตร์แท้

๓. มีหอวิทยาการ "พิสูจน์หลักฐาน" (Scientific Crime Detection-Laboratory) เรียกย่อว่า S.C.D.L ประเภทที่ ๓ นี้มีอยู่แต่ในอเมริกา

๔. ในยุโรป บางรัฐ และบางประเทศ ทราบว่ามีหอวิทยาการในรูปผสม ระวาง S.P.L. กับ M-L.I ก็มี

ความเจริญในด้านนี้ ในครั้งนั้น นับว่า ทางยุโรปเจริญกว่าอเมริกา ตำรวจอเมริกา ยังนิยมใช้แบบการสืบสวนอย่างเก่า คือใช้ผีไม้ลายมือของบุคคล ในยุโรปบุคคลในระดับหัวหน้า มีคุณวุฒิสูง ตำรวจที่จะเข้ามาอยู่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน (Detective) ต้องผ่านงานธุรการ และฝ่ายปกครองป้องกันมาก่อนอย่างดี (uniformed) ประชาชนส่วนใหญ่ของยุโรปมีการศึกษาดี รู้จักทำหน้าที่พลเมืองดี ช่วยเหลือตำรวจ ในการแจ้งเหตุร้าย ในการเป็นพยาน และในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ ฯลฯ คดีอาญา ที่เกิดในยุโรป แต่ละประเทศมีน้อยกว่าในอเมริกา แต่กลับมีผู้ชำนาญการมากกว่า ทรงคุณวุฒิจริง ๆ เช่น โปรเฟสเซอร์ บิสโชฟ ที่โล-ซาน ซึ่งเป็นอาจารย์ของ พ.ต.ท. เอ็จ ณ ป้อมเพ็ชร, พล.ต.ต ไสวรินทร์ เลขะวนิช และ พล.ต.ต. อุดม ลัดพลี เป็นต้น

สถาบันทั้งสี่ประเภทมีหน้าที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันออกไปตามความจำเป็น จึงเห็นว่าถ้าเราปรับปรุงกองวิทยาการของเราให้เข้ามาตราฐาน S.P.L. ของยุโรปได้ก็เป็นการเพียงพอ นั่นหมายความว่า เพิ่มจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ชำนาญการให้มากขึ้น แล้วขยายงานออกไปสู่ส่วนภูมิภาคโดยทั่วถึง ส่วนงานที่สำคัญและพิสดารอันต้องการเครื่องมือ และผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์เราก็อาศัยสำนักนิติเวช และกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ไปตามเดิม ซึ่งก็เท่ากับตำรวจในยุโรปได้รับการช่วยเหลือจาก M–L.I. ของรัฐต่าง ๆ นั่นเอง

เหตุผลในการที่เราถือมาตราฐาน S.P.L. ของยุโรป แทนที่จะรับเอามาตราฐานของ S.C.D.L. ของอเมริกานั้น ถ้าเข้าใจให้ละเอียดแล้วจะเห็นว่าเราเป็นประเทศเล็กยากจน ต้องถือหลักประหยัดไม่ฟุ่มเฟือยอย่างอเมริกา ถือเอาผลงานเป็นสำคัญ ไม่ถือความสวยงาม วัตถุเครื่องมือใหม่ ๆ หรือแบบพิมพ์หลากสีนานาชนิดโดยไม่จำเป็น

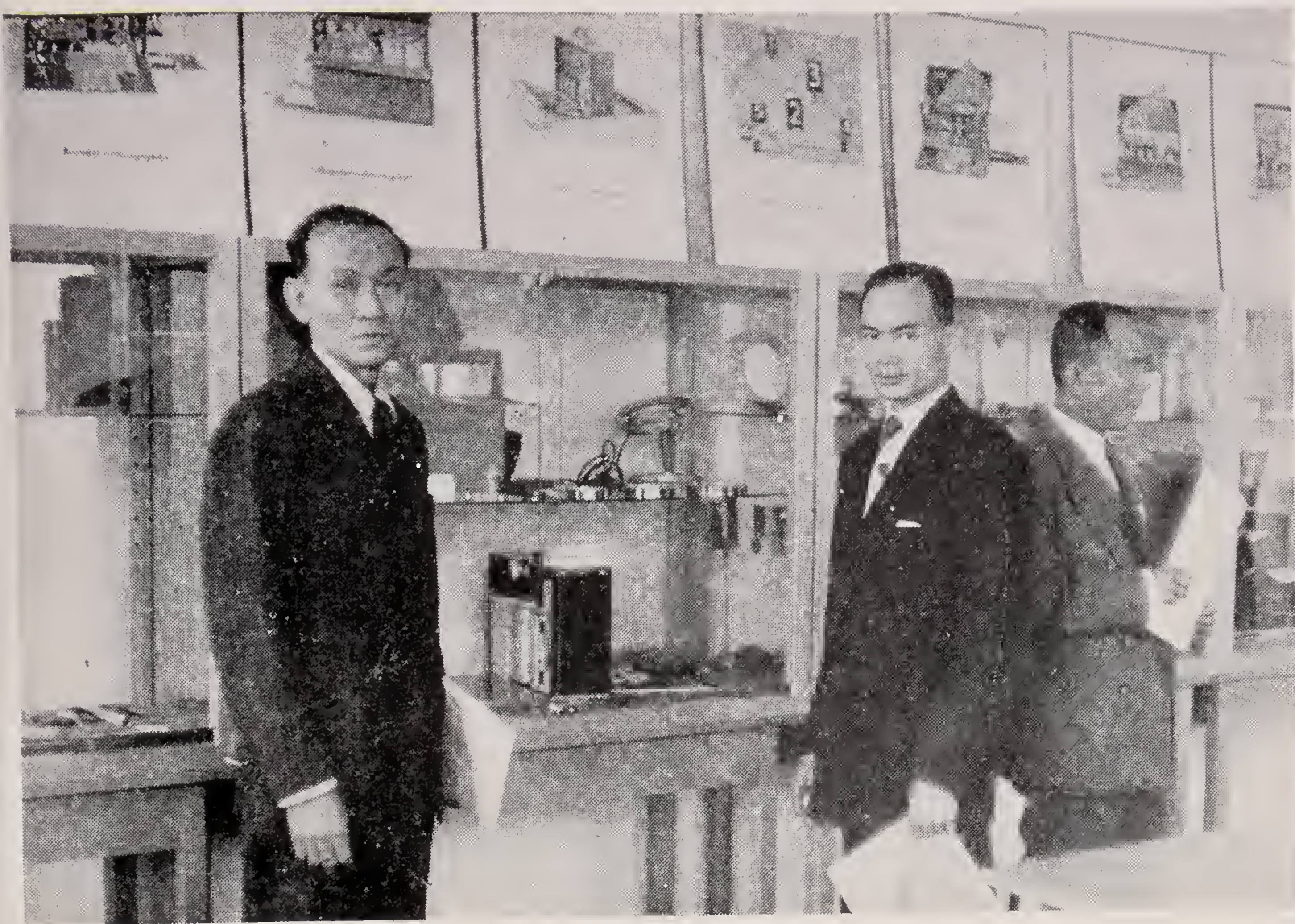
ยังมีงานอีกสองอย่างที่ทางตำรวจถือว่าสำคัญ ต้องจัดให้เป็นระบบและมีสมรรถภาพ ได้แก่งานกองพิมพ์ลายนิ้วมือ และงานทะเบียนประวัติอาชญากร (Fingerprint & Criminal Record Office) เดิมรวมอยู่ในกองวิทยาการ (ได้แยกตัวออกมาภายหลังและมีสภาพเป็นกองต่างหาก) ทำงานในวงแคบ ส่วนใหญ่ได้ผลในกรุงเทพมหานคร (เว้นพิมพ์ลายมือ) เพราะผู้ร้ายสมัยเดิมเป็นผู้ร้ายท้องถิ่น (local criminals) มากกว่าประเภทผู้ร้ายเดินทาง (travelling criminals) สมัยนี้เปลี่ยนแปลงไป ผู้ร้ายท้องถิ่นไม่ได้หมดไป แต่มีผู้ร้ายเดินทาง (travelling criminals) มากขึ้น อยู่กรุงเทพฯ ไปปล้นเชียงใหม่ อยู่ชลบุรีมาปล้นกรุงเทพฯ การสร้างระบบควบคุมผู้ร้ายจึงมีความสำคัญมาก เราได้ขยายกองวิทยาการออกไปในส่วนภูมิภาคเป็นกองวิทยาการเขต (ปัจจุบันนี้ได้ขยายไปถึงจังหวัดประมาณ ๓๐ จังหวัด) มีเจ้าหน้าที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประจำเป็นการจับตัววางตายเพื่อให้บริการแก่ตำรวจในเขตนั้น ๆ ขณะเดียวกันก็มีงานทางพิสูจน์หลักฐานแขนงเบื้อง

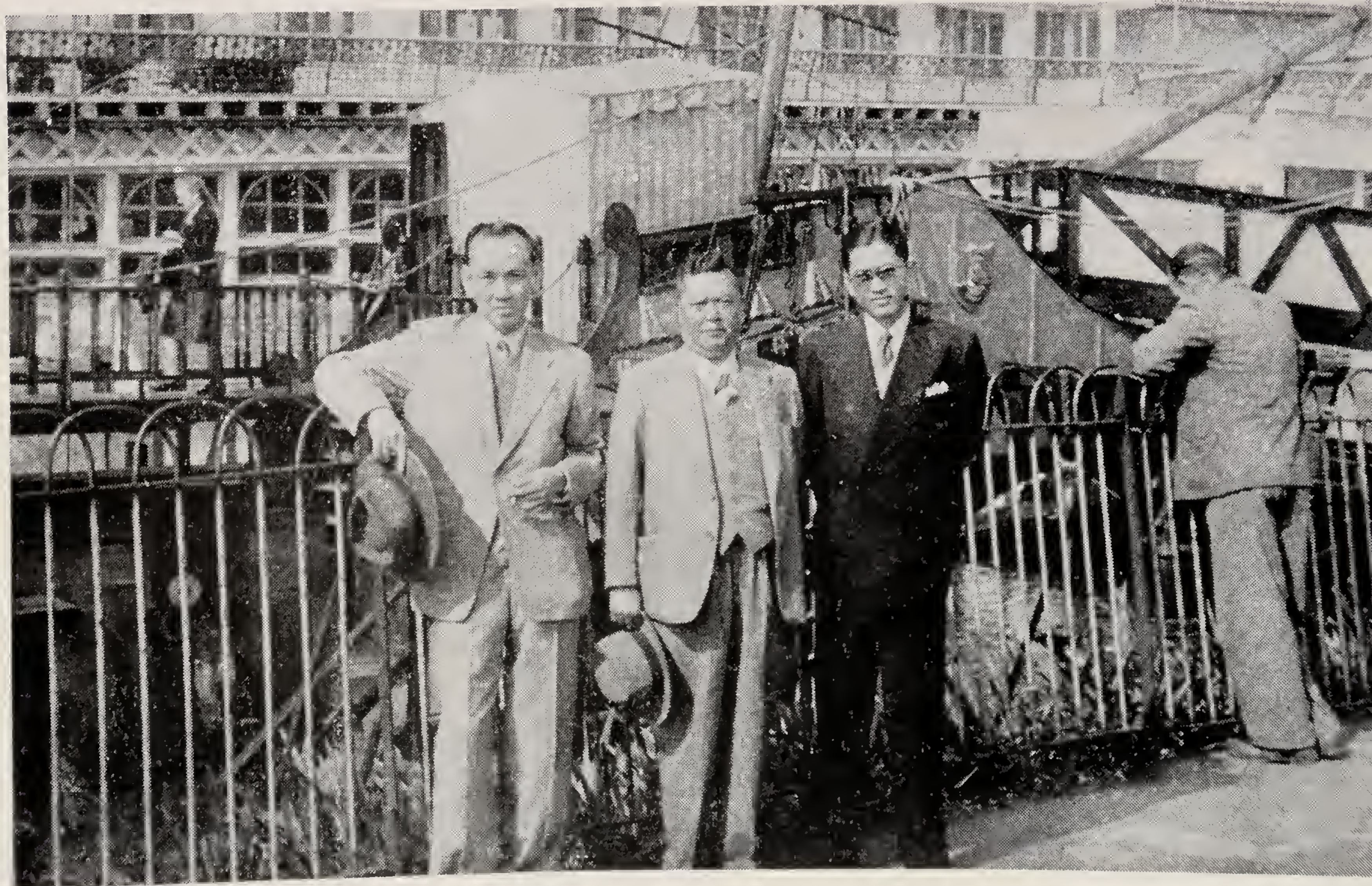
หน้าสถานเอกอัครราชทูตไทย
ที่กรุงบอนน์
(เยอรมันตะวันตก)

และที่หน้า
สถานเอกอัครราชทูตไทย
ในกรุงลอนดอน

ดูงานวิทยาการตำรวจ
ที่เมืองวิสบาเดน
(เยอรมันตะวันตก)

ดูงานตำรวจ
ที่เมืองโดเว่อร์
ประเทศอังกฤษ

ต้นไปประจำการด้วย ความยากอยู่ที่เวลาที่จะต้องใช้ในการผลิตผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ชำนาญ งานเหล่านี้ได้เจริญก้าวหน้าเรื่อยมาจนในระยะหลัง ๆ นี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือเลิกล้มนโยบายบางอย่างไป เช่นการแต่งตั้งบุคคลในวิทยาการเขต กรมตำรวจไม่ถือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเกณฑ์ จะเป็นใครก็ได้ เลยทำให้งานสืบสวนสอบสวนซึ่งต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ทางวิทยาการต้องลดสมรรถภาพลงไป

นี่เป็นแต่สิ่งอันเล็กน้อยที่ท่าน พล.ต.อ. เยื้อน ได้สร้างสรรให้แก่กรมตำรวจ ซึ่งข้าพเจ้าได้มีส่วนรับใช้และรู้เห็น ถึงกระนั้นถ้าจะพรรณาให้ละเอียดก็จะเป็นเรื่องเกินความจำเป็น การปฏิบัติราชการของท่านในกองอื่น ๆ เช่นกองปราบปรามก็ดี กองวิจัยและวางแผน สำนักงานจเรตำรวจ ฯลฯ ยังมีอยู่อีกมากซึ่งคงจะมีตำรวจที่เคยร่วมงานกับท่านได้เขียนขึ้นอีกต่างหาก

ชีวิตราชการของ พล.ต.อ. เยื้อน แม้ว่าจะปรากฏผลตอนปลายชีวิตว่าท่านไม่มีโอกาสจะเป็นอธิบดีกรมตำรวจ ทั้ง ๆ ที่เป็นผู้สมควรจะเป็นนั้น จะนับว่าเป็นชีวิตที่ผิดหวังมิได้ มันเป็นเพียงเหตุนอกอำนาจอันสุดวิสัยที่คนเราจะบรร-ดาลสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้แก่ตัวเอง ข้าพเจ้าเห็นว่า ในชีวิตส่วนใหญ่ท่านเป็นผู้ประสบความสำเร็จทุกประการ ซ้ำยังสามารถนำมาเป็นเกียรติแก่เพื่อนนายร้อยตำรวจรุ่นเดียวกันเสียอีกด้วย ทั้งนี้ก็เพราะเคล็ดลับของท่านนั่นเอง คือท่านเตรียมตัวพร้อมเสมอที่จะปฏิบัติหน้าที่เมื่อโอกาสมาถึง

พล.ต.อ. เยื้อน จึงเป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่เป็นตัวอย่างอันดีแก่ตำรวจรุ่นหลัง ท่านเป็นคนที่มีสติสัมปชัญญะปกติสมบูรณ์ ไม่เคยลืมตัวว่าตนเองเป็นใหญ่ การเป็นผู้ใหญ่ถ้าไม่ลืมตัวเสียอย่าง ไม่ลืมว่าตนเองเป็นใครมาจากไหน เมื่อหมดภาระกิจแล้วจะต้องกลับไปอยู่ในสภาพเช่นไร ถ้าทำได้เช่นนี้งานมักจะไม่เสียและไม่เป็นคนที่ถูกลืมได้ง่าย ๆ

พูดกันตามเนื้อผ้าแล้ว การรับราชการ ทุกอย่างที่ล้อมรอบตัวอยู่ก็เป็นของหลวงทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นกระดาษ ดินสอ โต๊ะ ห้องทำงาน รถยนต์ประจำ

ตำแหน่ง ย่อมเป็นของหลวงที่ซื้อหาและสร้างมาด้วยเงินของประชาชนผู้เสียภาษี มันเป็นแต่เพียงการหยิบยืมให้ใช้ได้ชั่วคราว แม้แต่ตัวอำนาจที่บุคคลมีอยู่ในตำแหน่งก็เถอะ ล้วนแต่เป็นของหยิบยืมมาทั้งสิ้น ฉะนั้นเราจึงต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง เพื่อพร้อมที่จะส่งมอบต่อไปยังบุคคลที่เข้ามารับหน้าที่แทนในสภาพที่เรียบร้อย

คนไทยทั้งประเทศพากันมองตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจว่าเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประเทศ แต่ถ้าจะเข้าใจให้ดีแล้วเราจะเห็นว่าอำนาจที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของอธิบดีกรมตำรวจนั้นมิได้อยู่ที่ตำแหน่งอธิบดีตำรวจ แต่อยู่ที่การชักนำตำรวจและชี้ชวนตำรวจให้รู้จักทำในสิ่งที่ควรทำและละเว้นสิ่งที่ไม่ควรทำ ยิ่งทำให้ตำรวจทำได้เองโดยไม่ต้องชี้ชวนด้วยแล้ว ก็ยิ่งดีเลิศทีเดียว

เพราะเหตุนี้จึงมีบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ของการตำรวจทั่วโลก-พยายามตั้งหลักเกณฑ์ในการเป็นตำรวจที่มีคุณสมบัติอันเหมาะสม (Qualified police officer) ไว้ต่าง ๆ กัน ข้าพเจ้าขอนำมากล่าวเป็นเชิงประดับการศึกษาเปรียบเทียบดังนี้.—

หัวหน้าตำรวจชื่อ Greening แห่งตำรวจเบอร์เคลเล่ย์ (Berkeley) มลรัฐคาลิฟฟอเนีย วางหลักไว้ในคำสอนของท่านที่ใช้บรรยายให้แก่ตำรวจเอฟ.บี.ไอ. ว่า

๑. ต้องเป็นห้องสมุด ๒ ขา ที่จะค้นหาความรู้ได้ เมื่อต้องการ และเป็นสำนักข่าวสารที่จะให้สนเทศได้ทุกเมื่อ

๒. เป็นนักดับเพลิงและเป็นแพทย์ในยามฉุกเฉินได้

๓. ต้องเป็นนักแม่นปืน นักมวย และมวยปล้ำ

๔. สามารถปฏิบัติการได้รวดเร็ว และไม่ยอมนอกลู่นอกทาง

๕. จะเลี้ยงดูเด็กเล็กเด็กอ่อนอย่างผู้หญิงก็ได้ยามจำเป็น

๖. อ่อนโยนแบบนักการทูต แต่ยามคับขันก็ทรหดเท่ากับชายอื่น

๗. จำแม่น ยามอยู่ต่อหน้าคนหมู่มาก ต้ององอาจ สามารถเรียกร้องความสงบ และเชื่อฟังได้

อีกท่านหนึ่ง หัวหน้าตำรวจ August Vollmer วางหลักไว้น่าศึกษาดังนี้.

๑. มีปัญญาประหนึ่ง โสโลมอน (The wisdom of Solomon)

๒. กล้าหาญประดุจพระเจ้าเดวิด (The Courage of David) *๑

๓. มีพละกำลังอย่างแซมซั่น (The Strength of Samson)

๔. มีความทรหดอดทนเสมอจ๊อบ (The Patience of Job) *๒

๕. มีลักษณะผู้นำอย่างโมเสส (The Leadership of Moses)

๖. มีความเมตตาปราณีอย่างชาวซามาริตัน (The Kindness of the Samaritan) *๓

๗. มีกลยุทธดั่งอเล็กซานเดอร์ (The Strategy of Alexander)

๘. มีศรัทธาให้เหมือนเดวิต (The Faith of David) *๔

๙. มีคุณสมบัติทางทูตดั่งลิงคอล์น (The Diplomacy of Lincoln)

๑๐. มีขันติเปรียบด้วยขงจู๊ (The Tolerance of Conjucius)

จากความเป็นตำรวจอันแท้จริง จากบุคคลิกภาพและจากผลงานของท่าน พล.ต.อ. เยื้อน ข้าพเจ้าก็ได้คิดตั้งสูตรสำหรับบุคคลที่เป็นตำรวจขึ้นเหมือนกัน ข้าพเจ้าเรียกสูตรนี้ว่า The Three Os' formular คือ

๑. เป็นตำรวจต้องสามารถทุกอย่าง (omnipotent) เป็นคนรอบตัว

---

*๑. พระเจ้าเดวิดเป็นพระบิดาของพระเจ้าโสโลมอน เป็นพระเจ้าแผ่นดินของอิสราเอลและยูดาห์

*๒. จ๊อบ เป็นบุคคลในคำภีร์ มีความทรหดอดทนต่อการถูกทรมาน แต่ก็ไม่คลายความเชื่อถือในพระเจ้า

*๓. ชาวซามาริตันเป็นชาวเมืองซามาเรีย มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์ในการมีความเมตตากรุณาชอบช่วยเหลือผู้อื่น

*๔. เดวิดผู้นี้เป็นชาวฮอลแลนด์ เจ้าลัทธิที่ถือว่า พระเจ้าคือทุกสิ่งทุกอย่าง (pantheism)

๒. นั่งอยู่กับโต๊ะก็เสมือนไปปรากฏกาย อยู่ทุกแห่งในท้องที่ (omnipresent) รู้ความเป็นไป

๓. มีความรู้ทั่วไปมากมาย ในแทบทุกอย่าง (omniscient) สัพพัญญู

พล.ต.อ. เยื้อน เป็นตำรวจที่ข้าพเจ้ามองเห็นคุณสมบัติตามสูตรนี้ออกมาอย่างแจ้งชัด มิใช่ข้าพเจ้าคิดออกมาเพื่อการสรรเสริญเยินยอเพราะเป็นเพื่อน ท่านเป็นตำรวจแบบนี้จริง ๆ การร่วมงานระหว่างท่านกับข้าพเจ้ามิใช่จะเห็นพ้องต้องกันไปเสียทุกแง่ทุกมุม บางคราวเราก็ขัดแย้งกันก็มี ในกิจการงานใด ๆ ถ้ามีคนสองคนหรือหลายคน เห็นพ้องต้องกันเสียหมดทุกอย่างแล้ว มีเหลือไว้คนเดียวก็พอ ไม่จำเป็นต้องมีหลายคนให้สิ้นเปลืองกำลัง การทำงานจึงต้องมีขัดแย้งกัน ผู้ใหญ่ที่เป็นคนเจ้าอำนาจ รู้สึกแต่ว่าตัวเองเป็นเทพบุตรจึงทนไม่ได้ต่อการโต้แย้งขัดใจ

มีครั้งหนึ่ง ท่านพูดกับข้าพเจ้าว่า "นี่ คิด พูดอย่างเปิดอก เพราะเราเป็นเพื่อนกัน พูดถึงนิสสัยของลื้อแล้วอั๊วเกลียด แต่เราต้องอยู่ร่วมกัน เพราะงานของลื้อเท่านั้น" ท่านพูดของท่านถูก ข้าพเจ้าเองก็รู้จักนิสสัยใจคอของตน แต่เปลี่ยนมันไม่ได้ แล้วเราก็ไม่โกรธกัน เราก็รักกัน ปรารถนาดีต่อกัน ทำงานให้แก่กันตลอดมา ก็เพราะเราเป็นเพื่อนกันนั่นเอง

มาเคียเวลลี (Machiavelli) เจ้าตำหรับหนังสือการเมืองที่สำคัญ เขียนไว้ว่า "คนเรามักจะทำการผิดพลาดได้ เพราะไม่รู้ว่าจะกำหนดความปรารถนาของตนไว้แค่ไหน" (Men commiting errors of not knowing when to limit their hopes) ท่าน พล.ต.อ. เยื้อน เป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่มีบุคคลิกภาพสูงส่ง เป็นตัวอย่างแก่ตำรวจรุ่นหลัง ได้ประกอบกรณียกิจของท่านไว้เสร็จสมบูรณ์ มีคุณธรรมสมเป็นผู้ใหญ่ที่ปกครองคนหมู่มาก รู้จักกำหนดตัวและความปรารถนาของตนเอง รักษาตัวให้พ้นอุปสรรคตลอดมาจนออกจากราชการและถึงแก่กรรมอย่างมีเกียรติท่ามกลางความรักอาลัยของบรรดาญาติมิตรและผู้รักใคร่นับถือ

คนเราเขาว่าไม่มีอะไรจะร้ายกาจเท่ากับการต้องมีชีวิตอยู่เพื่อดูการฌาปนกิจเกียรติยศและชื่อเสียงของตนเอง (Nothing is worse for a man than living to witness the funeral of his own reputation)

แต่ท่าน พล.ต.อ. เยื้อน ตายอย่างมีเกียรติ์ ข้าพเจ้าในฐานะเป็นเพื่อนมีความภูมิใจในตัวท่าน และมีความรักอาลัย และในการที่ท่านต้องจากไปไม่รู้กลับเช่นนี้ ขออธิษฐานให้ท่านได้ไปสู่สุคติในสัมปรายภพเทอญ.

พล ต.ท. (signature)

(สมคิด ศารทูลสิงห์)

อาลัยเพื่อน

พล.ต.อ. เยื้อนฯ เพื่อนรัก

ผมไม่คิดเลยว่า การเชิญเพื่อนขึ้นทอดผ้าและจุดไฟในการพระราชทานเพลิงศพ ร.ต.อ. ประเสริฐ สิงหานนท์ เพื่อนของเรา เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๑๗ นั้น จะเป็นการได้พบและคุยกับเพื่อนเป็นครั้งสุดท้าย หลังจากจุดไฟแล้ว เมื่อเพื่อนลงมาคุยกันยังถามผมว่าต่อไปนี้จะเป็นใคร เพื่อนเราไปปรโลก ๔ คนแล้ว ผมบอกว่า อาจเป็นผมก็ได้ไม่แน่นัก ชีวิตเป็นอนิจจํ อย่าลืมมาจุดไฟให้ด้วยก็แล้วกัน เพื่อนก็หัวเราะ คุยสอบถามอาการถึงการลอกตาของเพื่อน ว่าไม่ทราบเลยไม่ได้ไปเยี่ยม เห็นจะเป็นว่าผมอยู่ไกลหน่อย และก็ออกจากราชการตำรวจมานานก็ได้

ตลอดเวลาที่ทำงานที่บริษัทเดินอากาศไทยนั้น ได้พบปะเพื่อนอยู่เสมอ บางครั้งมีธุระเกี่ยวกับการงานก็ไปพบเพื่อน เพื่อนก็ได้สำแดงอัธยาศรัยของเพื่อนอยู่สม่ำเสมอ การที่เรานั่งเรียนโต๊ะเดียวกันมานับปีนั้น เราเข้าใจอัธยาศรัยกันดี ความหลังครั้งเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ ยังมีอยู่ในกันตลอดมาไม่เปลี่ยนแปลงเลยแม้เพื่อนจะเป็น พลตำรวจเอก และรองอธิบดีกรมตำรวจก็ตาม

เพื่อน ๆ เราหลายคนเคยดีใจล่วงหน้า และเตรียมใจไว้ก่อนด้วยความหวังที่ว่าเมื่ออดีตอธิบดีตำรวจ (พล.ต.อ. ประเสริฐ รุจิรวงศ์) ท่านเกษียณอายุราชการ ท่านบอกว่าอธิบดีคนต่อไปนั้นต้องเป็นตำรวจแน่ แต่แล้ว เอาอะไรแน่นอน เมื่อ อ.ตร. เป็นตำแหน่ง อ.ตร. แต่ก็ยังดีใจมากที่เพื่อนได้รับพระราชทานยศเป็น พล.ต.อ. ซึ่งหมายถึงว่าในรุ่นเรานี้มี พล.ต.อ. เยื้อนคนเดียว ที่เป็น พล.ต.อ.

ไม่ต้องรำพรรณดอกนะว่า การจากไปของเพื่อนนั้นยังความเศร้าเสียใจให้พวกเรา และผมขนาดไหน มองกันไปถึงหัวใจได้เลย แต่ก็ขอให้เพื่อนได้

โปรดรับรู้เถิดว่าผมกับเพื่อนต้องเศร้าใจและเสียใจมาก ด้วยวัย ๖๒ ปี ยังไม่สมควรเลย พลานามัยของ พล.ต.อ. เยื้อน ก็ยังแข็งแรง กระชุ่มกระชวย เพราะเพื่อนเป็นนักกีฬา ทั้งฟุตบอล และแบดมินตัน ที่สุดถึงสมัยที่เล่นกอล์ฟ เพื่อนเราก็มีเวลาว่างพอที่จะสำแดงได้เหมือนกัน และทราบว่าอยู่ในขั้นดี ชีวิตคนเรามีอะไรแน่นอน มนุษย์เกิดมาก็ต้องตาย ไม่มีใครจะอยู่ค้ำฟ้าได้ การจากไปของเพื่อนด้วยอาการสงบ ไม่ทรมาน เห็นได้ว่าเพื่อนจากไปอย่างมีความสุข เพราะเพื่อนทำแต่กรรมดี โอบอ้อมอารีมีไมตรีจิตกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อนไม่ได้ทอดทิ้งเพื่อนฝูง ถ้ามีโอกาสที่เพื่อนจะสนับสนุนอุ้มชูช่วยเหลือได้เพื่อนก็ไม่เคยทิ้งเพื่อนฝูงเลย ช่วยทุกคนที่สามารถจะช่วยได้แม้ผมเอง ผมสำนึกในน้ำใจของ พล.ต.อ. เยื้อน ตลอดมา และจะคงมีอยู่ตลอดเวลาจนกว่าชีวิตจะหาไม่ ขอได้โปรดรับรู้ไว้ด้วย

จดหมายนี้ พล.ต.อ. เยื้อน คงจะไม่ได้อ่าน แต่เพื่อน ๆ ของเราก็ต้องได้อ่านบ้าง เพราะอย่างน้อยก็จะทราบได้ว่า เพื่อนของ พล.ต.อ. เยื้อน แต่ละคนนั้นคิดถึงเพื่อนอย่างไร ผมออกจากราชการมานาน ๒๐ กว่าปีแล้ว ไม่ได้มีราชการที่จะต้องรบกวน พล.ต.อ. เยื้อนเลย แต่ก็อยากจะเปิดใจว่า ความเป็นเพื่อนของเรานั้น อยู่ที่ไหน ทำงานที่ไหน ความเป็นเพื่อนก็คงต้องมีอยู่ (จากเพื่อนที่ดีและไม่ทิ้งเพื่อนอย่าง พล.ต.อ. เยื้อน)

เมื่อเพื่อนได้บำเพ็ญกรณีย์อย่างมิตรที่ดีตลอดมาอย่างนี้แล้ว ผมจึงขอหวังให้เป็นพลังปัจจัยแด่เพื่อนจงประสบแต่อิฏฐคุณมนุญผลตามควรแก่คติวิสัยในสัมปรายภพทุกเมื่อเถิด ไม่ช้าเพื่อน ๆ ก็คงจะติดตามเพื่อนไปอีกหรอก แต่จะเป็นใครก็ยังรู้ไม่ได้ คอยอยู่ที่ภพนั้นเถิดเพื่อน.

ร.ต.อ. ชิโนรส นาคะสิงห์

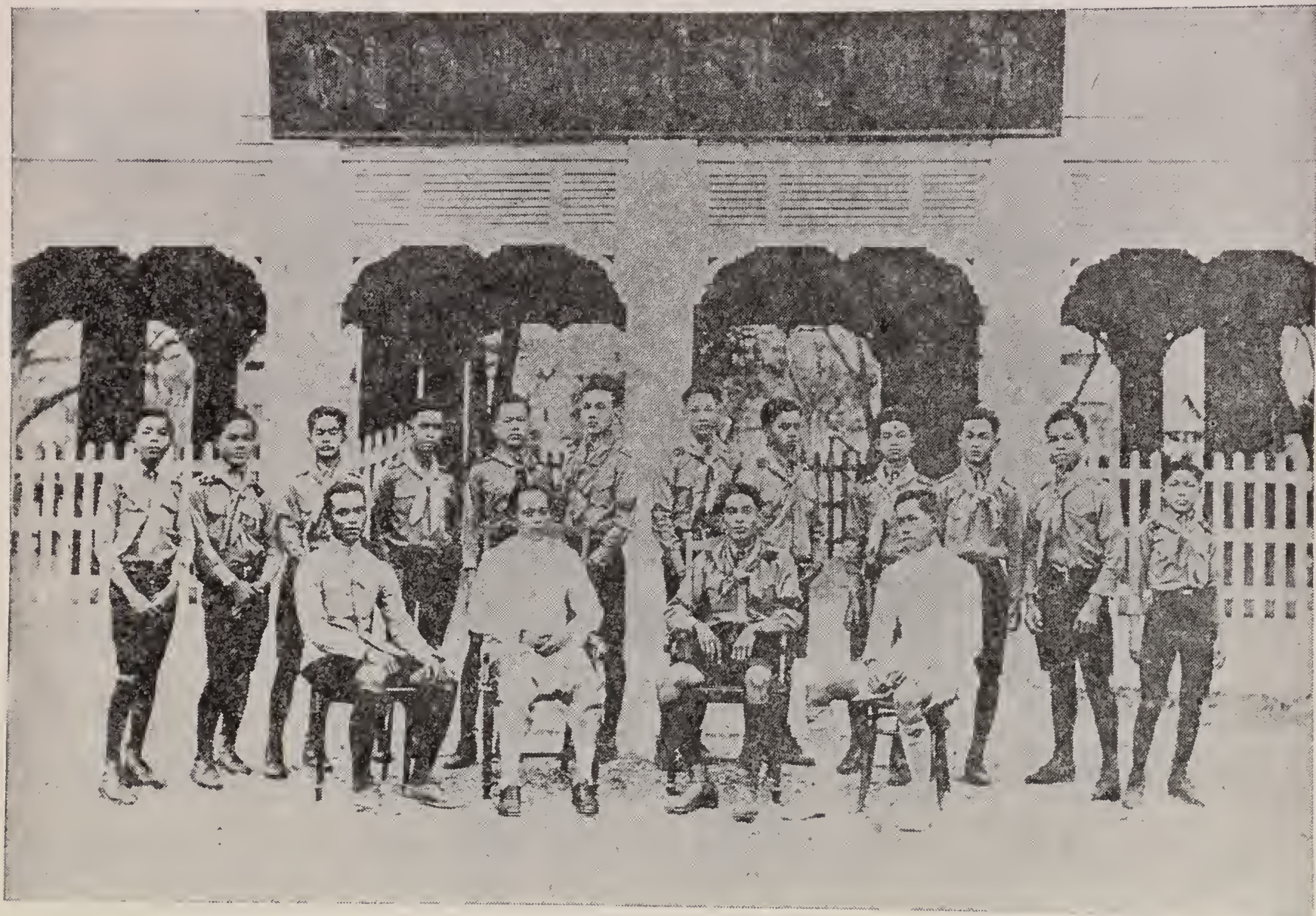
“นรชาติวางวาย มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
สถิตทั่วแต่ชั่วดี ประดับไว้ในโลกา”

•

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงเริ่มกิจการเสือป่า และลูกเสือ มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๐ ให้ข้าราชการและนักเรียน รู้จักรับผิดชอบต่อบ้านเมือง ได้รับการฝึกฝน อบรมบ่มนิสัย มีวินัย ยึดมั่นในพิพัฒน์สัตยา “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” พระองค์ท่านทรงสรรเสริญท่านเซอร์เบเดน เพาเวล พระสหายที่เป็นผู้ริเริ่มกิจการอันดียิ่งนี้ที่ประเทศอังกฤษ และเป็นที่นิยมขยายออกไปทั่วโลก มิใช่แต่เพียงนั้น พระองค์ยังทรงปรับปรุงให้มีผลต่อเนื่องจากการเป็นลูกเสือของเยาวชนถึงผู้ใหญ่ได้ทำหน้าที่เป็นเสือป่า แมวมองรับผิดชอบในการบริหารบ้านเมือง

บังเอิญลูกเสือมณฑลนครชัยศรี ได้มีโอกาสแสดงความกล้าหาญระหว่างการซ้อมรบ ของลูกเสือทั่วประเทศ ซึ่งมีเป็นประจำ ครั้งหนึ่ง จนได้รับพระราชทานรางวัลเป็นพิเศษ ทำให้ลูกเสือมณฑล นครชัยศรี ซึ่งมีผ้าผูกคอสีน้ำเงินเท่านั้น ได้ประดับขลิบทองที่ขอบหมวก และปักขนนก (ขนห่าน) ขาว ที่ข้างขวาเหนือตราเสือ “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” เราเป็นลูกเสือกันทุกคน เมื่อเรียนขึ้นชั้นมัธยมปีที่ ๑ อายุประมาณ ๑๑ ขวบ ที่กล่าวถึงเรื่องนี้ก็เพื่อรำลึกถึง นายหมู่ลูกเสือโท เยื้อน ประภาวัต ซึ่งกว่าจะได้ติดบั้งเหลืองที่แขนซ้าย (ตัววีหงายขึ้น) แต่ละบั้ง และบั้งแดงที่แขนขวา (ตัววีคว่ำ) ต้องผ่านการสอบ และสำแดงความสามารถ และความเป็นผู้นำตามสมควร กว่าจะได้บั้งแดงแง่งเดียว ต้องสอบผ่านลูกเสือสำรอง เช่นสามารถเก็บเงินทีละเล็กละน้อย ประหยัดฝากคลังออมสินให้ได้ถึงห้าบาทเป็นอย่างน้อย (สมัยนั้นก๋วยเตี๋ยวชามละสามสตางค์ ข้าวต้มกับน้ำซีอิ๊วหนึ่งสตางค์) สามารถปฏิบัติการช่วยเหลือผู้อื่น ทั้งคนและสัตว์มาตลอดปี

สามารถผูกเชือกเงื่อนต่าง ๆ ได้ สามารถจุดกองไฟด้วยไม้ขีดไม่เกินสามก้าน (ห้ามใช้ขี้กบ เชื้อเพลิง หรืออาบน้ำมัน) ลำบากพอสมควรอีกหลายวิชา จึงจะผ่านไปเป็นลูกเสือตรี โท เอก ได้บั้งแดง ต่อไปก็เป็นนายหมู่ลูกเสือตรี โท เอก บั้งเหลือง หนึ่ง สอง สามบั้ง เยื้อนเป็นนายหมู่ของเราทั้งสูง ทั้งใหญ่ เด่นมาก

ภาพนี้ถ่ายเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นเวลา ๔๕ ปี มาแล้ว ของนักเรียนชั้นสุดท้ายของมัธยมปีที่หก โรงเรียนชายประจำจังหวัดนครปฐม เพื่อเป็นประวัติและอาลัยรักถึงเยื้อนขอกล่าวถึงคุณครูและเพื่อนในรุ่นนี้บ้างเท่าที่ทราบ เพราะช่วยกันรักษา ชื่อเสียงของ โรงเรียนมาตามความสามารถ รุ่นเราบังเอิญสอบได้คะแนนเยี่ยมของมัธยมหก ในต่างจังหวัดทั่วประเทศคุณครูที่นั่งจากซ้าย คือ ครูศิริ สวัณณวยัคฆ์ (พลศึกษา) ขุนจรรยาวิจารณ์ (อุ่น บูรณะบุตร) อาจารย์ใหญ่ ยังมีชีวิตอยู่คนเดียว อายุแปดสิบกว่าปี ครูผล หังสสูต (ประจำชั้น) และครูเอื้อม

รัศมิทัต (วาดเขียน) นักเรียนจากซ้าย อุทัย วงศาโรจน์, บุญเลี้ยง ตามไท, ชีพ (ลิ้นจี่) ราษฎรนิยม, ทองเจือ สุนทรสมิต, ละออ, เยื้อน ประภาวัต, สอาด สายสุวรรณ, สุรัช กลิ่นไพบูลย์, กิมเฮง เหล่าพ่อค้า, มาลา บุณยะประภัศร, พิมล (กิมเฮี้ยน) กลกิจ, บุญมา วงศ์สวรรค์ บางคนเปลี่ยนชื่อใหม่จำไม่ได้ต้องขอโทษด้วย แต่ละคนได้ก้าวหน้าไปตามกรรมและความสามารถที่รับราชการก็เป็นทั้งฝ่ายบู๊และฝ่ายบุ๋น ที่เสียชีวิตแล้วก่อนเยื้อน มี ๑–๒ คน และเพื่อกราบขอบพระคุณครูอีกหลายท่านที่ได้จ้ำจี้จ้ำไช เฆี่ยนตี ให้ได้ดีมา เช่น ครูเรือง และครูจำปี (เจษฎ์) ปรีชานนท์ ประจำ ม.ศ. ๕ และ ๔ ตามลำดับ ครูเรือง ได้รับศักดินาเป็นขุน และเป็นศึกษาธิการจังหวัดสมุทรสาคร มรณะแล้ว ครูเจษฎ์ ก่อนเกษียณอายุ ได้เป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนโยธินบูรณะ ได้ประสิทธิ์ประสาธน์วิชา และเป็นตัวอย่างแก่เราเยี่ยงครูแท้จริง

หลังจากผ่านชั้น ม. ๖ บ้างก็หางานทำเลี้ยงชีพ บ้างก็เข้าเมืองหลวงศึกษาต่อ ม. ๗–๘ ในโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งสวนกุหลาบ เทพศิรินทร์, ปทุมคงคา, วชิราวุธ และอื่น ๆ เยื้อนนั้นดูเหมือนจะต่อที่โรงเรียนมัธยมวัดปทุมคงคาและได้ใช้สิทธิที่เป็นลูกนายตำรวจ เข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ที่ห้วยจรเข้ นครปฐม ใกล้ ๆ กับโรงเรียนเดิมนั่นเอง นับเป็นรุ่นแรก ๆ ของนายร้อยตำรวจ ปีหนึ่งได้เข้าเรียนไม่กี่สิบคน เพราะคัดจากนักกีฬา ทั้งสูงทั้งใหญ่ ตอนนั้นนักเรียนนายร้อยตำรวจแต่งตัวมีเครื่องแบบสมาร์ทกว่าพวกยูนิฟอร์มอื่น ๆ ชุดขาว และทอปบู๊ตหนังย่นสีน้ำตาลมันระยับ เป็นที่นิยมของสาวพระปฐมอยู่มาก ลูกสาวสวยตำรวจเอาไปหมดตั้งแต่นั้นมา

เยื้อนนั้นยังไม่น่าจบชีวิตเร็วอย่างนี้ เพราะยังพึ่งจะเกษียณอายุ เป็นสหชาติกับผู้เขียนและเกิดในเดือนพฤศจิกายนเดียวกันด้วย เยื้อนเป็นนักกีฬาด้วยขณะนั้นทีมฟุตบอลของโรงเรียนดังพอควร เยื้อนเป็นแบ๊คที่เตะเด็ดขาด และไกล ผู้เขียนเป็นกองหน้า เราเล่นด้วยกันจนจากกันไป เยื้อนน่าจะยังอยู่ทำ

ประโยชน์ เพื่อถ่ายความรู้ความชำนาญให้แก่ตำรวจรุ่นต่อไปได้อีกมาก ยังดีที่ลูกยังเจริญรอยตามคุณปู่ เป็นตำรวจชั่วคนที่สามต่อไป ภายหลังเมื่อรับราชการแล้วเรายังได้พบกัน เมื่อเยื้อนเป็นสารวัตรสถานีตำรวจปทุมวัน อยู่ที่สี่แยกปทุมวันได้ชื่อว่าเป็นผู้กองที่สามารถยิ่ง นายตำรวจหนุ่ม ๆ ชอบเข้ามาอยู่ในใต้บังคับบัญชา พอดีผู้เขียนเป็นอาจารย์อยู่จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ใกล้ ๆ กัน จึงมีโอกาสชุมนุมสังสรรกันหลายมื้อทางกีฬา เช่น แบดมินตัน นายตำรวจหนุ่ม ๆ ตอนนั้นเช่น ประสาท, เทียน, พันธุ์ศักดิ์, วิชิต เป็นต้นติดตามเยื้อนมาเล่นที่จุฬา ฯ เป็นประจำ เมื่อเยื้อนได้เป็นหัวหน้ากองวิทยาการ ก็สัมพันธ์กับผู้เขียนทางวิทยาศาสตร์ พิสูจน์หลักฐานกัน เมื่อผู้เขียนไปทำงานสหประชาชาติองค์การยูเนสโกที่ปารีส หลายปี เยื้อนก็ไปเยี่ยมทุกครั้งเมื่อไปประชุมแทนกรมตำรวจ ทางยาเสพติด ฯลฯ

เพราะงานและความรับผิดชอบในราชการ และความเป็นผู้บังคับบัญชาที่ดี เมื่อพบกับเยื้อน ๓—๔ ปีมานี้ ในขณะไปตรวจราชการที่ต่างจังหวัดในเขต ๔ (ขอนแก่น) เห็นเยื้อนทรุดโทรมไปมาก ทั้งหู ทั้งตา เขารู้ตัว พยายามรักษาตัวดี แต่ดวงให้อยู่ช่วยชาติเพียงแค่นี้ ทำอย่างไรได้ ความดีที่ทำมาก็คงอยู่ประดับสกุลและชาติให้ลูกหลานและอนุชน ได้รำลึกและเจริญรอยตามต่อไป ขอให้เพื่อนจงไปอยู่ในที่ที่หวังไว้ และพบกันอีกในโลกหน้า.

(*ศาสตราจารย์ พิมล กลกิจ*)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น
๑ มิถุนายน ๒๕๑๗

ไว้อาลัยและเทอดทูนเกียรติคุณ

พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต

อดีตรองอธิบดีกรมตำรวจ

เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๑๗ เวลาประมาณ ๐๕.๐๐ น. กระผมได้รับโทรศัพท์จากคนในบ้านท่าน พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ว่า ท่านรองเยื้อนฯ ได้ถึงแก่อนิจกรรมเสียแล้วที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ด้วยโรคหัวใจวาย กระผมไม่เชื่อหูตัวเอง แต่เมื่อได้ซักถามทบทวนอยู่หลายครั้งจนแน่ใจว่าฟังไม่ผิด จึงได้รีบเดินทางไปพบคุณหญิง ลูกหลาน และญาติของท่าน เพื่อไปรับศพจากโรงพยาบาลมาจัดตามประเพณีที่วัดธาตุทอง วันนั้น กระผมรู้สึกวิเวกใจและเศร้าเป็นที่สุด เนื่องจากนึกไม่ถึงว่าท่านด่วนจากไป เพราะตามปกติแม้ท่านจะเกษียณอายุราชการไปแล้ว แต่กระผมไปพบท่านเสมอ ๆ เพื่อหารือปัญหาขอรับคำแนะนำและวิธีปฏิบัติในหน้าที่ตำรวจไปใช้กับภาระกิจของกระผม โดยเฉพาะนำไปใช้ในภาวะสับสนวุ่นวายของบ้านเมือง จึงทำให้กระผมอาลัยและระลึกถึงพระคุณของท่านอย่างสุดซึ้ง

กระผมรู้จักท่าน พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ตั้งแต่กระผมยังเป็นนักเรียนเตรียมทหารบก ตอนนั้นท่านดำรงตำแหน่งเป็นสารวัตรสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน กระผมจำได้ว่า ท่านพูดด้วยเสียงธรรมดา ไม่ดัง สุภาพ อ่อนโยน ไม่น่ากลัวเลย ท่านเป็นคนเมตตากรุณาผู้น้อย ครั้นกระผมรับราชการตำรวจ กระผมได้มีโอกาสมาอยู่ในบังคับบัญชาของท่านในครั้งแรกขณะมียศเป็น พ.ต.อ. และดำรงตำแหน่งผู้กำกับการกองตรวจตำรวจนครบาล และนับว่าเป็นสมัยที่กองตรวจตำรวจนครบาลมีความรุ่งเรืองมาก ท่านกระทำตนเป็นคนสมัยใหม่พัฒนาระบบราชการหลายอย่าง ท่านได้นำเอาวิธีการสืบสวนแบบต่างประเทศมาฝึกหัด

อบรมพวกเรา เช่น วิธีสกดรอย วิธีการจำรถคนร้าย เพื่อให้ง่ายแก่การสืบสวนติดตามจับกุม ซึ่งต่อมาวิทยาการเหล่านี้ถูกนำไปพัฒนาการสอนในโรงเรียนสืบ-สวน (สวนสุนันทา) ติดต่อกันตลอดมา แม้ท่านได้เกษียณอายุราชการและถึงอนิจกรรมไปแล้ว แต่วิทยาการของท่านดังกล่าวยังทันสมัย นักสืบจากกองตรวจตำรวจครั้งนั้น มีความภาคภูมิใจที่จะเรียกตัวเองว่าตำรวจกองตรวจ ท่านรองเยื้อนฯ นิยมการแต่งกายที่เป็นระเบียบเรียบร้อย และได้นำวัฒนธรรมการแต่งกายมาใช้ในกองตรวจก่อนหน่วยงานอื่น สำหรับชั้นประทวนให้แต่งกายสุภาพธรรมดา แต่ชั้นนายตำรวจจะต้องแต่งกายให้ภูมิฐาน คือผูกเนคไท หรือหูกระต่าย ต่อมากรมตำรวจจึงแก้ไขระเบียบการแต่งกาย นับว่าการแต่งกายสากลได้เริ่มอุบัติขึ้นที่กองตรวจตำรวจนครบาลสมัยนั้นนั่นเอง

กระผมได้มีโอกาสเป็นลูกมือของท่าน พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต หลายสมัย เริ่มตั้งแต่เป็นลูกมือชั้นปลายแถวเรื่อยมา กระผมได้มีโอกาสรับใช้ท่านมากเมื่อท่านมีหน้าที่คุมงานด้านปราบปราม คือ กองตรวจตำรวจนครบาล กองปราบปราม กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ผู้ช่วยและรองอธิบดีตำรวจฝ่ายปราบปราม จึงเท่ากับกระผมได้ศึกษา ผึกฝนวิชาการตำรวจเกี่ยวกับการวางแผนการสืบสวนมากับท่านโดยตลอด ท่านเป็นอัจฉริยะในการวางแผนและการสืบสวนจริง ๆ พวกเราหลายคนซึ่งอยู่ในทีมเดียวกัน เมื่อถูกท่านสั่งให้สืบสวนในประเด็นแตกต่างกันคนละประเด็นสองประเด็น เราไม่มีความรู้สึกว่าท่านใช้ในสิ่งสำคัญแก่เรา แต่จากการสืบสวนนั้น ๆ ท่านสามารถทราบเรื่องสำคัญ ๆ ได้เหมือนผีบอกเพราะความรอบรู้ความเจนจัด ท่านได้นำเอาผลการสืบสวนของพวกเราแต่ละคนมาประติดประต่อ แล้ววิเคราะห์ออกมาเป็นผลการสืบสวนสำเร็จได้

หลังจากดำเนินการสืบสวนเรื่องใดผ่านไปเรียบร้อยแล้ว ท่านมักจะอธิบายให้พวกเราทราบเสมอว่า ได้ดำเนินการอย่างไร ทำไมจึงต้องเชื่ออย่างนั้น ทำไมจึงไม่เชื่ออย่างนี้ เป็นการหัดให้พวกเราใช้ความคิด หัดให้ตัดสินใจว่า

อะไรควรสนใจ และอะไรคือกลลวง กระผมมีความรู้สึกว่าท่านเป็นปรมาจารย์ที่ประสิทธิประศาสตร์วิชาความรู้ให้ไม่รู้จบสิ้น ท่านจะแนะนำความคิดที่ทันสมัยให้อยู่เสมอ กระผมพอจะสรุปวิทยาการด้านสืบสวนของท่านได้ว่า นักสืบของท่านต้องศึกษาและจำหลักการ ๕ ประการของท่านได้ คือ

๑. จำแผนประทุษกรรมของคนร้าย
๒. ปฏิบัติการสืบสวนแบบพื้นเมือง (ใช้สายลับ)
๓. เข้าถึงเหตุการณ์และใช้เครื่องมือ
๔. รวบรวมขั้นตอนเกี่ยวกับร่องรอยหลักฐาน
๕. การวิเคราะห์

กระผมคิดว่าหลักการทั้ง ๕ นี้ คงจะทันสมัยไปอีกนานกว่าจะได้มีการเปลี่ยนแปลง

อนิจกรรมของท่าน พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต จึงทำให้กระผม และบรรดาศิษย์มีความอาลัยยิ่งอย่างจะหาที่เปรียบมิได้ กระผมขออาราธนาส่งกุศลผลบุญที่พวกกระผมได้ประกอบขึ้น เป็นผลหนุนนำให้ท่าน พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต อันเป็นที่เคารพอย่างสูง ได้สู่สุขคติในสัมปรายภพด้วยเถิด.

พล.ต.ต. ประกอบ วีระพันธุ์

(ประกอบ วีระพันธุ์)

อาลัยคุณพี่

โดยทั่วไป เมื่อผู้มีพระคุณล่วงลับไปแล้ว ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่พี่ป้าน้าอาว์ เราผู้ซึ่งยังมีชีวิตอยู่ ย่อมมีความอาลัยรักเป็นธรรมดา เป็นความอาลัยอย่างสุดซึ้งยากที่จะพรรณาออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรให้หมดสิ้นในความสุดซึ้งนั้นได้ ถ้อยคำต่อไปนี้ซึ่งเป็นการไว้อาลัยคุณพี่ (หมายถึง พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต) ผู้ล่วงลับไปแล้ว จึงเป็นส่วนหนึ่งของความรู้สึกเท่าที่ตัวอักษรจะบรรยายออกมาให้ปรากฏเท่านั้น แต่ก็มากด้วยความรัก เคารพ และสักการะ

วันจันทร์ที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๑๗ เป็นวันที่น้อง ๆ ได้รับความวิปโยคอย่างสุดแสนที่คุณพี่ต้องจากน้องไปอย่างไม่มีวันกลับมาอีก การสูญเสียคุณพี่สุดที่รักไปครั้งนี้ ยังความเศร้าโศกอาลัยเป็นที่สุดแก่น้อง ๆ จนไม่สามารถจะหาคำพูดใด ๆ มาบรรยายให้ซึ้งได้ เพราะเป็นการสูญเสียครั้งสุดท้ายที่ยิ่งใหญ่ เนื่องจากในอดีตครั้งแรกพวกเราได้สูญสิ้นบุญคุณแม่ไปก่อนแล้วเมื่อครั้งพวกเรายังเป็นเด็กเล็ก ๆ กำลังเรียนหนังสืออยู่ และต่อมาก็ได้สูญเสียคุณป๋าไปอีก จึงยังเหลือคุณพี่นี่แหละเป็นหลักชัยให้ความอบอุ่นและเป็นที่พึ่งของพวกน้อง ๆ ในยามยากได้ ครั้นมาบัดนี้เราต้องสูญสิ้นคุณพี่ไปอีกเป็นซ้ำสาม ทำให้พวกเราขาดความอบอุ่นทางใจ เมื่อมีปัญหาในชีวิตใครเล่าจะเอามือมาลูบหลังปลอบใจดังเช่นที่คุณพี่เคยปฏิบัติต่อน้อง ๆ ทุกคนด้วยดีตลอดมา น้อง ๆ จะได้ใครเล่ามาช่วยปัดเป่าความทุกข์ในยามยาก ต่อแต่นี้ไปทุกคนจะต้องช่วยตัวเองและต่อสู้เพื่อตัวเอง แต่จะต้องสู้ไปได้นานสักเท่าใดนั้นยากที่จะคำนวณนับได้ ดังนั้นการจากไปของคุณพี่ครั้งนี้ จึงทำให้น้อง ๆ ต้องเศร้าโศกเสียใจมากเป็นร้อยเท่าพันทวี เว้นเสียแต่จะปลอบใจตนเองว่า การที่คุณพี่ต้องจากน้อง ๆ ไปครั้งนี้ ก็ด้วยความจำเป็นตามกฎธรรมชาติซึ่งไม่มีผู้ใดจะหลีกเลี่ยงได้ และน้อง ๆ คิดว่าคุณพี่จากไปดี เพราะคุณพี่ได้ประกอบกรรมดีไว้มากมายเมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่

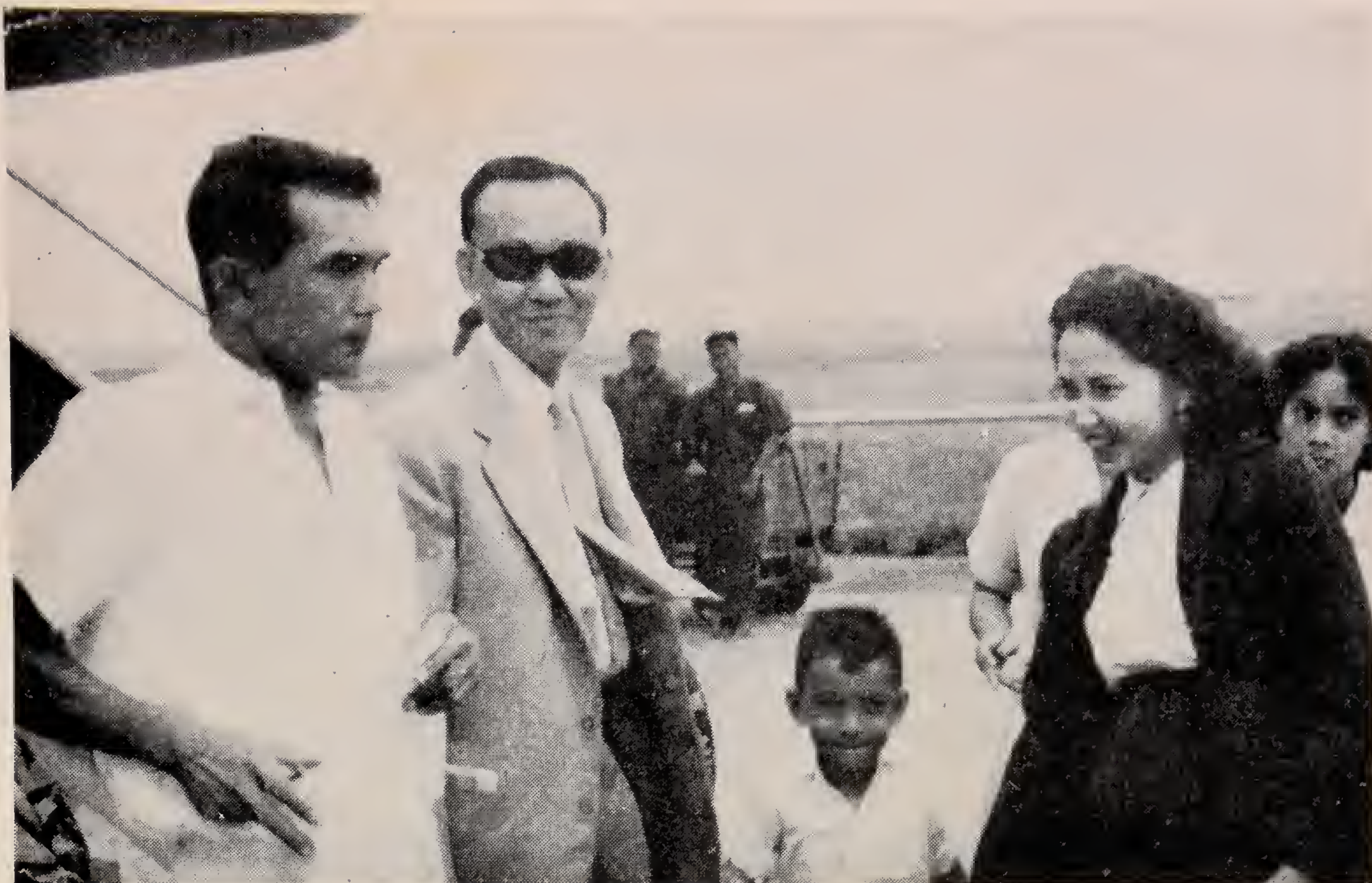
คุณพี่นับได้ว่าเป็นผู้ที่มีชีวิตราชการที่มั่นคงแข็งแรง และรุ่งโรจน์ที่สุด

ผู้หนึ่ง และเต็มเปี่ยมไปด้วยความรับผิดชอบในหน้าที่ทั้งทางราชการและส่วนตัวไม่ด่างพร้อย ชีวิตราชการของท่านจึงรุ่งเรืองจนถึงที่สุด คือได้รับยศเป็นพลตำรวจเอก ทั้งนี้ก็เพราะผลแห่งคุณงามความดี และความสามารถในการปฏิบัติราชการ ประกอบกับความซื่อสัตย์สุจริตที่ท่านได้ทำไว้ได้ตอบสนองให้ทันตาเห็น คุณพี่เป็นผู้ยึดมั่นอยู่ในรสพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าตลอดมา ทั้งได้ประกอบการกุศลอย่างแรงกล้า เหมาะสมที่จะเป็นพุทธมามกะอย่างแท้จริง ท่านเคยอุปสมบทในพระพุทธศาสนามาแล้ว ทำการทอดกฐินตามวัดวาอารามต่าง ๆ มากมายเป็นประจำเกือบทุกปี และบริจาคช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการกุศลทั้งหลายอยู่เป็นเนืองนิจ นอกจากนี้ท่านยังสั่งสอนน้อง ๆ ทุกคนให้กระทำแต่ความดี มีความซื่อสัตย์สุจริต และใช้ความสามารถของตัวเองปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มาก เพื่อความเจริญก้าวหน้าของแต่ละคน เพราะการที่น้อง ๆ จะเจริญหรือเสื่อมนั้นขึ้นอยู่กับการกระทำของตนเอง มิใช่อยู่ที่ผู้อื่น และท่านเชื่อมั่นในความดีที่ทำมาแล้วว่า เป็นสิ่งไม่สูญหายไปจากโลกนี้ คนทำดีจะต้องชนะในที่สุด และผลแห่งการประกอบคุณงามความดีนี้จะกลับมาสนองตอบในวันหนึ่งข้างหน้าไม่ช้าก็เร็ว ซึ่งน้อง ๆ มาทบทวนเหตุการดูแล้วก็เห็นว่าชีวิตความเป็นอยู่ของน้อง ๆ ที่เจริญมาได้ทุกวันนี้ก็เพราะได้รับอิทธิพลจากตัวอย่างแห่งชีวิตของคุณพี่มาปฏิบัติมากมาย ซึ่งพวกเราทุกคนก็พอใจ และยังรำลึกถึงพระคุณท่านอยู่เสมอ

ในที่สุดนี้ ถึงแม้คุณพี่จะจากน้อง ๆ ไปแล้วอย่างไม่มีวันกลับมาอีก คงทิ้งแต่คุณความดีไว้ให้น้อง ๆ ระลึกถึงอยู่เบื้องหลัง ขอกุศลผลบุญที่คุณพี่ได้บำเพ็ญมาตลอดชีวิตอันยาวนาน และกุศลทั้งหลายที่พวกน้อง ๆ ได้กระทำ จงรวมพลังบันดาลให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของคุณพี่ได้ไปสู่สรวงสวรรค์อันเป็นแดนสุขาวดีมีความสุขตลอดกาล.

พ.อ. เลิศ ประภาวัต

และน้อง ๆ ทุกคน

กับคุณหญิงวไลทิพย์ และ มงคลมาลย์ ประภาวัต ที่ดอนเมือง

กับ เกียรติศักดิ์ ประภาวัต ในลอนดอน

ปี่ยวดีถวายภัตตาหารแก่ญาณวฑฺฒโนภิกขุ

รับบาตร์จากวัณณิยพร

ป๋าของลูก

ป๋าที่เคารพของลูก ๆ

ในชีวิตของลูกไม่เคยมีวันไหน ที่ลูกมีความรู้สึกสูญเสียเท่าวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๗ ลูกจำได้ว่าลูกกำลังจะเข้าพักที่โรงแรมในซูริค ลูกก็ได้รับโทรเลขจากกรุงเทพฯ ๑ ฉบับ ลูกแกะออกอ่านแทบไม่เชื่อสายตาตัวเอง ข้อความสั้น ๆ ในโทรเลขทำให้ลูกเกือบจะช๊อค ตาพร่าไปหมด ถึงกับหมดสติไปชั่วคราว ปุ๋มตกใจมากเพราะไม่เคยเห็นลูกเป็นเช่นนี้มาก่อน หมอต้องให้ยานอนหลับเพื่อไม่ให้จิตใจฟุ้งซ่าน

ทีแรกนั้นตั้งใจจะเดินทางต่อไปปารีส แต่พอรู้ข่าวว่าป๋าจากลูกไปเสียแล้ว จึงรีบเดินทางกลับทันที ระหว่างทางที่นั่งเรือบินกลับมานั้น ได้อ่านข่าวและรูปของป๋าที่หนังสือพิมพ์ไทยทุกฉบับ ป๋าครับลูกอยากจะสารภาพกับป๋าว่าน้ำตาของลูกชายคนโตของป๋าที่ไหลอาบหน้านั้น มันเป็นความทุกข์ ความเศร้าความรักอาลัยและอ้างว้างอย่างที่สุด เป็นความสูญเสียที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิตของลูก ลูกเป็นลูกที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขมากับป๋าตั้งแต่เกิด ลูกจำได้ว่า เมื่อครั้งป๋าเป็นร้อยตรีใหม่ ๆ ป๋าก็พาลูกและครอบครัวระเหเร่ร่อนตามไป แม่เคยเล่าให้ฟังว่าตอนที่ลูกเกิดใหม่ ๆ ป๋าเห่อมาก เพราะป๋าได้ลูกคนแรกเป็นผู้ชาย สมความปราถนาของป๋า ป๋าไกวเปลร้องเพลงชาติกล่อมลูกให้หลับทุกวัน และมักจะพูดกับลูกตั้งแต่ลูกยังเล็ก ๆ ว่า ป๋าจะอบรมลูกให้เหมือนป๋าทุกอย่าง ป๋าจึงเปรียบเสมือนพ่อ อาจารย์ เพื่อนของลูก ไม่มีอะไรที่ป๋ารู้แล้วป๋าจะไม่สอนลูก ลูกไม่ได้เตรียมใจที่จะรับสภาพของการไม่มีป๋าเลย ก่อนที่เราจะจากกัน ลูกถามป๋าว่า ป๋าต้องการอะไรบ้าง ? ป๋าบอกว่าไม่ต้องการอะไร มีพร้อมทุกอย่างไม่มีวี่แววของความเจ็บไข้เลย โรคหัวใจวายทำให้ป๋าจากลูกไปโดยกระทันหัน ไม่ทันได้สั่งเสีย ไม่ทันได้เห็นใจป๋า ลูกยังนึกไม่ออกว่าลูกจะมีชีวิตอยู่ได้แบบไหน ? ถ้าปราศจากป๋าหากแม้นลูกเอาชีวิตของลูกแลกเอาป๋ากลับมาได้ ลูกก็จะทำโดยไม่รั้งรอเลย เพราะในชีวิตนี้ไม่มีใครอีกแล้วที่จะมาทดแทนป๋าของลูกได้

ลูกไม่รู้ตัวเลยว่าลูกมาถึงวัดธาตุทองได้อย่างไร ลูกพบป๋าครั้งนี้ก็เพียง

ในรูปเท่านั้น สายตาที่แข็งแกร่งจากรูปของป๋าที่ทอดมายังลูก เหมือนกับว่าป๋าอยากจะสอนอะไรลูกสักอย่าง อย่างที่ป๋าเคยสอนลูกเสมอ ลูกฟุบหน้าลงร้องไห้อยู่ตรงนั้นนานเท่าไรลูกไม่รู้สึกเลย ลูกอยากจะหลอกตัวเองว่า ลูกฝันร้ายมากกว่า แต่ป๋าเคยสอนลูกไว้ว่า ลูกผู้ชายต้องยอมรับความจริง ป๋าครับ.. แต่ความจริงคราวนี้มันทรมานหัวใจลูกเหลือเกิน ลูกไม่ได้อยู่ใกล้ป๋าเมื่อตอนที่ป๋าสิ้นใจ ลูกยังไม่มีโอกาสทดแทนบุญคุณป๋าเลย ทั้ง ๆ ที่ป๋าดีกับลูกและน้อง ๆ ทุกคน ป๋าให้การศึกษาอย่างดี โดยส่งลูกและน้อง ๆ ไปต่างประเทศหมด ลูกได้ไปอังกฤษ ต้อยไปจบมาจากอเมริกา ส่วนมดกับน้องสาวได้ไปสวิสเซอแลนด์และอังกฤษ ป๋าครับป๋าจำได้ไหมว่าป๋าฝากน้อง ๆ ไว้กับลูกว่าอย่างไร ลูกไม่เคยลืมและจะทำตามคำสั่งป๋า ถึงแม้เหตุการณ์จะเป็นอย่างไรก็ตาม เพราะคำสั่งป๋าคือกฎหมายสำหรับลูกต่อไปนี้ลูกยังนึกไม่ออกว่า ถ้าลูกมีความทุกข์ มีปัญหาลูกจะไปพึ่งใครได้ ในเมื่อตลอดชีวิตของลูกก็มีแต่ป๋าเท่านั้นที่เข้าใจลูกเสมอมา

ตั้งแต่วันที่ป๋าจากไป จนถึงวันที่ลูกเขียนถึงป๋านี้ ก็เป็นเวลาเกือบปีแล้ว วิญญาณของป๋าที่อยู่สวรรค์ชั้นใด คงมองเห็นความทุกข์ทรมานในหัวใจลูกได้ งานการลูกก็รู้สึกว่าลูกอาจจะบกพร่องไปบ้าง เพราะไม่มีป๋าคอยสั่งสอนแนะนำชี้ทางให้ลูก ป๋าเป็นคนสร้างชื่อเสียงและเกียรติยศให้กับวงศ์สกุลของพวกลูก ๆ หลาน ๆ ทำให้ทุกคนซึ้งต่อความต้องการและความรักลูกของป๋า ในฐานะที่ลูกเป็นลูกชายคนโต ลูกขอรับรองว่าลูกจะพยายามจนสุดความสามารถที่ไม่ให้ป๋าต้องผิดหวังได้ ถึงแม้ป๋าจากไปแล้วแต่ลูกและปุ้มกับน้อง ๆ ก็ยังคิดถึงป๋า รักป๋า เทิดทูนบูชาป๋าเหมือนอย่างเมื่อป๋ายังมีชีวิตอยู่ ขอให้วิญญาณป๋าไปอยู่ที่สุขคติและรับรู้ด้วยว่าลูกของป๋าจะไม่ทำให้ป๋าผิดหวัง ลูกขอกราบเท้ามายังป๋า ซึ่งสถิตย์อยู่ที่ใดก็ตาม ว่าความสูญเสียอันนี้ ลูกถือว่าเป็นการสูญเสียที่มากมายเหลือเกิน จนลูกเขียนออกมาเป็นถ้อยคำไม่ได้ ลูกจะขออธิษฐานให้ลูกได้เป็นลูกของป๋าทุกชาติไป และขอให้ป๋าอยู่กับลูกไปนาน ๆ ให้ลูกได้ทดแทนบุญคุณและตอบแทนความเป็นพ่อที่วิเศษของป๋าด้วยเถิด

จากลูก ๆ ทุกคน

พ.ต.ท. เกียรติศักดิ์ ฯ

บียวดี

ญาณวฑฺฒโนภิกขุ

คุณหญิงวไลทิพย์

วัณณิยพร

“แสนเสียดาย”

วันเสาร์ที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๑๗ ตกใจตื่นตอนเช้ามืดเพราะฝันประหลาด ในฝันนั้นว่า มีคนแบกหีบศพผ่านหน้าไปโดยมีกลิ่นแรงจัด มีญาติพี่น้องและผู้คนแต่งชุดดำยืนกันเต็ม เมื่อหีบศพนั้นผ่านไปก็ตกใจตื่น ใจหายวาบ รีบลุกขึ้นกราบหมอน ขอถวายกุศล ขอพรต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย เพราะตามคำโบราณเคยได้ยินท่านผู้ใหญ่เล่าว่า ใครฝันเห็นหีบศพผ่านหน้าไป จะประสบแต่โชคดีทุกคน ใครจะคิดว่าฝันนี้จะเป็นที่มาของ “แสนเสียดาย” ต่อการจากไปโดยไม่มีวันกลับมาอีกของคุณเยื้อนท่าน ซึ่งเป็นพ่อที่แสนประเสริฐของลูกๆ และเป็นทั้งพ่อ แม่ และสามีที่แสนดีของตัวดิฉันผู้เป็นภรรยา อย่างจะหาที่เปรียบมิได้

ตามปกตินับเป็นเวลานานกว่า ๑๐ ปีมาแล้ว คุณเยื้อนเป็นผู้สนใจในหลักธรรมะอย่างมาก เนื่องจากคุณเยื้อนได้พบพระผู้มีธรรมะสูง และผู้ใหญ่ซึ่งประพฤติและปฏิบัติในทางธรรม ตามคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างแท้จริง ได้พูดคุย ศึกษา ตั้งคำถามในหลักของธรรมะอยู่เสมอ จนทราบซึ้งและศรัทธาอย่างจริงใจ จนกระทั่งได้อุปสมบทสมความปรารถนาทุกประการ

คุณเยื้อนจะต้องนั่งสมาธิตอนสวดมนต์ไหว้พระก่อนนอนทุกวัน ส่วนจะทำได้มากน้อยแค่ไหน แล้วแต่งานประจำซึ่งมีส่วนอำนวยส่งเสริมให้สำรวมได้มากหรือน้อย ฉนั้นการทำงานของคุณเยื้อน แม้จะมีอุปสรรคอยู่บ้าง คุณเยื้อนก็ไม่เคยท้อแท้หรือหมดกำลังใจ ถึงแม้มีผู้ขัดขวางการทำงาน คุณเยื้อนก็ยิ่งมีพลังใจ มานะมากขึ้น โดยยึดหลักแผ่เมตตาจิตให้กับทุกคนผู้ไม่เป็นมิตร คุณเยื้อนจึงทำงานด้วยความสบายใจ เนื่องด้วยความไม่โกรธ ไม่อาฆาต และไม่โลภ ไม่หลง

เมื่อครบเกษียณอายุราชการ คุณเยื้อนพูดเสมอว่า หมดทุกข์กันเสียที

สบายแล้ว ตอนนี้ล่ะเป็นตัวของตัวเองเต็มที่ รักษาสุขภาพให้แข็งแรง พักผ่อนให้สบาย เพื่อโอกาสภายหน้าจะได้รับใช้ประเทศชาติบ้านเมืองได้เต็มบริบูรณ์ คุณเยื้อนจึงมีร่างกายแข็งแรง อ้วนท้วน ใบหน้าอิ่ม ยิ้มเสมอ ชอบเล่าเรื่องสนุกขบขันให้ฟังบ่อย ๆ ไม่เหมือนตอนอยู่ในราชการบนใบหน้ามีแต่ความเคร่งขรึมตลอดเวลา

เช้าวันอาทิตย์ที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๑๗ คุณเยื้อนไปตีกอล์ฟออกกำลังกายตามปกติ เมื่อกลับมาได้พูดว่า *"จริงนะเล็ก ออกไปตีกอล์ฟ เหงื่อออกมากแล้วสบายจริง ตัวเบาเลย เช้านี้รู้สึกอึดอัดเหมือนมีอะไรมาจุกตรงคอ พอไปตีกอล์ฟแล้วหายปลิดทิ้งเลย ยิ่งอาบน้ำเสร็จแล้วสดชื่นจริง ๆ"* กลางวันทานอาหารดูทีวีรายการสนุกหัวเราะแจ่มใสตลอดเวลา แล้วนอนพักผ่อนตามปกติ ตื่นมาได้เวลาทานของว่าง นั่งทานด้วยกัน คุณเยื้อนพูดเอง ตอบเองว่า *"ไม่กินมากละตอนนี้ เพราะหมอเคยสั่งไว้ ผู้ใหญ่ควรกินแต่พอควร ไม่ให้อิ่มเกินไป เก็บท้องไว้กินมากตอนค่ำดีกว่า"* เลยเย้าคุณเยื้อนเล่น ๆ ว่า *"ไหนว่าหมอสั่งให้ทานแต่น้อย ทำไมยังคิดตุนมื้อค่ำอีกล่ะคะท่าน ?"* คุณเยื้อนหัวเราะแบบเขิน ๆ ที่รู้เท่าทัน

หลังอาหารค่ำคุณเยื้อนนั่งดูทีวีจนจบรายการ ก็ขึ้นสวดมนต์ไหว้พระตามปกติ บ่นว่าวันนี้รู้สึกค่อนข้างเหนื่อย ๆ นิดหน่อย ซึ่งดิฉันก็ไม่ได้สนใจต่อคำพูดของคุณเยื้อนเลย เพราะเป็นปกติอยู่แล้วที่คุณเยื้อนบอกเป็นโน่นเป็นนี่แล้วก็ไม่เป็นไร คล้ายอุปทานไปเอง ต่อมาก็ถามดิฉันว่า *"เล็กเตรียมของใส่บาตร์ และเตรียมสรงน้ำพระแล้วหรือยัง"* ดิฉันตอบว่าจัดไว้พร้อมแล้ว รวมทั้งทองปิดองค์พระด้วย อยู่ในห้องพระเรียบร้อยแล้ว คุณเยื้อนพูดต่อไปว่าดีแล้วพรุ่งนี้วันสงกรานต์วันเถลิงศกใหม่ ใส่บาตร์ ปิดทอง สรงน้ำพระแล้วจะไปตีกอล์ฟ จากนั้นก็ขอยาซับเสมหะทาน บอกดิฉันว่ามีเสมหะติดคอ เสร็จแล้วคุณเยื้อนก็เข้านอน

เมื่อเวลาใกล้ตีสอง คุณเยื้อนตื่นขึ้นมามีอาการหอบ ลุกขึ้นเดินไปมา บอกว่านอนแล้วอึดอัด รีบหายาลมให้ท่าน เพราะเห็นหน้าซีดและมีเหงื่อมากคล้ายคนเป็นลม ดิฉันพยุงให้มานั่งครึ่งเอนครึ่ง รีบโทรศัพท์ตามหมอ พอเปิดไฟให้สว่างตรงโทรศัพท์ หลอดไฟขาดทันที รู้สึกเย็นวาบในใจ เมื่อติดต่อกับหมอได้ หมอก็บอกว่าจะมาเดี๋ยวนี้ เห็นอาการหอบและอาการพูดของคุณเยื้อนแล้วแสนสงสารจับใจ เพราะไม่เคยเห็นอาการเช่นนี้มาก่อน

คุณหมอมาถึงตรวจดูอาการแล้ว บอกว่า *"ท่านต้องไปโรงพยาบาลครับ"* คุณเยื้อนท้วงหมอว่า *"อะไร ผมจุกตรงคอเท่านี้เองต้องไปโรงพยาบาลเชียวหรือ"* หมอย้ำว่า *"ไปดีกว่าครับ ท่านจะได้สบายขึ้น"* คุณเยื้อนก็ยอมและมาพูดกับดิฉันทั้ง ๆ ที่ยังหอบอยู่ว่า *"เล็กขับรถไหวหรือตอนดึกอย่างนี้"* ดิฉันตอบว่า *"ไม่เป็นไร เล็กขับได้"*

ด้วยความเคยชิน และนิสสัยละเอียดรอบคอบของคุณเยื้อน อุส่าห์สั่งเรื่องจัดกระเป๋า เอาเสื้อตัวนั้นตัวนี้ไปด้วย อย่าลืมสิ่งนั้นสิ่งนี้นะ ซึ่งเด็กในบ้านก็เข้าใจดีอยู่แล้ว ทุกคนช่วยกันจัดอย่างดี และที่ไม่เคยลืมคุณเยื้อนก็สรวมสร้อยพระอย่างเคยปฏิบัติทุกวันก่อนออกจากบ้าน แต่พอทราบว่าไปรถของโรงพยาบาลก็ห่วงดิฉันอีกว่า *แล้วเล็กจะกลับมายังไง* ดิฉันตอบว่ากลับแท็กซี่ได้ เพราะเอาเด็กไปเป็นเพื่อนด้วยคนหนึ่งแล้ว

เมื่อถึงโรงพยาบาล เข้าห้องฉุกเฉินทันที คุณหมอและพยาบาลก็ช่วยกันฉีดยาปฐมพยาบาลอย่างเต็มที่ ฉีดยาไปหมอก็คอยถามว่า ท่านสบายขึ้นไหมครับ คุณเยื้อนพูดโต้ตอบกับหมอตลอดเวลา ดิฉันและเด็กก็ช่วยกันเช็ดเหงื่อจนผ้าเช็ดหน้าและกระดาษทิชชูเปียกชุ่มทุกผืน คุณเยื้อนพูดตลอดเวลาว่า *"ดีขึ้นแล้วหมอ"* เดี๋ยวก็บอกว่า *"เหมือนเก่าอีกหมอ"* ท้ายที่สุดหันมาพูดกับดิฉันว่า *"เล็ก แว่นตาไม่ได้เอามา เช้านี้ให้ใครรีบเอาแว่นตามาให้ด้วยนะ"*

นี่คือคำพูดคำสุดท้ายที่ดิฉันได้ยินจากคุณเยื้อน

ก่อนหน้านี้ประมาณ ๕ นาที หมอได้มาพูดปลอบดิฉันว่า หนทางที่ชีวิตของท่านจะรอดมีเพียง ๑๕ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น เพราะมีการอุดตันที่เส้นเลือดใหญ่ของหัวใจ ใครมีอาการแบบนี้ ไม่มีทางช่วยได้ ดิฉันงงไปหมด ถามหมอว่า "*สุดความสามารถของหมอแล้วหรือคะ มีอย่างอื่นช่วยได้ไหมคะ*" หมอบอกว่าไม่มีทางแล้ว และว่าท่านมีบุญเหลือเกิน เพราะไม่มีการเจ็บปวดตรงหัวใจเลย ตามปกติของคนส่วนมาก จะเจ็บปวดทรมานอย่างแสนสาหัส

จากนั้นดิฉันก็เห็นคุณเยื้อนช้อคไป คุณหมอ พยาบาล ดิฉันและเด็กก็ช่วยกันบีบนวดกันตามหน้าที่ เป็นเวลานานเกือบชั่วโมงที่หมอช่วยกันนวดหัวใจคุณเยื้อน จนกระทั่งหมอส่ายหน้า บอกดิฉันว่า **ท่านสิ้นแล้ว** ดิฉันไม่มีน้ำตา มือเท้าอ่อนไม่มีแรง ไม่เชื่อว่าจะเป็นจริง กลับไปดูหน้าคุณเยื้อนท่าน เหมือนคนนอนหลับ นัยตาปิดสนิท กราบที่อกและที่เท้าท่าน คิดว่า ร่มโพธิ์ ร่มไทร พ่อพระของดิฉันไม่มีแล้ว โธ่ ! นี่เราจะบอกลูกได้อย่างไรว่า ลูกไม่มีคุณป๋าอีกแล้ว สับสนจนคิดอะไรไม่ออก ตัดสินใจดูหน้าคุณเยื้อนท่านอีกครั้ง กราบที่เท้าตั้งจิตอธิษฐาน ขอให้วิญญาณของคุณจงไปสู่สุขคติเถิด เดินออกจากห้องมาโดยเลื่อนลอย ไม่มีน้ำตาอีก หมอขับรถมาส่งที่บ้าน

มาถึงบ้านได้ตี ๕ เศษแล้ว เห็นเด็ก ๆ ในบ้านรออยู่ บอกเด็กว่า "*ท่านเสียแล้วนะ*" เด็กในบ้านไม่เชื่อ ทุกคนร้องไห้ ดิฉันมีน้ำตาตอนนี้เอง เพราะเป็นจริงแล้ว ทุกอย่างเกิดขึ้นจริง ๆ แต่รวดเร็วจนไม่น่าเชื่อ คิดถึงแต่ลูก ลูกรักแม่จะบอกลูกอย่างไรดี ว่าคุณป๋าของลูกจากไปแล้ว ถ้าลูกรู้แล้วจะเป็นอย่างไร ใครจะปลอบโยนลูก เพราะแม่กับลูกอยู่ห่างกันไกลเหลือเกิน

ต่อมาเป็นวันอังคารที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๗ หลังจากรับพระราชทานน้ำอาบศพแล้ว และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานโกศแปดเหลี่ยมประกอบศพ พร้อมด้วยฉัตรเบญจาตั้งประดับตามเกียรติยศ ก่อนจะลงจากศาลา

เพื่อเตรียมตัวกลับมาใหม่ตอนสวดพระอภิธรรม ดิฉันได้กลิ่นเหมือนในฝันไม่ผิดเย็นวาบไปหมด จึงหันกลับไปตั้งจิตอธิษฐานหน้าโกศศพว่า

"ด้วยกุศลจิตที่คุณเยื้อนมีอยู่ ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เบื้องบน ได้โปรดเสด็จลงมารับดวงวิญญาณของคุณเยื้อนท่าน ไปจำศีลภาวนาอยู่ ณ เบื้องบนด้วยเถิด และขอให้คุณอย่าได้ห่วงใยตัวเล็กและลูกเลย อยู่เป็นสุข ณ สวรรค์เบื้องบนเถิด"

ทันใดนั้นกลิ่นนั้นก็หายไปทันที น้ำตาทำไมไหลมาอีก ทั้งที่รู้ ทั้งที่ฝึกฝนมา เคยปลงได้ว่าการเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์ทุกรูป ทุกนาม จะหลีกเลี่ยงไม่พ้น มาอย่างไรก็กลับไปอย่างนั้น ร่างกายมิใช่ของเรา เพียงแต่ขออาศัยมาชั่วคราวเท่านั้น

ด้วยคุณงามความดีในความเป็นผู้ประเสริฐของคุณเยื้อนท่าน สุดที่จะไขว่คว้าให้กลับมาได้อีกแล้วในชาตินี้ คงจะมีทางอยู่บ้างก็ด้วยเราจะพยายามสร้างสรรค์แต่ความดี สร้างบุญกุศลให้มาก ๆ ยิ่ง ๆ ขึ้น เพื่อคุณเยื้อน เพื่อตัวของเราเอง โดยหวังกุศลผลบุญนั้น จะได้ส่งเราเมื่อจะลาจากโลกนี้ไป จะได้ไปอยู่กับโลกใหม่ ด้วยการจำศีลภาวนาอันแสนสุข ณ แดนสวรรค์ซึ่งมีแต่ความสงบและร่มเย็นตลอดกาล.

เล็ก

ผลงานที่ดีเด่น

ของ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต

โดย สามศิษย์กตัญญู

ท่านอาจารย์ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต ถือได้ว่าเป็นตำรวจอาชีพและสายเลือด ได้เพียรพยายามทุกวิถีทางที่จะใช้ความรู้ความสามารถและโอกาสในฐานะเป็นตำรวจผู้มีหน้าที่คุ้มครองสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม ซึ่งเป็นตัวการสำคัญในการบ่อนทำลายสันติสุขของประชาชน และได้อุทิศตัวแทบจะกล่าวได้ว่าในชั่วชีวิตราชการเพื่อที่จะวางมาตรการต่าง ๆ อันเป็นหลักในการบริหารงานตำรวจ เพื่อให้ตำรวจเป็นที่พึ่งของประชาชน เพื่อให้ตำรวจเป็นจักรกลสำคัญที่จะคุ้มครองป้องกันสังคมให้ปลอดภัย โดยมีความสำนึกว่าสิทธิเสรีภาพของประชาชนนั้นจะต้องได้รับการยอมรับนับถือจากฝ่ายปกครอง โดยยึดมั่นที่จะให้ตำรวจเคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามนัยแห่งกฎบัตรสหประชาชาติว่าด้วยปฏิญญาสากล แห่งสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะขอเสนอผลงานเฉพาะที่ดีเด่นเพื่อประกอบการพิจารณาดังนี้.—

๑. **การปรับปรุงหน่วยงาน** นายตำรวจผู้นี้ยึดมั่นในหลักการว่าสังคมจะรวมอยู่ได้ด้วยความสงบเรียบร้อย จะต้องมีกฎหมายเป็นหลักในการปกครอง ประชาชนจะต้องเคารพกฎหมายของบ้านเมืองและจะต้องมีผู้รักษากฎหมายที่มีความรู้ความสามารถและคุณธรรมที่ดี จริงอยู่กฎหมายจะต้องมีบทลงโทษ แต่การที่จะนำผู้กระทำผิดมาสู่เงื้อมมือของกฎหมาย ผู้ถูกกล่าวหาย่อมมีสิทธิที่จะต่อสู้ป้องกันตัวพอสมควร ปฏิบัติการของตำรวจผู้มีหน้าที่ในการสืบ-สวนสอบสวนคดีอาญา จะต้องปฏิบัติด้วยความเที่ยงธรรมในการ

ต้อนรับตำรวจเขมรที่มาดูงานกองวิทยาการของตำรวจไทย

รวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาก่อนที่จะทำการตรวจค้นหรือจับกุม พยานหลักฐานจึงเป็นปัญหาสำคัญที่สุด ด้วยความเข้าใจในปัญหาและความสามารถของนายตำรวจผู้นี้ได้เป็นผู้ริเริ่ม และ ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการ ในการจัดตั้งและปรับปรุงหน่วย เพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในทางคดีกล่าวคือ

๑.๑ **การจัดตั้งกองวิทยาการตำรวจ** เพื่อให้มีหน้าที่ในการพิสูจน์วัตถุหรือร่องรอยที่สามารถนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในทางคดีด้วยการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีหลักเกณฑ์และหลักการที่แน่นอน เป็นการเสริมพยานเอกสารและพยานบุคคลให้เป็นที่เชื่อถือของศาลสถิตย์ยุติธรรม นอกจากเป็นการจัดตั้งแผนกงานขึ้นใหม่ที่ทันสมัยตามแบบอย่าง อารยะประเทศตามยุโรปและอเมริกาแล้ว ยังได้ปรับปรุงพัฒนาหน่วยวิทยาการซึ่งมีอยู่เดิมบางสาขา เช่น การพิสูจน์ลายพิมพ์นิ้วมือและการทะเบียนประวัติอาชญากรให้ทันสมัยยิ่งขึ้นและเมื่อท่านผู้นี้ได้อยู่ในระดับบริหารชั้นสูงของกรมตำรวจ ก็ได้ส่งเสริมให้มีการพัฒนากองวิทยาการดังกล่าวจนสามารถแยกออกเป็นหน่วยงานระดับกอง (Division) ขึ้นอีก ๓ กอง คือ กองพิสูจน์หลักฐาน กองทะเบียนประวัติอาชญากร และกองวิจัยและวางแผน ซึ่งเป็นกองที่มีความสำคัญมากอยู่จนบัดนี้ ทั้งนี้ก็ด้วยความสามารถพิเศษของนายตำรวจผู้นี้

๑.๒ **การฝึกอบรมตำรวจ** ในช่วงที่นายตำรวจผู้นี้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่า ความสำคัญอันหนึ่ง

ที่จะมีผลทางปฏิบัติอย่างแท้จริงในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในทางคดีนั้น ตัวบุคคลหรือข้าราชการตำรวจเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่ง ที่จะต้อง ส่งเสริม ทั้งในด้านความรู้ความสามารถและมโนธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ นายตำรวจผู้นี้ ได้เป็นผู้ริเริ่ม และ ดำเนินการให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการ ปรับปรุง หลักสูตรการฝึก อบรมในโรงเรียนตำรวจ ทั้งระดับพลตำรวจ นายสิบตำรวจ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ที่มีอยู่เดิมให้เป็นไปตาม หลักการข้างต้น ซึ่งเป็นที่เชื่อถือแก่ประเทศเพื่อนบ้าน เป็นผลให้ราชอาณาจักรลาว ส่งนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่มารับการฝึกอบรมใน ร.ร. นรต. หลายรุ่น และเห็นว่าผู้มีหน้าที่ในการสืบสวนคดีอาญา ทั้งระดับ นายสิบพลตำรวจ และพนักงานสอบสวนควรได้รับความสนใจเป็นพิเศษและรีบด่วน ซึ่งได้ริเริ่มและได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการในการจัดตั้งโรงเรียนสืบสวนขึ้นเป็นครั้งแรกทั้ง ๒ ระดับ ซึ่งยังคงใช้และมีอยู่จนบัดนี้

๑.๓ **โรงเรียนสารวัตรและผู้บังคับกอง** การบริหารงานตำรวจที่จะให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัย อันเป็นภารกิจหลักของตำรวจนั้น เป็นที่ยอม รับกัน ทั่วไป ว่าสถานี ตำรวจทั่ว ราชอาณาจักร เป็นหน่วย หลักใน การ บริหาร งาน ตำรวจ ที่จะ ปฏิบัติการ และบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายและอุดมการณ์ของตำรวจ นายตำรวจผู้นี้ได้เป็นผู้ริเริ่มเสนอแนะให้มีการจัดตั้งโรงเรียนผู้บังคับกองขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อที่จะได้ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บังคับกองหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า จะต้องผ่าน

ตรวจการฝึกชัยยะ
เมื่อเป็นผู้บัญชาการศึกษา

การฝึกอบรมจากโรงเรียนนี้มาก่อน อันเป็นหลักการที่ยังคงใช้อยู่ และนับว่ายังเกิดผลดีในการบริหารงานตำรวจอย่างยิ่งที่ได้ผลิตนายตำรวจระดับนี้ (Supervisory) ให้เป็นผู้นำหน่วยที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนที่สุด ช่วยให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองในสิทธิเสรีภาพจากการปฏิบัติงานของตำรวจยิ่งขึ้น

๑.๔ **วิทยาลัยการตำรวจ** เพื่อผลิตนายตำรวจชั้นผู้บังคับบัญชาระดับ Middle Management เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าตำรวจของจังหวัดตามลักษณะการปกครองส่วนภูมิภาคของประเทศไทย ที่จะคอยกำกับหรืออำนวยการให้การบริหารงานของสถานีตำรวจทั่วราชอาณาจักรเป็นไปตามหลักการและอุดมการณ์ดังกล่าวข้างต้น แม้ว่าวิทยาลัยการตำรวจนี้ยังมิได้จัดตั้งขึ้นเป็นทางการ แต่เชื่อว่าจากความคิดริเริ่มของนายตำรวจผู้นี้ และผลที่ได้ดำเนินการไปแล้ว วิทยาลัยตำรวจก็คงจะถูกจัดตั้งขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้ตามโครงการเดิมของท่าน

๑.๕ **ศูนย์การป้องกันอาชญากรรม** ได้กล่าวมาแล้วว่าอาชญากรรมเป็นตัวการสำคัญที่บ่อนทำลายสันติสุขของประชาชน แต่การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจะได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ถ้าหากจะได้รับความร่วมมือจากสถาบันอื่น ๆ อีกด้วย และลำพังแต่ตำรวจฝ่ายเดียวนั้น ไม่สามารถควบคุมอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือจากประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง ด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อปัญหา นายตำรวจผู้นี้ได้ริเริ่มและเสนอแนะให้

มีการจัดตั้งศูนย์และมีคณะกรรมการระดับชาติขึ้นเรียกว่า "ศูนย์การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม" โดยมีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ มีรองอธิบดีกรมตำรวจฝ่ายปราบปรามเป็นรองประธาน นายตำรวจผู้นี้ได้เป็นตัวจักรสำคัญของศูนย์และคณะกรรมการดังกล่าวตลอดเวลาที่รับราชการตั้งแต่เริ่มตั้งเป็นต้นมาจนกระทั่งเป็นรองอธิบดีกรมตำรวจฝ่ายปราบปราม ศูนย์ และคณะกรรมการนี้ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมอัยการ กรมราชทัณฑ์ กรมตำรวจ กรมประชาสงเคราะห์ และผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันสังคมสงเคราะห์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการผนึกกำลังชั้นเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม และสถาบัน ประชาชนให้ร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีกองวิจัยและวางแผนที่นายตำรวจผู้นี้เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งขึ้นดังกล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นกองการเจ้าหน้าที่และเลขานุการ นอกจากนี้เพื่อให้สอดคล้องกับรูปการปกครองของประเทศไทยในส่วนภูมิภาค นายตำรวจผู้นี้ยังได้เสนอให้มีการจัดตั้ง **คณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยส่วนภูมิภาค** โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอทั่วราชอาณาจักรเป็นประธานโดยมีหลักการทำนองเดียวกับการจัดตั้งศูนย์และคณะกรรมการป้องกันอาชญากรรม เพียงแต่จำกัดขอบเขตในระดับจังหวัดและอำเภอ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการประสานงานอย่างดียิ่งระหว่างส่วนการปกครองท้องถิ่นกับศูนย์และคณะกรรมการป้องกันอาชญากรรมระดับ

ไปตรวจราชการในถิ่นผู้ก่อการร้าย

เยี่ยมหน่วยปฏิบัติการพิเศษที่เชียงใหม่
กับหัวหน้ากองสวัสดิภาพประชาชน (USOM)

ร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายแจกสมุดดินสอแก่เด็กนักเรียน
รร. ชายแดน ที่ เชียงราย

ชาติ และได้มีหลักการให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ควบคุมตรวจสอบผลการทำงานและคุมประพฤติส่วนตัวของตำรวจอีกด้วย ก่อให้เกิดความศรัทธาในหมู่ประชาชนและทำให้กรมตำรวจได้รับความร่วมมือจากประชาชนยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ควรจะเน้นเป็นพิเศษในการจัดตั้งศูนย์ และ คณะกรรมการป้องกัน - อาชญากรรม ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นดังกล่าว นอกจากจะผนึกกำลังสถาบันที่เกี่ยวข้อง ให้มีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหาอาชญกรรมแล้วก็เพื่อที่จะกระตุ้นเตือน ให้ประชาชนได้เข้าใจปัญหาอาชญากรรม และพร้อมที่จะร่วมมือกับตำรวจและ กระบวนการยุติธรรมในการป้องกัน และ ปราบ-ปรามอาชญากรรม นายตำรวจผู้นี้ได้รับมอบหมายให้เป็นประธานในการเผยแพร่กิจการตำรวจ กิจการของกระบวนการยุติธรรม เพื่อที่จะจูงใจให้ประชาชนร่วมมือในการป้อง-กันปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งนายตำรวจผู้นี้ได้จัดให้มีการเผยแพร่ทั้งทางเอกสารและกิจกรรม ซึ่งเรียกว่า สัปดาห์แห่งการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งได้ทำทั้งเป็นครั้งคราวและเป็นนิตยสารอาชญากรรม (มีทั้งเอกสารในด้านตำราและเป็นสื่อกลาง ระหว่างประชาชนกับตำรวจ) มีสมาชิก ๓๕,๐๐๐ คน ต่อเดือน ซึ่งมากกว่าหนังสือพิมพ์รายวันชั้นนำของประเทศที่ขายในขณะนั้น ขึ้นเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของการตำรวจแห่งประเทศไทย ถึง ๒ ครั้ง และได้ผลอย่างดียิ่ง จนได้รับการชมเชยในที่ประชุมขององค์การตำรวจสากล

๑.๖ **สำนักงานจเรตำรวจ** เมื่อได้วางโครงการพัฒนากิจการตำรวจเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองสวัสดิภาพของประชาชนแล้ว นายตำรวจผู้นี้ก็ได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงระบบการตรวจราชการ (Supervision) เพื่อให้สามารถตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการที่ได้พัฒนาขึ้นใหม่ ๆ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลในการปรับปรุงการบริหารงานตำรวจให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งผู้บังคับบัญชาเห็นชอบด้วย และได้แต่งตั้งให้นายตำรวจผู้นี้ดำรงตำแหน่งจเรตำรวจ (Inspector general) ซึ่งเทียบเท่ารองอธิบดีกรมตำรวจ ซึ่งท่านก็ได้ออกไปตรวจผลการปฏิบัติราชการของตำรวจทั่วราชอาณาจักร แทบจะกล่าวได้ว่าเกือบทุกสถานีตำรวจ แม้ในถิ่นทุรกันดารและในเขตที่มีการแทรกซึมบ่อนทำลายของ คม. โดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยากและภยันตรายซึ่งอาจจะได้รับ ด้วยความมุ่งมั่นเพียงประการเดียวว่าจะได้ทราบข้อเท็จจริงที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของตำรวจอย่างแท้จริงในอันที่จะคุ้มครองสวัสดิภาพของประชาชน ซึ่งปรากฏว่าทำให้กรมตำรวจทราบข้อมูลที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนากิจการตำรวจจนสามารถที่จะรวบรวมเป็นปัญหาข้อมูลและสถิติต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วน และเป็นการเริ่มต้นที่ได้มีการจัดตั้ง Operation room ในระดับกรม ระดับกองบัญชาการ และระดับ บก. ทั่วราชอาณาจักรปัจจุบันนี้ และจากรายงานการตรวจราชการของนายตำรวจผู้นี้ถือได้ว่าเป็นการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นหลักในการวางแนวพัฒนากิจการตำรวจเพื่อสันติสุขของประ

รับการเคารพจากขบวน
สวนสนามของตำรวจมาเลเซีย
ที่ รร. ตำรวจมาเลเซีย
(Police Depot)

ดูงานตำรวจที่มาเลเซีย เมื่อเป็นจเรตำรวจ

ตรวจพลสวนสนาม
ที่ รร. ตำรวจมาเลเซีย
(Police Depot)

ดูงานพิพิธภัณฑ์ตำรวจ
มาเลเซีย

ดูงานตำรวจที่มาเลเซีย เมื่อเป็นจเรตำรวจ

เล่นฮอกกี้ในงานเลี้ยงต้อนรับ
ที่อธิบดีตำรวจมาเลเซีย
จัดขึ้นเพื่อเป็นเกียรติ

กับอธิบดีตำรวจ
และที่ปฤกษา
การตำรวจของ
มาเลเซีย

ดูงานตำรวจที่มาเลเซีย เมื่อเป็นจเรตำรวจ

ไปเยี่ยมและให้
โอวาทแก่
ตำรวจไทยที่ไป
ฝึกการรบในป่า
ที่มาเลเซีย

ชาชนปัจจุบัน นอกจากการตรวจราชการในฐานะจเรตำรวจดังกล่าวแล้ว ในบั้นปลายของชีวิตราชการ คือ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ – ๒๕๑๖ ยังได้ออกตรวจราชการในฐานะรองอธิบดีกรมตำรวจ และรองประธานคณะกรรมการศูนย์การป้องกันอาชญากรรม อีกหลายครั้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่ที่มีสถิติอาชญากรรมสูง และมีการแทรกซึมบ่อนทำลายของ คม. รุนแรง โดยวัตถุประสงค์และบังเกิดผลดีแก่ประชาชนตามหลักการที่กล่าวแล้วข้างต้น

๑.๗ **การจัดทำรายงานประจำปี** (Annual Report) เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาได้ทราบผลการปฏิบัติงาน ปัญหาข้อขัดข้องและข้อเสนอแนะของหน่วยงานต่าง ๆ ในรอบปี ที่จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงกิจการตำรวจเพื่อประชาชน นายตำรวจผู้นี้ได้ริเริ่มจัดทำ Annual Report ขึ้นเป็นตัวอย่างเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการศึกษา เป็นการรายงานข้อเท็จจริงในด้านการศึกษาของกรมตำรวจอย่างทันสมัย (up to date) ขึ้นเป็นครั้งแรกจนถือเป็นแบบอย่างที่ดีของหน่วยงานต่าง ๆ ใน ตร. และปฏิบัติมาจนทุกวันนี้ เอกสารที่เป็นบรรทัดฐานดังกล่าวนี้ได้จัดทำขึ้นทั้งภาคภาษาไทยและภาคภาษาอังกฤษ นอกจากเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนากิจการตำรวจของฝ่ายบริหารแล้ว ยังได้ใช้เป็นการแลกเปลี่ยนเอกสารกิจการตำรวจระหว่างชาติ รวมทั้งเป็นคู่มือสำคัญในการศึกษาและดูงานของสถาบันต่าง ๆ ที่สนใจในกิจการตำรวจด้วย

๑.๘ **การจัดตั้งตำรวจตำบล ตำรวจหมู่บ้าน** โดยหลักการที่

นายตำรวจผู้นี้ยึดมั่นว่าการป้องกันอาชญากรรมหรือการรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องถิ่น จะต้องได้รับความร่วมมือและเป็นหน้าที่ของชุมชนขึ้นด้วย เนื่องจากในท้องถิ่นที่ห่างไกลคมนาคมในส่วนภูมิภาคของประเทศไทย ยังมีอยู่อีกมากที่ทางราชการไม่สามารถที่จะส่งเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายไปคุ้มครองได้ทั่วถึง เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ แต่การที่จะปล่อยปละละเลยให้ประชาชนต้องป้องกันตัวเองโดยลำพังก็เป็นสิ่งไม่บังควร นายตำรวจผู้นี้จึงได้ริเริ่มและเสนอและให้มีการจัดตั้งหน่วยตำรวจตำบลและตำรวจหมู่บ้าน (ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองในส่วนภูมิภาคที่เล็กที่สุดของประเทศไทย) ขึ้น โดยคัดเลือกชายฉกรรจ์ในหมู่บ้านและตำบลนั้นเข้ามารับการฝึกอบรม เพื่อทำหน้าที่เป็นตำรวจหมู่บ้าน และตำบล โดยความช่วยเหลือของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ จนสามารถจัดตั้งหน่วยตำรวจตำบลและหมู่บ้านในท้องถิ่นทุรกันดารได้ถึง ๑,๐๐๘ แห่ง และตำรวจหน่วยนี้ได้รับการพัฒนาตามลำดับจนสามารถคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ประชาชนในตำบล หมู่บ้านนั้น ๆ ได้ ก่อให้เกิดความเป็นธรรมในทางการเมืองและการบริหารให้แก่ประชาชนทุกระดับชั้นและทุกส่วนภูมิภาคของประเทศ

๒. **ปัญหาเด็กและเยาวชน** ภายใต้คำขวัญที่ว่า "เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า" นายตำรวจผู้นี้มีทัศนคติอย่างมั่นคงว่าจะสร้างสรรเด็กและเยาวชนของชาติในด้านการศึกษา ตามนโยบายของรัฐบาลแล้ว ปัญหาในเรื่องความประพฤติของเด็กและเยาวชน

ตรวจแถวกองเกียรติยศตำรวจหมู่บ้าน ซึ่งได้เริ่มทดลองจัดตั้งขึ้น
ที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อเป็นผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ

ดูการฝึกของตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธร ตำบลบ้านหว้านใหญ่ อำเภอมุกดาหาร
จังหวัดนครพนม ตามโครงการจัดตั้งสถานีตำรวจภูธรตำบล

ตรวจห้องพลาธิการของกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตรวจสวัสดิภาพและบ้านพักของข้าราชการตำรวจที่อำเภอเมืองจังหวัดนราธิวาส

เป็นปัจจัยอันสำคัญยิ่งที่จะทำให้คำขวัญของรัฐบาลมีผลอย่างแท้จริง จึงได้พยายามทุกวิถีทางไม่ว่าโดยตำแหน่งหน้าที่ หรือเมื่อได้รับเชิญจากองค์การสังคมสงเคราะห์ต่าง ๆ ให้ไปร่วมสัมมนาหรือปาฐกฐาพิเศษก็ได้หยิบยกปัญหาเรื่องความประพฤติของเด็กและเยาวชนขึ้น ชี้ให้เห็นว่าปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญพิเศษที่ทุกสถาบันจะต้องให้ความสนใจและร่วมมือกันอย่างจริงจัง เพราะนับวันที่ปัญหาเด็กและเยาวชนจะเกิดขึ้นทั่วโลกทวีขึ้นในแง่มุมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่กำลังพัฒนาย่อมมีความขัดแย้งในเรื่องวัฒนธรรมดั้งเดิมกับอารยธรรมตะวันตก ปัญหาเรื่องค่าครองชีพ ปัญหาเรื่องเสรีภาพของเยาวชน เป็นปัจจัยสำคัญซึ่งหากไม่ได้รับความสนใจในเบื้องต้น และวางมาตรการควบคุมความประพฤติของเยาวชนไว้แล้ว ความประพฤติอันไม่บังควรของเด็กอาจจะก่อให้เกิดปัญหายุวอาชญากรขึ้นได้ นายตำรวจผู้นี้เป็นตัวจักรสำคัญในด้านตำรวจที่ช่วยให้มีการจัดตั้งหน่วยงานเด็กและเยาวชน (ระดับกองกำกับการในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล) ขึ้นเป็นครั้งแรกในกรมตำรวจ และได้มีส่วนสำคัญในฐานะผู้รวบรวมข้อมูลและปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับยุวอาชญากรที่เป็นประโยชน์ยิ่งในการพิจารณาจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นในประเทศไทย และการจัดตั้งสำนักงานเยาวชนแห่งชาติขึ้นเมื่อต้นปี ๒๕๑๖ ซึ่งเป็นองค์การเยาวชนระดับชาติขึ้นกับสำนักนายกรัฐ-มนตรี นับว่านายตำรวจผู้นี้ได้กระทำการทุกอย่างทั้งในตำแหน่งหน้าที่และการกระทำส่วนตัว ด้วยความเชื่อมั่นว่าความประพฤติของเยาวชนที่แม้จะผิดศีลธรรมประเพณีอันดีงาม หรือแม้แต่การกระทำผิดกฎหมายบางบทบางมาตราในบางโอกาส ไม่อาจถือเป็น

อาชญากรที่จะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับอาชญากรซึ่งเป็นผู้ใหญ่ แต่ควรจะมีวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมเป็นพิเศษต่อสภาพร่างกาย สติปัญญา และจิตใจที่ยังเยาว์วัย และถือว่าเป็นหน้าที่ของสังคมที่จะต้องคุ้มครองให้เด็กปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมของสังคมที่จะทำให้เด็กและเยาวชนของชาติประพฤติตนเสียหาย

๓. **การล่อลวง การค้าหญิงและเด็กหญิง** เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า การล่อลวง การค้าหญิงและเด็กหญิง เพื่อประเวณียังคงมีอยู่เกือบทุกประเทศในโลก แม้การค้าทาสจะหมดไปแล้วก็ตาม แต่การใช้อุบายหลอกลวง หรือการใช้กำลังบังคับขู่เข็ญหญิงหรือเด็กหญิงเพื่อบำบัดความใคร่ทางกามารมย์ในรูปแบบต่างๆยังคงมีอยู่ แม้ในสังคมหรือประเทศที่เจริญแล้วก็ตาม เนื่องจากสภาพความยากจน การด้อยการศึกษาที่ผลักดันให้เกิดปัญหาขึ้น ประเทศไทยก็มีปัญหานี้แม้จะไม่มาก แต่ก็ไม่ควรจะเกิดขึ้น เพราะเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับศีลธรรมอันดีของประชาชน และเป็นการกระทำที่ไร้มนุษยธรรม ในยุคที่ประเทศไทยได้มีการอนุญาตให้มีการจัดตั้งสถานบริการในรูปแบบต่างๆ และมีกฎหมายปรามการค้าประเวณีบังคับใช้ ได้มีบุคคลประเภทหนึ่งใช้อุบายหลอกลวงหรือใช้กำลังบังคับให้หญิงและเด็กหญิงในบางท้องถิ่นที่เป็นครอบครัวยากจนให้ต้องค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ เพราะธุรกิจอันเลวทรามนี้ทำรายได้ให้อย่างมากมาย จนลืมนึกถึงศีลธรรมอันดีงามและมนุษยธรรม นายตำรวจผู้นี้มีบทบาทสำคัญมากในการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของหญิงและเด็กหญิงที่เป็นเหยื่อ วิธีการอันแยบยลสลับซับซ้อนของผู้ประกอบ-กรรมชั่วประเภทนี้ ตลอดถึงแผนการป้องกันและปราบปรามการ

ล่อลวงและการค้าหญิงและเด็กหญิง พร้อมทั้งการกระตุ้นเตือนให้องค์การสังคมสงเคราะห์และสถาบันที่เกี่ยวข้องหันมาสนใจและร่วมมือกันวางแผนป้องกันปราบปราม และสงเคราะห์ จนมีผลหยุดยั้งการกระทำอันชั่วร้ายนี้ลงได้อย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาระหว่างปี ๒๕๑๔ – ๒๕๑๖ และเป็นผลให้

๓.๑ เปิดเผยถึงวิธีการของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ประกอบการชั่วนี้

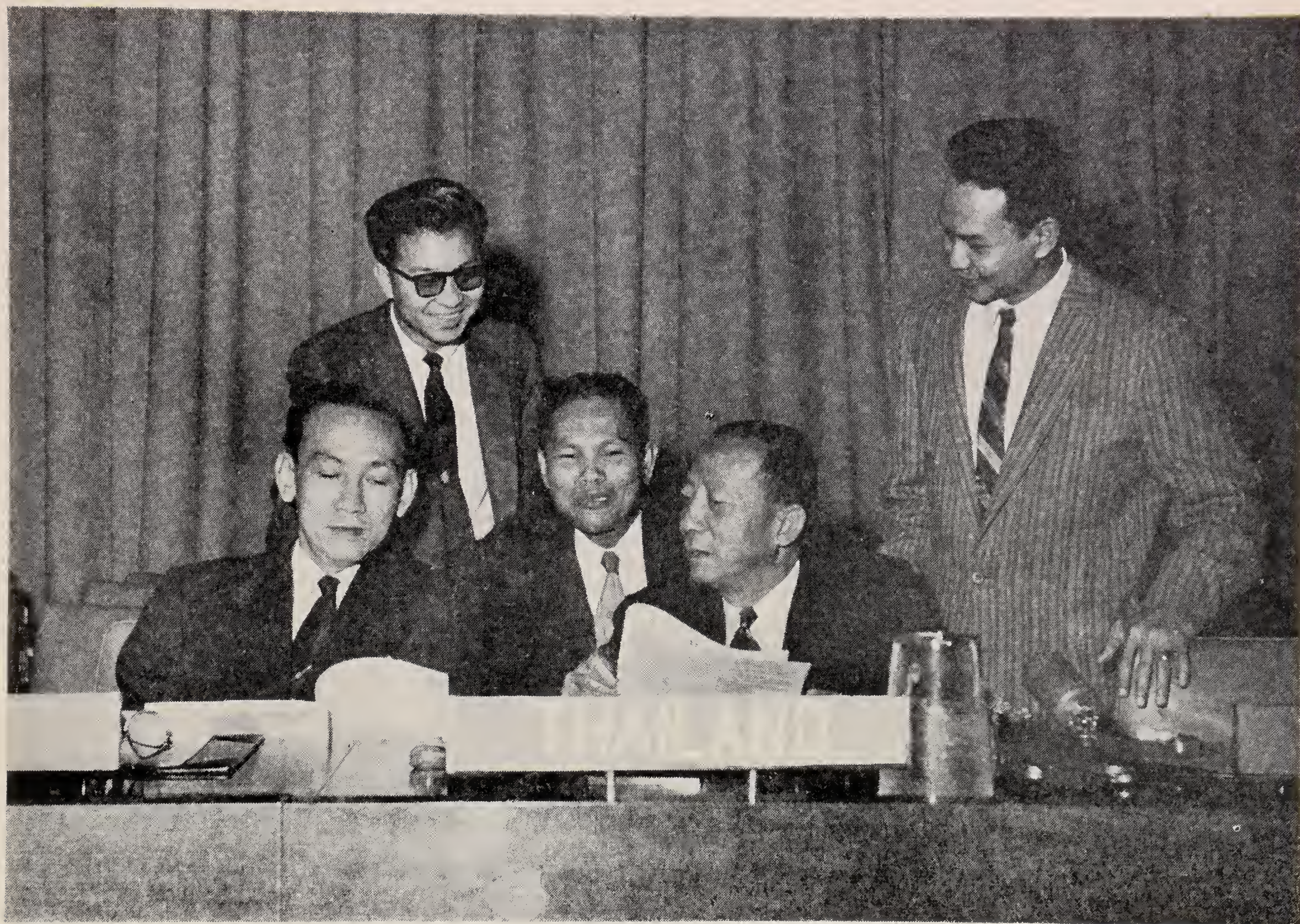
๓.๒ กระตุ้นให้องค์การสังคมสงเคราะห์เกิดความสนใจในหน้าที่นี้เข้าช่วยเหลือผู้เคราะห์ร้าย

๓.๓ เป็นการเตือนให้ผู้ปกครองเด็กและเจ้าหน้าที่ในท้องที่ต่าง ๆ ได้สนใจป้องกันระงับในหน้าที่ของตน

๔. การปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ยาเสพติดทุกชนิดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ ฝิ่น และเฮโรอีน (Heroine) เป็นภัยแก่ประชาชนและสังคมเพียงใดนั้นเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไป ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษถือกันว่าเป็นความผิดระหว่างประเทศที่ทางรัฐจะต้องร่วมกันป้องกันและปราบปราม แม้แต่องค์การสหประชาชาติก็ให้ความสำคัญต่อปัญหานี้เป็นพิเศษ สำหรับประเทศไทยแม้จะมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นแหล่งผลิตหรือเส้นทางลำเลียงยาเสพติดให้โทษอยู่บ้างก็ตาม แต่ผลของการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษก็เป็นที่ประจักษ์ในบรรดาองค์การระหว่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การตำรวจสากลและหน่วยปราบยาเสพติดให้โทษขององค์การสหประชาชาติซึ่งมาตั้งสำนักงานอยู่ในประเทศไทย ก็ย่อมทราบดีว่ารัฐบาลไทย และกรมตำรวจได้ให้ความสนใจต่อปัญหานี้เป็นพิเศษเช่นกัน จนถึงกับได้จัด

ตั้งคณะกรรมการและสำนักงานปราบปรามยาเสพติดให้โทษรับผิดชอบงานด้านนี้โดยเฉพาะ ทั้งในฐานะส่วนตัวและในตำแหน่งรอง อ.ตร.ปป. ได้พยายามทุกวิถีทางที่จะป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษจนปรากฏผลเป็นที่น่าพึงพอใจยิ่ง ได้มีการทำ-ลายแหล่งผลิต เส้นทางลำเลียง จับกุมผู้ผลิต ผู้ค้า และผู้ติดยาเสพติดให้โทษได้เป็นจำนวนมาก ในการจับกุมและสอบสวนดำเนินคดีแก่ผู้ผลิตและผู้ค้ารายใหญ่ๆ จนถึงรัฐบาลใช้อำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๑๕ ยิงเป้าผู้กระทำผิดประเภทนี้ก็มีอยู่หลายราย จนเป็นข่าวแพร่หลายไปทั่วโลก เป็นที่ทราบกันดีทั่วไปว่านายตำรวจผู้นี้เป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งผู้หนึ่งทั้งในด้านการสืบสวน การจับกุม การสอบสวนและวางแผนในการป้องกันปราบปราม จนได้รับคำชมเชยจากคณะรัฐมนตรีและที่ประชุมเจ้าหน้าที่ระหว่างชาติเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดให้โทษในภาคพื้นเอเซียอาคเนย์ ซึ่งจัดให้มีขึ้นที่เมืองลาฮอร์ประเทศปากีสถาน เมื่อ ม.ค. ๒๕๐๓

๕. **การสังคมสงเคราะห์** ในสังคมที่มีการพัฒนาเป็นหลักธรรมดาที่จะต้องมีคนกลุ่มหนึ่งในสังคมไม่สามารถพัฒนาตนเองได้เนื่องจากความทุพพลภาพ ความยากจน ด้อยการศึกษา สภาพจิตไม่ปกติ บุคคลประเภทนี้เป็นหน้าที่ของมนุษยธรรมที่สังคมจะต้องเข้าไปช่วยเหลือจึงได้เกิดกิจการทางสังคมสงเคราะห์ประเภทต่างๆ ขึ้นโดยความรู้สึกทางด้านมนุษยธรรมและอุปนิสัยที่เป็นคนมีความเมตตาอารีอยู่แล้ว นายตำรวจผู้นี้แม้จะมีภารกิจในตำแหน่งหน้าที่การงานอย่างมากมายอยู่แล้วก็ไม่เคยละโอกาสในการให้ความช่วยเหลือด้านการสังคมสงเคราะห์แก่เพื่อนมนุษย์ผู้ไม่สามารถช่วยตัว

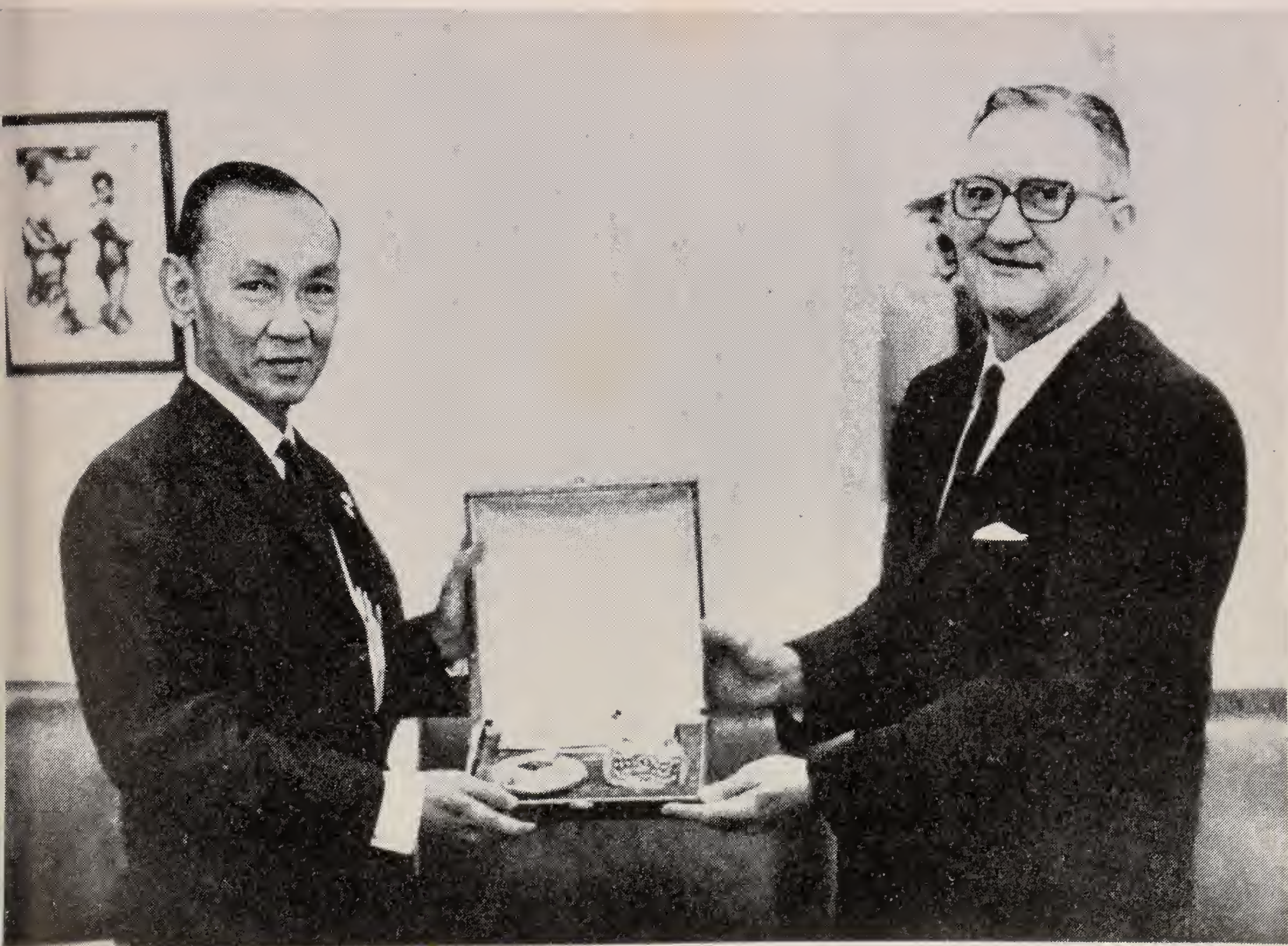
เป็นผู้แทนรัฐบาลไทยไปร่วมประชุมว่าด้วยยาเสพย์ติดให้โทษ

เองเหล่านี้ได้อยู่เสมอ ในโอกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้ทรงจัดตั้งหน่วยแพทย์อาสาสมเด็จพระราชชนนีขึ้นก็ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรองประธานกรรมการในคณะกรรมการอำนวยการ และเป็นกรรมการกลางแพทย์อาสา สมเด็จพระราชชนนี คณะกรรมการมีหน้าที่ในการสงเคราะห์ทางแพทย์แก่ประชาชนในท้องที่ทุรกันดาร นอกจากนี้ในกิจการสังคมสงเคราะห์ที่มีผลต่อประชาชนส่วนรวมของประเทศด้วยเกียรติคุณที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ที่ได้รับความสนใจและเสียสละเพื่อเพื่อนมนุษย์ นายตำรวจผู้นี้ จึงได้รับการแต่งตั้ง และ มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสังคมสงเคราะห์อยู่เสมอ เช่น ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาฝ่ายแผนงานในฝ่ายอำนวยการศึกษาและสาธารณสุข ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ งานกาชาด ได้รับการแต่งตั้งเป็น กรรมการที่ปรึกษามูลนิธิราชประชานุเคราะห์ การบรรเทาสาธารณภัย ฯลฯ เป็นต้น

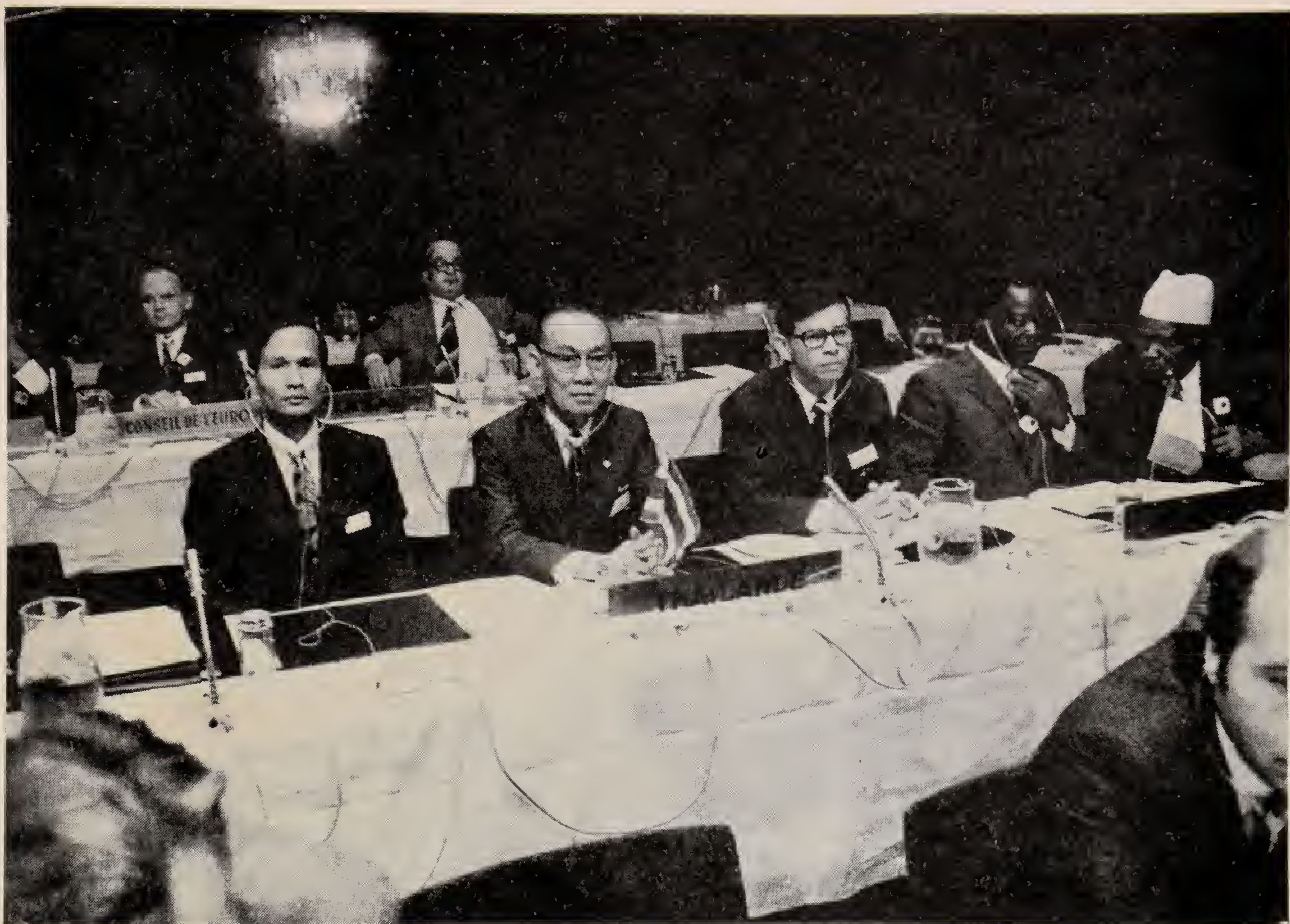
๖. **การผดุงความยุติธรรมให้แก่สังคม** นายตำรวจผู้นี้มีความเชื่อมั่นในหลักการที่ว่าสังคมจะรวมกันอยู่ได้ด้วยความเป็นปกติสุข ทุกคนจะต้องเคารพกฎหมาย และ ระเบียบของสังคม ผู้รักษากฎหมายจะต้องเคารพต่อสิทธิเสรีภาพที่บุคคลจะพึงมี ไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการก้าวก่ายหรือละเมิดสิทธิมนุษยชน ทุกคนไม่ว่ายากดีมีจนอย่างไร จะต้องมีความเสมอภาคกันตามกฎหมาย ด้วยความยึดมั่นในการประพฤติตนและปฏิบัติตนตามอุดมการณ์ดังกล่าวนี้มีอยู่เสมอที่มีเหตุการณ์ก่อให้เกิดความยากลำบากในการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพให้แก่ประชาชน เนื่องจากอิทธิพลของอาชญากรที่

มีลักษณะเป็นองค์การ (Organize Crime) ซึ่งมีอิทธิพลที่สามารถก่อความยุ่งยากด้วยกลวิธีอันแยบยลซับซ้อน และ ผันแปรข้อเท็จจริงให้เกิดความสับสนยุ่งยากในการปฏิบัติงาน แต่ความมุ่งมั่นอันเด็ดเดี่ยวเพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่ทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติการตามกฎหมายด้วยความเสมอภาค นายตำรวจผู้นี้สามารถใช้สติ-ปัญญาฟันฝ่าอุปสรรค จนสามารถคลี่คลายคดีอาญาที่สำคัญ ๆ ทั้งที่เกิดขึ้นภายในประเทศ และ คดีที่ถือว่า เป็นคดีระหว่างชาติ จนสามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมายได้ เช่น คดีปล้นเงินธนาคารเอเชีย ๓ ล้านบาท คดีปล้นทอง ๔๐ ล้านที่ท่าอากาศยานดอนเมือง การจับกุมฝิ่นในภาคเหนือประมาณ ๒๖ ตัน ของประเทศไทย คดีค้าอาวุธและวัตถุระเบิดที่ใช้ในการสงคราม คดีก่อวินาศกรรมและฆาตกรรมหมู่บนเครื่องบินโดยสาร ของบริษัทการบิน ซี. พี. เอ. ที่ในประเทศเวียดนามใต้ คดีจับกุมผู้ผลิตและจำหน่ายธนบัตรนานาชาติปลอม ซึ่งมีสายใยเชื่อมโยงกับประเทศไทย มาเลเซีย ฮ่องกง ฯลฯ

๗. **การต่างประเทศ** ด้านเกียรติคุณ ความสามารถและอุดมการณ์อันมั่นคงที่แสดงให้ปรากฏในการบริหารงานตำรวจ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การสังคมสงเคราะห์ ดังได้กล่าวมาแล้วตามลำดับ และเนื่องจากประเทศไทยมีสัมพันธภาพอันดีกับนานาชาติซึ่งเป็นมิตรและมีการช่วยเหลือกันระหว่างประเทศ นายตำรวจผู้นี้จึงได้รับความไว้วางใจมอบหมายให้เป็นตัวแทนของกรมตำรวจหรือรัฐบาล หรือได้รับเชิญเป็นพิเศษจากต่างประเทศในการประสานงาน เดินทางไปศึกษา และ ดูงาน หรือเป็นตัวแทนของ

กับ Mr. Byron Eagle ผู้บังคับบัญชาของ USOM ในวอชิงตัน

เป็นผู้แทน (หัวหน้าคณะ) ไปร่วมประชุมสมัชชาใหญ่องค์การตำรวจสากลครั้งที่ ๔๑
ที่เมืองฟร่งค์เฟิร์ต ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เมื่อ ๑๔-๒๖ กันยายน ๒๕๑๕

ประเทศไทยไปร่วมประชุมปรึกษาหารือกับสถาบันต่างประเทศอยู่เสมอ เช่น

– ไปดูงานรอบโลก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๖

– ไปประชุมองค์การตำรวจสากลและดูงานในประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมันตะวันตก สวิสส์ อิตาลี ญี่ปุ่น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗

– ไปประชุมสมัชชาองค์การตำรวจสากลครั้งที่ ๒๘ (กรุงปารีส) และดูงานเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓

– ไปร่วมประชุมว่าด้วยยาเสพติดให้โทษในภาคพื้นเอเซียอาคเนย์ ณ เมืองลาฮอร์ ประเทศปากีสถาน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓

– เป็นผู้แทนไปร่วมประชุมสมัชชาใหญ่องค์การตำรวจสากลครั้งที่ ๓๘ กรุงเม็กซิโกซิตี้ ประเทศเม็กซิโก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ และดูงานในยุโรป อเมริกา อเมริกาใต้ ออสเตรเลีย

– ไปร่วมประชุมสมัชชาใหญ่องค์การตำรวจสากล ครั้งที่ ๔๐ กรุงอ๊อตตาวา ประเทศแคนาดา และร่วมประชุมหัวหน้านายตำรวจดับเพลิงนานาชาติที่เมืองเซ็นต์หลุยส์มิสสุรี อเมริกา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕

อนึ่งนอกจากทำให้นายตำรวจผู้นี้ได้รับความรู้ และ ประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนากิจการตำรวจไทยตามอุดมการณ์ของตนแล้ว ยังเป็นผลให้ข้าราชการตำรวจไทยได้รับทุนไปศึกษาและดูงานในต่างประเทศในระดับต่าง ๆ เพิ่มขึ้นทำให้ ตร. ได้รับการช่วยเหลือจากต่างประเทศในด้านวิชาการ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ และการเงิน เพื่อสนับสนุนโครงการของกรมตำรวจเพิ่มขึ้น ทั้งเป็นผลให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ - ก่อให้เกิดความร่วมมือในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรม

ระหว่างชาติดีขึ้น สิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นและสำคัญมากสำหรับประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา

๘. **บทสรุป** ประวัติการทำงานที่ท่านอาจารย์พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต ได้อุทิศให้แก่สังคมตลอดชีวิตราชการ เพื่อคุ้มครองให้เพื่อนมนุษย์ร่วมสังคมได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากภัยของอาชญากรรม และคุ้มครองให้ประชาชนได้มีหลักประกันที่จะได้รับการปฏิบัติตามกฎหมาย ด้วยการเคารพสิทธิเสรีภาพ ที่บุคคลจะพึงมีในฐานะที่เป็นมนุษย์ตามนัยแห่งกฎบัตรสหประชาชาติว่าด้วยปฏิญญาสากลแห่งสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง รวมทั้งกิจกรรมในด้านสังคมสงเคราะห์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการแสดงออกซึ่งมโนธรรมอันสูงส่ง จนเป็นที่ยกย่องสรรเสริญในหมู่ประชาชนทั้งในและนอกประเทศ และวงการตำรวจ ว่าเป็น **บิดาของการตำรวจแผนใหม่แห่งกรมตำรวจไทย** และนักสังคมสงเคราะห์ที่มีการเสียสละเพื่อความผาสุกของประชาชน แม้แต่ในการปฏิบัติหน้าที่บางครั้งบางโอกาส จะต้องต่อสู้ด้วยอาวุธกับคนร้ายหรือได้รับบาดเจ็บในระหว่างปฏิบัติการตามหน้าที่ ก็มิได้เป็นอุปสรรคในการทำงานเพื่อสังคม เพราะนายตำรวจผู้นี้เป็นผู้ยึดมั่นต่ออุดมการณ์ เป็นแรงใจในการปฏิบัติงานยิ่งกว่าเป็นการทำงานตามตำแหน่งหน้าที่โดยปกติ ซึ่งเห็นว่าเป็นบุคคลผู้ใฝ่สันติสุขให้แก่เพื่อนมนุษย์ จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะได้รับการยกย่องจากสังคมเพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่ พลตำรวจเอก เยื้อน ประภาวัต และ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลของสังคมสืบไป

บุคคลผู้ส่งเสริมสันติภาพได้รับการยกย่องฉันใด ผู้แสวงหาสันติสุขให้แก่ปวงชนก็ควรได้รับการยกย่องฉันนั้น.

ทอดกฐินที่จังหวัดนครปฐม

คำไว้อาลัย

แด่

พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต

อดีต รองอธิบดีกรมตำรวจ ฝ่ายปราบปราม

"ไม่มีคำกล่าวใด ๆ อันสุดซึ้งไว้ ณ ที่นี้ ถึงความอาลัยรัก และเคารพที่มีต่อท่านได้ เพราะสูงสุดค่าเกินกว่าคำพรรณาใด ๆ ทั้งปวง

ขอท่านจงสู่สุคติในสัมปรายภพเทอญ"

พล.ต.ต.

(สุวรรณ รัตนขึ่น)

ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจนครบาล

๑ มีนาคม ๒๕๑๘

บทบาทของประชาชน

ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตามเจตนารมย์ ของ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต

โดย

พ.ต.อ. แผ้ว โสตถิพันธุ์

๑. **อารัมภบท**

๑.๑ ทุกคนไม่จำกัดเพศวัยต่างก็มีความต้องการความสุข ความสบายใจ เมื่อมีสิ่งใดที่มารบกวนหรือกระทบกระเทือนต่อความเป็นปกติสุข ก็เกิดความไม่สบายใจ เดือดร้อน และดิ้นรนแสวงหาแนวทางให้พ้นทุกข์หรือขจัดเหตุแห่งความเดือดร้อนนั้น

๑.๒ ในบรรดาเหตุแห่งความเดือดร้อน หวาดหวั่น ที่ทุกคนไม่ปรารถนานั้น อาชญากรรมนับว่าเป็นตัวการสำคัญที่บ่อนทำลายสันติสุขของประชาชน เพราะอาชญากรรมมีความชั่วร้ายในตัวของมันเองอย่างแท้จริง

๑.๓ อาชญากรรมไม่เคยให้คุณแก่ฝ่ายใดเลย แม้แต่ตัวอาชญากรเองก็ต้องทุกข์ทรมานในการหลบหนีตำรวจ หากถูกจับกุมตัวได้ ถูกควบคุม ถูกสอบสวน ถูกฟ้องร้อง ก็ต้องเดือดร้อนก่อความยุ่งยากให้แก่ครอบ-ครัว ลูกเมีย ญาติ พี่น้อง ถ้าติดคุกติดตรางก็คงไม่สบายเหมือนนอนอยู่บ้านท่ามกลางลูกเมียเพื่อนฝูง ญาติมิตรเป็นแน่ ระหว่างรับอาญาแผ่นดิน รัฐบาลก็ต้องเสียค่าเลี้ยงดู ค่าอบรมสั่งสอน เรือนจำแต่ละแห่งก็ก่อสร้างด้วยราคาแพง เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ดี อัยการก็ดี ผู้พิ-พากษาก็ดี พนักงานเรือนจำและราชทัณฑ์ก็ดี ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหา จำเลยหรืออาชญากร รัฐก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก เพียงแต่เงินเดือนอย่างเดียวปีหนึ่ง ๆ ก็หลายร้อยล้านบาท ขณะจับกุม

ถ้าพลาดพลั้งต้องต่อสู้กันทั้งฝ่ายผู้ร้ายหรือตำรวจอาจต้องบาดเจ็บล้ม-ตาย ผู้ร้ายตายยังพอประมาณ แต่ประชาชนหรือตำรวจดี ๆ ที่ต้องเสียชีวิตเพื่อความผาสุกของประชาชนปีละมาก ๆ นั้น ขอได้คิดดูเถิดว่าจะเกิดความสูญเสียเพียงใด ลูกเมีย พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เขาจะเศร้าโศกเพียงใด ตำรวจบางนายสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี–โท ทั้งในและต่างประเทศ กำลังหนุ่มฉกรรจ์มีโอกาสที่จะรับใช้ชาติบ้านเมืองอีกมากมาย กลับต้องมาจบชีวิตลงอย่างน่าเสียดายท่านลองเปรียบเทียบดูระหว่างผู้ร้ายใจอำมะหิตกับนายตำรวจเหล่านี้ สังคมจะสูญเสียมากน้อยเพียงใด ลองกลับมาพิจารณาดูทางด้านผู้เสียหายบ้าง ส่วนใหญ่เป็นสุจริตชนผู้ตั้งอยู่ในคุณงามความดี อุตส่าห์ตรากตรำลำบากทำมา-หากิน เก็บเงินทองสะสมทรัพย์สินจนร่ำรวยมีฐานะมั่นคง เมื่อต้องตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ถูกปล้น ถูกชิงทรัพย์สินไป บางครั้งอาจถูกทำร้ายบาดเจ็บทุพพลภาพหรือถึงเสียชีวิตเช่นนี้ ท่านลองคิดดูเถิดว่าเป็นเรื่องที่น่าเศร้าสลดเพียงใด ลูกเมียพ่อแม่เขาจะทุกข์โศรกเพียงใดที่ต้องสูญเสียบุพการีที่เคารพบูชาเป็นมิ่งขวัญของครอบครัว ต้องเสียสามีภรรยาหรือบุตรธิดาสุดที่รักไปเช่นนี้ ทั้ง ๆ ที่เขาเป็นคนดีตั้งอยู่ในศีลธรรม เหตุใดจึงต้องมาประสบเคราะห์กรรมเช่นนี้ เราคงจำได้กรณีที่อาจารย์ใหญ่ ร.ร. สตรีประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถูกภารโรงบุกฆ่าตายอย่างทารุณ คดีอาจารย์ส่งศรี ฯ ถูกข่มขืนกระทำชำเราและฆ่าปิดปากอย่างเหี้ยมโหดเมื่อไม่กี่ปีมานี้ซึ่งเป็นคดีที่ครึกโครมและเขย่าขวัญประชาชนอย่างกว้างขวางนั้น ว่ามีผลทางจิตใจของสุจริตชนอย่างไร สุภาพสตรีผู้เป็นแม่พิมพ์ของชาติทั้ง ๒ ท่านเป็นคนดี มีการศึกษาสูงและมีประโยชน์ต่อการศึกษาของเยาวชนอย่างมากมาย

ได้ตกเป็นเหยื่อราคะและความชั่วร้ายของใคร สังคมได้สูญเสียอะไรไปบ้าง

๑.๔ เมื่ออาชญกรรมมีแต่ความชั่วร้ายและความสูญเสีย ไม่เคยให้คุณแก่ฝ่ายใดเลยเช่นนี้ ทุกฝ่ายจึงต้องร่วมมือผนึกกำลังกันช่วยกันต่อต้านป้องกันปราบปรามเพราะไม่รู้ว่ามันจะเกิดขึ้นเมื่อใด แม้แต่กับตัวของเราเอง กับพ่อแม่ พี่น้อง พี่สาวน้องสาว หรือเพื่อนฝูงมิตรสหายที่รักของเรา อาชญากรรมจึงเป็นภัยร่วมกันของประชาชนทุกคนและทุกเพศทุกวัย

๒. หน้าที่ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

๒.๑ ปัญหาต่อไปมีว่า การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมนั้นเป็นหน้าที่ของใคร ทุกคนต้องคิดว่าเป็นหน้าที่ของตำรวจ ซึ่งก็ถูกต้องถ้าพิจารณากันแต่เพียงผิวเผิน เพราะใคร ๆ ก็รู้และเห็นเช่นนั้น

๒.๒ ความจริงแล้วตำรวจเข้ามามีบทบาทในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแต่เพียงปลายเหตุเท่านั้น การที่จะเข้าใจเรื่องนี้ให้กระจ่าง จำเป็นที่จะต้องชี้แจงว่าได้มีการศึกษาค้นคว้ากันมาเป็นเวลานับร้อย ๆ ปีทีเดียวว่า อะไรเป็นสาเหตุของอาชญากรรม เพื่อให้รวบรัดเนื่องจากมีเวลาจำกัดก็จะขอกล่าวให้เข้าใจได้ง่าย ๆ ว่า สาเหตุของอาชญากรรมเกิดจากสภาพความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจของอาชญากรนั่นเองประการหนึ่งกับเนื่องจากสภาพสิ่งแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจอีกประการหนึ่ง สาเหตุทั้ง ๒ ประการนี้นักวิชาการทั้งหลายในยุคหลังๆนี้ต่างเห็นพ้องต้องกันว่า อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และสังคมมีอิทธิพลมากต่อการประกอบอาชญากรรม และมีความสำคัญยิ่งสิ่งแวดล้อมดังกล่าวนี้ ขอยกตัวอย่างเพียงเพื่อประกอบการพิจารณาเช่น

๒.๒.๑ ค่าครองชีพ

๒.๒.๒ ความยากจน

๒.๒.๓ การว่างงาน

๒.๒.๔ ปัญหาครอบครัว

๒.๒.๕ ความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม ฯลฯ

๒.๓ เมื่อพูดถึงสาเหตุของอาชญากรรมต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ ก็ขอทำความเข้าใจเสียก่อนเพื่อป้องกันการเข้าใจผิด คืออย่าได้เข้าใจว่าเพียงแต่สาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง ผู้ที่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลหรือการบีบคั้นผลักดันของสิ่งเหล่านี้แล้ว ก็ต้องประกอบอาชญากรรมเสมอไป จริงอยู่ในบางรายอาจเพราะความยากจนอย่างเดียวก็สามารถกระทำความผิดได้ แต่บางรายอาจกระทำผิดเพราะตกอยู่ในภายใต้การบีบคั้นหลาย ๆ สาเหตุก็ได้ ทั้งนี้ย่อมแล้วแต่ภูมิธรรม (หรือกำลังภายใน) ของแต่ละคนซึ่งมีความมั่นคงหนักแน่นไม่เหมือนกัน ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การที่จะชี้ชัดลงไปว่า เพราะเหตุนั้น เพราะเหตุนี้ บุคคลจึงต้องทำผิด หรือประกอบอาชญากรรมนั้นไม่ได้ ต้องพิจารณาศึกษาด้วยความรอบคอบ แต่อย่างไรก็ตามเราอาจกล่าวได้ว่าสาเหตุต่างๆ เหล่านี้ถ้ามีอยู่ในสังคมมาก ๆ หรือในครอบครัวใด หรือเกิดแก่คนใดคนหนึ่งมาก ๆ ก็จะเป็นภาวะแวดล้อมที่มีอิทธิพลหรือแรงผลักดันให้คนในชาติ ในสังคม ในครอบครัว หรือบุคคลนั้นมีโอกาสที่จะประกอบอาชญากรรมหรือก่อให้เกิดอาชญากรรมได้ง่ายและมากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้ว่าในยามที่บ้านเมืองตกอยู่ในภาวะข้าวยากหมากแพง ทุกสิ่งทุกอย่างแพงและหายาก ชีวิตก็วุ่นวายสับสน บางรายแม้ไม่ถึงกับประกอบอาชญากรรมแต่ก็กลายเป็นโรคจิตไปก็มี ดังที่ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ้านสมเด็จฯ ได้เคยให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์เมื่อเร็ว ๆ นี้ ว่าคนในกรุงเทพมหานคร

ของเราขณะนี้ป่วยเป็นโรคจิตหรือบ้ากันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีภาวะชักนำหรือเหตุจูงใจหรือเหตุยั่วยุให้คนประกอบอาชญากรรมได้อีกมากมาย เช่น การพนัน ความมึนเมา การติดยาเสพติดให้โทษ ฯลฯ เป็นต้น

๒.๔ ฉะนั้น การแก้ปัญหาอาชญากรรมที่สำคัญประการแรกก็คือเราต้องแก้ที่สาเหตุ คือต้องขจัดสาเหตุเหล่านี้ให้หมดไป หรือลดน้อยลงจนถึงขนาดที่ไม่อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือความประพฤติของบุคคล เช่นต้องแก้ด้วยการศึกษา การปลูกฝังศีลธรรม ลดค่าครองชีพ ขจัดความยากจนและการว่างงาน การส่งเสริมอาชีพ การพัฒนาท้องถิ่น การขจัดแหล่งสลัมหรือแหล่งเสื่อมโทรม การแก้ปัญหาครอบครัว การสังคมสงเคราะห์ การควบคุมดูแลเด็กและเยาวชน การวางแผนเศรษฐกิจ ฯลฯ ซึ่งการแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ท่านคงทราบดีแล้วว่ามิได้เป็นหน้าที่ของกรมตำรวจเลยก็แทบจะว่าได้จะมีเกี่ยวข้องอยู่บ้างก็แต่เฉพาะเรื่องการดูแลความประพฤติของเด็กและเยาวชนเท่านั้น หน้าที่ต่าง ๆ เหล่านี้ได้มีหน่วยงานองค์การทั้งของรัฐและเอกชนหรือสถาบันอื่น ๆ รับผิดชอบอยู่แล้วทั้งสิ้น ฉะนั้นหากจะพูดว่าโจรผู้ร้ายเกิดขึ้นมากเพราะตำรวจขาดความเอาใจใส่หรือไร้สมรรถภาพ จึงเป็นการกล่าวหาที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เพราะตำรวจเข้ามาเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมภายหลังที่ได้เกิดการกระทำผิดขึ้นแล้วเป็นส่วนใหญ่

๒.๕ การป้องกันอาชญากรรมของตำรวจ ซึ่งเป็นการกระทำก่อนเกิดการกระทำผิดอันเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของตำรวจนั้นมีเหมือนกัน แต่มิได้กระทำต่อสาเหตุของอาชญากรรมดังกล่าวมาแล้ว เพราะตำรวจมิได้มีหน้าที่ในการให้การศึกษาแก่ประชาชน ตำรวจมิได้มีหน้าที่ขจัดความยากจนของประชาชน ตำรวจมิได้มีหน้าที่หางานให้ประ-

ชาชนทำ ตำรวจมิได้มีหน้าที่ลดค่าครองชีพให้ถูกลง ฯลฯ ดังนี้เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงได้กล่าวว่า ตำรวจยืนอยู่ปลายเหตุของอาชญากรรม มิได้กล่าวเพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบเพราะตำรวจไม่มีหน้าที่ในการขจัดสาเหตุของอาชญากรรมเหล่านั้น ฉะนั้น ที่กล่าวว่าการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจก่อนเกิดการกระทำผิด จึงเป็นการกระทำเพียงเพื่อตัดโอกาสในการกระทำของคนร้ายให้หมดไป หรือมีน้อย หรือด้วยความยากลำบากเท่านั้น ทั้งนี้เพราะมีหลักพิจารณาอยู่ว่า คนเราจะทำความผิดหรือประกอบกรรมได้นั้น ถ้าไม่เกิดขึ้นเพราะเหตุบันดาลโทษะหรือความประมาทแล้ว มักขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่มีปัจจัยสำคัญอยู่ ๓ ประการคือ

๒.๕.๑ มีความบีบคั้นหรือแรงกดดันสิ่งแวดล้อมหรือเหตุยั่วยุจูงใจ (ปัจจัยที่ ๑)

๒.๕.๒ มีความตั้งใจที่จะกระทำความผิด (ปัจจัยที่ ๒)

๒.๕.๓ มีโอกาสที่จะกระทำความผิดได้สำเร็จ (ปัจจัยที่ ๓)

ปัจจัยที่ ๑ เกิดขึ้นกับใครบ้าง เราไม่อาจรู้ได้ ส่วนปัจจัยที่ ๒ ตามปกติเป็นเรื่องในใจของแต่ละคน แต่ถ้าปัจจัยที่ ๑–๒ รวมกันก็อาจจะแสดงออกเช่นมีการเตรียมการ หาลู่ทาง เตรียมเครื่องไม้เครื่องมือ หาสมัครพรรคพวก ฯลฯ ในชั้นนี้ตามปกติก็ยังไม่ถือว่าเป็นความผิด (เว้นแต่ความผิดบางประเภทที่กฎหมายเอาผิดกันตั้งแต่ขั้นเตรียมการ แม้ยังมิได้ลงมือกระทำความผิดก็ตาม) ปัจจัยที่ ๓ นี้เองเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะถ้าไม่แน่ใจว่าทำผิดแล้วจะสำเร็จ ปลอดภัยหรือสามารถหลบหนีเจ้าทุกข์หรือตำรวจได้แล้ว คนร้ายก็มักจะลังเลใจหรือไม่กล้าลงมือกระทำผิด (ผู้ร้ายมือใหม่ ๆ อาจจะไม่ได้เรียนเรื่องนี้มากระมัง จึงมักถูกจับได้เสมอ เพราะไม่อาจรอให้ครบองค์ประกอบ ๓

อย่างเสียก่อน หรือขาดความรอบคอบ) บทบาทของตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมก่อนเกิดการกระทำผิด จึงมุ่งหนักไปในทางที่จะตัดโอกาสในการกระทำผิดของคนร้ายเป็นหลักสำคัญ เช่น การจัดสายตรวจทั้งประเภทเดินเท้า จักรยาน จักรยานยนต์ และรถวิทยุ ออกตระเวนตรวจตราไปตามถนนหนทาง ตามตรอกตามซอก อยู่ตลอดเวลาคนร้ายเห็นตำรวจก็ไม่กล้ากระทำผิด ถ้าเห็นผู้ใดแสดงท่าทางพิรุธตำรวจก็อาจตรวจค้นได้ ถ้าขณะที่กำลังพยายามกระทำความผิดอยู่ก็จับกุมได้ เพราะขั้นพยายามกฎหมายก็ถือว่ามีความผิดเช่นกัน และกฎหมายยังให้อำนาจตำรวจที่จะสอบถามบุคคลที่พบเห็นในลักษณะที่ไม่น่าไว้วางใจได้ด้วย ทั้งนี้ก็เพียงเพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำผิดขึ้นนั่นเอง เราได้ทราบมาแล้วว่าอาชญากรรมมีความชั่วร้ายและก่อความสูญเสียเพียงใด อย่าให้เกิดขึ้นได้เป็นดีที่สุด หลักการป้องกันดีกว่าแก้ จึงเป็นหลักการที่กรมตำรวจยึดถือปฏิบัติอยู่เสมอตลอดมาเพื่อคุ้มครองสังคมให้ได้รับความปลอดภัยมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

๒.๖ การปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ เป็นที่ยอมรับกันว่าไม่มีประเทศใดในโลกที่จะสามารถป้องกันมิให้อาชญากรรมหรือโจรผู้ร้ายเกิดขึ้นได้ และก็ไม่มีตำรวจของประเทศใดในโลกที่สามารถป้องกันปราบปรามโจรผู้ร้ายให้หมดไปได้ เพราะอาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมประการหนึ่งเราสามารถทำได้ก็เพียงแต่ทำให้อาชญากรรมลดน้อยลงหรือบันเทาผลร้ายที่จะเกิดจากอาชญากรรมให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้เท่านั้น เมื่ออาชญากรรมจะต้องมีอยู่ควบคู่กับสังคมเช่นนี้ ก็ตกเป็นหน้าที่ของตำรวจที่จะต้องจับกุมผู้กระทำผิดมาสู่เงื้อมมือของกฎหมายเพื่อให้ศาลพิจารณาโทษตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ถ้าไม่สามารถจับกุมตัวผู้กระทำผิดได้ในทันทีทันใดก็ต้องพยายามสืบสวน

ติดตามจับกุมตัวมาจนได้ จนกว่าจะขาดอายุความ กระบวนการทำงานของตำรวจเมื่อเกิดการกระทำผิดหรือภายหลังการกระทำผิดได้เกิดขึ้นแล้วนี้เราเรียกว่า **การปราบปราม** ซึ่งก็เชื่อว่าวิธีการต่าง ๆ ที่ตำรวจดำเนินการในทางปราบปรามอาชญากรรมนั้น ท่านทั้งหลายก็ได้รู้เห็นและทราบดีอยู่แล้ว ฉะนั้น จึงขอกล่าวสรุปเพื่อความเข้าใจง่าย ๆ ได้ว่าการป้องกันอาชญากรรมของตำรวจนั้นก็คือ การกระทำก่อนเกิดเหตุการกระทำผิดโดยมุ่งตัดโอกาสที่จะกระทำผิดของคนร้ายให้หมดไปหรือให้มีได้น้อยที่สุด ส่วนการปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจนั้นคือการปฏิบัติการเพื่อเอาตัวผู้กระทำผิดมาสู่เงื้อมมือ ของกฎหมายเมื่อได้เกิดกระทำขึ้นแล้วนั่นเอง

๓. **บทบาทของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญกรรม** ตามที่ได้ชี้แจงมาข้างต้นตามลำดับเชื่อว่าท่านคงจะได้รับความรู้และเกิดความเข้าใจพอสมควรแล้ว

– สาเหตุของอาชญากรรมนั้นเกิดจากอะไร
– การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม โดยการขจัดสาเหตุของอาชญากรรมส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของหน่วยงานหรือองค์การรับผิดชอบอยู่แล้ว
– ปฏิบัติการของตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมนั้นกระทำโดยหลักการและวิธีการอย่างไร และตำรวจนั้นอยู่ปลายเหตุของอาชญากรรมดังได้กล่าวมาข้างต้น

เมื่อได้ทำความเข้าใจเช่นนี้แล้วก็เป็นการง่ายที่จะพิจารณาต่อไปอีกว่า ประชาชนจะมีส่วนช่วยเหลือในการป้องกันปราบปรามอาชญกรรมได้อย่างไร ซึ่งเราสามารถแยกพิจารณาเป็นตอน ๆ ได้ดังนี้ :–

– ประชาชนช่วยขจัดหรือลดสาเหตุหรือต้นตอของอาชญากรรม
– ประชาชนช่วยตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมก่อนเกิดการกระทำผิด

- ประชาชนช่วยตำรวจในการปราบปราม อาชญากรรม หลังเกิดการ-กระทำผิด

๔. ประชาชนช่วยขจัดหรือลดสาเหตุของอาชญากรรม

๔.๑ เราทราบแล้วว่า สาเหตุของอาชญากรรมนั้นส่วนใหญ่เกิดจากอิทธิพลหรือแรงกดดันของสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม หรือภาวะชักนำหรือเหตุยั่วยุจูงใจให้ประกอบอาชญากรรมได้นานาประการ เช่น ค่าครองชีพสูง ความยากจน การว่างงาน ความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม ความมึนเมา การติดยาเสพติดให้โทษ ฯลฯ แม้ว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะมีองค์การทั้งของรัฐบาล และ เอกชนรับผิดชอบดำเนินการแก้ไขหรือสร้างสรรอยู่แล้วก็ตาม แต่กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ **จะต้องมีประชาชนเป็นแกนหรือปัจจัยสำคัญเสมอ** เพราะประชาชนเป็นทั้งตัวประกอบเป็นผู้รับผลแห่งการกระทำและเป็นผู้ร่วมมือให้เกิดผลแห่งการกระทำ

๔.๒ หากประชาชนเป็นผู้ตั้งอยู่ในศีลธรรมเคารพกฎหมายของบ้านเมือง ทำมาหากินด้วยความสุจริต ขยันหมั่นเพียร และรู้จักประหยัด ไม่เสพสุราหรือติดยาเสพติด ที่มีครอบครัวก็ครองรักกันด้วยความราบรื่น มีบุตรธิดาก็อบรมสั่งสอนดูแลให้ขยันหมั่นเพียรในการเรียนและประพฤติดีอยู่ในโอวาทของพ่อแม่ ครูอาจารย์ ผู้ที่อยู่ในเยาว์วัย ก็ประพฤติตนให้เหมาะแก่วัยให้สมกับคำขวัญที่ว่า **เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ** ก็เท่ากับว่าประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ได้ช่วยเหลือรัฐบาล อย่างมากมายอยู่แล้ว เพราะการกระทำหรือความประพฤติดังกล่าวนี้ก็คือ การเป็นพลเมืองดีของชาตินั่นเอง ชาติใดมีพลเมืองดีมาก ชาตินั้นก็เจริญก้าวหน้า มีความร่มเย็นเป็นสุข แม้จะมีพลเมืองเลวปะปนอยู่บ้างเป็นธรรมดาคนชั่วก็จะไม่มีอิทธิพลเหนือคนดี และหากคนดีผนึกกำลังกันช่วยรัฐบาล

หรือตำรวจเพื่อขจัดคนชั่วด้วยแล้ว บ้านเมืองก็จะร่มเย็นเป็นสุขยิ่งขึ้นเป็นทวีคูณ

๔.๓ เพราะรัฐบาลก็พยายามที่จะช่วยเหลือประชาชนอยู่แล้ว แต่เป็นการช่วยเหลือในระดับชาติคือช่วยเหลือเป็นส่วนรวม มิได้มุ่งเจาะจงช่วยใครคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ ฉะนั้นถ้าการช่วยเหลือของรัฐบาลกับการที่ประชาชนช่วยเหลือตนเองเกิดขึ้นอย่างจริงจังและสอดคล้องต้องกันเมื่อใด ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะเดินไปสู่เป้าหมายอย่างไม่ต้องสงสัย ดังจะเห็นได้จาก **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม** ของรัฐบาลที่ได้ดำเนินการมาเป็นระยะ ๆ และขณะนี้ก็อยู่ในช่วงการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ ๓ ซึ่งเริ่มแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕–๒๕๑๙ แผนพัฒนาฯ ดังกล่าวนี้ก็มุ่งที่จะสร้างการกินดีอยู่ดีให้แก่ประชาชน ต้องการขจัดความยากจนและการว่างงาน ส่งเสริมการอุตสาหกรรม การเกษตร ให้ประชาชนมีงานทำและมีรายได้สูงขึ้น จัดการศึกษาแก่ประชาชน หรือเยาวชน ให้สอดคล้องกับภาวะ สังคมในปัจจุบัน มุ่งขจัดความเสื่อมโทรมต่าง ๆ ฯลฯ รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันปราบปรามอาชญากรรมด้วย ซึ่งกระทรวงมหาดไทย และ กรมตำรวจ ก็ได้ดำเนินการอยู่แล้ว เพื่อให้ประชาชนได้ตั้งหน้าทำมาหากินโดยปกติสุข ไม่ต้องหวาดหวั่นภัยจากอาชญากรรม

๕. ประชาชนช่วยตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม

๕.๑ เราได้ทำความเข้าใจกันมาแล้วข้างต้นว่า การป้องกันอาชญากรรมในหน้าที่ของตำรวจนั้นมุ่งหนักไปในทางขจัดโอกาสในการกระทำผิดของคนร้ายให้หมดไปหรือให้มีโอกาสน้อยที่สุดปฏิบัติการตามความมุ่งหมายนี้ประชาชนมีส่วนช่วยได้มากและทำได้ไม่ยากเย็นอะไรเลย เช่น

๕.๒ การระมัดระวังรักษาทรัพย์ของตนเอง กล่าวคือ ถ้าทุกคน ทุกครอบครัว ช่วยกันระมัดระวังทรัพย์สินของตนให้ดี ไม่เปิดช่องให้คนร้ายประกอบการโจรกรรม ฉกชิงวิ่งราว ได้โดยสะดวกแล้ว ก็เท่ากับเป็นการตัดโอกาสคนร้ายไปด้วยในตัว ซึ่งสามารถลดการกระทำผิดได้วิธีง่าย ๆ จะขอยกตัวอย่าง เพื่อประกอบการพิจารณา หรือ เสนอแนะบางประการเช่น

- มีรั้วบ้านที่แข็งแรงพอสมควร
- มีที่เก็บทรัพย์สินมีค่า
- มีเงินทองก็ไม่ควรเก็บไว้ในบ้านมากเกินความจำเป็น นำไปฝากธนาคารออมสิน ธนาคารพานิชย์ ซึ่งนอกจากจะปลอดภัยแล้วยังได้ดอกเบี้ยอีกด้วย
- ไม่ควรมีเครื่องประดับตบแต่งที่มีค่าเมื่อไปเที่ยวงานที่มีคนชุมนุมกันมาก ๆ
- ก่อนออกจากบ้านหรือก่อนนอน ได้ดูแลทรัพย์สิน ปิดประตูหน้าต่าง ประตูรั้วบ้านให้เรียบร้อย
- มีรถยนต์ก็ควรจอดเก็บให้มิดชิด ล๊อคกุญแจ ปิดกระจกให้เรียบร้อย ทั้งเมื่ออยู่ในบ้าน หรือนอกบ้านและไม่ควรทิ้งของมีค่าไว้ในรถยนต์
- ทรัพย์สินใดที่มีหมายเลขประจำหรือตำหนิพิเศษประจำทรัพย์สินนั้น ๆ ก็ควรมีสมุดจดบันทึกไว้ เช่นรถยนต์ อาวุธปืน เครื่องพิมพ์ดีด นาฬิกา ฯลฯ เมื่อเวลาสูญหายก็สามารถแจ้งตำรวจได้ทันท่วงทีและเป็นหลักฐานในการพิสูจน์ความเป็นเจ้าของอีกด้วย
- หากอยู่ในฐานะที่พอจะจัดหาได้ ควรมีสัญญาณป้องกันหรือเตือนภัย ติดไว้กับบ้านหรือรถยนต์ หรือที่เก็บทรัพย์มีค่าก็สามารถช่วย

ได้ มากใน การเตือนภัย และ ทำให้ คนร้าย กระทำ การโจรกรรมได้ลำบากยิ่งขึ้น

- ความโอบอ้อมอารีระหว่างเพื่อนบ้าน ช่วยเป็นหูเป็นตาแทนซึ่งกันและกันเมื่อเพื่อนบ้านไม่อยู่หรือพลั้งเผลอ ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ เพราะเราช่วยเขา เขาก็ต้องมีน้ำใจต่อเรา ถ้าแผ่วงกว้างออกไปในละแวกนั้นก็จะปลอดภัยจากอาชญากรรมได้โดยไม่รู้สึกตัว
- ถ้าเห็นคนแปลกหน้ามาเดินด้อม ๆ มอง ๆ แถวละแวกบ้านหรือมาถามหาคนชื่อแปลก ๆ หรือส่อพิรุธใด ๆ ก็ตาม ควรรีบแจ้งตำรวจโดยด่วนที่สุด
- อย่า เชื่อคน แปลก หน้า ที่ มา ติดต่อ ธุรกิจ ซึ่งให้ ผลกำไร มากมายผิดปกติ
- อย่ารับจำนำหรือรับซื้อ สิ่งของมีค่าราคาแพง ๆ จากบุคคลที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเป็นต้น

๖. ประชาชนช่วยตำรวจในการปราบปรามได้อย่างไร

๖.๑ เมื่อถึงขั้นที่เกิดอาชญากรรมหรือมีการกระทำผิดเกิดขึ้นแล้ว ไม่ว่าจะเกิดกับตัวท่าน ครอบครัวท่าน หรือแก่บุคคลอื่น เป็นหน้าที่ของตำรวจที่จะจับกุมตัวผู้กระทำผิดมาสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อส่งให้แก่พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องร้องต่อศาลต่อไป ถ้าไม่สามารถจับกุมตัวได้ในทันทีทันใด ตำรวจก็ต้อง พยายามสืบสวน ติดตามจับกุมมาดำเนินคดีจนได้ ปฏิบัติการของตำรวจในขั้นนี้เราเรียกว่าการปราบปรามดังที่ได้ทำความเข้าใจกันมาแล้ว

๖.๒ ปัญหามีว่า ประชาชน จะช่วย ตำรวจใน การปราบ ปราม อาชญากรรมได้อย่างไรบ้าง ถ้าพิจารณาแต่เพียงผิวเผินแล้ว อาจกล่าวได้ว่าชาวบ้านไม่เกี่ยว เป็นเรื่องของตำรวจ ความจริงหาเป็นเช่นนี้ไม่ ประชาชน

ทุกเพศทุกวัย สามารถช่วยเหลือตำรวจในการปราบปรามได้อย่างมากทีเดียว ซึ่งจะขอยกตัวอย่างเพื่อประกอบการพิจารณาและเป็นแนวความคิดเช่น –

(๑) **ถ้ามีอาชญากรรมหรือการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้นในบ้านของท่าน**

– รีบแจ้งให้ตำรวจที่ใกล้ที่สุดทราบโดยเร็วที่สุด

– รักษาร่องรอยหรือสภาพเดิมที่เป็นอยู่ขณะพบหรือเกิดการกระทำผิดไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

– ถ้ามีคนตายให้รักษาสถานที่ศพเป็นอยู่ไว้ ห้ามเคลื่อนย้าย หากศพอยู่ในสภาพอุจาดตาจะหาผ้าคลุมไว้ก็ได้ เรื่องคนตายนี้ขอเตือนหรือแนะนำไว้เป็นพิเศษ เพราะถ้าพบศพแล้วไม่แจ้งเจ้าหน้าที่อาจมีความผิดตามกฎหมายก็ได้

– ถ้ามีคนบาดเจ็บที่ควรได้รับการพยาบาล เพื่อป้องกันชีวิตหรือความทุกข์ทรมานก็นำส่งโรงพยาบาลได้ หรือหากมีเพลิงไหม้ก็จัดการดับได้ ถ้าสังเกตเห็นว่าอาจลุกลามใหญ่โตก็ควรแจ้งกองตำรวจดับเพลิง หรือตำรวจที่ใกล้ที่สุด

– ขอร้องมิให้เพื่อนบ้านเข้ามาเหยียบย่ำหรือเคลื่อนย้ายร่องรอยหรือสภาพที่เป็นอยู่ให้ผิดแผกไปจากเดิม

– จดจำเหตุการณ์หรือสิ่งผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ หรือบุคคลที่รู้เห็นเหตุการณ์ไว้ให้มากที่สุด เพื่อแจ้งหรือตอบข้อซักถามของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยไม่ปิดบังอำพราง

(๒) **เมื่อรู้เห็นการกระทำผิด** ไม่ว่าด้วยเหตุบังเอิญหรืออยู่ในที่เกิดเหตุด้วยก็ตาม ควรแจ้งให้ตำรวจทราบและยินดีเป็นพยานให้

ในคดีนั้น เพราะคำให้การของท่านอาจเป็นพยานสำคัญที่ช่วยให้สามารถจับกุมผู้กระทำผิดหรืออาชญากรมาลงโทษได้ หรืออาจช่วยให้ผู้สุจริตพ้นมลทินได้ซึ่งเป็นกุศลอย่างยิ่ง อย่าคิดว่าธุระไม่ใช่และไม่เป็นบาปกรรมอะไรเลย เพราะคนชั่วควรได้รับเคราะห์กรรม คนดีควรได้รับการคุ้มครองและเมตตาธรรมจากเพื่อนมนุษย์

(๓) **เมื่อพบการกระทำผิดซึ่งหน้า** คือเห็นกำลังกระทำความผิดอยู่ก็ดี หรือพบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มีความสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสด ๆ ก็ดีเช่น

- เมื่อบุคคลหนึ่งถูกไล่จับมาดังผู้กระทำผิดโดยมีเสียงร้องเอะอะให้ช่วยก็ดี
- เมื่อพบบุคคลหนึ่งแทบจะทันทีทันใด หลังจากเกิดการกระทำผิดในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุนั้น และมีสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำผิดหรือมีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานได้ว่าได้ใช้ในการกระทำผิด หรือมีร่องรอยพิรุธเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้นก็ดี
- กรณีเช่นนี้ถ้าท่านอยู่ในวิสัยที่จะช่วยจับกุมผู้กระทำผิดไว้ได้โดยไม่เสี่ยงอันตราย ท่านก็สามารถจะจับกุมตัวไว้ได้และกฎหมายก็ให้อำนาจท่านจับกุมได้ด้วย ถ้าไม่อยู่ในวิสัยที่จะจับกุมได้ก็ให้จดจำชื่อ ลักษณะหน้าตาของผู้นั้นไว้ เพื่อแจ้งให้ตำรวจทราบต่อไป อนึ่งขอแจ้งให้ทราบไว้ด้วยว่าบางกรณีท่านอาจจะได้รับคำขอร้องจากตำรวจให้ช่วยจับกุมคนร้ายซึ่งตำรวจมีอำนาจทำได้เช่นนั้น และท่านก็มีอำนาจหน้าที่ ๆ ต้องช่วยเหลือหากไม่เสี่ยงอันตรายเกินไปนัก

(๔) **พบเห็นผู้ขับรถยนต์ชนคนบาดเจ็บหรือตายแล้วหนี**

- ซึ่งเป็นความผิดที่โหดร้ายปราศจากมนุษยธรรมและท้าทายกฎหมายของบ้านเมืองที่ทุกคนควรร่วมมือกันปราบปราม เพราะเป็นคดีที่สืบสวนจับกุมได้ยาก เนื่องจากมักจะเกิดขึ้นในที่เปลี่ยวหรือยามวิกาล ผู้รับบาดเจ็บบางรายไม่ถึงตายถ้าได้รับการช่วยเหลือพยาบาลทันท่วงที ลองคิดดูเถิดว่าหากผู้รับเคราะห์เป็นญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงของเราจะรู้สึกอย่างไร คนขับบางรายมีความชั่วร้ายถึงขนาดนำเอาคนเจ็บซึ่งยังไม่ตายไปทิ้งไว้ในที่เปลี่ยวลับตาคนเสียอีกเพียงเพื่อต้องการปกปิดความผิดของตน คนเจ็บเลยต้องทุกข์ทรมานตายไปโดยไม่มีโอกาสร้องขอความช่วยเหลือจากผู้ที่ผ่านไปมาได้เลย
- จึงควรที่พลเมืองดีทั้งหลายจะได้ช่วยกันปราบปรามอาชญากรใจโหดร้ายพวกนี้ให้หมดสิ้นไป ด้วยการแจ้งให้ตำรวจทราบถึงลักษณะของรถ หมายเลขทะเบียนของรถ รูปร่างหน้าตาคนขับถ้าสามารถเห็นหรือจดจำได้ ถ้าพบคนเจ็บที่ยังไม่ถึงตายก็ควรให้ความกรุณานำส่งโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่ใกล้ที่สุดโดยเร็วที่สุด ถ้าเห็นว่าคนเจ็บจวนจะตายหรืออาการหนักมาก ถ้าพอจะสอบถามหมายเลขทะเบียนรถหรือพฤติการณ์ที่เขาอาจจะจดจำได้ก็ควรกระทำเพราะอาจจะเป็นประโยชน์แก่การติดตามจับกุมผู้กระทำผิดต่อไป

(๕) **รู้เบาะแสของคนร้าย**

- แหล่งมั่วสุมของคนร้าย แหล่งอบายมุขผิดกฎหมาย และแหล่งยาเสพติดให้โทษควรแจ้งให้ตำรวจที่ใกล้เคียงที่สุด

ทราบโดยเร็วที่สุด เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้ตำรวจสามารถกวาดล้างจับกุมคนร้ายได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะลำพังตำรวจฝ่ายเดียวเป็นการสุดวิสัยที่จะส่งกำลังไปตรวจดูแลได้อย่างทั่วถึง และบางกรณีก็ไม่อาจเข้าถึงคนร้ายได้ ถ้าคนดีหรือสุจริตชนช่วยเป็นหูเป็นตาและให้ข่าวที่เป็นประโยชน์แก่ตำรวจแล้วก็เท่ากับเรามีตำรวจอยู่ทั่วทุกหนทุกแห่ง คนชั่วคนร้ายก็ไม่อาจหลบหนีหรือหลบซ่อนอยู่ได้ จะต้องถูกจับตัวไปดำเนินคดีจะได้ไม่มีโอกาสก่อกรรมทำเข็ญให้แก่พวกเราและเป็นเยี่ยงอย่างให้คนร้ายหรือผู้ที่คิดประพฤติชั่วเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำผิด สังคมก็จะปลอดภัยหรือได้รับภัยจากอาชญากรรมน้อยลงอย่างไม่ต้องสงสัย

๗. ประชาชนช่วยป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในรูปแบบของชมรม องค์การ หรือสมาคม

๗.๑ ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ส่วนใหญ่เป็นการช่วยเหลือในลักษณะรายบุคคลซึ่งก็มีส่วนที่จะทำให้เกิดผลดีอย่างยิ่ง ขอได้เข้าใจว่าการที่ประชาชนคนดีทั้งหลายได้ช่วยเหลือตำรวจนั้นก็เท่ากับประชาชนได้ช่วยตัวเองนั่นเอง เพราะการปฏิบัติการของตำรวจก็มุ่งโดยตรงเพื่อความผาสุกของประชาชนอยู่แล้ว

๗.๒ อย่างไรก็ดี ยังมีการช่วยเหลือตำรวจของประชาชนในรูปแบบของชมรม องค์การและสมาคมอยู่อีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งมีบทบาทมากในการต่อต้านอาชญากรรม โดยการผนึกกำลังกันในหมู่ประชาชน แล้วจัดตั้งเป็นชมรม องค์การหรือสมาคมขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือกับทางราชการหรือตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม พลัง

ของประชาชนที่รวมกันหลาย ๆ คน จำนวนมาก ๆ เช่นนี้ อาจรวมกันเพื่อดำเนินการเป็นครั้งคราว หรือจัดตั้งขึ้นเป็นการถาวร โดยจัดตั้งกันเองด้วยความช่วยเหลือสนับสนุนของทางราชการก็ได้ ซึ่งจะยกตัวอย่างเพื่อประกอบการพิจารณาและเพื่อเป็นแนวความคิด เช่น

- การจัดสัปดาห์หรือนิทรรศการเพื่อการต่อต้านอาชญากรรม เพื่อต่อต้านยาเสพติดให้โทษ เพื่อความปลอดภัยในการจราจร เพื่อรณรงค์โจรกรรมรถยนต์ ฯลฯ เป็นต้น
- อาสาสมัครต่อต้านอาชญากรรม
- สมาคมป้องกันอาชญากรรม
- ศูนย์เยาวชนต่อต้านอาชญากรรม
- ลูกเสือจราจร
- ลูกเสือบรรเทาสาธารณภัย
- อาสาสมัครรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน
- องค์การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน
- ศูนย์ช่วยเหลือเยาวชนอนาถา
- องค์การสังคมสงเคราะห์หญิงและเด็กหญิง
- ศูนย์ฝึกอาชีพเด็กและเยาวชน
- ศูนย์บำบัดและสงเคราะห์เยาวชนติดยาเสพติดให้โทษ
- ศูนย์ฝึกอบรมผู้นำเยาวชน เป็นต้น

๘. **กล่าวสรุป** เชื่อว่าเท่าที่ได้บรรยายมาตามลำดับคงจะทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้และเข้าใจถึงสาเหตุของอาชญากรรมและภาระกิจของตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมว่ามีอยู่อย่างไร ประชาชนหรือเยาวชนจะสามารถช่วยเหลือตำรวจต่อต้านอาชญากรรมได้โดยวิธีการใดบ้าง รวมถึงแนวความคิดในการจัดตั้งองค์การหรือสมาคมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ประชาชนสามารถจัด

ตั้งขึ้น เพื่อผนึกกำลังกับฝ่ายรัฐบาลหรือตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้พอสมควร เราเชื่อว่า เยาวชนอันเป็นพลังใหม่ของสังคมไทยในปัจจุบันคงจะได้นำเอาแนวความคิดต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้นไปปฏิบัติให้เกิดผลดีแก่ตนเองและผู้อื่น ช่วยเหลือร่วมมือกันขจัดความชั่วร้ายให้หมดสิ้นไปจากบ้านเมือง ความสูญเสียจากอาชญากรรมจะต้องไม่เกิดขึ้นกับตัวเราและครอบครัวของเรา อีกต่อไป ถ้าประชาชนและเยาวชนพร้อมใจกันเผชิญหน้าและช่วยกันกำจัดอาชญากรรมอันเป็นศัตรูหมายเลขหนึ่งของสุจริตชน เราหวังว่าต่อจากนี้องค์การประชาชนคงจะได้ถูกจัดตั้งขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งกรมตำรวจยินดีให้การสนับสนุนด้วยความขอบคุณเพื่อสนองตอบเจตนาดีของประชาชนและเยาวชนอยู่แล้ว จงระลึกไว้เสมอว่า "อาชญากรรมนำภัย จงร่วมใจกันต่อต้าน" และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คนชั่วซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่เปอร์เซ็นต์ในสังคมที่ได้เคยก่อกวนสันติสุขของพวกเรา ก่อกรรมทำเข็ญให้แก่ญาติพี่น้องของเรามาเป็นเวลานาน คงจะถึงกาลอวสานต์ด้วย **พลังใหม่** ของเยาวชนในไม่ช้านี้.

หากบทความหรือแนวความคิดนี้จะเป็นประโยชน์บ้างด้วยประการใด ๆ ก็ตาม ขอน้อมอุทิศคุณความดีนั้นให้แก่ดวงวิญญาณอันประเสริฐของท่านอาจารย์ พล.ต.อ. เยื้อน ประภาวัต เพราะท่านอาจารย์ได้พร่ำสอนและมีความมุ่งมั่นอยู่เสมอขณะที่ท่านรับราชการอยู่ที่จะเห็นความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน โดยท่านมีความเชื่อมั่นว่ากิจการตำรวจจะดำเนินไปด้วยดีนั้น ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความศรัทธาของประชาชน และจะต้องกระตุ้นเตือน สนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้วยความสมัครใจได้มากเท่าใด ก็จะเป็นผลดีแก่ตำรวจมากยิ่งขึ้นเพียงนั้น ไม่ว่าในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม หรือการผดุงความยุติธรรมให้แก่สังคม.

ผู้กำกับเยือน

"๔๔๑๑"

ตอนนั้นผมมียศเป็นร้อยตำรวจโท เป็นรองสารวัตรอยู่สถานีตำรวจชนะสงคราม และเป็นตอนที่สงครามโลกครั้งที่สองเพิ่งจะสงบใหม่ ๆ เป็นธรรมดาของเหตุการณ์หลังสงครามทุกยุค สิ่งที่ตามมาก็คือความเดือดร้อนนานาประการ แล้วก็โจรผู้ร้ายซึ่งชุมยังกับยุง

ทั้งปล้นจี้ตีชิงวิ่งราวลักเล็กขโมยน้อย สาระพัดจะเลือกเกิดขึ้น เพราะคนไม่มีจะกินและทหารที่ปลดปล่อยมามาแย่งกิน ผสมกับทหารต่างชาติที่เข้ามาปลดอาวุธทหารญี่ปุ่นเป็นกองพัน ๆ มาช่วยแย่งกันกินอีก คนหมดท่าเข้าก็เลยต้องปล้น

ตำรวจสมัยนั้นเหนื่อย พอกับสมัยนี้ แต่ถ้าจะว่ากันไปตามจริงแล้ว ตำรวจไม่ว่าสมัยไหนมันก็เหนื่อยพอ ๆ กันทุกสมัย แล้วก็ยังถูกด่าสาระพัด กรมตำรวจได้ตั้งหน่วยปราบปรามพิเศษขึ้น สำหรับรับมือ กับโจรผู้ร้ายทั้งในกรุง และต่างจังหวัด เพราะชุมเสือหลายพวกเกิดขึ้นใหม่ ๆ ในหลายจังหวัด อาวุธที่เหลือใช้จากสงครามไปตกอยู่ในชุมชนพวกนี้ ซึ่งในระหว่างสงครามได้ร่วมมือกับพวกเสรีไทยทำการต่อต้านญี่ปุ่น พอสงครามสงบไม่รู้จะเอาอาวุธร้ายเหล่านั้นไปคืนใคร ก็เลยใช้มันหากินในทางปล้นคนไทยด้วยกันเสียเลย จึงเกิดมีโจรขึ้นหลายก๊กหลายเหล่าในหลายจังหวัด

เสือฝ้ายแห่งสุพรรณบุรีนั้น ยิ่งใหญ่กว่าเปาะสูในภาคใต้ขณะนี้หลายเท่านัก ขนาดตั้งค่ายเก็บภาษีเอาเองเป็นเจ้าพ่อสุพรรณไปเลยทีเดียวและคำพูดของเขาเป็นกฎหมาย เรียกว่าจะสั่งฆ่าใครก็ได้ตามอำเภอใจสมุนบริวารมีอยู่ทั่วสุพรรณ

กรมตำรวจต้องตั้งกองปราบปรามพิเศษขึ้น สำหรับส่งไปปราบโจรต่างจังหวัด ส่วนในกรุงนั้นก็มีหน่วยตำรวจพิเศษขึ้นหน่วยหนึ่งสำหรับปราบโจรในกรุง ตำรวจหน่วยนั้นให้ชื่อว่า "กองตรวจตำรวจนครบาล"

มีผู้กำกับการชื่อว่า พันตำรวจตรี เยื้อน ประภาวัต

ผู้กำกับเยื้อนจะมาจากไหนตอนนั้นคนทั่วไปยังไม่รู้จัก แต่ในวงการตำรวจนครบาล ส่วนมากรู้จักผู้กำกับหน้าหยกผู้นี้ดี

รูปร่างบาง ๆ โปร่ง ๆ หน้าสวยเหมือนพระเอกงิ้ว พูดเสียงเบาๆ ตะกุกตะกักนิดหน่อยไม่ถึงกับเป็นอ่าง แล้วก็พูดไปหัวเราะไปถ้าถูกอารมณ์ ลักษณะของบุคคลิคอย่างนี้ไม่น่าจะมาเป็นมือปราบ โดยเฉพาะในนครบาล

แต่กรมตำรวจได้สรรแล้วว่าไม่ผิดตัว

ไอ้เสือขาวสิ้นชื่อเพราะใคร ชื่อมันดังเหมือนพลุ ดังกว่าผู้กำกับเยื้อนเสียอีกในตอนนั้น เพราะทั่วกรุงชื่อของมันกระฉ่อน นักเลงทั้งหลายกลัวมัน มันเดินเข้าเดินออกจากคุกเป็นว่าเล่น แถมยังคุยเสียอีกว่าอยู่ในคุกมันจะออกมาหาเมียเมื่อไรก็ได้ เพราะมันขี่ครุฑออกมา

วันหนึ่งไอ้เสือขาวขี่ครุฑออกมาตามถนัดของมัน แต่มันดันผ่ามาบินผ่านทางนายตำรวจชื่อเยื้อนเข้า ไอ้เสือจึงตกจากครุฑไปขึ้นเชิงตะกอน สิ้นชื่อไป ก็เท่านั้น ดับเอาง่าย ๆ

แต่คนทั่วไปก็รู้แต่เพียงว่าไอ้เสือขาวดับไปแล้ว ด้วยน้ำมือใคร–ผู้คนไม่ได้สนใจ เพราะชื่อคนที่ทำให้มันดับนั้นไม่คุ้นหู

ตอนนั้นผู้กำกับเยื้อนยังเป็นแค่สารวัตรเยื้อน และ มียศเป็นร้อยตำรวจเอก กับงานปราบไอ้เสือขาว ซึ่งดังแสนดังนั้น ร้อยตำรวจเอก เยื้อนทำเหมือนปอกกล้วยเข้าปาก มันก็เหมือน ๆ กับงานพิชิตโจรรายอื่น ๆ ที่ได้ทำ ๆ มาตั้งแต่ยังเป็นร้อยตำรวจโทจนมายันร้อยตำรวจเอก รายไอ้เสือขาวนี้เป็นรายที่เท่าไหร่ไม่เคยนับก็ทำ ๆ ไปอย่างไม่ดังอยู่อย่างนั้น แต่งานเหล่านี้กรมตำรวจมีบันทึกอยู่ในสมุดประวัติครบถ้วน

ฉะนั้นเมื่อนครบาล ต้องการ หัวหน้าหน่วยมือ ปราบสำหรับ กองตรวจ

ตำรวจนครบาล กรมตำรวจก็ใส่ชื่อ พันตำรวจตรี เยื้อน ประภาวัต ลงไปได้ทันทีโดยไม่ต้องเสียเวลาไปควานหาที่ไหน

นั่นเป็นจุดเริ่มต้นที่จะดังของผู้กำกับเยื้อน

ผู้กำกับเยื้อนเริ่มงานของตัวโดยการหาลูกมือ ที่จะมาวางไว้ในตำแหน่งต่าง ๆ ตั้งแต่สารวัตรแผนกต่าง ๆ ทั้งเหนือ ใต้ และธนบุรี ไปจนถึงรองสารวัตรและนายสิบ พลตำรวจ ซึ่งจะเป็นกำลังอันสำคัญ

มือเก่า ๆ ที่เคยใช้สรอยกันมาที่เรียกว่าหัวกะทิก็มี ร้อยตำรวจเอก พจน์ เภกะนันท์ ร้อยตำรวจโท พันศักดิ์ วิเศษภักดี ร้อยตำรวจโท เทียน ไชยะโท ร้อยตำรวจตรี ชูลิต ปราณีประชาชน พวกนี้ถูกเรียกตัวมาร่วมงานกันใหม่ในคราวนี้อีก ทั้งหมดนั้นเป็นมือปราบชั้นคนองศึกในสมัยนั้น ดูตัวแล้วก็เห็นจะพอรับมือโจรเมืองหลวงอยู่ เพราะทุกคนกำลังฟิตเปรี๊ยะด้วยกันทั้งนั้น

ผมบังเอิญได้ถูกเรียกตัวไปร่วมงานกับเขาด้วย ก็ไม่ทราบว่าใครไปหลอกผู้กำกับเยื้อนให้ท่านเชื่อมือผมได้ ให้เอาผมเข้าไปอยู่ด้วย ผมกับผู้กำกับไม่เคยได้ใช้สรอยกันมาก่อนอย่างสามสี่คนที่ออกชื่อมานั่น ก็ยากที่ท่านจะรู้ฝีมือผม ฉะนั้นก็ต้องมีใครสักคนหนึ่งที่ไปพูดกับท่านถึงตัวผม จนท่านเชื่อสนิท เรียกตัวผมให้มาร่วมงานด้วยกัน

ตอนนั้นผมเป็นรองสารวัตรอยู่โรงพักชนะสงคราม กำลังเป็นไม้เบื่อไม้เมากับผู้กำกับ ฯ นครบาลนายของผมอยู่แล้วพอดี (ความจริงมันพอไม่ดี) เขาหาว่าผมเป็นนายตำรวจหัวหน้าซ่องโจรบางลำภู เพราะเรื่องลักเล็กขะโมยน้อยต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในท้องที่และมาเข้าเวรผม ตำรวจของผมเป็นจับได้แทบทุกราย และที่มีเรื่องอันสำคัญที่จะเป็นชนวนใหญ่ก็คือ คืนวันหนึ่งสรรพสินค้าของร้านค้าบริษัทจังหวัดซึ่งอยู่ที่เชิงสพานโค้งบางลำภูถูกคนร้ายงัดบริษัทเข้าไปขะโมยเอาไปเกลี้ยงตู้ เจ้าหน้าที่ที่นั่นเขามาแจ้งความในเวรผมพอดี แล้วพอวันรุ่งขึ้นหลังจากวันมาแจ้งความ ไอ้สรรพสินค้าเหล่านั้นที่มันหายไปเมื่อคืนก่อนนั้น มันปาฏิหารย์กลับ

เข้ามาเรียงรายตั้งอยู่ที่ในตู้เหมือนเดิมได้ยังไงก็ไม่รู้ มีขาดหายไปบ้างนิดๆหน่อยๆ ตามเรื่องของมัน ซึ่งยังความแปลกใจให้แก่ผู้มาแจ้งความเป็นอย่างยิ่ง

แทนที่ผมจะได้รับความดีความชอบ นายเขาก็เลยหาว่าผมเป็นหัวหน้าซ่องโจรไปเลย เพราะผมเป็นเด็กที่เติบโตมาจากบางลำภู แล้วก็ดันผ่ามาอยู่ในท้องที่นั้นเข้าพอดี

ผมเห็นว่า ถ้าขืนยังอยู่ที่นั้นต่อไป ก็อาจจะถูกข้อหา ฉกรรจ์เข้าวันหนึ่ง แล้วก็อาจจะติดตาราง ทั้งๆ เป็นนายตำรวจ ก็เลยตัดสินใจเอออออห่อหมกกับผู้กำกับเยื้อน หอบเสื่อผ้าไปอยู่กับท่านเสียเลย

แล้วผมก็ได้ร่วมงานในทีมผู้กำกับเยื้อน

สมัยนั้นกองตรวจ ตำรวจนครบาล อาศัยอยู่ที่บนชั้นสี่ ของตึกสถานีตำรวจพลับพลาชัยเดี๋ยวนี้ ซึ่งสมัยนั้นเรียกว่าสถานีตำรวจนครบาลกลาง หรือเรียกง่ายๆ ว่าโรงพักกลาง การไปทำงานของพวกเราจึงต้องวิ่งขึ้นลงบันไดถึงสี่ชั้นทุกวัน เพราะไม่มีลิฟต์ เป็นการบริหารกำลังขาไปในตัว จึงไม่แปลกอะไรที่ตำรวจกองตรวจตอนนั้นทั้งนายและพลมีกำลังขาดีๆ ด้วยกันทั้งนั้น เหมาะสำหรับงานซึ่งมีทั้งหนีและไล่

นั่นเป็นตอน ดูเหมือนจะเป็นตอนปลาย ๆ ปี ๒๔๘๘ หรือไม่ก็ต้นปี ๒๔๘๙ ที่ต้องใช้คำว่าดูเหมือน ก็เพราะผมเองก็ไม่แน่ใจว่ามันจะเป็นตอนไหนแน่ สงครามเลิกใหม่ ๆ ก็เดือนสิงหาคม ๒๔๘๘ และกองตรวจตั้งขึ้น หลังจากนั้นเพียงไม่กี่เดือน วันเวลาไม่สำคัญหรอก เพราะเราจะพึ่งกันถึงเรื่องผู้กำกับเยื้อนเท่านั้น

สมัยนั้นชั้นชื่อว่า "ซี้เล้า" "ซึ่งภาษาจีนแปลว่าชั้นสี่แล้วพวกคนจีนกลัวกันนักหนา โดยฉะเพาะกุมารจีนซึ่งเป็นโจร เพราะถ้าเรื่องใดถึง "ซี้เล้า" เมื่อใดเป็นถูกตามล่าจนถึงที่สุด และผู้ร้ายสมัยนั้นไม่ใคร่ยอมให้จับเป็น อาวุธที่ว่าร้ายแรงนั้นไม่มีฉะเพาะในภูธร ในกรุงก็น่าดูเหมือนกัน เจอกันเป็นยิงกันไม่รู้

ฝ่ายไหนโจร ฝ่ายไหนตำรวจ เพราะตำรวจกองตรวจไม่แต่งเครื่องแบบ ตอนนั้นคนในกรุงยังมีไม่ถึงสามล้านอย่างเดี๋ยวนี้ การไล่ยิงกันตามท้องถนนจึงไม่สู้จะเกะกะเท่าใด มีผู้ถูกลูกหลงบ้างประปราย แต่ก็ไม่ปรากฏว่ามีคนโดนลูกหลงถึงตาย เจ็บนิด ๆ หน่อย ๆ ตำรวจก็รักษาให้ฟรี

พอเริ่มตั้งกองได้ไม่เท่าไรก็ได้เรื่อง ที่ว่าได้เรื่องก็เพราะเราหาเรื่องอยู่แล้ว ก็เขาตั้งกองมาเพื่อให้ปราบโจร เราก็ต้องหาโจรมาปราบ แล้วโจรตอนนั้นก็หาง่ายเท่า ๆ กับยุง เงี่ยหูฟังให้ดีเดี๋ยวก็ต้องได้เค้าว่าเขาจะปล้นกันที่นั่นที่นี่ วันนั้นเราก็ได้เรื่องว่าเขา จะพาพวกมาปล้นบ้านผู้หญิงแหม่มคนหนึ่ง ในซอยนานาเหนือ แหม่มคนนั้นแกอยู่คนเดียวและมีเงินขนาดทำให้โจรน้ำลายไหล และสถานที่มันเงียบผู้คนไม่เหมือนเดี๋ยวนี้ สพานที่จะทะลุออกข้ามคลองยังไม่มี ซอยนานาเหนือไปตันอยู่ตรงคลองนั้น และบ้านแหม่มแกอยู่ปลายซอยน่าปล้น

การวางแผนพิชิตโจรต้องวางกันอย่างรอบคอบ เพราะพวกเราแน่ใจที่สุดว่าจะต้องเกิดการต่อสู้กันแน่นอน ไม่ใช่ด้วยหมัด แต่ด้วยปืน ผู้กำกับเยื้อนเป็นผู้วางแผนและกำหนดตัวมือปืนที่จะวางตามจุดต่าง ๆ ตลอดจนกำหนดเส้นทางหนีทีไล่ ซึ่งทุกอย่างจะต้องเป็นไปตามที่กำหนด พลาดแม้แต่นิดเดียวก็ไม่ได้ การปราบปรามแบบนี้ ซึ่งจะต้องเผชิญกับเหตุการณ์ซึ่งเดาไม่ได้ว่าจะมารูปใดนั้น การวางแผนจะต้องกระทำด้วยความรอบคอบ และทุกคนเมื่อถูกกำหนดตัวลงไปแล้วว่าให้อยู่ตรงจุดไหน และจะเคลื่อนที่มาได้เพียงแค่ไหน เมื่อมาถึงตรงจุดนั้นแล้วจะต้องหยุดอยู่กับที่ตรงจุดนั้น การติดตามต่อไปจะตกเป็นของมือปืนอีกจุดหนึ่งซึ่งจะรับช่วงต่อไป ห้ามเด็ดขาดที่จะล้ำจุดออกไป มิฉะนั้นในความมืด และ ขณะที่เหตุการณ์กำลังชุลมุนอยู่นั้น อาจจะถูกลูกหลงของฝ่ายเดียวกันเข้าก็ได้ หรือไม่ก็อาจจะทำให้การติดตามของพวกเดียวกันต้องติดขัดเสียผลลง

งานในคืนวันนั้นสำเร็จลงอย่างเรียบร้อยทุกประการ ฝ่ายผู้ร้ายซึ่งมีอยู่ด้วยกันห้าคนไม่มีใครได้กลับไปเห็นหน้าลูกเมียหรือเพื่อนฝูงเลยแม้แต่คนเดียว

นอนกลิ้งเกลือกระเนระนาดอยู่ตามจุดต่าง ๆ ในซอยนั้นตามทิศทางที่แตกกระเจิงกันไป เพราะพอถูกสกัดในขั้นแรกโดยหน่วยที่หนึ่ง ขณะที่กำลังจะลงจากรถที่หน้าบ้านแหม่มคนนั้น ก็แตกฮือและเริ่มยิงกันทันที ผู้ร้ายแยกกันหนีพลางสู้พลางไปเข้าตามจุดต่าง ๆ ที่ดักไว้และเมื่อทุกจุดปฏิบัติตามแผนที่วาง ไม่มีใครล่วงล้ำหน้าที่ของใคร ผู้ร้ายก็เข้ากับ หนีไม่พ้น

เสร็จภารกิจแล้ว เราก็ปล่อยให้เป็นหน้าที่ของ คณะกรรมการสอบสวนวิสามัญฆาตกรรมซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษา นายแพทย์และเจ้าของท้องที่เขาจัดการกันต่อไป แล้วเราก็กลับบ้าน พักผ่อน

แหม่มเจ้าของบ้านไม่รู้ตัวเสียด้วยซ้ำว่าบ้านจะถูกปล้น ได้ยินแต่เสียงปืน ไม่รู้ว่าเขาทำอะไรกัน

นั่นเป็นงานชิ้นแรกที่เกิดการยิงกันจนผู้ร้ายเป็นศพ และเป็นข่าวที่กองตรวจเริ่มดังขึ้นมาตามหน้ากระดาษหนังสือพิมพ์ และชื่อผู้กำกับเยื้อนเริ่มเป็นที่รู้จักในหมู่ประชากรชาวกรุง

ต่อมาก็อีกราย อีกราย และอีกราย ผู้ร้ายตายบ้าง ถูกจับเป็นบ้าง ในที่ต่าง ๆ กันหลายแห่งในพระนคร แทบทุก ๆ เจ็ดวันจะต้องมีข่าวกองตรวจไปที่นั่นที่นี่และที่โน่น แทบจะทุกมุมเมืองกรุง นั่นก็หมายความว่าเวลาหลับนอนของพวกเราก็มีน้อยลงทุก ๆ วัน บนกองผู้คนเริ่มมาติดต่อขอความช่วยเหลือกันไม่ขาดยังกับเป็นตำรวจท้องที่ ต้องบั้ด ๆ ไปให้ทางท้องที่เขาเสียบ้าง การปราบปรามอย่างเด็ดขาดของ กองตรวจตำรวจนครบาล ก่อให้เกิดความเชื่อถือแก่ผู้คนเป็นส่วนมาก และเขาพากันหันมาพึ่งพาพวกเราในอันที่จะให้ความคุ้มครองเขามากขึ้นทุกวัน "ซี้เล้า" กลายเป็นที่พึ่งของคนดี และเป็นที่เกรงขามของคนร้ายจนเป็นที่รู้จักกันทั่ว

พวกเรามีเพื่อนนักหนังสือพิมพ์ไปมาหาสู่มากขึ้น เพราะพวกนักข่าวเหล่านี้ไม่ต้องตระเวนไปหาข่าวใหญ่ ๆ จากที่ไหน มาที่กองตรวจเป็นได้ข่าวไป

ทุกครั้ง และบางคนก็ติดตามพวกเราไปทำข่าวจนถึงที่เกิดเหตุ จนเป็นเพื่อนฝูงกินเหล้ากันยามเย็นก็มี ชนิดไปไหนไปด้วยกันเลยทีเดียว

ชื่อผู้กำกับเยื้อนจึงดังไปทั่วกรุงด้วยหนังสือพิมพ์

สมาชิกสภาวุฒิสภาท่านหนึ่งนำเอาปฏิบัติงานของพวกเราไปพูดในสภา ยกย่องถึงการทำงานปราบปรามของกองตรวจที่ทำให้กรุงเทพ ฯ ลดจำนวนผู้ร้ายลงอย่างรวดเร็ว และสนับสนุนรัฐบาลให้ปูนบำเหน็จรางวัลแก่กองตรวจในความดีความชอบครั้งนั้น ผมจำชื่อท่านผู้นั้นไม่ได้ แต่พวกเราก็นำกระเช้าดอกไม้ไปขอบคุณท่านผู้นั้นในฐานะที่เป็นผู้เห็นอกเห็นใจพวกเรา แม้การปูนบำเหน็จเราจะไม่ได้ เพราะรัฐบาลกำลังจน พวกเราก็พอใจที่จะทำงานที่เรารักต่อไป

ชื่อผู้กำกับเยื้อนเข้าไปดังถึงในสภา

กองตรวจตั้งได้ไม่ถึงปี งานก็ลดลง เพราะคดีร้าย ๆ ต่าง ๆ ลดลง กองตรวจส่งคนเข้าคุกไปก็มาก ส่งไปหายมพบาลก็มาก จนผู้ร้ายหาทำยายากเข้าทุกวัน งานของพวกเราจึงขาดมือ จนถึงกับต้องส่ายตาหางานปราบนักเลง เรียกว่าส่ายตาหาโจทก์ เพราะที่ไหนมีข่าวว่ามีนักเลงก่อกวนผู้คน ไม่ว่าจะเป็นในที่สาธารณะหรือตามสถานหย่อนใจกลางคืน พวกเราก็แบ่งกันไปหาโจทก์ที่นั่น ก็ได้ผล จนพวกเจ้าของสถานที่เหล่านั้น อยากจะจ้างพวกเราไปนั่งวันละครึ่งชั่วโมงก็ยังดี กลายเป็นนักเลงไปเสียเอง กรุงเทพ ฯ ชักจะเงียบเหงา

ผู้กำกับก็ชักจะนั่งหาว ไม่รู้จะหาอะไรมาทำ ก็เลยต้องหาทางแก้เหงาด้วยการเรียกพวกลูกกองมาประชุมอบรม เรียกอบรมบ่อย ๆ เข้าพวกเราก็ชักจะเอียน ๆ หาทางเลี่ยงกันคนละวันสองวัน ไปดมกลิ่นโจรเพื่อหาทางยึดเส้นยึดสายกันบ้าง ก็ไม่ค่อยจะได้กลิ่น

วันหนึ่งผู้กำกับนัดประชุมแต่เช้าเก้าโมง บอกว่ามีเรื่องสำคัญที่จะหารือทุกคนรับทราบ แต่พอถึงวันประชุมเข้า เจ้าของโรงหนังพัฒนากรซึ่งเป็นคนรู้จักกัน มาบอกว่าวันนี้จะมีการเซ็นเซอร์หนังเรื่องสนุกเรื่องหนึ่งที่โรงหนังตอนเก้า

โมงเช้า ใครอยากดูก็ไป พวกที่รู้ก็แอบไปดู นึกว่าพวกที่ไม่รู้จะไปประชุม พอถึงเวลาเข้าจริง ๆ พวกที่จะไปประชุมมารวมกันอยู่ที่โรงหนังหมด ไม่มีใครคำนึงถึงการประชุมเลย พอหนังจบเรื่อง ต่างคนต่างหันมาเห็นกันครบหน้าก็ล้งเล้งกันใหญ่ ต่อว่ากันว่าไม่มีใครอยู่ประชุมกันซักคน เดี๋ยวผู้กำกับด่าตาย บ้านนี้มิจ้องจะเล่นงานอยู่ที่กองแล้วหรือ

"ผมก็มาอยู่ด้วยครับ" เสียงตะโกนมาจากที่นั่งข้างหลัง เสียงนั้นคุ้น ๆ หู

ทุกคนหันไปมอง ผู้กำกับเยือนนั่งยิ้มเผล่อยู่ที่นั่น ไม่รู้แอบเข้ามาเมื่อไหร่

"ไปประชุมกันเสียทีหรือยังล่ะ"

แล้วก็กวาดต้อนพวกเราไปเข้าประชุมกันได้ครบถ้วน ช้าไปราว ๆ สองชั่วโมงเท่านั้น

ถ้าเป็นผู้กำกับคนอื่น ก็คงจะโดนอะไร ๆ กันบ้าง

ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา พวกเราก็ชักจะกระดาก ๆ ไม่กล้าเกไปไหน

ผู้กำกับเยือนปกครองพวกเราเหมือนน้อง เหมือนเพื่อน ไม่เคยดุด่าว่าอะไรให้เจ็บใจอย่างมากก็จะพูดหัวเราะ ๆ "ไม่เอาน่า อย่าเหลวไหลให้มากนัก"

ทุกครั้งที่มีการยกขบวนไปยิงกัน ผู้กำกับเยือนต้องควบคุมไปด้วยตัวเอง และการวางแผนทุกครั้งจะต้องเป็นผู้วางเอง และซักถามซักซ้อมแผนของแต่ละคนด้วยตนเองจนแน่ใจแล้วว่าจะไม่มีการผิดพลาด จึงจะยกกำลังกันออกไป แล้วก็จะอำนวยการอยู่ ณ ที่ใกล้เคียงด้วยความเป็นห่วง การฝึกซ้อมต่าง ๆ นี้ ทำให้พวกเราเกิดความชำนาญในการทำงาน และ มีความรอบคอบ ในการต่อสู้กับคนร้าย ฉะนั้นการทำงานในครั้งหลัง ๆ จึงไม่ค่อยต้องพูดอะไรกันมาก เพราะทุกคนรู้หน้าที่ของแต่ละคนดีและคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ร่วมงานทุกคน การเดินตามแผนจึงเป็นเรื่องสำคัญ

ชีวิตการทำงาน ของพวกเราในตอนนั้น แทบจะไม่ได้หลับ ได้นอน เพราะต้องตระเวนหางานกันทั้งกลางวันกลางคืน ยังกับคนเขาวิ่งหาเงินกัน การติดตามข่าวคราวของพวกนักตีชิงวิ่งปล้นเหล่านี้เป็นงานที่เลือกเวลาและสถานที่ไม่ได้ ตอนเช้าเมื่อต่างคนต่างมาที่กองครบถ้วนแล้ว ผู้กำกับก็จะเรียกเข้าไปในห้อง ให้รายงานข่าวต่าง ๆ ที่แต่ละคนได้มา แล้วก็มาประมวลกันเข้า ถ้าได้ข่าวที่แน่นอนว่าจะมีการปล้นกัน ณ ที่แห่งใด ก็จะจัดกำลังเข้าทำงานกันเดี๋ยวนั้น ถ้ายังสงสัยก็จะแยกย้ายกันออกไปหาข่าวเพิ่มเติมและมีจุดนัดพบกันตามกำหนดเวลา ฉะนั้นพวกเราทุกคนจึงต้องมีจุดที่จะรวมกันอยู่ในวันหนึ่ง ๆ แล้วแต่จะนัดหมายกัน เพื่อว่าหากเกิดจะมีการใช้กำลังด่วนก็จะรวมกำลังได้ทันเหตุการณ์ ไม่ว่าค่ำคืนดึกดื่นเพียงไร เรียกว่าสแตนด์บายกันตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมง

ลูกเมียไม่ค่อยได้เห็นกันหรอกครับ เมื่อเริ่มตั้งกองใหม่ ๆ นั้น แทบจะทุกเจ็ดวันจะต้องมีการยิงกัน บางทีในเจ็ดวันตกเข้าไปสองราย ยิงกันเหมือนตบยุง กว่าจะเบาบางลงได้ก็ร่วมสามสี่เดือน มันเป็นระยะสั้นก็จริง แต่ในระยะช่วงเวลาสามสี่เดือนนั้นเป็นช่วงระยะที่พวกเราต้องทำงานกันอย่างหนักที่สุดและมันเป็นการกวาดล้างกรุงเทพ ฯ อย่างขนานใหญ่ เราจึงต้องทำกันอย่างรวดเร็ว ไม่ยอมให้อาชญากรรมฟักตัวต่อไปได้

พอกองตรวจตั้งได้ร่วมปี กรุงเทพ ฯ ก็สงบ งานของเราเบาบางลงไปมาก ระยะเวลานั้นเราเสียชีวิตตำรวจในกองของเราไปสองสามคน และมีคนบาดเจ็บบ้างพอสมควร มันเป็นธรรมดาของงานประเภทนี้ซึ่งก็ต้องมีการบาดเจ็บล้มตายกันบ้าง เมื่อเทียบกับจำนวนผู้ร้ายที่เราส่งเข้าคุกและลงนรกไปแล้วก็นับว่ามีกำไรเมื่องานสำเร็จลงจนทำให้กรุงเทพ ฯ เบาบางโจรผู้ร้ายลงไปแล้ว พวกเราก็ได้รับการปูนบำเหน็จรางวัลจากรัฐบาล กันตามสมควร ไม่ใช่เงินเดือนขึ้นหรอกครับแต่เป็นเหรียญตรา ก็บอกแล้วว่ารัฐบาลตอนนั้นกำลังจน เอาเหรียญไปก่อน

อย่าไปนึกว่าพวกเราจะได้รับการเลื่อนยศเลื่อนขั้นกันเป็นการใหญ่ ผม

เป็นร้อยตำรวจโท ก็ยังเป็นอยู่อย่างนั้น ไม่มีใครได้เลื่อนยศเลื่อนขั้นกันเลยจนกระทั่งกองตรวจถูกยุบ ถูกยุบอย่างไรเมื่อไรเดี๋ยวจะเล่าให้ฟัง

ก็เมื่อผู้กำกับไม่บ่น เราก็ไม่บ่น รู้สึกว่าทุกคนจะพอใจที่ได้ทำงานที่เรารักมากกว่าที่จะพะวงถึงขั้นเงินเดือน เราใช้เวลาตระเวนหาโจทก์กันต่อไปเพื่อความสงบของคนโดยทั่ว ๆ ไป บางครั้งผู้กำกับเยื้อนก็จะร่วมไปด้วย ถ้าวันไหนท่านนึกสนุกขึ้นมา เท่ากับเป็นการไปควบคุมความประพฤติของพวกเราด้วย ก็พอจะจับตาออกว่า ไปดูว่าเวลาไอ้พวกนี้มันเมากันมันหาเรื่องเขาก่อนหรือเปล่า พอแน่ใจกับความประพฤติของพวกลูกมือทั้งหลายแล้วก็ไม่ค่อยจะได้ไปด้วย คอยฟังรายงานเอา

ชื่อของผู้กำกับเยื้อนดังทั่วกรุงในตอนนั้น พวกเราก็พลอยดังไปด้วย มีใครบ้างอย่าให้คุยเลยครับ

ก็จะไม่ดังยังไง หนังสือพิมพ์มีเรื่องมีชื่อ มีรูปของพวกเราลงกันไม่เว้นแต่ละวัน โดยนักข่าวที่ร่วมทางไปกับเราด้วยแต่ละครั้ง ให้เขาไปดูว่าเราทำงานกันอย่างไร พอคนเห็นรูปก็จำหน้าได้ พอพวกเราไปชุมนุมกันที่ไหน ผู้คนก็มักจะเลี่ยงกันไปห่าง ๆ ไม่รู้ว่าพวกนี้มันจะมายิงใครอีกหรือเปล่า เพราะเคยมีหนหนึ่งที่เราไปดักจับไอ้เสือปืนคู่ที่ข้างวัดสุทัศน์ รายนั้นเราไปเฝ้ากันอยู่ตั้งแต่เจ็ดโมงเช้าจนยันห้าโมงเย็น ก็พอจะพบกับคนที่รู้จักกันบ้าง เขาก็ไม่รู้ว่าเราเตร่อยู่แถวนั้นทำไม พอตกเกือบห้าโมงเย็น ไอ้เสือปืนคู่มาปรากฏตัว ก็เลยไล่ยิงกันกลางถนนนั่นเอง ขณะนั้นหนังเฉลิมกรุงเลิกพอดี ผู้คนกำลังเดินมาจากโรงถึงข้างวัดสุทัศน์ ต้องหนีกันกระจุย แต่พวกเราก็ปิดล้อมวงไว้ก่อนแล้วทางด้านโรงหนัง เพื่อกันคน จึงไม่มีใครโดนลูกหลง มีแต่ไอ้เสือกับเพื่อนของมันที่โดนส่งไปนรก คุณป้าคนหนึ่งซึ่งอยู่ในร้านขายข้าวสารโดนกระสุนถาก ๆ ไปหน่อยเพราะหลบไม่ทัน ส่วนเถ้าแก่ร้านตัดเสื้อเมฆินทร์ ซึ่งเป็นร้านที่ไอ้เสือเข้าไปเอา

เสื้อที่ตัดไว้และเป็นจุดที่เราเผ้าอยู่นั้น พูดไม่รู้เรื่องไปหลายวัน เพราะกระสุนเข้าไปในร้านหลายนัด

ทีนี้เวลาพวกเราไปพบกันที่ไหนคนก็ชักจะหวาด ๆ เขารู้จักเราทางหน้ากระดาษหนังสือพิมพ์ นัดกันพบที่หน้าโรงหนัง นึกจะดูหนังสักวัน คนก็หลีกกันเป็นแถว เลยไม่ได้ดูหนังกันวันนั้น

พองานเบามือ ผมก็ถูกย้ายไปเป็นสารวัตรตำรวจภาษีเจริญ ไปกินตำแหน่งที่นั่น เพราะทางกองตรวจนี้สารวัตรพจน์ท่านยังไม่ยอมไป ผมจึงห่างกองตรวจไปบ้างตอนนั้น แต่ก็ไม่ห่างผู้กำกับเยื้อนและเพื่อนฝูงบางคน ยังไปมาหาสู่กันอยู่เสมอเวลาว่างงาน และตอนนั้นงานผมก็ว่างจริง ๆ เพราะการสอบสวนในระยะนั้นอยู่กับอำเภอ ท้องที่ภาษีเจริญเป็นนครบาลก็จริงแต่นอกเขตเทศบาล อำเภอเขามีหน้าที่สอบสวน ผมอยู่ภาษีเจริญได้สามเดือนก็ถูกย้ายเข้าไปอยู่สอบสวนกลาง ระหว่างสามเดือนนั้นดูเหมือนจะนั่งโรงพักสักเจ็ดวันก็ไม่ถึง

แล้วก็มาถึงวันรัฐประหาร ๙ พ.ย. ๒๔๙๐ กองตรวจกระจุยคราวนั้น รัฐบาลใหม่มองพวกกองตรวจเป็นพวกตำรวจที่เป็นเครื่องมือของรัฐบาลเก่า และนายตำรวจมือดี ๆ เหล่านั้นก็กลายเป็นบุคคลที่ไม่น่าไว้วางใจ มันเกือบจะเป็นแทรดดิชั่นเสียแล้วสำหรับระยะนั้นที่ใครก็ตามที่ทำงานเพื่อรัฐบาลไหนก็จะถูกมองไปว่าเป็นเครื่องมือหรือสมุนของรัฐบาลนั้น และข้อสำคัญนายตำรวจชั้นดีของกองตรวจส่วนมากเคยทำงานในด้านเสรีไทยมาก่อน เลยถูกมองไปว่าเป็นสมุนของนายปรีดีไป ความระแวงของผู้ใหญ่ที่ขึ้นมามีอำนาจใหม่ของคณะรัฐประหารทำให้กองตรวจนครบาลต้องโดนย้ายกันเป็นแถว และย้ายอย่างรีบด่วน

ผมเป็นคนที่เคราะห์ดีที่สุด เพราะตอนนั้นได้ย้ายเข้ามาอยู่ที่สันติบาลเสียแล้ว ก็เลยไม่โดนกระทบกระเทือนกับเขา พรรคพวกที่กองตรวจโดนส่งออกต่างจังหวัดเป็นระนาว แต่ก็ยังดีที่เขาให้เลือกที่จะไปได้ ผู้กำกับเยื้อนไปอยู่นครปฐม ใกล้หน่อย พันศักดิ์ไปสมุทรสาคร ชูลิตกับเทียนไปหาดใหญ่ ใครต่อใคร

แยกย้ายกันไปที่ไหนอีกผมจำไม่ได้หมด เรียกว่าแพแตก กองตรวจได้นายใหม่ ดูเหมือนจะเป็น พันตำรวจตรี ประชา บูรณธนิต มันนานมาแล้วผมไม่ขอยืนยัน

รัฐประหารครองเมืองอยู่ไม่นานเท่าไรก็เกิดขบถหลายครั้ง การดำเนินการปราบขบถ การจับกุมและการสอบสวนพวกผู้ต้องหาทางการเมืองเหล่านี้ต้องการผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือ ตอนนั้นพันเอก เผ่า ศรียานนท์ เป็นผู้ช่วยอธิบดีตำรวจอยู่และเป็นผู้มีหน้าที่โดยเฉพาะที่จะดำเนินการกับพวกผู้ต้องหาทางการเมือง หันไปหันมาก็เรียกตัวเอาผู้กำกับเยื้อนมาจากนครปฐมยืมตัวมาช่วยในการสืบสวนและสอบสวนที่กองบัญชาการปราบปรามกบถ และเอาตัวพันศักดิ์มาจากสมุทรสาครด้วย ส่วนอีกสองคนที่หาดใหญ่นั้น มันไกลไป ทำทีเหมือนจะดูความประพฤติของพวกที่เคยดัง ๆ มาแล้วพวกนี้ ส่วนผมนั้นตอนนั้นจับพลัดจับผลูเข้าไปนั่งอยู่หน้ารถท่านผู้ช่วย อตร. เข้าให้แล้ว ได้ยังไงก็ไม่ทราบ

ความจริงทราบ แต่เรื่องมันยาว อย่าให้เล่าเลย

ท่านผู้ช่วย อตร. สมัยนั้นทดลองใจพวกนี้กันอยู่นาน กว่าจะรู้ว่าไม่มีพิษมีภัยอะไรกับผู้ปกครองบ้านเมืองและพรรคพวก เพราะเป็นแต่พวกที่ชอบทำงาน แล้วแต่ใครที่มาเป็นนายจะใช้ และเมื่อถูกใช้ก็ทำให้ชนิดทุ่มสุดตัว ผู้ใหญ่ที่ไม่เข้าใจก็มักจะเข้าใจผิดว่าเป็นคนของพวกนั้นพวกนี้ และก็เป็นเช่นนี้เสมอมาได้ทุกทีซีน่า เปลี่ยนแผ่นดินกันทีก็แพแตกทุกที ไม่รู้เป็นยังไง สู้พวกที่เพ็ดทูลเป็นเขาไม่ได้ ก็มัวแต่ทำงานเลยไม่มีเวลาพูด กว่าเขาจะรู้จักก็อานไปแล้ว ต้องเร่ร่อนกันเสียนาน

ผู้ช่วย อตร. ตกลงใจที่จะตั้งกองตรวจขึ้นใหม่อีก เพราะพวกผู้ร้ายที่เคยเงียบ ๆ ไปนั้นมันชักจะโผล่ออกมาลองเชิงตำรวจอีกแล้ว

ผู้กำกับการกองตรวจจึงเป็นผู้กำกับเยื้อนอีกที รอบสอง พรรคพวกเก่า ๆ ก็ถูกเรียกตัวเข้ามาร่วมงานกันอีก ไม่ว่าใครที่อยู่ห่างไกลที่ไหน 'ซี้เล้า' คืนชีพ เริ่มอาละวาดอีกครั้ง

งานปราบปรามครั้งหลังนี้ไม่สู้จะหนักแรงเท่าใด เพราะมันไม่รุนแรงหนักหนาเหมือนเมื่อตอนสงครามเลิกใหม่ ๆ ผู้กำกับเยื้อนอาละวาดเสียพักเดียวก็เงียบ ระยะนั้นเกิดเรื่องขบถหลายครั้ง กำลังกองตรวจเลยต้องถูกใช้เป็นกองกำลังปราบขบถไปด้วย ชักจะกลายเป็นกำลังการเมืองไปเสียแล้ว ก็นายเขาใช้อยู่ว่าง ๆ ทำไม

ต่อมากองตรวจย้ายที่ตั้งไปอยู่เป็นตัวของตัวเองไม่ต้องอาศัยโรงพักกลางเขาอยู่ มาอยู่ที่สามยอดโดยสร้างที่ทำงานขึ้นใหม่ และที่นั่นเป็นจุดกำเนิดของกองปราบสามยอด ซึ่งกลายมาเป็นกองปราบปรามเดี๋ยวนี้ เป็นผลจากการขยายตัวของกองตรวจตำรวจนครบาล

ผู้กำกับเยื้อนเป็นผู้บังคับบัญชาคนแรกของกองนี้

นายตำรวจจากที่นั่นเติบโตกันไปคนละทาง และแยกย้ายกันไปรับตำแหน่งที่สำคัญ ๆ ในที่ต่าง ๆ เมื่อต่างคนต่างเป็นผู้ใหญ่ขึ้น สัญญลักษณ์ของกองตรวจเดิมมีเหลืออยู่อย่างเดียวคือตัวรองผู้บังคับการกองปราบ ฯ คนแรก พันตำรวจเอกพันศักดิ์ วิเศษภักดี ที่ยังคุมกองปราบปรามอยู่เมื่อเริ่มตั้งขึ้นมาใหม่ ๆ

ทุกคนเติบโตขึ้นมาด้วยวิชาการที่ผู้กำกับเยื้อนอบรมไว้ให้ตั้งแต่ครั้งยังเป็นนายตำรวจเด็ก ๆ และทุกคนไม่ลืมที่จะให้ความรักและเคารพต่อท่านเสมอมา

เดี๋ยวนี้หลาย ๆ คนยังอยู่ในตำแหน่งที่สำคัญ ๆ และก็มีหลายคนที่ต้องถูกชตากรรมทำร้ายเอาจนต้องไปอยู่นอกวงราชการ คนเก่งเกินไปมันก็ไม่ดีเหมือนกัน ผู้กำกับเยื้อนท่านอบรมของท่านมาก็คงจะไม่ได้หวังที่จะให้เป็นอย่างนั้น มันเป็นลิขิตของพระพรหมซึ่งช่วยไม่ได้ ว่าเข้านั่น

ผู้กำกับ เยื้อน จบชีวิตของท่าน เมื่อเป็น รองอธิบดี กรมตำรวจ ซึ่งเป็นตำแหน่งที่สูงที่สุดในกรมตำรวจที่นายตำรวจผู้เติบโตจากกรมตำรวจจะเป็นได้ สูงกว่านี้เป็นตำแหน่งที่สำรองไว้ให้คนนอกกรมตามประเพณีที่สืบกันมาเป็นสิบปีแล้วอ้าว ชักนอกเรื่อง

ก็เรียกว่าท่านได้บึนบ่ายมาถึงที่หมายแล้ว และจากไปด้วยดีเมื่ออายุครบเกษียณ แล้วก็จากพวกเราไปสู่ภพใหม่โดยสงบ แต่ในความทรงจำของเรานั้นผู้กำกับเยื้อนยังอยู่ และจะยังอยู่ตลอดไป แน่ที่สุดพวกเราจะต้องค่อย ๆ ทยอยกันไปพบท่านในภพนั้น บางทีในภพนั้นเมื่อพวกเราไปกันครบ อาจจะมีกองตรวจตำรวจยมพบาลขึ้นอีกก็ได้ ใครจะรู้ ลูกน้องเก่า ๆ ของท่านบางคนไปรออยู่ก่อนแล้วก็มี

เอ.. หรือเขาเกิดออกคำสั่งแต่งตั้งกันขึ้นที่นั่นเข้าให้แล้วก็ไม่รู้ ท่านจึงปุบปั๊บไปเอาเฉย ๆ --- น่าคิดอยู่!

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ ส. กรุงศิลป์เพรส 214-218 ซอยบ้านกล้วยใต้ ถนนพระราม 4 กรุงเทพฯ
นาย สุวิทย์ ศิริเทพวัฒนา ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2518 โทร. 917950

ลาชั่วนิรันดร - -

เกิดหรือตายเป็นธรรมดาของโลกและชีวิต - -
ชื่อเสียงเท่านั้นที่จะประทับอยู่ในความทรงจำ - -

ชีวิตดับ - - ร่างกลายเป็นเถ้าธุลีไปแล้ว - -
แต่เกียรติคุณและความดียังคงรุ่งโรจน์อยู่อย่างไม่มีวันดับ